POIĒSIS PHILOSOPHOS. POESIS PHILOSOPHICA, VEL SALTEM, ...

Orphei porrò & Pythagoreorũ verſibus Heracliti locos ideo potiſſimùm adiunxi, quòd Heraclitus ex Orpheo bonã ſuorum dogmatũ ſumpſiſſe partẽ feratur: & Plato in Cratylo allatis Orphei verſibus, dicat, ταῦτα πρὸς τὰ τοῦ Ἡρακλείτου πάντα τείνει. Plutarchus autẽ alicubi allatis quibuſdam Heracliti & Pythagoreorum dogmatis, ſubiũgat, ταῦτα δὲ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς φέρεται. Jam verò quum Democriti vnà cum Heraclito ſæpe fieri mentionem viderem, placuit huius quoque locos & epiſtolas addere: quarum prior antea excuſa non fuerat: in poſteriore verò, & in Hippocratica (quæ non ſolùm multa de Democrito narrat, ſed plurima etiam tanquam ex ore illius refert, vt ibi præmonui) plurimos locos ex vet. exempl pulchrè reſtitutos inuenies. Quod autem ea quæ ſunt Ionicæ dialecti, alicubi non obſeruantur, non tam hoc miror(quoniam & in aliis qui Ionica vel Dorica dialecto vtuntur, eandem, vt ita dicam, inconſtantiam videmus) quàm mirum mihi videtur, Heracliti epiſtolas nihil ex Ionica dialecto habere: quum loci qui à veteribus ex eo afferuntur, ſint cõtrà dialecto Ionica ſcripti : atque hoc potiſſimùm eas poſſe ſuſpectas reddere non negauerim.

99 951002

Google

χεῖρα καὶ πέρας ἤπιον ὕβρις, hæc lectio ἤπιον, vt magis est frequens quàm altera ἄπλετον, ita magis conuenire haud fortasse dici potest. In hoc versu eiusdem paginæ, non procul ab eo qui modò allatus fuit, Ζεὺς ὄρκος Ἥρη τε πρεσβίστη, καὶ Δικαίωσις, pro ὄρκος inuenitur apud quosdam scriptum αἶσυρ: sed multo plures habent ὅρκος. In versu qui hunc excipit, Νῆσις ἢ ἄκρωτος πυκὰ κραύπνωμα βρότοιν pro πυκὰ κραύπνωμα βρότοιν, inuenitur & hæc lectio, ἀκρωτὸ ὄμμα βρότοιν: sed altera multo pluribus testimoniis confirmatur. P.42, v.18, pro ἀστραιὰς legitur etiam ἀστραιᾶς. & v vlt. πᾶσ' ὀδύναν ἐλαύνων. Atque inter diuersas lectiones hæ videntur esse præcipuæ. Alicubi autẽ duæ lectiones occurrũt, quarum vna, & diuersa & simul peruersa manifestè erat. vt pag 42, Μὴ πὰ δὲς pro Μηδέ σ' ἔτης. ad quam lectionem veram propius hæc altera accedit, cũ qua ne stat quidẽ versus, Μηδὲ σε δεῖς. Apertius etiam p.11, v.5, τεφαθοῖς siue τε ὦ θοείης, pro τε ὦθ' ἑσσιν. & pag 20, v.2, δίκλεμμα pro δίκλ' ἔπτα. quanuis ne hæc quidem lectio mihi vsquequaque satisfacit. Vocabulis quibusdam apertè depravatis nullus datus fuit accentus. vt pag 19, καὶ ἀμείβων quum enim ἢ δὲ perperam pro εἶδε esse scriptum mihi persuaderem, inului καὶ absque accẽtu scribere Idem & pag 10, v 3, factum fuit in ζωνεῖ, & alibi. Sed in quibusdam eadem nota vti debueram, vbi vsus non fui.

In Lini carm. pag 112, tres sunt loci quos aliter & quidem melius in mea editione poetarum heroici carminis principum legi (vndecunque lectiones illæ sumptæ fuerint) postea compert. V. 4, Ὄχλον αἰὲν ὦσαι. V. 7, κατὰ κόσμος δικαίως. V. 19, Ηδ' ὕλην σφῶτε. In primo tamen loco videtur & altera lectio posse defendi. His addam & eas quæ succurrunt coniecturas in aliquot locos ex iis qui emendandi supersunt. P. 30, v. 4 suspicor legendum ἐξ' ὦμαι. P. 37, v. 19, serti bendum puto κοῦσι μετὰ. P. 96, v. penult. existimo legi debere Δεῦρό τεω, ὄμματα μοι.

HENRICVS STEPHANVS LECTORI.

PRAETER eos phyſicorum,ac præſertim Empedoclis,quos hic vides locos,aliquot inueniſſe nos fateor ſed quorum ſinguli pauca verba,& particulas verſuum potius quam verſus haberent, eaſque ferè mendoſas. Certo igitur conſilio,non incuria, fuiſſe prætermiſſos,ſcire te volui.Si tamē eos quoq; , qualeſcunque ſunt,adiungere libuerit,ſiquos item alios vel nōdum editi ſcriptores , vel qui iam editi ſunt, tibi ſuppeditauerint , fieri enim poteſt vt nonnulli nos latuerint ex iis etiam quos nequaquam omiſſuri fuiſſemus) chartas quas vacuas eſſe vides,hunc in vſum tibi exhiberi, & tales adiunctiones expectare, præmoneo. Sed ne contrà etiam tollendos eſſe aliquos arbitreris ex iis qui ſub Empedoclis nomine hîc poſiti fuerūt, ac nominatim epigrāma de Acrone medico: fateor quidem ab Euſtathio & aliis afferri tātum vt παλαιὸν,& abſq; autoris nomine: verùm Suidas minimè dubitaſſe videtur quin ei adſcribi deberet: quanuis quoſdam Simonidi tribuere dicat.At Diogenes Laertius,ſi eius locus ita legatur vt legendum eſſe cenſeo, oſtendit quidem in dubio id fuiſſe , ſed ſibi minimè de eo dubitandum videri. Pro his enim verbis, τί δὲ ἐπιγράψαιμ' ἂν ἐλεγεῖον, ἢ τοῦτο, ego repono, τινὲς δ' ἐπιγεγράφθαι φασὶ λεγεῖον ἢ τοῦτο,

Quum autem nonnulli loci , ſicut non apud vnū ſcriptorem ſed plures leguntur, ita etiam non vno ſed diuerſo modo ſcripti ſint,plerunque eam lectionē quæ frequentiſsima , aliquando eam potius quæ aptiſſima videbatur , ſequuti ſumus.Sic in iſto verſu, pag. 24, Θάμνος τ' οἰωνός τε καὶ εἰν ἁλὶ ἔλλοπος ἰχθύς: viſa eſt hæc lectio ἔλλοπος (quæ apud Clementē extat) longè aptior quàm ἔμπυρος , quæ tamen multo frequentior eſt. At pag. 11, in hoc verſu, Πῦρ καὶ ὕδωρ ϗ

Pag. 88, v. Ὡς γάρ] Hsc erat ordo, Ὡς ἡ αὐτοὺς ὠόη σεν ἀμυκλιχον ἦτορ ἔχοντας Καὶ φύσιν ἐκτομίης * * Ριπὴ βαθεῖα &c.

Vers. Ορμαινων] Lege sine vllo dubio, Ο ὁρμαίνων πυκνα, οἱ νόον πρὸς πυ ἢ πατρὸς ὄτ

Τγωσιπε βίης. Id est, Debilitet virtbus Primus versus est μενοινησε vt —ὄφρα δὴς ὦς. &c. Γυῶσαι est membra frangere, debilitare.

Pag. 95, vers. Ὄππως] Lege, πάσ δια σκλεωαίη.

Vers. Πεύτ'] Lego, ἔκφερε δι'.

Pag. 97, vers. Σφαλλόμενοι] Lego, Χορομαστίοντες.

Vers. Νῦν δ'] Λεξιθήκας.

Pag. 99, vers. Η' δ' ὅτι] Η δ' ὅτι οὐ ἔδηκα.

Pag. 101, v Ἐκ δ' ὕδατος] Lego ex ipso Clemente, Ἐκ ζεύγες δὲ τε χάρα, &c.

Pag. 105, vers. Η' φάξ] Lego, αἷμα δ' λύκων ῥοιζῆσον &c.

Vers. Ἔλπυρον] Ἔκπυρον. Item, πάλι χυμενὸν &c.

Pag. 106, vers. Ψυχὴ] Ψυχη ἐγὼ καίω Συγατερ, ψήχουσα. Verba autem, κατηδὲ τε χ', sunt Proch.

V.Ὄψει] ἔνθεν ἀπερχόμενος τοιαῦτα χράειν ἐδιδάχθης.

Pag.75 v.Θέλει] Ita distinguendum,

* * ἤθελες κολάσεις ἵνα δίκη
Τύραννος εἴη, πλεῖον ἢ ὕβριν δουλείαν ἔχει. Videndum num expleri possit, —νέμοις
Ἁμαρτιῶν θεῷ κολάσεις, &c.

Pag. 75, v. Γνῶναι] Lego, Γνῶναι δέος θνητοῖσιν. Δέος enim τὴν δεισιδαιμονίαν vocat: vt Lucretius & Virgil. religionem vocant Metum.

V.προσφρονεῖν] Lego, ἢ φρονῶσί τι.

P.76.v.νῦν οὖ] Dele hæc, ναὶ μήν.

V.δρώμενον] Lege τὸ δρώμενον.

V.Τοιούτοις] Lege Τούτοις δὲ προσέστησεν.

V.Τὸν δαίμονα] Suspicor, Τὸν δαίμον' οὕτως.

Pag.79, verſ Λεπτὸν] Lege Λεπτόν. Sibi enim ſoli dicit obtendi ſubtiliſsimũ velum, reliquis δέκα πτυχάς.

Verſu, Ὡς λόγος] Lego ὑδογενὴς pro ὑδατογενής. Quin & poetæ dicunt ὕδος pro ὕδωρ. Intelligit ſine vllo dubio Moſem: quem omnes tam Hebræi quàm Græci veteres interpretantur ὑδατογενῆ nam Moi Syriacè eſt aqua. quum manifeſtè Moſes ipſe dicat ſibi nomen impoſitum quòd extractus ſit ab aquis. משה extractus. non à Syriaco מי. Hoc enim ridiculum eſt: quare in eo errant & Philo & Ioſephus, & alii veteres. δίπλακα θεσμὸν vocat duplices tabellas decalogii.

Pag.82, v. Τοῦ κεφαλῇ] κεφαλὴν ἰδεῖν, Græciſmus.

Pag.83, v. Ἄς ποτε] Lege βακχευτής. item ὀπώραις.

Pag.84, v. Ἀμαχθεὶς] Dele πρός.

Pag.86, v. Ὡς ποτε] Lego, pro ἤελιε πυρόν, ἤελιε χρυσέ.

Verſ. Τοὔνεκα] Lege ἐν τῷ παντί. vt ſuprà pag.81.

Pag.87. v. Τὸ ὄν] Lege Τοῖον.

Verſu Ἑπτὰ] Lego, Ἑπτὰ μὲν ἀνδράσι κούρας, ἐν παίδας ἀίκτας.

Verſu Θυγατέρας] Lego, Θυγατέρας, σεμνήν τε Θέμιν &c.

Pag.39,verſ.Φειδόνας] Legendum, οὐδὲ * φλεδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι. Φλεδόνες, nugæ. Timon, Ἀλλ' οὐδὲν τούτων φλεδόνων μέλει.

Verſ.Θεῶν] Lege, Θεῶν δή.

Pag.41,verſ.Δαίμονος] Locus corruptus.

Verſ. Ἄξων] Lege, Ἄξων δ' ἐν χνοίῃσι * σύριγγος ἀϋτήν.

Pag.42,verſ.Τῶν δὲ] Lege, δίκη πολύπ.

Verſ.Γόμφοις] Lege, ἀρηρότας. ἦ ῥα &c.

Verſ. Ἵπποι] Lege, ἵκανον ἐς ἡμέτερον δῶ.

Pag.44.verſ.Ἔργα] Lege, περίφοιτα.

V.Ἔνθεν] Diſtingue & corrige ita, Ἔνθεν ἔφυ τε, καὶ ὥς μιν ἄγουσ' ἐπέδησεν ἀνάγκη Πείρατ' ἔχειν ἄστρων.

Verſ.Οὔπω βεβαιότερον] Lego, πλέθειν χρεὼ ἐστὶ &c.

Sic pag.45,verſ.Ἡδ' ὡς] χρεὼ, non χρεών. quanquam χρεὼν excuſari poteſt ſed χρεὼ eſt magis poeticum.

V.Νυκτὶ φάος] Νυκτιφαές.

Pag.49.verſ.Χαῖρε] Πάντοσε.

Verſ. Ἐκ σοῦ] Lege, ὄχου μίμημα. Corpus enim ὄχημα ψυχῆς.

Verſ.Σοὶ δὲ] Σοὶ δή.

Pag.50,verſ.Ἄνθρωπος] Aut μὲν ῥύου, aut ῥύεσθαι.

Pag.51,verſ.Εὔπτερον] Ita diſtingue.

Εὔπτερον ὀρεολογούμενον * *
Εὐκλεές, ἄτυφον, ἐπιμελές, πρεσβὸν, σφοδρὸν,
Χρονιζόμενον, ἀμέμπτον, ἀεὶ δεξάμενον.

Pag.52 verſ.Βασιλικὸν] Lego, Βασιλικὸν. εὖγε. πολλοὶ &c.

Pag 56,verſ.Ὡς αἰθὴρ] Ὥσπερ γε τὴν αὔλησιν.

Pag.57,verſ.Ὄνος] Ὄνος δὴ ὄνῳ κάλλιστον ἐστιν, ὗς δ' ὑΐ.

Pag.61,verſ.Ἐστὶ] Lego, Ἄλλον ἀπ' ἀνθρώπων. etiam probatur ex verbis Sexti.

Pag.66,verſ.Ἀῦρον] Legendum ἀφρασιβόμβαξ, per α, non per ι.

Pag.74.verſ.Καὶ σὺ] Legendum, καὶ γάρ σε μαθητὺς εὖ πάθος ἔχει.

IN EMPEDOCLIS ET ALIORUM carmina notæ Iosephi Scaligeri.

Pag. 18, versu vlt. Κἀν πηοῖ] Lego, Κ' ἀνηρῶοι δεκαχαίοντες. hoc est ἥρωες. nam (vt annotat Aristoteles) οἱ ἥροι hîc non concluduntur.

Pag. 20, vers. Στηνωπτί μοῦ] Omnia hæc quæ adducuntur ex Sexto, coniungenda. nihil enim ex veteri ordine amiserunt, sed tantùm interrupta sunt verbis ipsius Sexti.

V. Πολλὰ δ'] Lege, Πολλὰ δ' ἀλιὸ' ἐπιστατεῖτ' &c.

V. Παῦρον] Lego, Παῦρον δὲ ζωῆς αἶσιον μέρος ἀθρήσαντες, βίῳ μερόεσσι &c.

V. Κἀκὰ πηοῖ] Lege, Κἀπορρέπεται.

Pag. 21, v. Πρὸς στατῶν] Lege, -- ἐφ' ᾧ Ϝ' ἐσῆκε πλέον,

V. Θάρσει] Lege πάσεις.

Pag. 22. vers. Περὶ σοί] Lege, λυθέντ'. vt παχῆτε.

Pag. 25, vers. Δείμονες] μακραίωνες.

Vers. Τῶν] Lege, Τῶν.

Pag. 26, vers. Οἵτινες αὖτ] Lege, Οἷον αὖτ'.

Pag. 27, vers. Εἶ φίλοι] Lege, εἴτ' ἀλληλοῖν &c.

Pag. 28, v. Εὔτυπος ἀνήρ.] Lege, Εὐτύπους ἀνθρώπων ἀχέων, ἀκτιμήτους, ἀπειρῆς.

Pag. 29, vers. Ἓκ μοῦ] Lege ἔκδ' ἀμείζων. Intelligit enim πῶν ἡμῶν ἐκ τῆς ἀλληλώσεως, non ἐκ τῆς μεταβολῆς fieri, quum dicit formam tantùm mutari.

Vers. Εἰ πηοῖ] Scribo, ὦ φίλοι, ἀνήρ.

V. Ὦ φ.] Verba sunt Clementis.

Pag. 30. vers. Ταύρων] Scribe, ἀκρήτοιο φόνοις.

Vers. Οὐ πηοῖς] Lege, χρῶτ, οὐ μηδέα λαχε.

Pag. 5-. vers. Ἀστῶν] μυδρότερος.

Vers. Καὶ κε] Lego, Καὶ κε πρόσεπε. vel, Καί κε οἱ ἔπ' ἔπε. magis arridet prior.

Pag. 28, v. ὡς π'] Distingo: ὡς, Η' μεταπαυσάμεναι τὰν, Ὡς εἰμφ· sunt enim nomina scholiorū quæ canebantur in comitiis, vt puto.

δύο, ὧν καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος μέμνηται, ἀναγεγραφὼς αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸν βίον. τῶν δὲ Σίλλων τρία ἐστὶν ἐν οἷς, ὡς ἂν σκεπτικὸς ὤν, πάντας λοιδορεῖ, καὶ σιλλαίνει τοὺς δογματικοὺς, ἐν παρῳδίας εἴδει. ὧν τὸ μὲν πρῶτον, αὐτοδιήγητον ἔχει τὴν ἑρμηνείαν· τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον, ἐν διαλόγου σχήματι. φαίνεται γοῦν ἀνακρίνων Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον περὶ ἑκάστων· ὁ δὲ, αὐτῷ διηγούμενός ἐστι. καὶ ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ, περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, περὶ τῶν ὑστέρων. ὅθεν δὴ αὐτῷ τινὲς καὶ ἐπίλογον ἐπέγραψαν. τὸ δὲ πρῶτον ταῦτα περιέχει πράγματα, πλὴν ὅτι μονοπρόσωπός ἐστιν ἡ ποίησις. ἀρχὴ δ' αὐτοῦ ἥδε,

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονές ἐστε σοφισταί.

ἐτελεύτησε δὲ ἐγγὺς ἐτῶν ἐνενήκοντα, ὥς φησιν ὁ Ἀντίγονος, καὶ Σωτίων καὶ ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ. τοῦτον ἐγὼ καὶ ἑτερόφθαλμον ἤκουσα, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς αὐτὸν Κύκλωπα ἐκάλει.

itized by G

ἔστι ὑπομνήματα καὶ πολλαχοῦ, ὧν οἱ φιλόλογοι, γεωμολογοί, ἰατρόλογοι. καὶ ἀνδριαντικά γε τῆς πόλεως ἔχει ὑπομνημάτων πεπείρημαι, οἷς ἐξακριβοῦσθαι αὐτὸ ὡς τὸ συγγράμματα. βιοὺς δ' ἔτη ἐνενήκοντα, κατέστρεψαν τὸν ζῆν.

ΤΙΜΩΝΟΣ
ΒΙΟΣ.
ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Σίμων Ἀπελλωνίδης ὁ Νικαεύς, ὁ παρ' ἡμῖν, ὁ τοῦ ποιητοῦ τὸ εἰς τοὺς Σίλλους ὑπομνηματίσας, ἃ προσφωνεῖ Τιμοκλεῖ Καίσαρι, φησὶ τὸν Τίμωνα ἐξ ἀρχῆς μὲν Τιμάρχου, Φλιάσιον δὲ τὸ γένος· γέρων δὲ καταλειφθεὶς χρόνοις, ἔπειτα καταγηράσας, ὑποδιδάσαι εἰς Μέγαρα τοὺς Στίλπωνα· κἀκεῖνα σωθεὶς ἀφικνεῖται, εἶθ' ὡς ἐπὶ Ἑλλήσποντον ἀκμάζει, καὶ γῆμαι. ἔπειτα ὡς ἐς Πύρρωνα εἰς Ἦλιν ὑποδιδάσκει μετὰ χωμικῶν, κἀκεῖ διατρίβειν, ἕως αὐτοῦ παῖδες ἐγγένωντο. ὧν τὸν μὲν πρεσβύτερον, Ξαίνιον ἐκάλεσε, καὶ ἰατρικὴν ἐδίδαξε, καὶ διάδοχον τῷ βίῳ κατέλιπε. ὁ δὲ, ἐλλόγιμος ὢν, ὡς καὶ Σωσίων ὁ τῶν ἐνδεκάτου φησίν. Ἀπορῶν μόνοις ξυσῶν, ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἑλλήσποντον καὶ τὴν Προποντίδα· ὁ Χαλκηδόνιος τε σοφιστὴς Θέων, ὑπηλθεν ὑποδιδάσκων ἐξιὼν. ὑστερογενὴς τε περιεστάλμενος, ἀπῆρεν εἰς Λύσιμαχίαν· κακεῖ διέτριβε μέχρι καὶ τελευτῆς, ὀλίγον χρόνον εἰς Θήβας διημαμών. ἐγνώσθη δὲ καὶ Κυπρόνῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις αὐτομαρτυρεῖ· ἦν δὲ (φησὶν Κυπρογενὴς) καὶ φιλοσώφρων, καὶ ὑπὸ τῶν φιλαύτων ἐφέλκεσθαι καὶ ὁ πίνημα σωφρόνως, καὶ ἔπαιζε, καὶ σπουδῇ, καὶ σφάλματα κωμικὰ σχεδίαζε, πραγματικὰ δὲ ὀκτώκαιδεκα. Σίλλους τε καὶ παιδικὰ, φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ καταλογάδην βιβλία, εἰς ἐπῶν πέντε μυριάδας

δεύτερος Ἡρακλῆς ὁ Κλεάνθης ἐκαλεῖτο. ἦν δὲ πονικὸς μὲν, ἀφύσικος δὲ, καὶ βραδὺς ὑπερβαλλόντως. διὸ καὶ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησὶν οὕτως,

Τίς δ' οὗτος κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν,
Μωλύτης, ἐπέων φίλος, Ἄσσιος, ὅλμος, ἄτολμος;

καὶ σκωπτόμενος δὲ ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν ἠνείχετο, καὶ ὄνος ἀκούων προσεδέχετο· λέγων αὐτὸς μόνος δύνασθαι βαστάζειν τὸ Ζήνωνος φορτίον.

Aliquanto post.

Καὶ τελευτᾷ τόνδε τὸν τρόπον. διῴδησεν αὐτῷ τὸ οὖλον· ἀπαγορευσάντων δὲ τῶν ἰατρῶν, δύο ἡμέρας ἀπέσχετο τροφῆς. καί πως ἔσχε καλῶς, ὥστε τοὺς ἰατροὺς αὐτῷ πάντα τὰ συνήθη συγχωρεῖν· τὸν δὲ, μὴ ἀνασχέσθαι, ἀλλ' εἰπόντα ἤδη αὐτῷ προωδοιπορῆσθαι, καὶ τὰς λοιπὰς ἀποσχόμενον, τελευτῆσαι ταὐτὰ Ζήνωνι (καθά φασί τινες) π' ἔτη βιώσαντα, καὶ ἀκούσαντα Ζήνωνος ἔτη ἐννεακαίδεκα.

ἘΠΙΧΑ'ΡΜΟΥ

ΒΙ'ΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ἈΥΤΟΥ͂.

Ἐπίχαρμος, Ἡλοθαλοῦ, Κῷος· καὶ οὗτος ἤκουσε Πυθαγόρου, τριμηνιαῖος δὲ ὑπάρχων, ἀπηνέχθη τῆς Σικελίας εἰς Μέγαρα· ἐντεῦθεν δ' εἰς Συρακούσας, ὥς φησι καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς συγγράμμασι, καὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος ἐπιγέγραπται τόδε,

Εἴ τι παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων,
Καὶ πόντος ποταμῶν μείζον' ἔχει δύναμιν·
Φαμὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ προέχειν Ἐπίχαρμον,
Ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ' ἅδε Συρακοσίων.

ΚΛΕΑ'ΝΘΟΥΣ.

ΒΙ'ΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΑΥ'ΤΟΥ͂.

Κλεάνθης, Φανίου, Ἄσσιος. οὗτος πρότερον ἦν πύκτης, ὥς φησιν Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς· ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀθήνας, τέσσαρας ἔχων δραχμὰς (καθά φασι τινὲς) καὶ Ζήνωνι παραβαλὼν, ἐφιλοσόφησε γενναιότατα, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἔμεινε δογμάτων. διεβοήθη δὲ ἐπὶ φιλοπονίᾳ, ὥς γε πένης ὢν ἄγαν, ὥρμησε μισθοφορεῖν· καὶ νύκτωρ μὲν ἐν τοῖς κήποις ἤντλει, μεθ' ἡμέραν δ' ἐν τοῖς λόγοις ἐγυμνάζετο· ὅθεν καὶ Φρεάντλης ἐκλήθη. φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ εἰς δικαστήριον ἀχθῆναι, λόγους δώσοντα πόθεν εἰς τοσοῦτον εὐέκτης ὢν διαζῇ· ἔπειτα ἀποφυγεῖν, τόν τε κηπουρὸν μάρτυρα παρασχόντα παρ' ὃν ἤντλει, καὶ τὴν ἀλφιτόπωλιν, παρ' ᾗ τὰ ἄλφιτα ἔπεττεν. ἀποδεξαμένους δὲ αὐτὸν τοὺς Ἀρεοπαγίτας, ψηφίσασθαι δέκα μνᾶς δοθῆναι, Ζήνωνα δὲ κωλῦσαι λαβεῖν. φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτῷ τρισχιλίας δοῦναι. ἡγούμενόν τε τῶν ἐφήβων ἐπί τινα θέαν, ὑπ' ἀνέμου παραγυμνωθῆναι, καὶ ὀφθῆναι ἀχίτωνα· ἐφ' ᾧ κρότῳ τιμηθῆναι ὑπὸ Ἀθηναίων, καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. ἐθαυμάσθη οὖν δὴ καὶ διὰ τόδε. φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτοῦ πυθέσθαι, ὄντα ἀκροατὴν, διὰ τί ἀντλεῖ· τὸν δ' εἰπεῖν, Ἀντλῶ γὰρ μόνον; τί δ' οὐχὶ σκάπτω, τί δ' οὐκ ἄρδω, καὶ πάντα ποιῶ φιλοσοφίας ἕνεκα; καὶ γὰρ ὁ Ζήνων αὐτὸν συνεγύμναζεν εἰς τοῦτο, ἐκέλευεν ὀβολὸν φέρειν ἀποφορᾶς. καί ποτε ἀθροισθὲν τὸ κέρμα ἐκόμισεν εἰς μέσον τῶν γνωρίμων, καί φησι, Κλεάνθης μὲν καὶ ἄλλον Κλεάνθην δύναιτ' ἂν τρέφειν, εἰ βούλοιτο· οἱ δὲ ἔχοντες ὅθεν τραφήσονται, παρ' ἑτέρων ἐπιζητοῦσι τὰ ἐπιτήδεια, καίπερ ἀνειμένως φιλοσοφοῦντες. ὅθεν δὴ καὶ

χόν τ' Θερμὸν καὶ τ' ὑγρὸν, ἐξ ὧν τὰ πάντα συνεστάναι. ἢ τὸν ψυχὸν καὶ τὸ νοεῖν ὕδωρ εἶναι· καθάπερ μέμνηται ἡ Θεόφραστος ὧν ἴδιος φυσικὸς, πάντων σχεδὸν ἀπτόημος τὰ δόγματα. διοπέρ τε ἔφη εἶναι τὴν φιλοσοφίαν· τὸ μὲν, κατ' ἀμφίβολον· τὸ δὲ, κατὰ δόξαν. διὸ καὶ φησὶ που,

—χρεὼ δὲ σε πάντα πυθέσθαι,
Ἠμὲν ἀληθείης ἐυκύκλεος ἀτρεκὲς ἦτορ,
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, τῶν οὐκ ἔνι πίστις ἀληθὴς.

καὶ αὐτὸς δὲ ἡμᾶς πεπιῶκε φιλοσοφεῖν, καθάπερ Ἡσίοδός τε καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἐμπεδοκλῆς. κριτέον δὲ τὸν λόγον εἰπεῖ· πρός τε ἀίδηλους μὴ ἀκριβῶς ἐπενήνεγκεν. φησὶ γοῦν,

Μή τε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ πᾶσαν βιάσσῃ
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δ' λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον.

διὸ καὶ ἀθεΐαι αὐτὸν φησιν ὁ Τίμων,

Παμφιλίου τε βίβλου μεγαλόφρονα, θ' πολύδιξον,
Ὅς ῥ' ἐδὶ φαυλοσόφοις ἐπάσσης ἀδενέϊκα τοῖσδε.

εἰς πῦρ τε καὶ Ἑλάτων τὸν ἰδιάλογον γέγραφε, Παμφιλίδειον ὀνομάζεσθαι, ἢ Ρεᾶς ἰδιαίν. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὸ καὶ ὀγδοηκοστὸν καὶ εἰκοστὸν Ὀλυμπιάδα. καὶ δοκεῖ ἀθεΐαν πεφωρακέναι, τὸν αὐτὸν εἶναι ἑτέρου καὶ Φωσφόρου, ὡς φησι Φαβωρῖνος ἐν πέμπτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων· οἱ δὲ, Πυθαγόραν. Καλλίμαχος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτὸ τὸ πίνημα, λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις, ὡς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων· καὶ ἀθέους ἐρωτῆσαι τὸν Ἀχιλέα λόγον, ὡς Φαβωρῖνός ἐν πανδέκτῃ ἱστορεῖ. γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Παμφιλίδης, ῥήτωρ πεχοχιάφος.

Ἐμπεδοκλέους δ' ἐκπύστου αὐτῷ ὅτι εὑδαίμονές εἶσιν οἱ σοφοί, Εἰκότως, ἔφη. σοφὸν γὰρ εἶ δεῖ τὸν ὀδηγοῦσόμενον τὸν σοφόν. φησὶ δὲ Σωσίων ποιῶν αὐτὸν ἐπεῖν ἀκαπέλπιδα εἶ τι πάσχει, πολυώδυνος. ἐπίσης δὲ καὶ Κολοφῶνος κήσιν, καὶ τὸν εἰς Ελέαν τῆς Ἰταλίας ἀποπλασμόν, ἔτη δεκαπέντε. καὶ ἤκμαζε κβ' πῶς ἐξήκοντα Ὀλυμπιάδι. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρως, καὶ Παναίτιος ὁ Στωϊκὸς ἐν τῷ περὶ εὐθυμίας, τοῖς ἰδίοις χρῆσθαι παῖδας ἐκ τῶν ἑαυτοῦ, καθάπερ καὶ Ἀναξαγόραν. ἔπεσε δὲ πεφευγὼς ὑπὸ τῶν Ῥυπαρογλυκίων Ραμφίσκου καὶ Ορεσθέου, κατὰ φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασι πρώτῳ. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ξενοφάνης, Λεσβίος, ποιητὴς ἰάμβων. καὶ οὗτος μὲν οὐ σπουδαῖος. Ξενοφάνης δὲ ὁ ἱστορικὸς Γαμφίσκης Πυρπηνεύς, Ελεάτης.

ΠΑΡΜΕΝΙΔΟΥ

ΒΙΟΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῇ ὀγδόῃ Ἀναξιμάνδρου φησὶν ἀκοῦσαι, ὅμως δ' οὖν ἀκούσας καὶ Ξενοφάνους, ὡς ηκολούθησεν αὐτῷ, κοινώνησε δὲ καὶ Δαμασίᾳ καὶ Διοχάϊτῃ τοῖς Ῥυπαρογλυκίοις, (ὡς ἔφη Σωσίων) ἀνδράσι πένησι μέν, καλοῖς δὲ καὶ ἀγαθοῖς· ὧν καὶ μάλιστα ηκολούθησε, καὶ ἀποθανόντος πρῶτος ἱδρύσατο ἡρῷόν τε ἐπ' ἀγρῷ καμπρεῖόν τε πλούσιον, ὑπὸ Δαμασίου, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ξενοφάνους εἰς ἡσυχίαν πεπτωκότα. ποιῶν δὲ ἐν τοῖς πολλοῖς ἀπέφηνε σφαιροειδῆ, καὶ ἐν μέσῳ κεῖσθαι. δύο τε εἶναι τοιαῦτα, αὖρα καὶ γῆλιξ. καὶ τὸ μὲν, δημιουργοῦ τάξιν ἔχειν πῶς δὲ, ὕλης. ἡφιέσθαι τε αὐθρώπων ὑπ' ἡλίου ποιῶν ἡφιέσθαι. αἰτεῖν δὲ ὑπαφ-

ΞΕΝΟΦΆΝΟΥΣ

ΒΊΟΣ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΑΥ̓ΤΟΥ͂.

Ξενοφάνης, Δεξίου, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος) Ὀρθομένους, Κολοφώνιος, ἐπαινεῖται πρὸς τοῦ Τίμωνος. φησὶ γοῦν,

Ξεινοφάνη θ' ὑπάτυφον, Ὁμηραπάτην, ἐπικόπτην.

οὗτος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας διέτριβε, καὶ ἐν Κατάνῃ. διήκουσε δὲ κατ' ἐνίους μὲν, οὐδενός· κατ' ἐνίους δὲ, Βότωνος Ἀθηναίου· ἢ (ὥς τινες) Ἀρχελάου. καὶ (ὡς Σωτίων φησὶ) κατ' Ἀναξίμανδρον ἦν. γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείας καὶ ἰάμβους καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐρραψῴδει τὰ ἑαυτοῦ. ἀντιδοξάσαι τε λέγεται Θαλῇ καὶ Πυθαγόρᾳ, καθάψασθαι δὲ καὶ Ἐπιμενίδου. μακροβιώτατός τε γέγονεν, ὥς που καὶ αὐτός φησιν,

Ἤδη δ' ἑπτά τ' ἔασι καὶ ἑξήκοντ' ἐνιαυτοὶ
  Βληστρίζοντες ἐμὴν φροντίδ' ἀν' Ἑλλάδα γῆν.
Ἐκ γενετῆς δὲ τότ' ἦσαν ἐείκοσι, πέντε τε πρὸς τοῖς,
  Εἴπερ ἐγὼ περὶ τῶνδ' οἶδα λέγειν ἐτύμως.

φησὶ δὲ τέτταρα εἶναι τῶν ὄντων στοιχεῖα, κόσμους δ' ἀπείρους, ἀπαραλλάκτους δέ. τὰ νέφη συνίστασθαι, τῆς ἀφ' ἡλίου ἀτμίδος ἀναφερομένης, καὶ αἰρούσης αὐτὰ εἰς τὸ περιέχον. οὐσίαν θεοῦ, σφαιροειδῆ, μηδὲν ὅμοιον ἔχουσαν ἀνθρώπῳ. ὅλον δὲ ὁρᾶν, καὶ ὅλον ἀκούειν, μὴ μέντοι ἀναπνεῖν. σύμπαντά τε εἶναι νοῦν, καὶ φρόνησιν, καὶ ἀΐδιον. πρῶτός τε ἀπεφήνατο ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον, φθαρτόν ἐστι· καὶ ἡ ψυχὴ, πνεῦμα. ἔφη δὲ καὶ τὰ πολλὰ ἥσσω νοῦ εἶναι· καὶ τοῖς τυράννοις ἐντυγχάνειν ἢ ὡς ἥκιστα, ἢ ὡς ἥδιστα.

δὲν δὲ παρῆλθεν ἔφορος αὐτοῦ μὴ φαίνεσθαι· μηδὲ γὰρ ἄλλων πολλῶν. διαῤῥεῖ δὲ αὐτὸν ὁ Τίμαιος, ὡς φησὶν, Δημοκήδης ὁ Καλλιππεὺς ἦν Ἡρακλείδης ὁ διαῤῥεῖς παρὰ Δεξιλόχῳ, ᾧ ὁ πατὴρ συλλύων πεπλακὼν ἀπέθανεν λέγων. Ἱππόβοτος δὲ φησιν ὁ αὐτὸς ἐγκεκλιμένος Ἐμπεδοκλέους ἐκεῖνα φθέγγεσθαι· Ἀκράγαντα, ὑστεραία δὲ τοὺς Ῥωμαίους βουλευτήριον, ἀκέλευστος, ἀλλοτέλεστος αὐτὸν Ῥωμαίων. χρεὼν μὲν γὰρ ἐστὶ ζώνας, καὶ τοῦ ἀφιέρωται. Νεάνθης δὲ ὁ Κυζικηνὸς, ὁ καὶ ἄλλα περὶ Πυθαγορικῶν εἰπὼν, φησὶ, Μέτωνος τελευτήσαντος τὸν ἐνιαυτὸν ἄρχειν Ἀκραγαντίνους πάσας μὲν ἀπὸ τοῦ ἔτους, ἐστὶ δὲ τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα ἄγουσαν· ἔτι τε πολλὰς ἄλλας ἀπὸ τοῦ Ἀκραγαντίνων ἄρξαντος αὐτὸν τοσοῦτον ἔτη τὸν περίοδον πληῦναι· διὸ δὴ τοιαῦτά τε ἀναλαβεῖν αὐτὸν, καὶ φρέαρ ἐν τῷ ἀνδρείῳ χρυσοῦν, ὡς Φαβωρῖνος ἐν Ἀπομνημονεύμασι· ἔτι τε ἐμβαλεῖν χαλκῆς, καὶ σῆμα Δελφικὸν. κύμη τε ἐν ᾗ αὐτὸς βαδίζει, καὶ παῖδες πολλοὶ καὶ ἀστὴς αὐτὸν συμπαρῆσαν ἐν ἑνὶ χιτῶνι ἐν. διαῤῥεῖ δὴ τοιαῦτα, τοῦ τε πολιτικοῦ ἐντυχόντος, καὶ ὧν ἀξιώσαντος οἱονεὶ βασιλείας ἄνευ ὁρμῆσαι. ὑγιαίνειν δὲ ἔδοξε ἄνω πυκνὰ χρησάμενον φαρμάκῳ ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ εἰς Μεσσήνην, ποιεῖν καὶ τὴν μητέρα κλαίειν· κοιμήσασθαι δ' ἐν ἐκ ζυγοῦ, τελευτῆσαι ὑπὸ τῶν ἑ καὶ ε. ἔτι δ' αὐτοῦ καὶ ὅσον οἱ Μεσσήνιοι τοῦ ἐτῶν ἐπὶ Ἀναξιλάου διαφέρεται. φησὶ γὰρ ὁ Δικαίαρχος ξ' ἐπὶ δὲ αὐτὸν τελευτῆσαι· οἱ δὲ ἓξ καὶ ἑ. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν ὀ καὶ π' Ὀλυμπιάδα. Δημήτριος δὲ ὁ Τροιζήνιος ἐν τοῖς κατὰ Σοφιστῶν βιβλίῳ φησὶ αὐτὸν, καὶ ὁ Ὅμηρος,

Ἀλλ' ἄμμιν βρέχεν αἰπὺ κάρη· ὑψηλοὶ δὲ κρημνοὶ
Αὐχὴν' ἀπεκέκασιν, λιμνάδι δ' εἰδόσι κατελθεῖν.

ὧν δὲ τῶν ἐπιγενομένων Τηλαυγοῦς ὑπολάβοι, λέγειν αὐτὸν εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ γῆρως ἀλιθήσαντα τελευτῆσαι, καὶ ζῶντα μὴ φθεῖραι τὸ θεῖον καὶ ζωπύρα.

τῶν δ' ἐπὶ τῷ γενομένῳ ἐκπλαγέντων, καταβὰς ὁ Παυσανίας ἔπεμψέ τινας ζητήσοντας· ὕστερον δὲ ἐκώλυσε πολυπραγμονεῖν, φάσκων εὐχῆς ἄξια συμβεβηκέναι· καὶ θύειν αὐτῷ δεῖν, καθαπερεὶ γεγονότι θεῷ. Ἕρμιππος δέ φησι Πάνθειάν τινα Ἀκραγαντίνην, ἀπηλπισμένην ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, θεραπεῦσαι αὐτὸν, καὶ διὰ τοῦτο τὴν θυσίαν ἐπιτελεῖν. τοὺς δὲ κληθέντας, εἶναι πρὸς τοὺς ὀγδοήκοντα. Ἱππόβοτος δέ φησιν ἐξαναστάντα αὐτὸν ὡδευκέναι ὡς ἐπὶ τὴν Αἴτνην· εἶτα παραγενόμενον, ἐπὶ τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς ἐναλέσθαι, καὶ ἀφανισθῆναι· βουλόμενον τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην βεβαιῶσαι ὅτι γεγόνοι θεός. ὕστερον δὲ γνωσθῆναι, ἀναρριπισθείσης αὐτοῦ μιᾶς τῶν κρηπίδων· χαλκᾶς γὰρ εἴθιστο ὑποδεῖσθαι. πρὸς τοῦτο ὁ Παυσανίας ἀντέλεγε. Διόδωρος δ' ὁ Ἐφέσιος περὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων, φησὶν ὅτι τοῦτον ἐζηλώκει, τραγικὸν ἀσκῶν τῦφον, καὶ σεμνὴν ἀναλαβὼν ἐσθῆτα. τοῖς δὲ Σελινουντίοις ἐμπεσόντος λοιμοῦ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ παρακειμένου ποταμοῦ δυσωδίας, ὥστε καὶ αὐτοὺς φθείρεσθαι καὶ τὰς γυναῖκας δυστοκεῖν, ἐπινοῆσαι τὸν Ἐμπεδοκλέα, καὶ δύο τινὰς ποταμοὺς τῶν σύνεγγυς ἐπαγαγεῖν ἰδίαις δαπάναις καὶ καταμίξαντα γλυκᾶναι τὰ ῥεύματα. οὕτω δὴ λήξαντος τοῦ λοιμοῦ, καὶ τῶν Σελινουντίων εὐωχουμένων ποτὲ παρὰ τῷ ποταμῷ, ἐπιφανῆναι τὸν Ἐμπεδοκλέα· τοὺς δ' ἐξαναστάντας προσκυνεῖν, καὶ προσεύχεσθαι καθαπερεὶ θεῷ. ταύτην οὖν θέλοντα διαβεβαιῶσαι τὴν διάληψιν, εἰς τὸ πῦρ ἐναλέσθαι. τούτοις δ' ἐναντιοῦται Τίμαιος, ῥητῶς λέγων ὡς ἐξεχώρησεν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ σύνολον οὐκ ἐπανῆλθεν· ὅθεν αὐτοῦ καὶ τὴν τελευτὴν ἄδηλον εἶναι. πρὸς δὲ τὸν Ἡρακλείδην καὶ ἐξ ὀνόματος ποιεῖται τὴν ἀντίρρησιν ἐν τῇ τετάρτῃ. Συρακούσιόν τε γὰρ εἶναι τὸν Πεισιάνακτα, καὶ ἀγρὸν οὐκ ἔχειν ἐν Ἀκράγαντι Παυσανίαν τε μνημεῖον πεποιηκέναι τοῦ φίλου, τοιούτου διαδοθέντος λόγου, ἢ ἀγαλμάτιόν τι, ἢ σηκὸν οἷα θεοῦ, καὶ γὰρ πλούσιον εἶναι. Πῶς οὖν (φησὶν) εἰς τοὺς κρατῆρας ἥλατο, ὧν σύνεγγυς ὄντων οὐδὲ μνείαν ποτὲ ἐπεποίητο, τετελεύτηκεν οὖν ἐν Πελοποννήσῳ. οὐ-

σης ἀρχῆς ἀλλήλοις, εἶ γε τῷ βασιλέᾳ πάσῃ διδόμενον παρὰ τοσοῦτον ἀφ' ἑαυτοῦ λαμβάνειν ἀπὸ τοσούτου ἀναισχυντίας. ὃ δὴ καὶ Τιμαγόρας ἔφησε, τὸν αὐτὸν ἄνδρα φιλοσοφοῦντα δεῖν δημοκρατεῖσθαι τὴν πόλιν ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἀρίστων ἀρχόντων, καὶ τοὺς ἐπιτηδείους ὑπὸ τῶν ἀρχόντων· τὸν δὲ ἀναξαγόραν τὸν ποιητὴν, ὡς τὸ δίκαιον οὐκ εἰσφέρει, τὸν δὲ ἄλλων πονηρῶν ὄντων, μισοπονήρους ἀξιοῦντας εἶναι δεῖν εἰσφέρειν. ὁ δὲ καλλικλῆς ἀναιδῶς ἔφη τὸν τῆς βουλῆς ὑπὸ πρὸ τοῦ καὶ ἀπερχθῆναι, ἐκβιασθῆναι συμπεσόντα, τῶν κακῶν πάντων ἀπολειφθέντα, ὡς ὑπὸ ἐκφέρεται τῶν ἐπιτηδείων ἀρχῶν. ἐκβιασθεὶς γὸ ἦν ὑπὸ τῆς καταχθόνιου τῆς κεφαλῆς τύπου· ὃν καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς ποιήσασθαι τὴν ὑστεραίαν εἰσαγαγὼν εἰς δικαστήριον, κατακλείσας κατέδικάσας ἀμφοτέρους, τὸν μὲν κλοπῆς, τὸν δὲ συμποσίαρχον. ἀρχὴ μὲν οὖν αὕτη τῆς πολιτείας ἦν. πάλιν δὲ Δ' κρόνος τὸ ἰσοπρεσβύτατον τῶν ἀστώντων ἐκβάλλει τῆς βουλῆς εἰς κατακλείθρου πετρώδους μήνιμπτος, ἐξ οὗ τὸν ἐν ἴσῃ τοῖς ἰσοπρεσβύτατοι, παρελθόντα ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἐκώλυσεν, ἕως τὰ ἄλλα ἐβελτίωσεν ἡβουλευτής, κρίνει καὶ ζώσιν ἐρωτῶσας.

Διήμαιτο ῥόβ.

Περὶ δὲ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διάφορος ὁδὸν ὁ λόγος. Ἡρακλείδης μὲν γὸ ἐν τῷ περὶ τῆς ἄπνου διηγησάμενος, ὡς ἐν ἔλαθεν Ἐμπεδοκλῆς ἀποστείλας τινὰ νεανίσκον ἄνδρα ἐπὶ θύραν ζώλοπα, φησὶν ἐπὶ θυσίαν συνελθεῖν τοὺς τοῦ Πεισιάνακτος ἀγχιστεῖς καὶ φίλους ἑαυτοῦ, ἐν οἷς καὶ Παυσανίας. ἔπι μετὰ τοῦτο ἀναλῦσαι τοὺς μὲν ἄλλους χαριζόμενος ἀπεστάναι, τὸν δὲ ὑπὸ τῆς δυσφορίας, ὡς ἀχρεῖον ἀφεθέντα, οἰκ ἐθέλειν ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ βούλεσθαι αὐτὸς ἐμένειν ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ἑαυτοῦ κατακλιθέντα, ὡς δὲ ἡμέρας γενομένης ἐξαίφνης ἀναστῆναι, οὐχ ὑρεθῆναι μόνον ζητουμένου δὲ, καὶ τῶν ἀπόντων ἀπαγγελθέντων, καὶ φασκόντων μὴ εἰδέναι, ἐᾶς ἔφη μέσην νυκτὸς φωνῆς ὑπομεγέθους ἀκοῦσαι τοῦ καλοῦντος Ἐμπεδοκλέα· ἔπι ἐξαναστὰς ἐώρακέναι φῶς οὐράνιον, καὶ λαμπάδων φέρους, ἄλλο δὲ μηδέν·

μὴ τῶν σεμνύνεσθαι ζηλοῦσιν τὸ τε βίου καὶ τὸ ἀγήματος, τὸ δὲ τῶν φιλοσόφων. Ἀλεξανδρίνος δέ φησιν ὁ Σοφιστὴς φησὶ, πεζὸν τὸν Ἐμπεδοκλέα ἐπιτήδειον εὑρεῖν· Ζηλώσας δὲ ἡμελετηκὼς, ὡς δὲ τῶν ἐπῶν ποιητὴν, φησὶν ὅτι καὶ Ὁμηρικὸς ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ δεινὸς περὶ τὸν φράσιν γεγονὼς, μεταφορικός τε ὢν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς περὶ ποιητικὴν ὑπευθυμασι χρώμενος. καὶ διὸ γεγραφὼς αὐτὸ καὶ ἄλλα ποιήματα, τῶν τε Ξέρξου διάβασιν, καὶ σχοινίσμον εἰς Ἀπόλλωνα, ἔτι τ' ὕστερον κατήκουσεν ἀδελφῆς υἱὸς αὐτοῦ, ἡ Θυγατηρ, (ὡς φησιν Ἱερώνυμος) τὰ μὲν σχοινίσματα, ἄκουσα· τὰ δὲ Περσικὰ, βουληθεῖσα, ὅμως τὸ ἀτελειώτατα ἔτι καὶ ἔλαττον δὲ φησι καὶ πραγῳδίας αὐτὸν γράψαι, καὶ πολιτικά. Ἡρακλείδης δὲ ὁ Σικελιώτης, ἑπτὰ μὲν φησὶν τὰς πραγῳδίας Ἱερώνυμος δέ φησιν αὐτὸν πλεῖστα καὶ τυπεριφέροντα ὑπευτυχήσαι· Νεμεσᾶς δὲ, νέον ὄντα γεγαρέναι τὰς πραγῳδίας, καὶ αὐτὸν ὕστερα αὐτὰς ὑπευτυχήσαι. φησὶ δὲ Σάτυρος ὡς τοῖς βιοις ὅτι καὶ ἰαβὼς ἐὼ ἄρ ἐπτωρ ἀρίστος Γοργίας γοιῶ τὸν Λεοντῖνον αὐτὸ ἠμνῶδει μαθητεῦ, ἀδόμαι ἰαβὼ ὑγιαπὸ ὑπτικὸ, ἢ τεχνίω ὑπολειοιπότε τὸν φησι Ἀπολλόδωρος ὁ Χρητικὸς, σωτέα τοῖς τοῖς ἐκατὸν ἔτη βιῶναι. Τοῦτον φησὶν ὁ Σάτυρος λέγειν ὡς αὐτὸς παρεὶη τοῦ Ἐμπεδοκλέους γυμνάζοντα· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐξ ὧν ποιημάτων ἀπαγγέλλειν τοῦτό τε καὶ ἄλλα πολλά.

Παυσανίας

Φησὶ δὲ καὶ Τίμαιος ὁ τῶν ἱστορικῶν πολλοὺς ἐξαπατήσαντα τῶν ἀδόξα- καὶ ὁ ἐπαίων πατὴρ ἐμβριθὴς πνευστύπων, ὡς τοὺς καιροὺς λυμαίνεται, κελεύσας ὄνους ὑπολαβεῖν, καὶ ἀσκοὺς παλαιοὺς, ἐκ τοὺς λόφους καὶ τὰς ἀκρωρείας διέτεινε ἐκ τὸ συναλοῦσιν τὸ πνεῦμα. Ἀλέξανδρος δὲ, καλυσνεύσας καλήσαι. Ἡρακλείδης δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν ἀσκοῦ

Αἰθαλιδικοῦ βίβ

Φησὶ δὲ αὐτὸν καὶ Ἀλεξανδρίνος ἑλληνικοὺς γεγονέναι, ἢ τὰ-

ὑπομνήμασι Φαβωρίνου, ὅτι καὶ βοῦν ἔθυσε τοῖς θεωροῖς ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐκ μάλιτος καὶ ἀλφίτων· καὶ ἀδελφὸν ἔσχε Καλλικρατίδην. Τηλαύγης δὲ ὁ Πυθαγόρου παῖς, ἐν τῇ πρὸς Φιλόλαον ἐπιστολῇ φησὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα Ἀρχινόμου εἶναι υἱόν. ὅτι δὲ ἦν Ἀκραγαντῖνος ἐκ Σικελίας, αὐτὸς ἐναρχόμενος τῶν καθαρμῶν φησίν,

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ᾽ αὖ ἄκρα πόλεως.

καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ τάδε. ἀκοῦσαι δ᾽ αὐτὸν Πυθαγόρου Τίμαιος διὰ τῆς ἐνάτης ἱστορεῖ, λέγων ὅτι καταγνωσθεὶς ἐπὶ λογοκλοπείᾳ τότε, (καθὰ καὶ Πλάτων) τῶν λόγων ἐκωλύθη μετέχειν. μεμνῆσθαι δὲ καὶ αὐτὸν Πυθαγόρου, λέγοντα,

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς,
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον.

οἱ δὲ τοῦτο εἰς Παρμενίδην αὐτὸν λέγειν ἀναφέροντα. φησὶ δὲ Νεάνθης ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκοινώνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν λόγων· ἐπεὶ δ᾽ αὐτὸς διὰ τῆς ποιήσεως ἐδημοσίευσεν αὐτά, νόμον ἔθεντο μηδενὶ μεταδώσειν ἐποποιῷ, τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ Πλάτωνα φασὶ παθεῖν· καὶ γὰρ τοῦτον κωλυθῆναι. τίνος μέντοι γε αὐτῶν ἤκουσεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, οὐκ εἶπεν, τὴν γὰρ περιφερομένην πρὸς Τηλαύγους ἐπιστολήν, ὅτι μετέσχεν Ἱππάσου καὶ Βροντίνου, μὴ εἶναι ἀξιόπιστον. ὁ δὲ Θεόφραστος Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν γενέσθαι, καὶ μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐν ἔπεσι τὸν περὶ φύσεως λόγον ἐξενεγκεῖν. Ἕρμιππος δέ, οὐ Παρμενίδου, Ξενοφάνους δὲ γεγονέναι ζηλωτήν· ᾧ καὶ συνδιατρεῖψαι, καὶ μιμήσασθαι τὴν ἐποποιΐαν. ὕστερον δὲ τοῖς Πυθαγορικοῖς ἐντυχεῖν. Ἀλκιδάμας δ᾽ ἐν τῷ φυσικῷ φησὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ζήνωνα καὶ Ἐμπεδοκλέα ἀκοῦσαι Παρμενίδου· εἶθ᾽ ὕστερον ἀποχωρῆσαι· καὶ τὸν μὲν Ζήνωνα κατ᾽ ἰδίαν φιλοσοφῆσαι· τὸν δέ, Ἀναξαγόρου διακοῦσαι καὶ Πυθαγόρου, καὶ τοῦ

Google

ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ
ΒΙΟΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ
Λαερτίου, ἐν τοῖς Φιλοσόφων βίοις.

Ἐμπεδοκλῆς (ὥς φησιν Ἱππόβοτος) Μέτωνος ἦν υἱὸς τοῦ Ἐμπεδοκλέους, Ἀκραγαντῖνος. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ἐπίσημον ἄνδρα γεγονέναι τὸν Ἐμπεδοκλέα, τὸν πάππον τοῦ ποιητοῦ. ἀλλὰ καὶ Ἕρμιππος τὰ αὐτὰ τούτῳ φησίν· ὁμοίως καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῷ περὶ νόσων, ὅτι λαμπρᾶς ἦν οἰκίας, ἱπποτροφηκότος τοῦ πάππου. λέγει δὲ καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις τὴν πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὸν τοῦ Μέτωνος πατέρα, μάρτυρι χρώμενος Ἀριστοτέλει. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς χρονικοῖς φησιν, ὡς ἦν Μέτωνος μὲν υἱός· εἰς δὲ Θουρίους αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἐκτισμένους Γλαῦκος ἐλθεῖν φησιν. εἶθ' ὑποβάς, Οἱ δ' ἱστοροῦντες ὡς οἴκοθεν πεφευγὼς εἰς τὰς Συρακούσας, μετ' ἐκείνων ἐπολέμει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τελέως ἀγνοεῖν μοι δοκοῦσιν. ἢ γὰρ οὐκ ἔτ' ἦν, ἢ παντελῶς ὑπεργεγηρακώς· ὅπερ οὐ φαίνεται. Ἀριστοτέλης γὰρ αὐτόν, ἔτι τε Ἡράκλειτος, ἑξήκοντα ἐτῶν φησι τετελευτηκέναι. ὁ δὲ πρώτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκὼς κέλητι, τούτου πάππος ἦν ὁμώνυμος· ὥσθ' ἅμα καὶ τὸν χρόνον ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου σημαίνεσθαι. Σάτυρος δ' ἐν τοῖς βίοις φησὶν ὅτι Ἐμπεδοκλῆς, υἱὸς μὲν ἦν Ἐξαινέτου, κατέλιπε δὲ καὶ αὐτὸς υἱὸν Ἐξαίνετον. ἐπί τε τῆς αὐτῆς Ὀλυμπιάδος, τὸν μὲν ἵππῳ κέλητι νενικηκέναι· τὸν δ' υἱὸν αὐτοῦ, πάλῃ, ἢ (ὡς Ἡρακλείδης ἐν τῇ ἐπιτομῇ) δρόμῳ. ἐγὼ δ' εὗρον ἐν τοῖς

λουθεῖν. ὡσπερ ἐλθόντι δέ μοι, οὐκ οἶδ' ὅθεν, ἐπεδίδου τὰ βιβλία· καὶ γὼ σπουδαιότερον ἐπὶ ἔμε, ὡσὲ τοὺς ἄλλους Ἀβδηρίτας ὑπὸ τῆ σκοπῆ ἀεὶ ἀμιλλώντας με, ἄνδρες (ἔφην) τῆς ὡσὲ ἐμὲ πρεσβείης χάριες πολλή. Δημόκριτον γὰρ εἶδον, ἄνδρα σοφώτατον, σωφρονίζειν αὐθρώπους μόνον δυνάμενον. τοῦτο δ' ἔχω σοι περὶ Δημοκρίτου Δαμαγήτη φράζειν, γηθόσυνος πάνυ.

Ἐρρωσο.

λωβάζεσθαι αἴσσου τὰ πολλὰ τῆς ἐπιστήμης, ἢ διὰ φθόνον, ἢ δι' ἀχαριστίην. οἵ τε γὰρ νοσέοντες, ἅμα τῷ σώζεσθαι, τὴν αἰτίην ἢ θεοῖσιν ἢ τύχῃ προσνέμουσι· πολλοὶ δὲ τῇ φύσει προσψαύσαντες, ἐχθραίνουσι τὸν εὐεργετήσαντα, μικροῦ δεῖν προσαγανακτέοντες εἰ νομίζονται χρεωφειλέται. οἵ τε πολὺ τὸ τῆς ἀτεχνίης ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντες, αἰδριές τε ὄντες, καθαιρέουσι τὸ κρεῖσσον. ἐν ἀναισθήτοισι γάρ εἰσιν αἱ ψῆφοι. οὔτε δὲ οἱ πάσχοντες ἐξομολογέειν ἐθέλουσιν, οὔτε οἱ ὁμοτεχνέοντες μαρτυρέειν. φθόνος γὰρ ἐνίσταται. οὐκ ἄπειρος οὖν τῶν τοιούτων λεχέων, ταῦτα σαφέως εἰδὼς ἐν ἀναξιοπαθείῃσι σὲ πολλάκις γενηθέντα, καὶ δι' οὐσίην τι καὶ βασκανίην φιλοτιμότερον. ἀτρεκέης γὰρ οὐδεμιῆς γνῶσις, οὔτε μαρτυρίη. λέγων ταῦτα ἐπιμειδίᾳ· καί μοι Δαμάγητε θεοειδής τις κατεφαίνετο· καὶ τὴν προτέρην αὐτοῦ μορφὴν ἐξελελήσμην, καί φημι, Ὦ Δημόκριτε μεγαλόξενε. μεγάλας γὰρ τῶν σῶν ξενίων δωρεὰς εἰς Κῶν ἀπάξομαι. πολλοῦ γάρ με τῆς σοφίης θαυμασμοῦ πεπλήρωκας· ἀπονοστέω τε σοῦ κῆρυξ, ἀληθείην ἀνθρωπίνης φύσιος ἐξιχνεύσαντος καὶ νοήσαντος καὶ λαλήσαντος· θεραπείην τε λαβὼν παρὰ σοῦ τῆς ἐμῆς διανοίης, ἀπαλλάττομαι, τῆς ὥρης τοῦτ' ἀξιούσης καὶ τῆς τοῦ σώματος τημελείης. αὔριον δὲ καὶ κατὰ τὸ ἑξῆς ἐν ταυτῷ γενησόμεθα. ἀνιστάμην ταῦτ' εἰπών· καὶ ὃς ἕτοιμος ἦν ἐπακο-

οἱ δὲ, ἐπὶ κατηγορίην ἑωυτῶν φίλων συγγράφοντας· οἱ δὲ, διὰ φιλοδοξίην ἐκφρονέοντας. καίτοι γε βαθύτεραι πρήξιες τῶν κατὰ ψυχὴν καθορωμένων. καὶ τούτων ὁκόσοι μὲν νέοι, ὁκόσοι δὲ πρεσβῦται, αἰτεῦντες, ἀρνεύμενοι· πενόμενοι, πλουσιάζοντες· λιμῷ θλιβόμενοι, οἱ δὲ, ἀσωτίῃ βεβαρημένοι· ῥυπόωντες, δέσμιοι, οἱ δὲ, τρυφῇσι γαυριῶντες. τρέφοντες, ἄλλοι δὲ, θάπτοντες· ὑπερορέοντες ἃ ἔχουσι, πρὸς τὰς ἐλπιζομένας πρήξιας ὁρμώμενοι. οἱ μὲν, ἀναίσχυντοι, οἱ δὲ, φειδωλοὶ οἱ δὲ, ἄπληστοι. οἱ μὲν, φονεύοντες· οἱ δὲ, τυπτόμενοι. οἱ δὲ, ὑπερηφανέοντες· οἱ δὲ, ἐπαιρόμενοι κενοδοξίῃ καὶ οἱ μὲν, ἵπποισι παρεστῶτες· οἱ δὲ, ἀνδράσιν, οἱ δὲ, κυσίν· οἱ δὲ λίθοισιν ἢ ξύλοισι· καὶ οἱ μὲν, πρεσβείῃσιν, οἱ δὲ στρατηγίῃσιν, οἱ δὲ ἱερωσύνῃσιν. οἱ δὲ, στεφανηφορέοντες, οἱ δὲ, ἐν ὅπλοισιν, οἱ δὲ, ἀποκτιννύμενοι. Φέρονται δὲ τούτων ἕκαστοι, οἱ μὲν ἐπὶ ναυμαχίην, οἱ δὲ, ἐπὶ στρατηγίην· οἱ δε, ἐπ᾽ ἀγροικίην· ἕτεροι δὲ, ἐπὶ νῆας, οἱ δὲ, ἐπ᾽ ἀγορὴν· οἱ δὲ, ἐπ᾽ ἐκκλησίην· οἱ δὲ, ἐπὶ θέητρον· οἱ δὲ, ἐς φυγαδείην. ἄλλοι ἀλλαχόσε· οἱ μὲν ἐς φιληδονίην καὶ ἡδυπαθείην καὶ ἀκρασίην· οἱ δὲ, ἐς ἀργίην καὶ ῥαθυμίην. τὰς ἀναξίους οὖν καὶ τὰς δυστήνους σπουδὰς τοιαύτας ὁρῶντες καὶ τοσαύτας. πῶς μὴ χλευάσωμεν τὴν ἀκρασίην ἔχοντα βίον αὐτῶν; κάρτα γὰρ ἔλπομαι μηδὲ τὴν σὴν ἰητρικὴν αὐδάνειν αὐτοῖς. δυσαρεστοῦνται γὰρ ἀκροήσει, καὶ μανίην τὴν σοφίην νομίζουσιν. ἤκουσαν γὰρ ὑπὸ νοσεύντων σαφέως

μένον τῇ θαλάσσῃ ὅτι κατεβύθισε τὴν πλήρη; ἐγὼ μὲν οὐκ ἀξίως δοκέω γελᾶν· ἐξευρεῖν δὲ κατ' αὐτῶν ἤθελον τι λυπηρόν· ἀλλ' οὐ δὲ ἰητρικὴν ἐπὶ τουτέων ἔχειν εἶναι μὴ τεχνωμένην παιώνια φάρμακα· ὁ σὸς πρόγονος Ἀσκληπιὸς νουθεσίᾳ σοι γενέσθω· σώζων ἀνθρώπους, κεραυνοῖσιν δὲ χαριστεῖται. οὐχ ὁρῇς ὅτι κἀγὼ τῆς αὐτῆς μοίρης εἰμί; μανίης διζήμενος αἰτίην, καὶ ζῶα κατακλείνω καὶ ἀνατέμνω. ἔχρην δὲ ἐξ ἀνθρώπων τὴν αἰτίην ἐρευνῆσαι. οὐχ ὁρῇς ὅτι καὶ ὁ κόσμος μισανθρωπίης πεπλήρωται, καὶ ἄπειρα κατ' αὐτοῦ πάθεα συνήθροισεν; ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς νοῦσός ἐστι τρεφόμενος, ἄχρηστος, ἱκέτης βοηθείας· αὐξανόμενος, ἀτάσθαλος ἄφρων διὰ χειρὸς παιδαγωγίης. θρασὺς, ἀκμάζων· παρακμάζων, οἰκτρός· τοῖς ἰδίοις χρόνοις ἀλογιστίῃ γεωργίσας. ἐκ μητρώων γὰρ λύθρων ἐξέθορε τοιοῦτος. διὰ τοῦτο καὶ οἱ μὲν, θυμικοὶ, καὶ ὀργῆς ἀμέτρου γέμοντες· οἱ δ' ἐν φθορῇσι καὶ μοιχείῃσι διαπαντός· οἱ δ' ἐν ἐπιθυμίῃσι τῶν ἀλλοτρίων, οἱ δ' ἐν ἀπωλείῃ τῶν σφετέρων. ὤφελε δύναμις ὑπῆρχε, τὰς ἁπάντων οἰκήσιας ἀνακαλύψαντα, μηδὲν ἀφεῖναι τῶν ἐντὸς παρακάλυμμα, εἶθ' οὕτως ὁρᾶν τὰ πρησσόμενα ἔνδον. εἴδομεν ἂν, τοὺς μὲν, ἐσθίοντας· οὓς δὲ, ἐμέοντας· ἑτέρους δὲ, αἰκίῃσι στρεβλοῦντας· τοὺς δὲ, φάρμακα κυκέοντας· τοὺς δὲ, συννοεῦντας ἐπιβουλήν· τοὺς δὲ, ψηφίζοντας. ἄλλους, χαίροντας· τοὺς δὲ, κλαίοντας.

γενόμενοι. καὶ οἱ μὲν αὐτέων ἐρῶντες ἀπαίθαλοι ὑποπεπτώκασιν, ἀλλοτρίης φθορῆς εὐνῆς, ἀναιδείῃ πιστεύσαντες· οἷς δὲ τήκει φιλαργυρίη, νοῦσος ἀόρατος· οἱ δὲ ἀλλήλοισιν ἀντεπιτίθενται· οἱ δὲ ὑπὸ φιλοδοξίης εἰς πέρας ἀναχθέντες, βάθει κακίης εἰς βυθὸν ἀπολείης καταφέρονται. κατασκάπτουσιν, ἐπικοδομέοντες· χαρίζονται, εἶτα μετανοεῦσι, καὶ ἀφαιρέονται τὰ φιλίης δίκαια· κακοπραγέοντες εἰς ἔχθρην, τὰ συγγενείης κακοποιεῦντες. καὶ τούτων αἴτιον ἡ φιλαργυρίη. τί νηπίων ἀθυρόντων διαφέρουσι, παρ' οἷσιν ἄκριτος μὲν ἡ γνώμη, τὸ δὲ προσπεσὸν, τερπνόν; ἐν δὲ τοῖσι θυμοῖς, τί πλεῖστον ζώοις ἀλογοισι παραλελοίπασι, πλὴν ὅτι ἐν αὐταρκείῃ μένουσιν οἱ θῆρες. τίς γὰρ λεόντων εἰς γῆν κατέκρυψε χρυσόν; τίς ταῦρος πλεονεξίην ἐκορύξατο; τίς πάρδαλις ἀπληστίην κεχώρηκε; διψᾷ μὲν ἄγριος σῦς ὅσον ὕδατος χρεοθῇ· λύκος δὲ, σπαράξας τὸ προσπεσὸν τῆς ἀναγκαίας τροφῆς, ἀναπέπαυται. ἡμέρῃσι δὲ καὶ νυξὶ συναπλουμένῃσιν οὐκ ἔχει θοίνης κόρον ὁ ἄνθρωπος. χρόνων μὲν ἐνιαυσίων τάξιες, ὀρχείης ἀλόγων δεῖ τέρμα· ὁ δὲ τὸ διηνεκὲς οἰστρομανίην ἔχει τῆς ἀσελγείης παγκρατής, μὴ γελάσω τὸν κλαίοντα δι' ἔρωτα, ὅτι συμφορέοντως ἀποκέκλειται, μάλιστα δὲ αὖ ῥιψοκινδυνῇ καὶ φέρηται κατὰ βυθὸν ἢ κρημνῶν πελάγεος, ὅπιτε ναὶ τὸν γέλωτα μὴ γελάσω τὸν τὴν νῆα πολλοῖσι φορτίοισι βαπτίσαντα, εἶτα καὶ μεμφό-

ἐμὸς γέλως ἄφρενες ἄνθρωποι, πονηρίης δίκας ἐκτίνοντες, φιλαργυρίης, ἀπληστίης, ἔχθρης, ἐνεδρείης, ἐπιβουλῆς, βασκανίης. ἀργαλέον ἐξειπεῖν πολυμηχανίην κακῶν, ἀπειρίη γάρ τις ἔνι. καὶ τούτοισι δολοπλοκίῃσιν ἀνθαμιλλέονται, σκολιοφρενες. ἀρετῆς δὲ παρ' αὐτοῖσι τρόπος ἔνι τὸ χέρειον φιλοψευδίην γὰρ ἀσκέουσι, φιληδονίην κοσμοῦσι, νόμοισιν ἀπειθέοντες. ὁ δὲ αὐτῶν κατακοίνει τὴν ἀπροαιρεσίην μήτε ὁρήσιος, μήτε ἀκοῆς μετέχοντας. μούνη δ' αἴσθησις ἀνθρώπου, ἀτρεκίη διανοίης τηλαυγέει· τό, τε ἐὸν καὶ τὸ ἐσόμενον προορεόμενοι, δυσαρεστεῦνται πᾶσι, καὶ πάλιν τοῖσιν αὐτοῖσιν ἐμπελάζονται ἀρνησάμενοι πλόον, πλέουσι· γεωργίην ἀπωσάμενοι, αὖθις γεωργοῦσιν· ἐκβαλόντες γαμετὴν, ἑτέρην εἰσάγονται· θάψαντες ἃ ἐγέννησαν, πάλιν τρέφουσι γήρως εὔξαντο, εἶτα εἰς αὐτὸ ἀφικόμενοι στενάζουσιν. ἐν οὐδεμιῇ καταστάσει βεβαίαν ἔχουσι γνώμην. ἡγεμόνες καὶ βασιλέες μακαρίζουσι τὸν ἰδιώτην, ὁ δὲ ἰδιώτης ὀρέγεται βασιλείας· ὁ πολιτευόμενος τὸν χειροτεχνέοντα, ὡς ἀκίνδυνον· ὁ χειροτέχνης ἐκεῖνον, ὡς εὖ πνέοντα κατὰ πάντων. τὴν γὰρ ὀρθὴν κέλευθον τῆς ἠρεμίης οὐ θεωρέουσι, καθαρὴν καὶ λείην καὶ ἀπρόσπταιστον, εἰς ἣν οὐδὲ εἷς τετόλμηκεν ἐμβῆναι. φέρονται δὲ ἐπὶ τὴν ἀπηθῆ καὶ σκολιὴν τρηχυβατεῦντες, καταφερόμενοι καὶ προσκόπτοντες· οἱ δὲ πλεῖστοι, ἀποπίπτοντες· καὶ ἀσθμαίνοντες, ὡς διωκόμενοι ἑλίζοντες, ὑστερέοντες, προη-

γνώμης ἀπόδημος εἶ Ἱππόκρατες, ἀπραξίης καὶ σπουδῆς μέτρα ἐπισκοπέων δι' ἀγνοίην. ταῦτα γὰρ αὐτὰ διανοίῃ φρενήρει διοικέοντες, αὐτοί τε ῥαδίως ἀπηλλάττοντο, καὶ τὸν ἐμὸν ἐλάφρον γέλωτα. νῦν δ' ὡς ἐπ' ἀρηρόσι τούτοισιν ἐν τῷ βίῳ φρενοβλαβέες τετύφωνται, ἀσυλλογίστῳ διανοίῃ τῆς ἀτάκτου φορῆς δυσδίδακτοι. νουθεσίη γὰρ αὐτάρκης ὑπῆρχεν ἡ τῶν ξυμπάντων μεταβολὴ, ὀξείῃσι τροπῇσιν ἐμπίπτουσα αἰφνίδιον, προχηλασίην παντοίην ἑλίσσουσα. οἱ δ' ὡς ἐπ' ἀρηρυῃ καὶ βεβαίῃ, ἐκλελησμένοι παθέων κατὰ τὸ συνεχὲς συμπιπτόντων ἄλλοτε ἄλλως, ποθέοντες τὰ λυπέοντα, διζήμενοι τὰ μὴ συμφέροντα, ἐκαλινδέονται πολλῇσι ξυμφορῇσιν. εἰ δ' ἐμερμήριζε κατὰ δύναμιν ἰδίην τὰ ξύμπαντα ἔρδειν, ἀδιάπτωτον ἐφρούρεε ζωὴν, ἑαυτὸν ἐξεπιστάμενος· καὶ σύγκρισιν ἰδίην σαφῶς κατανοήσας, καὶ μὴ τῆς ἐπιθυμίης τὴν σπουδὴν ἀόριστον ἐκτείνων, τὴν δὲ πλουσίην φύσιν καὶ πάντων τιθήνην δι' αὐταρκείης ὁδοιπορέων. καθάπερ δὲ τῶν παθέων ἐν εὐεξίῃ κίνδυνος πρόδηλος, οὕτω τὸ μέγεθος τῶν δυστυχημάτων ἐπισφαλέστερόν ἐστιν· χρήσιμοι δὲ ἐπὶ τῇσι κακοδαιμονίῃσι ξυνθεωρέονται, ἄλλοι δὲ, τὰ τῶν πέλας μηδὲν ἱστορέοντες, ὑπὸ τῆς ἰδίης κακοπραγίης ἀπόλλυνται· τὰ δὲ δῆλα καθάπερ ἄδηλα μὴ θεωρέοντες, ὑπόδειγμα τὸν μακρὸν βίον ἔχοντες γινομένων καὶ μὴ γινομένων, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἐσόμενον ἐχρῆν κατανοῆσαι. ταῦτα ὁ

τῶν παθέων ἁπάντων ἃ νοσέουσι. Θερσῖται δέ εἰσι τοῦ βίου πάντες. τί δὲ τὸν ἐμὸν Ἱππόκρατες ἐμέμφω γέλωτα, οὐ γὰρ αὐτοὶ τῆς ἰδίης ἀνοίης, ἀλλ' ἄλλος ἄλλου καταγελᾷ. οἱ μὲν, τῶν μεθυόντων, ὅταν αὐτοὶ δοκέωσι νήφειν· οἱ δὲ, τῶν ἐρώντων, χαλεπωτέρην νόσον νοσέοντες αὐτοί. οἱ δὲ, τῶν πλεόντων· ἄλλοι δὲ, τῶν περὶ γεωργίην ἀσχοληθέντων. οὐ συμφωνέουσι γὰρ οὔτε ταῖς τέχναισιν, οὔτε τοῖς ἔργοισιν. ἐγὼ δὲ, Ταῦτα μὲν (ἔφην) κρήγυα, Δημόκριτε· οὐδὲ ἄλλός τις ἂν εἴη λόγος ἁρμοδιώτερος ἐξαγγέλλειν ταλαιπωρίην θνητῶν. ἀλλ' αἱ πράξιες νομοθετέουσι τὴν ἀναγκαίην, οἰκοδομῆς τε ἕνεκεν καὶ ναυπηγίης, καὶ τῆς ἑτέρης πολιτείης ἐν ᾗ χρεὼν εἶναι τὸν ἄνθρωπον. οὐ γὰρ εἰς ἀργίην αὐτὸν ἡ φύσις ἐγέννα. ἐκ τούτων δὴ πάλαι φιλοδοξίῃ χυθεῖσα ἔσφηλε πολλῶν ὀρθογνώμονα ψυχήν· σπουδαζόντων μὲν ἅπαντα ὡς ἐπ' ἀδιαπηλωσίην, μηκέτ' ἐπιτονεόντων δὲ τὴν ἀδηλότητα προορέεσθαι. τοῦ γάρ τις ὦ Δημόκριτε γαμέων, ἢ χωρισμὸν ἢ θάνατον προσεδόκησε; τίς δ' ὁμοίως παιδοτροφέων, ἀπώλειαν; ἀλλ' οὐδὲ ἐν γεωργίῃ καὶ πλόῳ καὶ ναυτιλίῃ, καὶ βασιλείῃ καὶ ἡγεμονίῃ, καὶ πάνθ' ὅσα ὑπάρχει κατὰ τὸν αἰῶνα. οὐδὲ εἷς γὰρ προϋπέλαβε πταῖσαι· ἀλλ' ἀγαθῇσιν ἕκαστος τούτων ἐλπίσι φέρεται, τῶν δέ γε χειρόνων οὐ μέμνηται μήποτ' οὖν ὁ σὸς γέλως τούτοις ἀνάρμοστος. ὁ δὲ Δημόκριτος, Μάλα νωθὴς (ἔφη) τὸν νόον ὑπάρχεις, καὶ μακρήν γε τῆς ἐμῆς

ἀποδιδοῦσιν ἃς μετ' ὀλίγον ἐκβεβλήκασιν. ἐρῶσιν, εἶτα μισοῦσι. μετ' ἐπιθυμίης τεκνοῦσιν, εἶτε ἐκβάλλουσι τελείως. τίς ἡ κενὴ σπουδὴ καὶ ἀλόγιστος, μηδὲν μανίης διαφέρουσα; πολεμοῦσιν ἔμφυλα, ἠρεμίην οὐχ αἱρετίζουσιν. ἀντενεδρεύουσι. βασιλῆας ἀνδροφονέουσι. γῆν ὀρύττοντες, ἄργυρον ζητοῦσιν· ἄργυρον δ' εὑρόντες, γῆν θέλουσι πρίασθαι. ὠνησάμενοι γῆν, καρποὺς πιπράσκουσι· καρποὺς ἀποδόμενοι, πάλιν ἀργύριον μεταλαμβάνουσιν. ἐν ὅσῃσι μεταβολῇσιν εἰσὶν, ἐν ὅσῃ κακίῃ· οὐσίην μὴ ἔχοντες, οὐσίην ποθέουσιν· ἔχοντες, κρύπτουσιν, ἀφανίζουσι. γελῶ ἐφ' οἷσι κακοπραγέουσιν, ἐπιτείνω τὸν γέλωτα ἐφ' οἷς δυστυχέουσι. θεσμοὺς γὰρ ἀληθείης παραβεβήκασι, φιλονεικέοντες ἔχθρην πρὸς ἀλλήλους, ἔριν ἔχουσι μετ' ἀδελφεῶν καὶ γονέων καὶ πολιτέων· καὶ ταῦτα, ὑπὲρ τοιούτων κτημάτων ὧν οὐδεὶς θανὼν δεσπότης ἐστίν. ἀλληλοκτονέουσιν ἄθεσμα, βίᾳ φονεύοντες. φίλων καὶ πατρίδων ὑπερορῶσι, πλουτίζουσι τὰ ἀνάξια καὶ τὰ ἄψυχα. ὅλης τῆς οὐσίης ἀνδριάντας ὠνέονται, ὅτι δοκεῖ λαλεῖν τὸ ἄγαλμα· τοὺς δὲ ἀληθέως λέγοντας μισέουσι. τῶν μὴ ἰδίων ἐφίενται. καὶ γὰρ ἤπειρον οἰκέοντες, θάλατταν ποθέουσι· καὶ πάλιν ἐν νήσοισιν ἐόντες, ἠπείρου γλίχονται· καὶ πάντα διαστρέφουσιν εἰς ἰδίην ἐπιθυμίην. καὶ δοκέουσι μὲν ἐν πολέμῳ ἀνδρείην ἐπαινέειν, νικῶνται δὲ καθ' ἡμέρην ὑπὸ τῆς ἀσελγείης, ὑπὸ φιλαργυρίης, ὑπὸ

(ἔφλυ) ὦ Δημόκριτε διδάξεις σε ἰδίῳ καιρῷ· ἀλλ' ἐόμεθα ἡ μὴ κως ἢ τῶν ἀπείρων διεξιόν, γελᾶν ἀξίη. αὐτοῖσιν ἐμοὶ τε ἔδοξε τοῦ γέλωτος τοῦ βίου λόγον δώσων. ὁ δ', μέλα τε ἠχὺ ὑπιδών με, Δύο (φησὶ) τοῦμοῦ γέλωτος αἰτίας δοκέεις, ἀγαθὰ καὶ φλαῦρα· ἐγὼ δ' ἑνὸς γελῶ τῶν αὐθρώπων, αὐοίης μὴν γέμουσι, κενὸν δ' πεπλημμέτεον ἐρθᾶν, πάσησιν ἐπιβολῇσι νηπιάζοντας, καὶ μηδεμιῆς ἕνεκεν ὠφελείης αὖτε τοῖς αὐτοῖσι μόχθους· πίεσμα γῆς καὶ ἀσελείας μυχοὺς ἀμέτροισιν ἐπιθυμίῃσιν ὀδόντας· δῶρα θεῶν τ' ἠκοντας καὶ χρυσόν· καὶ μὴ παυόμενον τῆς κτήσιος πόνου, ἀεὶ δ' θορυβοῦμενον αὖτε τὸ πλέον, ὅκως αὐτὸς ἐλάσσων φαίνηται. καὶ οὐδὲν αἰσχύνεται λεγόμενος δύδαίμων, ὅτι χάσμεται γῆς ἐρύσασι δεσμίοισι χρεῶν. ὧν οἱ μὲν ὑπὸ σμῆνος πλουσίους τε γῆς ἐφθέγησαν, οἱ δ' πολλοὶ χρεῶν παύτων ἄγνωτες τὸν ἀνάγκην, ὡς σι παιδιὴ τῇ κολάσει καταμέμφουσιν, δῶρα θεῶν τε χρυσὸν μισθίοντες· ἴσχει κόνιν τε καὶ ψήγματα ἐρέυναντες, ψάμμον ἄλλην ἀλλαχόθεν ἀγείροντες, καὶ γῆς φλοιὸς σκεπόμενοντες εἰς ἀθανασίην ἀεὶ βωλοπιοῦντες σκ γῆς τῆς μητρός. τὸν δὲ μίσην γῆν καὶ τὸν αὐτὸν ἐοῦσαν καὶ θαυμάζουσι καὶ πατοῦσιν. ὅσης γέλως· ὅτι μέθεν καὶ κενοφίης γῆς ἐρῶσι, καὶ τὸν φανερὸν ὑπερίζουσι κύνες ὠνέονται, οἱ δ' ἵπποι. οἱ δ', χώρῳ ἐν πολλῷ περιερίζοντες, ἰδίην διαγράφουσι· καὶ πολλὰν ἐθέλοντες θεατόζειν, οὐδὲ αὐτῶν δύνανται. χαμαὶ δὲ

χθεὶς, διακεχύσῃ τοὺς ἀκαίρους γέλωτας. ὁ δὲ, Ἡράκλεις, ἔφη. εἰ γὰρ δυνήσῃ με ἐλέγξαι, θεραπείην θεραπεύσεις οἵην οὐδένα πώποτε Ἱππόκρατες. Καὶ πῶς οὐκ ἐλεγχθείης (ἔφην) ὦ ἄριστε; ἢ οὐκ οἴει ἄτοπός γε εἶ, γελᾶν θάνατον ἀνθρώπου, ἢ νοῦσον, ἢ παρακοπὴν, ἢ μανίην, ἢ μελαγχολίην, ἢ σφαγὴν, ἢ ἄλλο τι χεῖρον, ἢ τοὔμπαλιν γάμους, ἢ πανηγύριας, ἢ τεκνογονίην, ἢ μυστήρια, ἢ ἀρχὰς, ἢ τιμὰς, ἢ ἄλλο τι πάνυ ὅλως ἀγαθόν. καὶ γὰρ ἃ δέον οἰκτείρειν γελῇς, καὶ ἐφ' οἷσιν ἥδεσθαι χρὴ, καταγελῇς τούτων· ὥστε μήτε ἀγαθὸν μήτε κακὸν παρὰ σοὶ διακεκρίσθαι. ὁ δὲ, Ταῦτα μὲν εὖ λέγεις Ἱππόκρατες· ἀλλ' οὐκ οἶσθά πω ἡμετέρου γέλωτος αἰτίην. μαθὼν δὲ, εὖ οἶδ' ὅτι κρείσσονα τῆς πρεσβείης ἀντιφορτισάμενος, ἀποίσῃ θεραπείην τὸν ἐμὸν γέλωτα τῇ πατρίδι, καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους δυνήσῃ σωφρονίζειν. ἀνθ' ὧν ἴσως καὶ μὲ διδάξεις ἰητρικὴν ἀμοιβηδόν· γνοὺς οἵην σπουδὴν περὶ τὰ ἀσπούδαστα, φιλοτιμούμενοι πρήσσειν τὰ μηδενὸς ἄξια πάντες ἄνθρωποι, τὸν βίον ἀχρήστως ἀναλίσκουσι, γελώτων ἄξια διακοῦντες. ἐγὼ δέ φημι, Λέγε πρὸς θεῶν. μήκοτι γὰρ διαλανθάνει νοσέων πᾶς ὁ κόσμος, καὶ οὐδὲ ἔχει ὅκου διαπέμψηται πρεσβείην πρὸς θεραπείην; τί γὰρ ἂν εἴη ἔξω αὐτοῦ; ὁ δὲ, ὑπολαβὼν, Πολλαί γε (φησὶν) ἀπειρίαι κόσμων εἰσὶν, ὦ Ἱππόκρατες· καὶ μηδαμῶς ἑταῖρε κατασμικρολόγει πλουσίην τὴν φύσιν ἐοῦσαν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν

(ἔφην)

ἀπολωφέοιτο. τὰ γὰρ ζῶα ταῦτα (ἔφη) ὁκόσα ὁρῇς, τούτου μέντοι γε ἕνεκα ἀνατέμνω· οὐ μισέων θεοῦ ἔργα, χολῆς δὲ διζήμενος φύσιν καὶ θέσιν. οἶσθα γὰρ ἀνθρώπων παραφροσύνης ὡς αἰτίη ἐπιπολὺ αὕτη πλεονάσασα. ἐπεὶ πᾶσι μὲν φύσει ἐνυπάρχει· ἀλλὰ παρ' οἷς μὲν, ἐλάσσων, παρ' οἷς δὲ ἧσι πλείων. ἡ δὲ ἀμετρία αὐτῆς, νοῦσοι τυγχάνουσιν, ὡς ὕλης ὁτὲ μὲν ἀγαθῆς, ὁτὲ δὲ φαύλης ὑποκειμένης. κἀγὼ, νὴ Δί' (ἔφην) ὦ Δημόκριτε, ἀληθέως τε καὶ φρονίμως λέγεις. ὅθεν εὐδαίμονά σε κρίνω, ἀπολαύοντα τοσαύτης ἡσυχίης. ἡμῖν δὲ μετέχειν ταύτης οὐκ ἐπιτέτραπται, ἐρομένου δὲ, διὰ τί Ἱππόκρατες οὐκ ἐπιτέτραπται, ὅτι, ἔφην, ἢ ἀγροὶ, ἢ οἰκίη, ἢ τέκνα, ἢ δάνεια, ἢ νοῦσοι, ἢ θάνατοι, ἢ δμῶες, ἢ γάμοι, ἢ τοιαῦτά τινα τὴν εὐκαιρίην ὑποτέμνεται. ἐνταῦθα δὴ ὁ ἀνὴρ εἰς τὸ εἰωθὸς πάθος κατηνέχθη· καὶ μάλα ἄθρουν τι ἀνεκάγχασε καὶ ἐπετώθασε, καὶ τὸ λοιπὸν ἡσυχίην ἦγε. καὶ ἐγὼ, τί μέντοι (ἔφην) ὦ Δημόκριτε καταγελᾷς· πότερον τὰ ἀγαθὰ ὧν εἶπον, ἢ τὰ κακά; ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἐγέλα. καὶ ἄποθεν ὁρῶντες οἱ Ἀβδηρῖται, οἱ μὲν τὰς κεφαλὰς αὑτῶν ἔτυπτον, οἱ δὲ τὰ μέτωπα. οἱ δὲ τὰς τρίχας αὑτῶν ἔτιλλον. καὶ γὰρ (ὡς ὕστερον ἔφασαν) πλεονάζοντι παρὰ τὸ εἰωθὸς ἐχρήσατο τῷ γέλωτι. ὑποτυχὼν δὲ ἐγὼ ἔφην, Ἀλλὰ μὴν σοφῶν ἄριστε Δημόκριτε (ποθέω γὰρ αἰτίην τοῦ περὶ σε πάθεος καταλαβέσθαι) τίνος ἄξιος ἐφάνην ἐγὼ γέλωτος αὐτὸς, ἢ τὰ λαληθέντα; ὅκως ἢ μαθὼν παύσωμαι τῆς αἰτίης, ἢ σὺ ἐλεγ-

νομα, ὁ ἰητρός. ὁ δὲ εἶπεν, Ἡ περὶ Ἀσκληπιαδῶν δόξα; μάλιστα σοῦ τὸ κλέος τῆς σῆς ἰητρικῆς σοφίης πεφοίτηκεν ὡς ἐμέ. τί δέ σε χρέος δεῦρο ἤκοντα, εἰπέ; μᾶλλον δὲ πρὸ πάντων κάθησον. ὀρῶ δὲ ὡς ὀξέως ἔχεις σὺν ἀνδρὸς φύλλων ἡμιῶν, χλοεροῦς καὶ μαλθακοὺς ἐγκαθίσας, καὶ πυκνότερος περὶ τὰς ἴγνας ἐπιφλόνων θώκων. καθίσας τοίνυν μου, πάλιν φησὶν, ἄριστον οὐκ ἐν ἀπαθήμασι διζήμενος πρῆγμα, δεῦρο ἀφίξαι; φράζε σαφέως. καὶ ὃ ἡμεῖς ὀΐ, τί δυναίμεθα συνεργοῦμεν αὖ. κἀγὼ, Τὸ μὲν κατ' ἀλήθειαν (ἔφην) οὐκ ἔστιν σοῦ. δεῦρο δὲ ἦκον σὺν συντυχίῃ αὐδρὶ σοφῷ. ἔχει δὲ πρόφασιν ἡ πατρίς, ἧς πρόσθεν ἀπέλαυε τελέως. ὁ δέ, Ξυνὴ πάντεσσι τάδε· ἀλλὰ κέχρησο ἡμετέρῃ. πρόσθεν γὰρ πάντες ἴσμεν, καὶ περ ἠδὴ μοι δῆλον μὴ ἐπιδαπανᾶν, φιλοπίμπλημι ἥδομαι (ἔφην) πολίτῃ ἐόντα ἐμέτερον; ὁ δέ, Καὶ μάλα (ἔφη) εἰ τὸν Δημώνους λέγεις υἱόν, τὸν οἰκέοντα ὧδε ἐν Ἑρμαΐδι κεκλῆσθαι. τοῦτο (εἶπον) ὧν τυγχάνω σὸν πατέρων ἰδιόξενος. ἀλλὰ σὺ Δημόκριτε τῇ κρέοντι μοι ξυνὴ δέχου. καὶ πρῶτον γε τί ἰῶ τοῦτο ὁ χρήσων τυγχάνεις φράζε. ὁ δέ, Ὀλίγων ἐλίγον, ἐπεὶ μανίης, ἔφη. κἀγὼ Ζεῦ βασιλεῦ, φημὶ, δικαίως γε ἐπιχράφεις πρὸς τὴν πόλιν. ὁ δέ, Πείλιον (φησὶ) πάλιν ἐπισκέπτεις; ἐγὼ μὲν οὐδέν, ὦ Φίλιον, ὦ Δημόκριτε· ἀλλ' οἷόν οἷ' οποῦ πεφύτευται. ἀλλὰ τί περ εἰ μανίης χράφεις; τί δὲ (εἶπεν) ἄλλο ἢ τὰς πόλας, καὶ ὅπως αὐθρώπους ἐγγίνεται, καὶ τίνα τρόπον

ξεις αὐτὸ, μεπλθὼν ἐκ ἠθέλεσε. οἱ δὲ Ἀβδηρίτας ὠθεις ὠτὶς με καπφθεις, καὶ οὐ πάρεσε τὰς ὀφθαλμὰς δακρύων ἔχοντες, φασὶν, ἐρᾶς μὴ τὸ πὶ τὴν τῦ Δημοκρίτου βίον, ὡς μεμηνεν, ὦ Ἱπποκράτες· ἢ οὔτε ὄψ, τι θέλει εἶδεν, οὔτε ὁ, τι ἄρθει. καὶ ἵς αὐτέων ἐπ μᾶλλον ενδείξασθαι βουλόμενος τὸν μανίαν, ὀξὺ αὐτεκώκυσεν, ὥσελον γυναικὶ ὅτι ζωντω τέκνευ ὁλοφυρομένη. εἶπε αὐτὸμ ὦζε πάλιν ἄλλος, ὑποκρινόμενος παρόντ τὸν λοιδορεῖσθαι τί τῶν διεκόμιζε. καὶ ὁ Δημόκριτος ἀκούων, ἢ μὴν ἐμειδία, ἢ δὲ ὀξέως ἔλε· καὶ οὐκέτ᾽ οὐδὲν ἐγραφε, τὸν ἢ κεφαλὴν ἤμνατ᾽ ἐπέσεν. ἐγὼ δὲ, τί μᾶς μὴ (ἔφην) ὦ Ἀβδηρίτα αὐτόθι μίμνετ᾽ ἐγγυτέρω ἢ αὐτὸς ἢ λόγου καὶ σώματος ἕνδρος γνησίως, ἰδὼν ἢ ἀκούσας, εἰσομαι τῦ πάθεος τὸν ἀληθείαν. ἢ τοῦτ᾽ εἰπὼν, κατέβαινον ἡσυχῆ. ὧδ᾽ δὲ ὀξὺ ἢ ὑπέφερον σκεῦνο τὸ χωρεῖον, μόλις δ᾽ οὖν Ἀβδηρεζόμβος ἐπῆλθον. ἐπεὶ ἢ ἐπλησίαζον, ἔτυχε τότε ἐπελθὼν αὐτῷ ὁ, τὸ πθηνατε γραφειν ὠθουσιασθῶς ἓ μεθ᾽ ἁρμῆς. εἰσήκειν αὖθ ὠθεμένων αὐτὸ τὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσιος. ὁ δὲ μετὰ μικρὸν τῆς φορῆς λήξας τὸ γράφειν, προσέβλεψέ τε εἰς ἐμὲ προσιόντα, καὶ φησι, χαῖρε ξεῖνε. καίγε, πολλὰ ἢ καὶ σὺ Δημόκριτε, ὠδρὸν σφώτερ. ὁ ἢ (ὡς δεῶ εἰς, εἶμαι, ὅτι συνεμαθὲ οὐ προσοεῖπέ με) Σὲ ἢ (ἔφη) τίνα καλέομεν; ἀγνοῶ ἢ τὸ σὸν ὄνομα τε, προφασις τῆς τε ξείνου προσηγορίης. Ἵππ᾽ οκράτης (ἔφην) ἔμοιγε ἔστ᾽

ἦγόν τε συντόμως διὰ τῆς ἀγορῆς, οἱ μὲν, ἑπόμενοι, οἱ δὲ, προθέοντες, ἐπίπροσθεν ἐπεγερσίῃ· σῶζε, λέγοντες, βοήθει, θεράπευσον. κἀγὼ παρηγόρεον θαῤῥεῖν, ὡς τάχα μὲν οὐδενὸς ἐόντος κακοῦ (πίσυνος ἐπησίησιν ὥρησιν) εἰ δ' ἄρα καὶ τινος, βραχέος, ἀνθρώπου. καὶ ἅμα ταῦτα λέγων ἤειν. οὐδὲ γὰρ πόῤῥω ἦν ἡ οἰκίη, μᾶλλον δὲ οὐδ' ἡ πόλις ὅλη παρήειμεν οὖν. πλησίον γὰρ τοῦ τείχεος ἐτύγχανε. καὶ ἀνάγουσί με ἡσυχῆ ἔπειτα κατόπιν τοῦ πύργου βουνὸς ἦν τις ὑψηλὸς, μακρῇσι καὶ λασίῃσιν αἰγείροισιν ἐπίσκιος· ἔνθεν ἑωρᾶτο τὰ τοῦ Δημοκρίτου καταγώγια. καὶ αὐτὸς ὁ Δημόκριτος ἐκάθητο ὑπό τινι ἀμφιλαφεῖ καὶ χθαμαλῇ πλατανίσκῳ, ἐν ἐξωμίδι παχείῃ, μοῦνος, ἀνήλειφος, ἐπὶ λιθίνῳ θώκῳ, ὠχριακὼς πάνυ καὶ λεπτόσαρκος· κουρειῶν τὰ γένεια. παρ' αὐτὸν δὲ ἐπὶ δεξιῆς, λεπτόῤῥυτον ὕδωρ κατὰ πρηνέος τοῦ λόφου θέον ἠρεμαίως ἐκελάρυζεν. ἦν δέ τι τέμενος ὑπὲρ ἐκεῖνον τὸν λόφον, ὡς ἐν ὑπονοίῃ κατεικάζοντι, νυμφέων ἱδρυμένον, αὐτοφύτοισιν ἐπηρεφὲς ἀμπέλοισιν. ὁ δ' εἶχεν ἐν εὐκοσμίῃ πολλῇ ἐπὶ τῶν γονάτων βιβλίον, καὶ ἕτερα δὲ τινα ἐξ ἀμφοῖν τῶν μερέων αὐτῷ παραβέβλητο. σεσώρευτο δὲ καὶ ζῶα συχνὰ ἀνατετμημένα δι' ὅλων. ὁ δὲ ὁτὲ μὲν συντόνως ἔγραφεν ἐγκείμενος, ὁτὲ δὲ ἠρέμει, πάμπολύ τι ἐπέχων, καὶ ἐν ἑαυτῷ μερμηρίζων. εἶτα μετ' οὐ πολὺ τούτων ἐρδομένων, ἐξαναστὰς περιεπάτει, καὶ τὰ σπλάγχνα τῶν ζώων περιεσκόπει· καὶ κατα-

Hanc quoque Hippocratis epistolam placuit subiungere, quòd in ea non solùm multa de Democrito narrentur, sed plurima etiam tanquàm ex ore illius referantur.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΔΗΜΑΓΗΤΩι χαίρειν.

Τοῦτ' ἐκεῖνο Δημάγητ' ὑπερ εἰκάζομεν. οὐ παρέκοπτε Δημόκριτος, ἀλλὰ πάντα ὑφρεφρένεε, καὶ δι' ἡμέων πάντες ἐσωφρόνιζε. ὀξέπεμψα δέ σι, Φιλίστης, ὡς ἀληθέως τὼι Ἀσκληπιάδαι νῆα· ἢ ψεύδεται μετὰ τᾶ ἀλίου ὀπίσημον ἢ ὑγιείω. ἐπεὶ κῆ δαίμονα τὼ ὄντι ἐσορόμηκε, ἢ ἐκείνη τῆι ἡμέρηι κατέπλευσεν εἰς Ἄβδηρα, ὑπερ αὐτέοισιν ἐπεξέλκειν ἀφίξεσθαι πάντας οὐκ ἀολλέας ὡς ἐπὶ πυλαῖ ἐρρόμβῳ, ὡς εἰκὸς ἡμέας ὠθιμένους· ἐκὼν αἴδρεας μοῦνον, ἀλλὰ ἢ γυναῖκας· ἔτι γὲ πρεσβύτας, καὶ παῖδια νὴ Δία τοὺς ἡσυχῇ καθῆσθαι, ἢ ὠνήπια. αὐτοὶ μὲν τοίνυν ὧδε εἶχον ὡς ὀπὶ μάνον μὸν τᾶ Δημοκρίτω· ὁ γὰρ μετ' ὀλίγον ἐπὶ ὑφρεφρένεε ἐπεὶ δὲ μὲ εἶδον, ἔδοξάν που ἠδίους μικρόν τι ἑωυτοῖσι γενέσθαι, καὶ ζωῆς ἐλπίδας ἐπιεῖντο. ὁ δὲ φιλοπίμπλεω ἀγῶνα μὲ ὀπὶ τὼι ξεινίωι ὠρμητο· καὶ κείνοισι πιεδόκεε ζοῦτο. ἐγὼ δὲ ἔφλεω, ὦ Ἄβδηρίται, οὐδέν δοξί μοι ψεύδεσθαι ὁ Δημόκριτον θεήσασθαι. οἱ δὲ ἐπήνεον ἀκούοντες, καὶ ἠθήκεον.

εὖν ὦ Δημόκριτε ὡς μεμηνότι ἐλλεβορίσωμεν· εὐκαπεμαντῶ σεμέμφῃ· ὅστις πότ' εἶης. ὡς δ' ἐντυχὼν εἶδον, εὐμὰ Δία ὠφελείης ἕνεκεν ἀλλὰ χρεὸν ἀποδοχῆς πάσης, κάρτα τὴν Φύσιν ἐπήνεσε ἄρρητόν τι ἐρμήνευμα Φύσιος καὶ κόσμου ἔκεινα. τοῖς δ' εἰσαγάγοντες με ἐμεμψάμεθα ὡς μεμηνότες. φαρμακεῖης δ' αὐτοὶ δέονται. ἐπεὶ δὴ ζώνευ τοῦ πνεύματος ἡμέας εἰς τοῦτο ξυνήγαγε, ὀρθῶς ποιήσεις ἀπαγγείλων ἡμῖν τὸ κινούμενον, καὶ μεταδιδοὺς ἡμῖν ὑπὸ σέο γεγραμμένων συγγραμμάτων. ἀπέγραψε δέ σοι καὶ αὐτὸς τὸν περὶ ἐλλεβορισμοῦ λόγον. ἔρρωσο.

ὑπ' ἐμεῖο, καὶ τοῖσι μὴν ἐσοπτριλεῦσι τῆσι γυναιξὶ μοῦ ἐσοπτεύοντες, ἐφιλονείκησε τὴ τῶν Δρόμιων, καὶ σκεπτόμενον ἐκεῖνος, ἔγνως ἂν Δημόκριτον, καὶ τῶν ὅλως κρίσιν, ἐκ τῆς ἐρεμνῶν μανίης εἰκόνι ἐοικέναι. ζῆν οὖν τὸν ἰητρὸν μὴ μόνον ὅλοι τὸ πάθος κρίνειν, ἀλλὰ καὶ πρόγμασι· ζοὶς τε ἐρεθυμοῖς ἀνακρίνειν ὡς ὑπιτηλεῖσιν, καὶ πότερον λοχίοιτο τὸ πάθος, ἢ μανίζοι, ἢ λήροι· καὶ διαφέρειν καὶ ὡρῆν καὶ ἡλικίην καὶ χρηματίζειν· εἴτε ἰητρεύειν τὸ πάθος, ὁλομελίην τι τῆ σκιώεις. ἐκ γὰρ τουτέων ἁπάντων ὀλιγορὸς αἱ τὰς νούσους ὄψεις. ἀπίσχλα δὲ σοι τὸν ὠδὶ μανίης λόγον.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΙΤΩι.

Ἰητρικῆς τέχνης ὦ Δημόκριτε καταρθώματα μὴν οἱ πολλοὶ τῆς αὐθρωπίνης οὐ παντάπασιν ἐπαινέουσι, θεοῖσι δὲ πολλάκις ἐσοπτρεῖσι. κὰν δέ τι ἡ Φύσις αὐτὴ πιέζῃ, καὶ ἀπολέσῃ τὸν ἰητρευόμενον, τὸν ἰητρὸν καταμέμφονται, παρέντες τὸ θεῖον. ἐγὼ δὲ κεῖνα μαλιστα μεμψιμοιρέην ἢ ἡμῖν κεκληρῶσθαι τὴν τέχνην. ἐγὼ μὲν γὰρ ἰητρικῆς εἰς τέλος οὐκ ἀφίξεσθαι, καίπερ ἤδη γεγηρακὼς καθεσθαι. οὐδὲ γὰρ ὁ τῆς δίκης Ἀσκληπιὸς. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ διεφώνησε, καθάπερ ἡμῖν συγγραφέων βίβλοι παρεδώκασιν. ἡ μὲν οὖν ὑπὸ σέο ἀποσκληθεῖσα ἡμῖν ἀπίσχλη, καταμέμφεται τῆς Φαρμακείης τὴ ἐλλεβόρου. εἰσήχθω μὲν

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ ἹΠΠΟΚΡΑΤΕΙ.

Ἐπῆλθες ἡμῖν ὦ Ἱππόκρατες, ὡς μεμηνόσιν, ἐλλέβορον δώσων, πεισθεὶς ἀνοήτοις ἀνδράσι, παρ' οἷς ὁ πόνος τῆς ἀρετῆς μανίη κρίνεται. ἐτυγχανόμεν δὲ περὶ κόσμου διαθέσιος καὶ πολογραφίης, ἔτι τε ἄστρων οὐρανίων, συγγράφοντες. γνοίη δὲ τὴν τούτων φύσιν, ὡς ἀτρεκέως κάρτα εἴη δεδημιουργημένα, καὶ ὡς τηλοῦ μανίης καὶ παραφρονήσιος καθεστήκοι, ἐμέο μὲν φύσιν ἐπῄνεσας, ἀπηνέας δὲ καὶ μεμηνότας ἐκείνους ἔκρινας. ὁκόσα γὰρ ἰνδαλμοῖσι διαλλάσσονται ἀνὰ τὸν ἠέρα, πλάζει ἡμέας, ἃ δὴ κόσμῳ συνορᾶται, καὶ ἅμα ἃ μοίρης μιῆς ἐόντα τέτευχε, τῶν τε νόος ἐμὸς φύσιν ἐρευνήσας ἀτρεκέως ἐς φάος ἤγαγε. μάρτυρες δὲ τούτων βίβλοι ὑπ' ἐμέο γραφεῖσαι. χρὴ οὖν καὶ σὲ ὦ Ἱππόκρατες μὴ τοιουτοτρόποισιν ἀνδράσι συνέρχεσθαι καὶ συνομιλέειν, ὧν νόος ἀκρόπλοος καὶ ἀβέβαιος καθέστηκεν. εἰ γὰρ πεισθεὶς τούτοισιν, ὡς μεμηνότα με ἐπότισας, ἡ σύνεσις ἡ πινυτὴ μανίη ἂν ἐγεγόνει, καὶ σὺ τὴν τέχνην ἂν κατεμέμψαντο, ὥσπερ αἴτιον παρακοπῆς γεγενημένην. ἐλλέβορος γὰρ ὑγιαίνουσι μὲν δοθεὶς, ἐπισκοτεῖ διανοίην· μεμηνόσι δὲ δοθεὶς, κάρτα ὠφελεῖ. γνῶθι γὰρ ὡς εἰ μὴ καταλελαβήκεις με γράφοντα, ἀλλ' ἀνακεκλιμένον, ἢ σχεδὴν περιπατεῦντα, καὶ προσομιλεῦντα ἑαυτῷ, καὶ πολλάκις ὁτὲ μὲν δυσχεραίνοντα, ὁτὲ δὲ μειδιῶντα, ἐπὶ τοῖσιν ἐννοουμένοισιν

τευνάζεται, διοικέουσα τὴν πέψιν. ἔννυχα δὲ κοιλίης συνθέσιος δημιουργίη σὺν δονεύμενα εἰλεῖται περὶ κοιλίην ἔντερα, λήψιος καὶ ἀποκρίσιος αἴτια. δίδυμοι δὲ νεφροὶ ἰσχίοισιν ἐνηδρασμένοι καὶ ἠμφιεσμένοι δημοῖ, οὔρων ἐκκρίσιος οὐκ ἀλλότριοι πεφύκασι. κύριος δὲ ἁπάσης κοιλίης ὁ καλεύμενος ἐπίπλοος, γαστέρα πᾶσαν ἐμπεριείληφε, μούνου σπληνὸς ἄτερ· ἐξῆς νευροειδὴς κύστις ἰσχίῳ σίμα ἐνηδρασμένη, συμπεπλεγμένων ἀγγείων, οὔρων ἐκκρίσιος αἰτίη γίγνεται. ἡ δὲ γειτνιῶσα ταύτῃ μήτρη βρεφέων, ἡ δεινὸν ἄλγος τῶν ἐν γυναικὶ μόχθων μυρίων παραιτίη μήτρη πεφώλευκεν, ἡ πυλωρὸς μυχοῖς ἰσχίων βράσκουσα σάρξ, σφίγγεται νεύροισιν· ἐκ δὲ πλήθεος ἐκχέουσα γαστρὸς φύσιος ἐκ τόκου ἀσθενείης. ἐκ δὲ σώματος κρεμασθεὶς ἐκτὸς οἰκίην νέμονται ἔκγονοι κτίσαι ὄρχις πουλυχίτωνες ἐόντες εὖν οἱ ἤδη, ἀπὸ φλεβέων τε καὶ νεύρων πλέγμα, οὔρων ἔκχυσιν παιδευμένον, συνουσίης ὑπουργὸν φύσιος ὑπὸ δεδημιούργηται, ὄρεξιν ἥβης πυκαζόμενον. σκέλη δὲ καὶ βραχίονες ϗ τὰ προσηρτημένα τούτοις ἄκρα, διηκονίης πᾶσαν ἀρχὴν συνηθροισμένα ἔχοντα, νεύρων τε ἀσφαλῆ λειτουργίην τελέουσιν· ἡ δὲ ἀσώματος ἐν μυχοῖς φύσις ἐξέτευξε παντόμορφα σπλάγχνων γένη· ἃ δὴ θάνατος ἐπισχεθεὶς, ὠκέως ἔπαυσε λειτουργίης.

πολυχίτωνι φωλεῦον ὑγροῦ ἐνστασίαις ὑπὸ μέτωπον κολάστῃ συνίδρυται· θεωρίης δὲ αἴτιον. ἀκριβὴς δὲ κόρη φύλακα ταρσὸν εὐκαιρίης ὑπομένει. διπλοῖ δὲ ῥώθωνες ὀσφρήσιος ἐπιγνώμονες διορίζουσιν ὀφθαλμῶν γειτνίην. μαλακὴ δὲ χειλέων ἀφὴ στόματι περιπτυσσομένη, ῥημάτων αἴσθησιν ἀκριβῆ τε διάρθρωσιν παρέσχηκε κυβερνωμένη. γένειον δὲ ἀκροτενὲς καὶ χελύνειον, γόμφοις συνηρμοσμένον. ἐνδοχεῖα δὲ μύθων ὦτα δημιουργὸς ἀνέῳξεν, οἷς ἐπέων ὁ μῦθος οὐκ ἀσφαλὴς διήκονος ἀλογιστίης γίνεται. λαλιῆς μήτηρ γλῶσσα, ψυχῆς ἄγγελος, πυλωρεῦσα τὴν γεῦσιν ἐχυροῖς ὀδόντων τριγχοῖσι πεφρούρηται. βρόγχος δὲ καὶ φάρυγξ ἡρμοσμένοι ἀλλήλοις γειτνιῶσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐς κέλευθον πνεύματος, ὁ δὲ εἰς βυθὸν κοιλίης τροφὴν προπέμπει, λάβρον ὠθιζόμενος. κωνοειδὲς δὲ καρδίη βασιλὶς ὀργῆς τιθηνὸς πρὸς πᾶσαν ἐπιβουλὴν ἐνδέδυκε θώρηκα. θαμιναὶ δὲ πνευμάτων σήραγγες ἠέρι διοδευόμεναι, φωνῆς αἴτιον πνεῦμα τίκτουσι. τὸ δὲ χορηγὸν αἵματος καὶ μεταβάλλον εἰς τροφὴν, σὺν λοβοῖς πολλάκις κοίλη περίπλοος ἔστιν ἧπαρ, ἐπιθυμίης αἴτιον· χλωρὴ δὲ χολὴ πρὸς ἥπατι μένουσα, καὶ διαφθορὴ σώματος ἀνθρωπηΐου ὑπερβλυσθεῖσα γίνεται. βλαβερὸς δὲ σώματος ἀνθρωπίνου καὶ ἀνωφελὴς ἔνοικος σπλὴν, ἀπέναντι ἕδει, πρᾶγμα μηδὲν αἰτούμενος. μέση δὲ σιτίων χορηγεῖ πανδέκτειρα κοιλίη κα-

ΔΗΜΟΚΡΙ´ΤΟΥ ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ´.

DEMOCRITI EPISTOLAE.

ΔΗΜΌΚΡΙΤΟΣ ἹΠΠΟΚΡΆΤΕΙ, περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

Χρὴ πάντας ἀνθρώπους ἰητρικὴν τέχνην ἐπίστασθαι, ὦ Ἱππόκρατες. καλὸν γὰρ ἅμα καὶ ξυμφέρον ἐς τὸν βίον. τουτέων δὲ μάλιστα τοὺς παιδείας καὶ λόγων ἴδριας γεγενημένους. ἱστορίην σοφίης γὰρ δοκέω ἰητρικῆς ἀδελφὴν καὶ ξύνοικον. σοφίη μὲν γὰρ ψυχὴν ἀναρρύεται παθέων, ἰητρικὴ δὲ νούσους σωμάτων ἀφαιρέεται. αὔξεται δὲ νοῦς παρεούσης ὑγείης, ἣν καλὸν προνοέειν τοὺς ἐσθλὰ φρονέοντας. ἕξεως δὲ σωματικῆς ἀλγεούσης, οὐδὲ προθυμίην ἔχει νόος ἐς μελέτην ἀρετῆς. νοῦσος γὰρ παρεοῦσα, δεινῶς ψυχὴν ἀμαυροῖ, φρόνησιν εἰς συμπαθίην ἄγουσα. φύσεως δὲ ἀνθρωπίνης ἡ περιγραφὴ θεωρίην ἔχει τοιήνδε.

Ὁ μὲν ἐγκέφαλος φρουρέει τὴν ἀκρὴν τοῦ σώματος ἀσφαλείην ἐμπεπιστευμένος, ὑμέσι νευρώδεσι συνεσκατοικέων. ὑπὲρ ὃν ὀστέων διπλαῖ φύσιες ἀναγκαῖαι ἀρηρυῖαι, δεσπότην φύλακα διανοίης καλύπτουσιν ἐγκέφαλον, τριχῶν εὐκοσμίῃ χρῶτα κοσμοῦσαι. τὸ δὲ τῶν ὀμμάτων ὁρητικὸν ἐν

Ex Plutarcho.

Ῥᾴδιος δ' οὗτος ὁ εἶμαι μάλιστα τὸν Δημόκριτον εἰπεῖν ὡς οὐ τὸ σῶμα δικαίως τῇ ψυχῇ κακώσειεν, οὐκ αὖ αὐτῷ ἐπιφυγεῖν.

Ex eodem.

Δείκνυσι τὸν λόγον ὀπὸς ἤδη τρεφόμενον, καὶ ῥιζούμενον ἐν ἑαυτῷ, καὶ κατὰ Δημόκριτον, αὐτὸν ὑξ ἑαυτοῦ παῤ πέρμας ἐκβλαστάνειν.

Ex eodem.

Κοσμήσων μὲν λιθουργήμασιν, ἢ κλωσμοῖς ἀλεκτρυόνων, καὶ συσὶν ὑπὸ φορυτῷ μορμαιρούσας, ὡς φησι Δημόκριτος, ὕδημελεῖς ἐπεσήγαν, σημεῖα τοιαυτόμους τοῦ θυμάτων καὶ ἔμβρυον

Ibidem.

Ἄλογοι τῶν ἀζημιώτων αἱ ἐλπίδες.

Ex titulo, Ὅτι οὐ χρὴ ὑπερχαίρειν τοῖς ἀτυχοῦσιν.

Οἷσιν ἡδονὴν ἔχουσιν αἱ τῶν πέλας ξυμφοραὶ, οὐ ξυμπάσῃ μᾶλλον ὡς τὰ τῆς τύχης, κοινὰ πᾶσιν, ἀποχρέουσι ἢ οἰκείης χαρῆς.

Ex titulo ἐπαίνου γήρεος.

Ἴσχει καὶ εὐμορφίη, νεότητος ἀγαθά· γῆρας δὲ, σωφροσύνης ἄνθος.

Ibidem.

Ὁ γήρων, νέος ἐχώρησε· ὁ νέος ἄδηλον εἰς γῆρας ἀφίξεται. τὸ πέλαιον οὖν ἀγαθὸν τῷ μέλλοντι, εἰ ἔστ' ἄδηλον, κρέσσον.

Ex titulo ψόγου γήρεος.

Γῆρας, ὁλόκληρός ἐστι πήρωσις· πάντ' ἔχει, καὶ πᾶσιν ἐνδεῖ.

Ibidem.

Αὐξανομένῳ τῷ σώματι, συναύξονται φρένες· γηράσκοντος δὲ, συγγηράσκουσι, καὶ οὐ τὰ πρεσβύτερα πάντα ἀμαυλύνοντες.

Ex titulo ἐπαίνου γυναικός.

Ἔνιοι θνητῆς Φύσεως διάλυσιν οὐκ εἰδότες ἀθάνατοι, σπουδήν ἢ τῆς ἐν τῷ βίῳ κακοπραγμοσύνης τὴν τῆς βιοτῆς χρόνον ἐνδιατρίβουσι καὶ Φόβοις ζαλαιπωροῦσι, ψεύδεα ὠθεῖς ἐφ' ἑαυτοῖς τὰ πλεῖστα μυθοπλαστέοντες χρόνου.

Ibidem.

Τὸν δ' ὑμεῖς μέλλον πεχθὴ μὴ πολλὰ πράσσειν, μήτε ἰδίᾳ, μήτε ξυνῇ· μηδὲ ὅσ' ἂν πρήσσῃ, ὑπέρτερα δύναμιν αἱρεῖσθαι τῶν ἑωυτοῦ· καὶ φύσιν. ἀλλὰ ὅσα τῶν ἔχῃ φυλακὴν, ὥστε καὶ τῆς τύχης ἐπιβάλλεσθαι, καὶ εἰς τὸ δέον ὑφηγεμονίης, τῶν δυνέων κατευθύνεσθαι, καὶ μὴ πλέω πρήσσειν ὧν τῶν δυνατῶν. ἡ γὰρ δύσκριτος ἀσφαλέστερον τῆς μεγαλογνωμίης.

Ex titulo περὶ κακοδαιμονίας.

Ἀπορίη ξυνὴ, τῆς ἐναίσιμος χαλεπωτέρη. οὐ γὰρ ὑπολείπεται ἐλπὶς ἐπικουρίης.

Ibidem.

Νόμος εἶκον καὶ βίᾳ γίνεται, ὁκωσπερ καὶ σκληρός.

Ex titulo, ὅτι δεῖ ἡδυναίως φέρειν τὰ παρεόντα.

Λύπην ἀδέκαστον ψυχῆς ταραχώδης, λογισμοῦ ἄκρους.

Ibidem.

Μέγα τὸ ἐν συμφοραῖσι φρονεῖν ἀ δεῖ.

Ibidem.

Μεγαλοψυχίη, τὸ φέρειν παρεόντα πλημμέλειαν.

Ibidem.

Πενίην εὐπετέως φέρειν, σωφρονέοντος.

Ex titulo περὶ ἐλπίδος.

Ἐλπίδες αἱ τῶν ἐόντων φρονεόντων, ἐφικταὶ· αἱ δὲ τῶν ἀξυνέτων, ἀδύνατοι.

πὲλαθέλον ἔῆ) καὶ δημωφελέα· ζῶν αὐοίη δὲ, χρηγλίη ζυνη.

Ibidem.

Χρήματα πολίζειν μὴ σὺν ἀδικέειν· ὄζς ἀδικίης ζημίωτος κάκιον.

Ex titulo συγκλείσεως πενίας & πλούτου.

Πενίη, πλοῦτος, ἀνόμασται ἐυδείης καὶ κόρου. οὔτε οὖν πλούσιος ὁ ἐνδεὴς, οὔτε πένης, ὁ μὴ ἐνδεὴς.

Ibidem.

Ἢν μὴ πολλῶν ὀπιθυμέης, τὰ ὀλίγα ἔοι πολλὰ δόξει. σμικρὰ γὰρ ὄρεξις πενίαν ἰσοῖ τὴν πλούτῳ ποιέει.

Ex titulo περὶ τοῦ βίου, ὅτι βραχύς.

Διζημενίοισι ἐλαφρὸς, μόλις δὲ χαλεπὸς γίνεται· τὰ δὲ κακὰ, ζ μὴ διζημενίοισι

Ibidem.

Γινώσκειν χρεὼν ἀνθρωπίνῃ βιοτῇ ἀφαυρὴ τε ἐοῦσαν ζ ὀλιγοχρόνιον, πολλῆσί τε κηρὶ συμπεφυρμένην καὶ ἀμηχανίῃσιν· ὁκόσα ἂν ἀνθρώπῳ μετέῃ τε κτήσιος ὀπιμελῆται, καὶ μετέῃται ὀπὶ τοῖς ἀναγκαίοις ἡ ἄλλη πορείη.

Ex titulo περὶ εὐδαιμονίας.

Εὐτυχὴς, ὁ ὀπὶ μετρίοισι χρήμασιν εὐθυμεόμενος· δυστυχὴς δὲ, ὁ ὀπὶ πολλοῖσι δυσθυμεόμενος.

Ibidem.

χρήματα, καὶ ἁμα ἐπιμελέως αὐτῶν μὴ πάντεσσιν ἴσασι διὰ χρεὸς ἔχοντες. ἁμα μὲν γὰρ πολλῶν φιλότεροι γίγνονται ἐς τὰ χρήματα, καὶ προθυμότεροι κατέδαφος καὶ ἀγωνίζονται αὐλήλοισιν. ἐν δὲ τῇ ξυμφορῇ τὸ πλοῦτος, οὐκ ἀνίης, ὥσπερ ἰδίη· οὐκ ἐθυμῶν τὰ ἐπικτήματα, ἀλλὰ πολλοῦ ἤσσον.

Ibidem.

Ἔξεστιν, οὐ πολλὰ τοῦ σφετέρου ἀναλώσαντας, παιδεύσασθαί τε τοὺς παῖδας, καὶ τὰς χόρτους τε καὶ σωτηρίην πρὸς ἀλλοδαπῶν τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν αὐτῶν.

Ex titulo περὶ εὐηθείας.

Κτηνέων μὲν εὐηθείαν τὸ σκληρὸς εὐθένεια· ἀνθρώπων δὲ, ἡ τοῦ ἤθεος εὐτρεπίη.

Ex titulo, ὅσα πλοῦτος παιδὸς ἄμεινον τοῦ πολλοῦ εἶναι.

Ὥσπερ ἐν τοῖς ἕλκεσι φαρμάσσεται κάκιστον νόσημα, ἅπτεσθαι ἐν τοῖς χρήμασι, τὸ μὴ προσωρμῶσαι τὸ σωφρονεῖν.

Ibidem.

Πλοῦτος ἀπὸ κακῆς ἐρασιπλουτίης ἀπειλημμένος σῆμα, αὐτὸς ἐν τοῖς * τὸ ἐνεισὸς κέκτηται.

Ex titulo, ὅτι τὰ χρήματα ἀβλαβῆ, συμμέτρως καὶ δικαίως πεμφθέντα.

Χρημάτων κτῆσις, ξὺν νόῳ μὲν, χρήσιμον εἰς

γὰρ ἐν παίδων κτήσει πολλοὺς μὲν καὶ μεγάλους κινδύνους, πολλὰς δὲ λύπας. ἀλίγα δὲ τὰ ἀζημίωντα, καὶ τοῦτο λεπτά τε καὶ ἀσθενέοντα.

Ibidem.

Ὅπιω χρὴ μεταπάζει, παῖδα ποιήσασθαι ἐκ τῆς φίλων. ἐμοὶ δοκεῖ ἄμεινον εἶ). καὶ τῷ μὲν πᾶς ἔσαι ζοιοῦτος οἷον αὐ βούληται. ὅστις δὲ ἐκλέξασθαι οἷον ἐθέλει, καὶ ὃς αὐ δοκῇ ἐπιτήδειος εἶ), καὶ μάλιστα κατὰ φύσιν ἔπηται. καὶ τοῦτ ζοιοῦτον λαφέρει, ὅταν ἐκπαῖδα μὲν ἔζι τὸν παῖδα λαβεῖν καπαδύμιον. ἐκ πολλῶν ὧν αὐ δεῖ· εἰ δὲ ἴας ποιεῖται ὅστ ἐαυτῷ, πολλοί εἰσι κίνδυνοι. αὐάγκη γὰ, ὃς αὐ χήπται, τοῦτῳ χρῆσθαι.

Ibidem.

Ἀνθρώποισι τῆς αὐαγκαίων δοκεῖ εἶ) πᾶσας κτήσασθαι ὀστ φύσιος καὶ καταιδέσιος ἵνος λεχαίης. δῆλον γ καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοισι. πάντα γὰ ἐκγονα κάπτει κ) φύσιν, ὅτι ὠφελείης γε εὐδεμιῆς ἕνεκα. αὐλ' ὅταν χήπται, βλακπορεῖ, καὶ πρέφει ἕκαστον ὡς δύναται, καὶ ἀπροδέδοκε, μέχρι σμικρᾶς καὶ λίτης πίθης, αὐίσπης. ἡ μὲν φύσις ζοιαύτη πέντων ἔζιν ὅσα ψυχλὸν ἔχῃ. τῷ γ δὴ αὐθρώπῳ νομίζον ἡδὴ πεποίηται ὥστε καὶ ἐπαμύνησιν ἵνα γίγνεσθαι ὀστ τῷ ἐκγόνου.

Ex titulo, ὁπόσοις ἵνας χρὴ εἶ) τοῖς πατράσι εὖ τὰ τέκνα.

Τοῖς παισὶ μάλιστα χρὴ τῆς αὐτῶν δικαίοις

Ex titulo ὅτι κρίλλιστον ἡ μεγαλοψυχία.

Φύσις τὸ δεξιὸν εὐκλεέστερον τοῦ κρείσσονος.

Ex titulo τῆς ὑποθηκαίης περὶ βασιλείας.

Φόβος κολακείην μὲν ἐργάζεται, εὔνοιαν δὲ οὐκ ἔχει.

Ex titulo περὶ δεσποτῶν καὶ δούλων.

Οἰκέτησιν, ὡς μέρεσι τοῦ σκιλέος, χρεὸν ἄλλῳ πρὸς ἄλλο.

Ex titulo περὶ ἀφροδίτης παιδήμου.

Ἐρωτικὴν μέμψιν ἡ ἀκαπνοθυμίη λύει.

Ex titulo ψόγου γυναικῶν.

Γυνὴ πολλὰ ἀνδρὸς ἀξυτέρη πρὸς κακοφρεσθμοσυνήν.

Ex titulo γαμικῶν παραγγελμάτων.

Κόσμος ἀληθομυθίη γυναικί. καλὸν δὲ καὶ κόσμου λιτότης.

Ibidem.

Ὑπὸ γυναικὸς δεῖ ἄνδρα, ὑβρεις ἀνδρὶ ἐχούσῃ.

Ex titulo ὅτι ἀσύμφορον τὸ ἔχειν τέκνα.

Τεκνοφιλίη σφαλερόν. τὴν μὲν γὰρ ἀπαιτυχίην ἀγαθὸν μεμνῆσθαι καὶ φρονέοντος κέκτησθαι· τὴν δὲ δυστυχίην, ἀνυπέρβλητον ἐπὶ ἐλπίδων ἐόντων.

Ibidem.

Οὐ δοκεῖ μοι χρῆσθαι παῖδας κτᾶσθαι. ἐπορᾶ

ὃς δ' αὖ παρὰ νοῦν ἀπολύῃ, κέρδει ὀρίζων, ἢ ἡδονῇ, ἀδικεῖ, καί οἱ τοῦτο ἐγκάρδιον ἀνάγκη εἶναι.

Ibidem.

Δίκης καὶ ἀρετῆς μεγίστην μετέχει μοῖραν ὁ τιμὰς ἀξίας τάμνων.

Ibidem.

Μηδέν τι μᾶλλον τοὺς ἀνθρώπους αἰδεῖσθαι ἑωυτοῦ, μηδέ τι μᾶλλον ἐξεργάζεσθαι κακὸν, εἰ μέλλοι μηδεὶς εἰδήσειν, ἢ οἱ πάντες ἄνθρωποι. ἀλλ' ἑωυτὸν μάλιστα αἰδεῖσθαι, καὶ τοῦτον νόμον τῇ ψυχῇ καθιστάναι, ὥστε μηδὲν ποιεῖν ἀνεπιτήδειον.

Ibidem.

Τῶν ἡμαρτημένων ἄνθρωποι μεμνέαται μᾶλλον ἢ τῶν εὖ πεποιημένων. καὶ γὰρ δίκαιον οὕτως, ὥσπερ τὰς παρακαταθήκας ἀποδιδόντα, οὐ χρὴ ἐπαινεῖσθαι, τὸν δὲ μὴ ἀποδιδόντα, κακῶς ἀκούειν καὶ πάσχειν· οὕτω καὶ τὸν ἄρχοντα. οὐ γὰρ ἐπὶ τούτῳ ᾑρέθη ὡς κακῶς ποιήσων, ἀλλ' ὡς εὖ.

Ibidem.

Οὐδεμία μηχανὴ τῷ νῦν καθεστῶτι ῥυθμῷ μὴ οὐκ ἀδικέειν τοὺς ἄρχοντας, ἢν καὶ πάνυ ἀγαθοὶ ἔωσιν. οὐδενὶ γὰρ ἄλλῳ ἔοικεν ἢ ἑωυτῷ τὸν αὐτὸν ἐφ' ἑτέροισι γίγνεσθαι. δεῖ δέ κως οὕτω καὶ ταῦτα κοσμηθῆναι, ὅκως ὁ μηδὲν ἀδικέων, ἢν καὶ πάνυ ἐτάζῃ τοὺς ἀδικέοντας, μὴ ὑπ' ἐκείνοις γενέσθαι, ἀλλά τις ἢ θεσμὸς ἤ τι ἄλλο ἀμυνεῖ τῷ τὰ δίκαια ποιεῦντι.

γων. καὶ πρὸς εὐεστ' οὖν τοῦτο ἔρδειν μᾶλλον ἢ μή.

Ibidem.

Κτείνειν χρὴ τὰ πημαίνοντα παρὰ δίκην πάντα περὶ παντός. καὶ ταῦτα ὁ ποιῶν, ἐπιθυμίης, καὶ δίκης, καὶ θάρσεος, καὶ κτήσεως ἐν παντὶ κόσμῳ μείζω μοῖραν μεθέξει.

Ibidem.

Ὅκως περὶ κιναδέων τε καὶ ἑρπετέων γεγράφαται τῶν πολεμίων, οὕτω καὶ κατὰ ἀνθρώπων δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι ποιεῖν. κατὰ νόμους τοὺς πατρίους κτείνειν πολέμιον, ἐν παντὶ κόσμῳ ἐν ᾧ μὴ νόμος ἀπείργει. νόμος δὲ ἀπείργει ἱερὰ ἑκάστοισιν ἐπιχώρια, καὶ σπονδαὶ καὶ ὅρκοι.

Ibidem.

Κιξάλλην καὶ λῃστὴν πάντα κτείνων τις, ἀθῶος ἂν εἴη, καὶ αὐτοχειρίῃ, καὶ κελεύων, καὶ ψήφῳ.

Ex titulo περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυνατῶν.

Χαλεπὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χείρονος.

Ex titulo περὶ ἀρχῆς.

Ἀδικουμένοισι τιμωρεῖν κατὰ δύναμιν χρή, καὶ μὴ παριέναι. τὸ μὲν γὰρ τοιοῦτο, δίκαιον καὶ ἀγαθόν· τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον, ἄδικον καὶ κακόν.

Ibidem.

Καὶ οἱ φυγῆς ἄξια ἔρδουσιν, ἢ δεσμῶν, ἢ ποινῆς ἄξιοι, καταψηφιστέον· καὶ μὴ ἀπολύειν.

νος γὰρ στάσιος ἀρχὴν ἀπεργάζεται.

Ex titulo περὶ ξένης.

Ξενιτείη βίου αὐτάρκειαν διδάσκει. μᾶζα γὰρ καὶ στιβὰς, λιμοῦ καὶ κόπου γλυκύτατα ἰάματα.

Ibidem.

Ἀνδρὶ σοφῷ πᾶσα γῆ βατή. ψυχῆς γὰρ ἀγαθῆς πατρὶς ὁ σύμπας κόσμος.

Ex titulo περὶ πολιτείας.

Ὁ νόμος βούλεται μὲν εὐεργετεῖν βίον ἀνθρώπων, δύναται δὲ ὅταν αὐτοὶ βούλωνται πάσχειν. Τοῖσι γὰρ πειθομένοισι τὴν ἰδίην ἀρετὴν ἐνδείκνυται.

Ibidem.

Στάσις ἐμφύλιος εἰς ἑκάτερα κακόν. καὶ γὰρ νικέουσι καὶ ἡσσωμένοις ὁμοίη φθορή.

Ibidem.

Ἀπὸ ὁμονοίης τὰ μεγάλα ἔργα, καὶ ταῖς πόλεσι τοὺς πολέμους δυνατὸν κατεργάζεσθαι, ἄλλως δ' οὔ.

Ex titulo περὶ νόμων καὶ ἐθῶν.

Κρέσσον ἄρχεσθαι τοῖσιν ἀνοήτοισιν, ἢ ἄρχειν.

Ibidem,

Δίκη μέν ἐστιν ἔρδειν τὰ χρὴ ἐόντα· ἀδικίη δὲ, μὴ ἔρδειν τὰ χρὴ ἐόντα, ἀλλὰ παρατρέπεσθαι.

Ibidem.

Κατὰ δὲ ζώων φόνου καὶ μὴ φόνου, ὧδε ἔχει· τὰ ἀδικέοντα καὶ θέλοντα ἀδικεῖν, ἀθῷος ὁ κτεί-

Ibidem.

Τὸ ἀεὶ μέλλειν, ἀτελέας ποιεῖ τὰς πρήξιας.

Ibidem.

Τῆς ἡσυχίης πάντες οἱ πόνοι ἡδίονες, ὅπου ἂν εἵνεκεν πονέουσι, τυγχάνωσιν, ἢ εἰδέωσι κύρσαντες. ἓν δὲ ἄκος τῇ ἀποτυχίῃ, τὸ πᾶν ὁμοίως ἀνιηρὸν καὶ ταλαίπωρον.

Ex titulo περὶ αἰδοῦς.

Φαῦλον, κἂν μόνος ἦς, μήτε λέξῃς, μήτε ἐργάσῃ μάθε δὲ πολὺ μᾶλλον τῶν ἄλλων σεαυτὸν αἰσχύνεσθαι.

Ex titulo περὶ ἀδολεσχίας.

Πλεονεξίη, τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν δὲ ἐθέλειν ἀκούειν.

Ex titulo περὶ χρηστότητος.

Ἀγαθὸν ἢ εἶναι χρεὼν, ἢ μιμέεσθαι.

Ibidem.

Οἷσιν ὁ τρόπος ἐστὶν εὔτακτος, τουτέοισι καὶ βίος συντέτακται.

Ex titulo περὶ φθόνου.

Μωμεομένων φλαύρων ὁ ἀγαθὸς οὐ ποιέεται λόγον.

Ibidem.

Ὁ φθονέων, ἑωυτὸν ὡς ἐχθρὸν λυπέει.

Ibidem.

Οὐκ ἂν ἐκώλυον οἱ νόμοι ζῆν ἕκαστον κατ' ἰδίην ἐξουσίην, εἰ μὴ ἕτερος ἕτερον ἐλυμαίνετο. Φθό-

ἡδονὴ παροίχεται, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτοῖσι χρηστόν ἐστι, ἀλλ' ἡ τέρψις βραχεῖα· καὶ αὖθις τῶν αὐτῶν δεῖ.

Ibidem.

Ὅστις σῶμα θεραπεύει, τὸ ἑαυτοῦ, οὐχ ἑαυτὸν θεραπεύει· ὅστις δὲ χρήματα, οὐθ' ἑαυτὸν, οὔτε τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἔτι πορρωτέρω τῶν ἑαυτοῦ.

Ex titulo περὶ ὀργῆς.

Θυμῷ μάχεσθαι μὲν χαλεπόν· ἀνδρὸς δὲ, τὸ κρατέειν, εὐλογίστου.

Ibidem.

Φιλονεικίη πᾶσα ἀνόητος. τὸ γὰρ κατὰ τοῦ δυσμενοῦς βλαβερὸν θεωρεῦσα, τὸ ἴδιον συμφέρον οὐ βλέπει.

Ex titulo περὶ ὑπεροψίας.

Τελευτᾷ γὰρ εἰς κακοδοξίην κακὴν ὁ παρεκτεινόμενος τοῖς κρείσσονι.

Ex titulo περὶ ἐπιορκίας.

Ὅρκους οὓς ποιέονται ἐν ἀνάγκαισιν ἐόντες, οὐ τηρέουσιν οἱ φλαῦροι, ἐπὴν διαφύγωσιν.

Ex titulo περὶ φιλοπονίας.

Οἱ ἑκούσιοι πόνοι τὴν τῶν ἀκουσίων ὑπομονὴν ἐλαφροτέρην παρασκευάζουσι.

Ibidem.

Πλέονες ἐξ ἀσκήσιος ἀγαθοὶ γίγνονται ἢ ἀπὸ φύσιος.

που τοῦ ἐπιμελέος καὶ φειδωλοῦ, φιλέουσι διαφθείρεσθαι.

Ibidem.

Φειδώ τοι καὶ λιμὸς, χρηστή· ἐν καιρῷ δὲ καὶ δαπάνη, γινώσκειν δὲ, ἀγαθοῦ.

Ibidem.

Βίος ἀνεόρταστος μακρὴ ὁδὸς ἀπανδόκευτος.

Ex titulo περὶ ἐγκρατείας.

Εὐγνώμων, ὁ μὴ λυπεόμενος ἐφ' οἷσιν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ χαίρων ἐφ' οἷσιν ἔχει.

Ibidem.

Εἴ τις ὑπερβάλλοι τὸ μέτριον, τὰ ἐπιτερπέστατα, ἀτερπέστατα ἂν γίγνοιτο.

Ex titulo περὶ ἀκρασίας.

Ὑγιείην εὐχαῖς παρὰ θεῶν αἰτέονται ἄνθρωποι, τὴν δὲ ταύτης δύναμιν παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντες οὐκ ἴσασιν. ἀκρασία δὲ τἀναντία πρήσσοντες, αὐτοὶ προδόται τῆς ὑγιείης τῆσιν ἐπιθυμίησι γίγνονται.

Ibidem.

Ὅσοι ἀπὸ γαστρὸς τὰς ἡδονὰς ποιέονται, ὑπερβεβληκότες τὸν καιρὸν, ἐπὶ βρώσεσιν, ἢ πόσεσιν, ἢ ἀφροδισίοις, ἐν τοῖσι πᾶσιν αἱ μὲν ἡδοναὶ, βραχεῖαί τε καὶ δι' ὀλίγου γίνονται, ὁκόσον ἂν χρόνον ἐσθίωσιν, ἢ πίνωσιν· αἱ δὲ λῦπαι, πολλαί. τοῦτο μὲν γὰρ τὸ ἐπιθυμεῖν ἀεὶ τῶν αὐτῶν πάρεστι, καὶ ὁκόταν γένηται ὁκοίων ἐπιθυμέουσι, διὰ ταχέος τε ἡ ἡ-

Ibidem.

Ἐλπὶς κακοῦ κέρδεος, ἀρχὴ ζημίης.

Ibidem.

Ἡ τέκνοις ἄγαν χρημάτων συναγωγὴ, πρόφασίς ἐστι φιλαργυρίης, τρόπον ἴδιον ἐλέγχουσα.

Ex titulo περὶ ψεύδους.

Ἀληθομυθεύειν χρεὼν ὅπου λώϊον.

Ex titulo περὶ παῤῥησίας.

Κρέσσον τὰ οἰκήια ἁμαρτήματα ἐλέγχειν ἢ τὰ ὀθνεῖα.

Ibidem.

Οἰκήϊον ἐλευθερίης, παῤῥησίη· κίνδυνος δὲ, ἡ τοῦ καιροῦ διάγνωσις.

Ex titulo περὶ κακίας.

Εὐλογέειν ἐπὶ καλοῖς ἔργμασι, καλόν. τὸ γὰρ ἐπὶ φλαύροισι, κίβδηλον, καὶ ἀπατεῶνος ἔργον.

Ex titulo περὶ φειδωλίας.

Οἱ φειδωλοὶ τὸν τῆς μελίσσης οἶτον ἔχουσιν, ἐργαζόμενοι ὡς ἀεὶ βιωσόμενοι.

Ibidem.

Οἱ τῶν φειδωλῶν παῖδες, ἀμαθέες γινόμενοι, ὥσπερ οἱ ὀρχησταὶ οἱ ἐς τὰς μαχαίρας ὀρούοντες, ἢν ἑνὸς μόνον μὴ τύχωσι, καταφερόμενοι ἔνθα δεῖ τοὺς πόδας ἐρεῖσαι, ἀπόλλυνται. χαλεπὸν δὲ τυχεῖν ἑνός. τὸ γὰρ ἴχνιον μοῦνον λέλειπται τῶν ποδῶν. οὕτω δὲ καὶ οὗτοι ἢν ἁμάρτωσι τοῦ πατρικοῦ τύ-

ἄνθρωπος ἐξ ἀνθρώπου.

Ex titulo περὶ ἀνδρείας.

Ἀνδρείη τὰς ἄτας μικρὰς ἔρδει.

Ibidem.

Ἀνδρεῖος, οὐχ ὁ τῶν πολεμίων κρατῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν ἡδονῶν κρείσσων. ἔνιοι δὲ πόνων μὲν δεσπόζουσι, γυναιξὶ δὲ δουλεύουσιν.

Pag præcedente ſcriptum eſt πόλεων, non πόνων.

Ibidem.

Δίκης κῦδος, γνώμης θάρσος, καὶ ἀθαμβίη· ἀδικίης δὲ, δεῖμα, ξυμφορῆς τέρμα.

Ex titulo εἰς δίκαιον.

Ἀγαθὸν οὐ τὸ μὴ ἀδικέειν, ἀλλὰ τὸ μηδὲ ἐθέλειν.

Ibidem.

Μοῦνοι θεοφιλέες ὅσοις ἐχθρὸν τὸ ἀδικέειν.

Ex titulo περὶ ἀδικίας, καὶ φιλαργυρίας, καὶ πλεονεξίας.

Πλοῦτος ἀπὸ κακῆς ἐργασίης περιγινόμενος, ἐπιφανέστερον τὸ ὄνειδος κέκτηται.

Ibidem.

Χρυσοῦ τὸν οἰόμενον νόον ἔχειν ὁ νουθετέων, τί ματαιοπονέει;

Ibidem.

Χρημάτων ὄρεξις, ἢν μὴ ὁρίζηται κόρῳ, πενίης ἐσχάτης πολλὸν χαλεπωτέρη· μείζονες γὰρ ὀρέξεις μείζονας ἐνδείας ποιοῦσι.

Ibidem.

Κακὰ κέρδεα ζημίαν ἀρετῆς φέρει.

Ibidem.

Δόξα καὶ πλοῦτος ἄνευ ξυνέσιος, οὐκ ἀσφαλέα κτήματα.

Ibidem.

Πολλοὶ πολυμαθέες νόον οὐκ ἔχουσι.

Ex titulo περὶ σωφροσύνης.

Νόμῳ, καὶ ἄρχοντι, καὶ σοφωτέρῳ εἴκειν κόσμιον.

Ibidem.

Κρεῖστον ἀνθρώπῳ τὸν βίον διάγειν ὡς πλεῖστα εὐθυμηθέντι, καὶ ἐλάχιστα ἀνιηθέντι. Τοῦτο δ' ἂν εἴη εἴ τις μὴ ἐπὶ τοῖς θνητοῖσι τὰς ἡδονὰς ποιοῖτο.

Ibidem.

Φαύλων ἔργων καὶ τοὺς λόγους παραιτητέον.

Ibidem.

Τράπεζαν πολυτελέα μὲν τύχη παρατίθησιν, αὐτάρκεα δὲ σωφροσύνη.

Ibidem.

Πατρὸς σωφροσύνη μέγιστον τέκνοις παράγγελμα.

Ibidem.

Σωφροσύνη τὰ τερπνὰ ἀέξει, καὶ ἡδονὴν ἐπιμείζονα ποιεῖ.

Ex titulo περὶ ἀκολασίας.

Ἔνιοι πόλεων μὲν δεσπόζουσι, γυναιξὶ δὲ δουλεύουσι.

Ibidem.

Ἡμερήσιοι ὕπνοι σώματος ὄχλησιν, ἢ ψυχῆς ἀδημοσύνην, ἢ ἀργίην, ἢ ἀπαιδευσίην σημαίνουσι.

Ibidem.

Ξυνουσία, ἀποπληξίη σμικρή. ἐξέσσυται γὰρ

oogle

Ibidem.

Λήθη τῶν οἰκείων κακῶν θρασύτητα γεννᾷ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες ῥυσμοῦνται τοῖς τῆς ψυχῆς κέρδεσιν· οἱ δὲ τῶν τοιῶνδε δαήμονες, τοῖς τῆς σοφίης.

Ibidem.

Τὸ χρῆζον οἶδεν ὁκόσον χρήζει· ὁ δὲ χρήζων οὐ γινώσκει.

Ibidem.

Ἀνοήμονες τὸ ζῆν ὡς στυγέοντες, ζῆν ἐθέλουσι δείματι ἀΐδεω.

Ibidem.

Ἀνοήμονες βιοῦσιν, οὐ τερπόμενοι βιοτῇ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες νεότητος ὀρέγονται, οὐ τερπόμενοι δὲ νεότητι.

Ibidem.

Ἀνοήμονες τῶν ἀπεόντων ὀρέγονται· τὰ δὲ παρεόντα, καὶ παρῳχημένων κερδαλεώτερα ἐόντα, ἀμαλδύνουσιν.

Ibidem.

Ἄνθρωποι τὸν θάνατον φεύγοντες, διώκουσιν.

Ibidem.

Ἀνοήμονες οὐδὲν ἁνδάνουσιν ἐν ὅλῃ τῇ βιοτῇ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες θάνατον δεδοικότες, γηράσκειν ἐθέλουσι.

λότερον πρησσόντων καὶ μακαρίζειν ἑωυτὸν, ἐνθυμεύμενον ἃ πάσχουσιν, ὅκως αὐτέων βέλτιον πρήσσῃ τε καὶ διάγῃ. ταύτης γὰρ ἐχόμενος τῆς γνώμης, εὐθυμότερόν τε διάξεις, καὶ οὐκ ὀλίγας κῆρας ἐν τῷ βίῳ διώσεαι, φθόνον καὶ ζῆλον καὶ δυσμενίην.

Ex eodem, in titulo περὶ κακίας.

Ἔστι ῥάδιον μὲν ἐπαινεῖν ἃ μὴ χρὴ, καὶ ψέγειν· ἑκάτερον δὲ, πονηροῦ τινος ἤθεος.

Ex eodem in titulo περὶ φρονήσεως.

Σοφίη ἄθαμβος ἀξίη πάντων, τιμιωτάτη οὖσα.

Ibidem.

Ὅρος συμφορέων καὶ ἀσυμφορέων, τέρψις καὶ ἀτερψίη.

Ibidem.

Φρονήσιος ἔργον, μέλλουσαν ἀδικίην φυλάξασθαι· ἀναλγησίης δὲ, τὸ γινόμενον μὴ ἀμύνασθαι.

Ibidem.

Αἱ μεγάλαι τέρψεις, ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι τὰ καλὰ τῶν ἔργων γίνονται.

Ex eodem, in titulo περὶ ἀφροσύνης.

Ἀνθρώποισι κακὰ ἐξ ἀγαθῶν φύεται, ἐπήν τις τἀγαθὰ μὴ ἐπίστηται ποδηγεῖν, μηδὲ ὀχεῖν εὐπόρως.

Ibidem.

Εἴδωλα αἰσθητικὰ, καὶ κόσμῳ διαπρεπέα πρὸς θεωρίην, ἀλλὰ καρδίης κενεά.

Ex Stobæo, titulo περὶ ἀρετῆς.

Ἀνθρώποισιν ἁρμόδιον, ψυχῆς μᾶλλον ἢ σώματος ποιεῖσθαι λόγον. ψυχὴ μὲν γὰρ τελεωτάτη, σκήνεος μοχθηρίαν ὀρθοῖ· σκήνεος δὲ ἰσχὺς ἄνευ λογισμοῦ, ψυχὴν οὐδέν τι ἀμείνω τίθησι.

Ibidem.

Ἀνθρώποισι γὰρ εὐθυμίη γίνεται μετριότητι, τέρψιος, καὶ βίου συμμετρίη. τὰ δὲ λείποντα καὶ ὑπερβάλλοντα μεταπίπτειν τε φιλεῖ, καὶ μεγάλας κινήσιας ἐμποιέειν τῇ ψυχῇ. αἱ δ᾽ ἐκ μεγάλων διαστημάτων κινούμεναι τῶν ψυχέων, οὔτε εὐσταθέες εἰσὶν, οὔτε εὔθυμοι. ἐπὶ τοῖς δυνατοῖς οὖν δεῖ ἔχειν τὴν γνώμην, καὶ τοῖς παρεοῦσιν ἀρκέεσθαι· τῶν μὲν ζηλουμένων καὶ θαυμαζομένων ὀλίγην μνήμην ἔχοντα, καὶ τῇ διανοίᾳ μὴ προσεδρεύοντα· τῶν δὲ ταλαιπωρεόντων τοὺς βίους θεωρέειν, ἐννοούμενον ἃ πάσχουσι κάρτα, ὅκως ἂν τὰ παρεόντα σοι καὶ ὑπάρχοντα μεγάλα καὶ ζηλωτὰ φαίνηται, καὶ μηκέτι πλειόνων ἐπιθυμέοντι συμβαίνῃ κακοπαθέειν τῇ ψυχῇ. ὁ γὰρ θαυμάζων τοὺς ἔχοντας, καὶ μακαριζομένους ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τῇ μνήμῃ πᾶσαν ὥραν προσεδρεύων, ἀεὶ ἐπικαινουργεῖν ἀναγκάζεται, καὶ ἐπιβάλλεσθαι, δι᾽ ἐπιθυμίην τοῦ τι πρήσσειν ἀνήκεστον ὃ νόμοι κωλύουσιν. διόπερ τὰ μὲν μὴ δίζεσθαι χρεών, ἐπὶ δὲ τοῖς εὐθυμέεσθαι χρεών, παραβάλλοντα τὸν ἑαυτοῦ βίον πρὸς τὸν τῶν φαυ-

critum dixisse in profundo ueritatē esse demersam. Idem in altera Aldi editione scribit, Naturam accusa quæ in profundo ueritatem (ut ait Democritus) penitus abstruserit. Legimus etiam apud Lact. Firmianū libro de falsa sapiētia tertio, Democritus, quasi in puteo quodam sic altone fundus sit nullus, ueritatem latere demersam.

Ex Clemente Alex.

Δημόκριτος φησὶ που, ὅτι τῇ πολυμαθίᾳ σημαινόμενος,

Ἐγὼ γὰρ κατ' ἐμαυτὸν αὐθρώπων μὴν πλείστην ἐπεπλανησάμιλιν, ἱστορέων τὰ μηκιστα· καὶ ἀέρεας τε καὶ γαίας πλείστας εἰδον, καὶ λογίων αὐθρώπων πλείστων ἐπήκουσα. καὶ γραμμέων συνθέσιος μετὰ ἀποδείξιος οὐδεὶς πω μέ περήλαξεν, οὐδ' οἱ Αἰγυπτίων καλεόμενοι ἁρπεδονάπται, σταῦ τοισδ' ὅτι πάσιν ἐπ' ἔτεϊ ἐγγινόμενα ὧδε ξείνης ἐγκυκήθην.

Ex eodem.

Ὁ γὰρ βέλτιστος καὶ καταλογάδην συγγραμμάτων ἀδόμενος Ζεὺς τῶν ἔννοιαν ὅτι πᾶν ἐκεῖνο ἀφορᾶ. ἤδη δὲ ὡς εἰπεῖν ὑπ' αὐτοῦ ὁ Δημόκριτος, ἴζ) ὀλίγας ῥοφᾶ φρένας ἀνθρώπων, οἳ δὲ ἀπατήσαντες τὰς χεῖρας ὠθοῦνται, ὃν νοῦν ἔχειν καλέουσι οἱ Ἕλληνες. πάντα γὰρ Ζεὺς μηδήσατο, καὶ πάντ' ἐπὶ οἶδε, καὶ δίδοι, καὶ ἀφαιρέεται, ἔ βασιλεὺς ἐπὶ πᾶσι πάντων. *Idem scriptor alibi eundem Democriti locum ita refert, ὅτι οὐκ ἀπικόμενος ὁ Δημόκριτος τῶν λογίων αὐθρώπων ὀλίγας φρενῶν ἀπατήσαντας τὰς χεῖρας ὠθοῦνται, ὃν νοῦν ἤ ἔχειν καλέουσι οἱ Ἕλληνες, πάντα ἐξεμωδήσατο· ἔ πάντα ἐπὶ οἶδε, καὶ δίδοι, καὶ ἀφαιρέεται, καὶ βασιλεὺς ἐπὶ πᾶσι πάντων.*

Ex Sto-

νων. καὶ πρὸς εὐεστ' οὖν τοῦτο ἔρδειν μᾶλλον ἢ μή.

Ibidem.

Κτείνειν χρὴ τὰ πημαίνοντα παρὰ δίκην πάντα περὶ παντός, καὶ τοῦτα ὁ ποιῶν, ἐπιθυμίης, καὶ δίκης, καὶ θάρσεος, καὶ κτήσεως ἐν παντὶ κόσμῳ μείζω μοῖραν μεθέξει.

Ibidem.

Ὅκως περὶ κιναδέων τε καὶ ἑρπετέων γεγράφαται τῶν πολεμίων, οὕτω καὶ κατὰ ἀνθρώπων δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι ποιεῖν κατὰ νόμους τοὺς πατρίους κτείνειν πολέμιον, ἐν παντὶ κόσμῳ ἐν ᾧ μὴ νόμος ἀπείργῃ. νόμος δὲ ἀπείργῃ ἱερὰ ἑκάστοισιν ἐπιχώρια, καὶ σπονδαὶ καὶ ὅρκοι.

Ibidem.

Κιξάλλην καὶ ληστὴν πάντα κτείνων τις, ἀθῷος ἂν εἴη, καὶ αὐτοχειρίῃ, καὶ κελεύων, καὶ ψήφῳ.

Ex titulo περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυνατῶν.

Χαλεπὸν ἄρχεσθαι ὑπὸ χείρονος.

Ex titulo περὶ ἀρχῆς.

Ἀδικουμένοισι τιμωρεῖν κατὰ δύναμιν χρή, καὶ μὴ παριέναι. τὸ μὲν γὰρ τοιοῦτο, δίκαιον καὶ ἀγαθόν· τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον, ἄδικον καὶ κακόν.

Ibidem.

Καὶ οἱ φυγῆς ἄξια ἔρδουσιν, ἢ δεσμῶν, ἢ ποινῆς ἄξιοι, καταψηφιστέον· καὶ μὴ ἀπολύειν.

νος γὰρ στάσιος ἀρχὴν ἀπεργάζεται.

Ex titulo περὶ ξένης.

Ξενιτείη βίου αὐτάρκειαν διδάσκει. μᾶζα γὰρ καὶ στιβὰς, λιμοῦ καὶ κόπου γλυκύτατα ἰάματα.

Ibidem.

Ἀνδρὶ σοφῷ πᾶσα γῆ βατή, ψυχῆς γὰρ ἀγαθῆς πατρὶς ὁ σύμπας κόσμος.

Ex titulo περὶ πολιτείας.

Ὁ νόμος βούλεται μὲν εὐεργετεῖν βίον ἀνθρώπων, δύναται δὲ ὅταν αὐτοὶ βούλωνται πάσχειν. Τοῖσι γὰρ πειθομένοισι τὴν ἰδίην ἀρετὴν ἐνδείκνυται.

Ibidem.

Στάσις ἐμφύλιος εἰς ἑκάτερα κακόν. καὶ γὰρ νικέουσι καὶ ἡσσωμένοις ὁμοίη φθορή.

Ibidem.

Ἀπὸ ὁμονοίης τὰ μεγάλα ἔργα, καὶ ταῖς πόλεσι τοὺς πολέμους δυνατὸν κατεργάζεσθαι, ἄλλως δ᾽ οὔ.

Ex titulo περὶ νόμων καὶ ἐθῶν.

Κρέσσον ἄρχεσθαι τοῖσιν ἀνοήτοισιν, ἢ ἄρχειν.

Ibidem.

Δίκη μέν ἐστιν ἔρδειν τὰ χρὴ ἐόντα· ἀδικίη δὲ, μὴ ἔρδειν τὰ χρὴ ἐόντα, ἀλλὰ παρατρέπεσθαι.

Ibidem.

Κατὰ δὲ ζώων φόνου καὶ μὴ φόνου, ὧδε ἔχει· τὰ ἀδικέοντα καὶ θέλοντα ἀδικεῖν, ἀθῷος ὁ κτεί-

Google

Ibidem.

Τὸ ἀεὶ μέλλειν, ἀτελέας ποιεῖ τὰς πρήξιας.

Ibidem.

Τῆς ἡσυχίης πάντες οἱ πόνοι ἡδίονες, ὅτευ ὧν εἵνεκεν πονέουσι, τυγχάνωσιν, ἢ εἰδέωσι κύροντες. ἐν δὲ ἄκος τῇ ἀποτυχίῃ, τὸ πᾶν ὁμοίως ἀνιηρὸν καὶ ταλαίπωρον.

Ex titulo περὶ αἰδοῦς.

Φαῦλον, κἂν μόνος ᾖς, μήτε λέξῃς, μήτε ἐργάσῃ μάθε δὲ πολὺ μᾶλλον τῶν ἄλλων σεαυτὸν αἰσχύνεσθαι.

Ex titulo περὶ ἀδολεσχίας.

Πλεονεξίη, τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν δὲ ἐθέλειν ἀκούειν.

Ex titulo περὶ χρηστότητος.

Ἀγαθὸν ἢ εἶναι χρεὼν, ἢ μιμέεσθαι.

Ibidem.

Οἷσιν ὁ τρόπος ἐστὶν εὔτακτος, τουτέοισι καὶ βίος συντέτακται.

Ex titulo περὶ φθόνου.

Μωμεομένων φλαύρων ὁ ἀγαθὸς οὐ ποιέεται λόγον.

Ibidem.

Ὁ φθονέων, ἑωυτὸν ὡς ἐχθρὸν λυπέει.

Ibidem.

Οὐκ ἂν ἐκώλυον οἱ νόμοι ζῆν ἕκαστον κατ' ἰδίην ἐξουσίην, εἰ μὴ ἕτερος ἕτερον ἐλυμαίνετο. Φθό-

δονὴ παροίχεται, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτοῖσι χρηστόν ἐστι, ἀλλ' ἡ τέρψις βραχεῖα· καὶ αὖθις τῶν αὐτῶν δεῖ.

Ibidem.

Ὅστις σῶμα θεραπεύει, τὸ ἑαυτοῦ, οὐχ ἑαυτὸν θεραπεύει ὅστις δὲ χρήματα, οὐθ' ἑαυτὸν, οὔτε τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἔτι πορρωτέρω τῶν ἑαυτοῦ.

Ex titulo περὶ ὀργῆς.

Θυμῷ μάχεσθαι μὲν χαλεπόν· ἀνδρὸς δὲ, τὸ κρατέειν, εὐλογίστου.

Ibidem.

Φιλονεικίη πᾶσα ἀνόητος, τὸ γὰρ κατὰ τοῦ δυσμενοῦς βλαβερὸν θεωρεῦσα, τὸ ἴδιον συμφέρον οὐ βλέπει.

Ex titulo περὶ ὑπεροψίας.

Τελευτᾷ γὰρ εἰς κακοδοξίην κακὴν ὁ παρεκτεινόμενος τοῖς κρείσσοσι.

Ex titulo περὶ ἐπιορκίας.

Ὅρκους οὓς ποιέονται ἐν ἀνάγκαισιν ἐόντες, οὐ τηρέουσιν οἱ φλαῦροι, ἐπὴν διαφύγωσιν.

Ex titulo περὶ φιλοπονίας.

Οἱ ἑκούσιοι πόνοι τὴν τῶν ἀκουσίων ὑπομονὴν ἐλαφροτέρην παρασκευάζουσι.

Ibidem.

Πλέονες ἐξ ἀσκήσιος ἀγαθοὶ γίγνονται ἢ ἀπὸ φύσιος.

που τοῦ ἐπιμελέος καὶ φειδωλοῦ, φιλέουσι διαφθείρεσθαι.

Ibidem.

Φειδώ τοι καὶ λιμὸς, χρηστή· ἐν καιρῷ δὲ καὶ δαπάνη. γινώσκειν δὲ, ἀγαθοῦ.

Ibidem.

Βίος ἀνεόρταστος μακρὴ ὁδὸς ἀπανδόκευτος.

Ex titulo περὶ ἐγκρατείας.

Εὐγνώμων, ὁ μὴ λυπεόμενος ἐφ' οἷσιν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ χαίρων ἐφ' οἷσιν ἔχει.

Ibidem.

Εἴτις ὑπερβάλλοι τὸ μέτριον, τὰ ἐπιτερπέστατα, ἀτερπέστατα ἂν γίγνοιτο.

Ex titulo περὶ ἀκρασίας.

Ὑγιείην εὐχαῖς παρὰ θεῶν αἰτίονται ἄνθρωποι, τὴν δὲ ταύτης δύναμιν παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντες οὐκ ἴσασιν. ἀκρασία δὲ τἀναντία πρήσσοντες, αὐτοὶ προδόται τῆς ὑγιείης τῆσιν ἐπιθυμίησι γίγνονται.

Ibidem.

Ὅσοι ἀπὸ γαστρὸς τὰς ἡδονὰς ποιέονται, ὑπερβεβληκότες τὸν καιρὸν, ἐπὶ βρώσεσιν, ἢ πόσεσιν, ἢ ἀφροδισίοις, ἐν τοῖσι πᾶσιν αἱ μὲν ἡδοναὶ, βραχεῖαί τε καὶ δι' ὀλίγου γίνονται, ὁκόσον ἂν χρόνον ἐσθίωσιν, ἢ πίνωσιν· αἱ δὲ λύπαι, πολλαί. Τοῦτο μὲν γὰρ τὸ ἐπιθυμεῖν ἀεὶ τῶν αὐτῶν πάρεστι, καὶ ὁκόταν γένηται ὁκοίων ἐπιθυμέουσι, διὰ ταχέος τε ἡ ἡ-

Ibidem.

Ἐλπὶς κακοῦ κέρδεος, ἀγχὶ ζημίης.

Ibidem.

Ἡ τέκνοις ἄγαν χρημάτων συναγωγὴ, πρόφασίς ἐστι φιλαργυρίης, τρόπου ἴδιον ἐλεύθερου.

Ex titulo περὶ ψεύδους.

Ἀληθομυθέειν χρεὼν ὕπου λώιον.

Ex titulo περὶ παῤῥησίας.

Κρέσσον τὰ οἰκήια ἁμαρτήματα ἐλέγχειν ἢ τὰ ἀθνεῖα.

Ibidem.

Οἰκήιον ἐλευθερίης, παῤῥησίη· κίνδυνος ἦ, ἢ τῆς καιροῦ διάγνωσις.

Ex titulo περὶ κακίας.

Εὐλογέειν μὲν ἐπὶ καλοῖς ἔργμασι, καλόν· τὸ γὰρ ἐπὶ φλαύροισι, κίβδηλον, καὶ ἀπόπεδνος ἔργον.

Ex titulo περὶ φειδωλίας.

Οἱ φειδωλοὶ τὸν τῆς μελίσσης αἶπον ἔχουσιν, ἐργαζόμενοι ὡς ἀεὶ βιωσόμενοι.

Ibidem.

Οἱ τῶν φειδωλῶν παῖδες, ἀμαθίης γανόμενοι, ὥσπερ οἱ ὀρχησταὶ οἱ ἐς τὰς μαχαίρας ἐρεύγοντες, ἵνα ἐνὸς μόνου μὴ τύχωσι, κατατρεφόμενοι ἔνθα δεῖ τοῖς ποσὶν ἐρεῖσαι, ἀπόλλυνται. χαλεπὸν γὰρ τυχεῖν ἑνός. τὸ γὰρ ἴσχνιον μοῦνον λέλειπται τῶν ποδῶν. εὖτε γὰρ οὗτοι ἵνα ἀμάρτωσι τῆς πατρικοῦ τύ-

αὔθαιρετος ἐξ αὐθαιρέτου.

Ex titulo περὶ ἀνδρείας.

Ἀνδρείη τὰς ἄτας μικρὰς ἔρδει.

Ibidem.

Ἀνδρεῖος, οὐχ ὁ τῶν πολεμίων κρατῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν ἡδονῶν κρείσσων. ἔνιοι δὲ πόνων μὲν δεσπόζουσι, γυναιξὶ δὲ δουλεύουσιν.

Pag praecedente scriptum eſt πόλεων, non πόνων.

Ibidem.

Δίκης κῦδος, γνώμης θάρσος, καὶ ἀθυμίη· ἀδικίης δὲ, δεῖμα, ξυμφορῆς τέρμα.

Ex titulo εἰς δίκαιον.

Ἀγαθὸν οὐ τὸ μὴ ἀδικέειν, ἀλλὰ τὸ μηδὲ ἐθέλειν.

Ibidem.

Μοῦνοι θεοφιλέες ὅσοις ἐχθρὸν τὸ ἀδικέειν.

Ex titulo περὶ ἀδικίας, καὶ φιλαργυρίας, καὶ πλεονεξίας.

Πλοῦτος ἀπὸ κακῆς ἐργασίης περιγινόμενος, ἐπιφανέστερον τὸ ὄνειδος κέκτηται.

Ibidem.

Χρυσοῦ τὸν οἰόμενον νόον ἔχειν ὁ νουθετέων, τί ματαιοπονέει;

Ibidem.

Χρημάτων ὄρεξις, ἢν μὴ ὁρίζηται κόρῳ, πενίης ἐσχάτης πολλὸν χαλεπωτέρη· μείζονες γὰρ ὀρέξεις μείζονας ἐνδείας ποιοῦσι.

Ibidem.

Κακὰ κέρδεα ζημίαν ἀρετῆς φέρει.

Ibidem.

Δόξα καὶ πλοῦτος ἄνευ ξυνέσιος, οὐκ ἀσφαλέα κτήματα.

Ibidem.

Πολλοὶ πολυμαθέες νόον οὐκ ἔχουσι.

Ex titulo περὶ σωφροσύνης.

Νόμῳ, καὶ ἄρχοντι, καὶ σοφωτέρῳ εἴκειν κόσμιον.

Ibidem.

Κρέσσον ἀνθρώπῳ τὸν βίον διάγειν ὡς πλεῖστα εὐθυμηθέντι, καὶ ἐλάχιστα ἀνιηθέντι. τοῦτο δ' ἂν εἴη εἴ τις μὴ ἐπὶ τοῖς θνητοῖσι τὰς ἡδονὰς ποιοῖτο.

Ibidem.

Φαύλων ἔργων καὶ τοὺς λόγους παραιτητέον.

Ibidem.

Τράπεζαν πολυτελέα μὲν τύχη παρατίθησιν, αὐταρκέα δὲ σωφροσύνη.

Ibidem.

Πατρὸς σωφροσύνη μέγιστον τέκνοις παράγγελμα.

Ibidem.

Σωφροσύνη τὰ τερπνὰ ἀέξει, καὶ ἡδονὴν ἐπιμείζονα ποιεῖ.

Ex titulo περὶ ἀκολασίας.

Ἔνιοι πόλεων μὲν δεσπόζουσι, γυναιξὶ δὲ δουλεύουσι.

Ibidem.

Ἡμερήσιοι ὕπνοι σώματος ὄχλησιν, ἢ ψυχῆς ἀδημοσύνην, ἢ ἀργίην, ἢ ἀπαιδευσίην σημαίνουσι.

Ibidem.

Ξυνουσία, ἀποπληξίη σμικρή. ἐξέσσυται γὰρ

Ibidem.

Λήθη τῶν οἰκείων κακῶν θρασύτητα γεννᾷ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες ῥυσμοῦνται τοῖς τῆς ψυχῆς κέρδεσιν· οἱ δὲ τῶν τοιῶνδε δαήμονες, τοῖς τῆς σοφίης.

Ibidem.

Τὸ χρῆζον οἶδεν ὁκόσον χρήζει· ὁ δὲ χρήζων οὐ γινώσκει.

Ibidem.

Ἀνοήμονες τὸ ζῆν ὡς στυγέοντες, ζῆν ἐθέλουσι δείματι ἀΐδεω.

Ibidem.

Ἀνοήμονες βιοῦσιν, οὐ τερπόμενοι βιοτῇ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες νεότητος ὀρέγονται, οὐ τερπόμενοι δὲ νεότητι.

Ibidem.

Ἀνοήμονες τῶν ἀπεόντων ὀρέγονται· τὰ δὲ παρεόντα, καὶ παρῳχημένων κερδαλεώτερα ἐόντα, ἀμαλδύνουσιν.

Ibidem.

Ἄνθρωποι τὸν θάνατον φεύγοντες, διώκουσιν.

Ibidem.

Ἀνοήμονες οὐδὲν ἁνδάνουσιν ἐν ὅλῃ τῇ βιοτῇ.

Ibidem.

Ἀνοήμονες θάνατον δεδοικότες, γηράσκειν ἐθέλουσι.

λότερον πρησσόντων καὶ μακαρίζειν ἑωυτὸν, ἐνθυμεύμενον ἃ πάσχουσιν, ὅκως αὐτέων βέλτιον πρήσσῃ τε καὶ διάγῃ. ταύτης γὰρ ἐχόμενος τῆς γνώμης, εὐθυμότερόν τε διάξεις, καὶ οὐκ ὀλίγας κῆρας ἐν τῷ βίῳ διώσεαι, φθόνον καὶ ζῆλον καὶ δυσμενίην.

Ex eodem, in titulo περὶ κακίας.

Ἔστι ῥᾴδιον μὲν ἐπαινεῖν ἃ μὴ χρὴ, καὶ ψέγειν ἑκάτερον δὲ, πονηροῦ τινος ἤθους.

Ex eodem in titulo περὶ φρονήσεως.

Σοφίη ἄθαμβος ἀξίη πάντων, τιμιωτάτη οὖσα.

Ibidem.

Ὅρος συμφορέων καὶ ἀσυμφορέων, τέρψις καὶ ἀτερψίη.

Ibidem.

Φρονήσιος ἔργον, μέλλουσαν ἀδικίην φυλάξασθαι· ἀναλγησίης δὲ, τὸ γινόμενον μὴ ἀμύνασθαι.

Ibidem.

Αἱ μεγάλαι τέρψεις, ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι τὰ καλὰ τῶν ἔργων γίνονται.

Ex eodem, in titulo περὶ ἀφροσύνης.

Ἀνθρώποισι κακὰ ἐξ ἀγαθῶν φύεται, ἐπήν τις τἀγαθὰ μὴ ἐπίσταται ποδηγεῖν, μηδὲ ὀχεῖν εὐπόρως.

Ibidem.

Εἴδωλα αἰσθητικὰ, καὶ κόσμῳ διαπρεπέα πρὸς θεωρίην, ἀλλὰ καρδίης κενεά.

Ex Stobæo,titulo περὶ ἀρετῆς.

Ἀνθρώποισιν ἁρμόδιον, ψυχῆς μᾶλλον ἢ σώματος ποιέεσθαι λόγον. ψυχὴ μὲν γὰρ τελεωτάτη, σκήνεος μοχθηρίαν ὀρθοῖ· σκήνεος δὲ ἰσχὺς ἄνευ λογισμοῦ, ψυχὴν οὐδέν τι ἀμείνω τίθησι.

Ibidem.

Ἀνθρώποισι γὰρ εὐθυμίη γίνεται μετριότητι τέρψιος, καὶ βίου συμμετρίῃ. τὰ δὲ λείποντα καὶ ὑπερβάλλοντα μεταπίπτειν τε φιλεῖ, καὶ μεγάλας κινήσιας ἐμποιέειν τῇ ψυχῇ. αἱ δ' ἐκ μεγάλων διαστημάτων κινούμεναι τῶν ψυχέων, οὔτε εὐσταθέες εἰσὶν, οὔτε εὔθυμοι. ἐπὶ τοῖς δυνατοῖς οὖν δεῖ ἔχειν τὴν γνώμην, καὶ τοῖς παρεοῦσιν ἀρκέεσθαι· τῶν μὲν ζηλουμένων καὶ θαυμαζομένων ὀλίγην μνήμην ἔχοντα, καὶ τῇ διανοίᾳ μὴ προσεδρεύοντα· τῶν δὲ ταλαιπωρεόντων τοὺς βίους θεωρέειν, ἐννοούμενον ἃ πάσχουσι κάρτα, ὅκως ἂν τὰ παρεόντα σοι καὶ ὑπάρχοντα μεγάλα καὶ ζηλωτὰ φαίνηται, καὶ μηκέτι πλειόνων ἐπιθυμέοντι συμβαίνῃ κακοπαθέειν τῇ ψυχῇ. ὁ γὰρ θαυμάζων τοὺς ἔχοντας, καὶ μακαριζομένους ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τῇ μνήμῃ πᾶσαν ὥραν προσεδρεύων, ἀεὶ ἐπικαινουργεῖν ἀναγκάζεται, καὶ ἐπιβάλλεσθαι, δι' ἐπιθυμίην τοῦ τι πρήσσειν ἀνήκεστον ὃ νόμοι κωλύουσιν. διόπερ τὰ μὲν μὴ δίζεσθαι χρεών, ἐπὶ δὲ τοῖς εὐθυμέεσθαι χρεών, παραβάλλοντα τὸν ἑαυτοῦ βίον πρὸς τὸν τῶν φαυ-

critum dixiſſe in profundo ueritatẽ eſſe demerſam Idem *in altera Acad. editione ſcribit*, Naturam *accuſa, quæ in profundo ueritatem* (*ut ait* Democritus) *penitus abſtruſerit. Legimus & apud* Lact. Firmiani *libro de falſa ſapiẽtia tertio*, Democritus, *quaſi in puteo quodam ſic alto ut fundus ſit nullus, ueritatem iacere demerſam.*

Ex Clemente Alex.

Δημόκριτος φησί που, ἐπὶ τῇ πολυμαθίᾳ σεμνυνόμενος,

Ἐγὼ δὲ τῶν κατ' ἐμαυτὸν ἀνθρώπων γῆν πλείστην ἐπεπλανησάμην, ἱστορέων τὰ μήκιστα· καὶ ἀέρας τε καὶ γέας πλείστας εἶδον, καὶ λογίων ἀνθρώπων πλείστων ἐσήκουσα. καὶ γραμμέων συνθέσιος μετὰ ἀποδείξιος οὐδείς κω μὲ παρήλλαξεν, οὐδ' οἱ Αἰγυπτίων καλεόμενοι Ἀρπεδονάπται, σὺν τοῖς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἐπ' ἔτε' ὀγδώκοντα ἐπὶ ξείνης ἐγενήθην.

Ex eodem.

Ὁ γὰρ διὰ τῶν ποιημάτων καὶ καταλογάδην συγγραμμάτων ἀδόμενος Ζεὺς τὴν ἔννοιαν ἐπὶ τὸν θεὸν ἀναφέρει. ἤδη δὲ ὡς εἰπεῖν ἀπ' ἀρχῆς ὁ Δημόκριτος, ὧν ὀλίγους γράφει τῶν ἀνθρώπων, οἳ δὴ ἀνατείναντες τὰς χεῖρας ἐνταῦθα, ὃν νῦν ἠέρα καλέομεν οἱ Ἕλληνες. πάντα Ζεὺς μυθέεται, καὶ πάντ' οὗτος οἶδε, καὶ διδοῖ, καὶ ἀφαιρέεται, καὶ βασιλεὺς οὗτος τῶν πάντων. *Idem ſcriptor alibi eundem* Democriti *locum ita refert*, ὅθεν οὐκ ἀπεικότως ὁ Δημόκριτος τῶν λογίων ἀνθρώπων ὀλίγους φησὶν ἀνατείναντας τὰς χεῖρας ἐνταῦθα ὃν νῦν ἠέρα καλέομεν οἱ Ἕλληνες, πάντα Δία μυθεῖσθαι. καὶ πάντα οὗτος οἶδεν, καὶ διδοῖ, καὶ ἀφαιρέεται, καὶ βασιλεὺς οὗτος τῶν πάντων.

ἀστραπαῖς, κεραυνοῖς τε καὶ ἄστρων συνόδοις, ἡλίου τε καὶ σελήνης ἐκλείψεις, ἐδειματοῦντο, θεοὺς οἰόμενοι τούτων αἰτίους εἶναι.

Idem Sextus.

Δημόκριτος δὲ εἴδωλά τινά φησιν ἐμπελάζειν τοῖς ἀνθρώποις· καὶ τούτων τὰ μὲν, εἶναι ἀγαθοποιά, τὰ δὲ, κακοποιά. ἔνθεν καὶ εὔχεται εὐλόγχων τυχεῖν εἰδώλων. εἶναι δὲ ταῦτα μεγάλα τε καὶ ὑπερμεγέθη· καὶ δύσφθαρτα μὲν, οὐκ ἄφθαρτα δέ· προσημαίνειν τε τὰ μέλλοντα τοῖς ἀνθρώποις, θεωρούμενα, καὶ φωνὰς ἀφιέντα.

Ex Diogene Laertio.

Δημόκριτος δὲ τὰς ποιότητας ἐκβάλλων, ἵνα φησὶ, Νόμῳ ψυχρὸν, νόμῳ θερμόν. αἰτίῃ δὲ τὰ ἄτομα καὶ κενόν.

Καὶ πάλιν.

Αἰτίῃ δὲ οὐδὲν ἴδμεν· ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀληθηΐη.

Affert illa Democriti Diogenes in Pyrrhone ubi perperam ſcriptum eſt αἰτίῃ *pro* ἐτεῇ *ſicut & apud Sextum, idem Democriti teſtimonium afferentem ſuprà. Eſſe autem reponendum* ἐτεῇ, *non ſolùm conijci poteſt ex his verbis Sexti,* ἀληθὲς δὲ ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν τὸ ἀτόμους εἶναι καὶ κενόν: *ſed probari etiam ex alio eius loco, ubi ſcribit,* προδηλοτάτη δὲ γίνεται ἡ διάνοια ὅταν ὁ Δημόκριτος λέγῃ, Ἐτεῇ δὲ ἄτομα καὶ κενόν. ἐτεῇ μὲν γὰρ λέγει ἀντὶ τοῦ ἀληθείᾳ. κατ᾽ ἀλήθειαν δὲ ὑφεστάναι λέγων τάς τε ἀτόμους καὶ τὸ κενὸν *&c. Videtúrque reponendum* ἐτεῇ *itidem in altero loco, ubi legitur* αἰτίῃ δὲ οὐδὲν ἴδμεν. *Quæ verò ſubiunguntur verba,* ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀληθηΐη, *à multis ſcriptoribus commemorantur. Ut Græcos omittam, meminit eorum Cicero, Acad. quæſt. lib. 1, editionis ſecundæ ubi ſcribit Demo-*

Ex eodem Sexto.

Παλαιὰ γάρ τις (ὡς προεῖπον ἄνωθεν) παρὰ τοῖς φυσικοῖς κυλίεται δόξα, περὶ τοῦ τὰ ὅμοια τῶν ὁμοίων εἶναι γνωριστικά. καὶ ταύτης ἔδοξε μὲν καὶ Δημόκριτος κεκομικέναι τὰς παραμυθίας, ἔδοξε δὲ καὶ Πλάτων αὐτῆς ἐν τῷ Τιμαίῳ παρεψαυκέναι. ἀλλ᾽ ὁ μὲν Δημόκριτος ἐπί τε τῶν ἐμψύχων καὶ ἀψύχων ἵστησι τὸν λόγον.

Καὶ γὰρ ζῷα ὁμογενέσι ζώοις συναγελάζεται, ὡς περιστεραὶ περιστεραῖς, καὶ γέρανοι γεράνοις· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀλόγων. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων. καθάπερ ὁρᾶν πάρεστιν ἐπί τε τῶν κοσκινευομένων σπερμάτων, καὶ ἐπὶ τῶν παρὰ τῆς κυματωγῆς ψηφίδων. ὅπου μὲν γὰρ κατὰ τὸν τοῦ κοσκίνου δῖνον διακριτικῶς φακοὶ μετὰ φακῶν τάσσονται, καὶ κριθαὶ μετὰ κριθῶν, καὶ πυροὶ μετὰ πυρῶν· ὅπου δὲ κατὰ τὴν τοῦ κύματος κίνησιν αἱ μὲν ἐπιμήκεις ψηφῖδες εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ταῖς ἐπιμήκεσιν ὠθοῦνται, αἱ δὲ περιφερεῖς ταῖς περιφερέσιν· ὡς αὖ συναγωγόν τι ἐχούσης τῶν πραγμάτων τῆς ἐν τούτοις ὁμοιότητος.

Ἀλλ᾽ ὁ μὲν Δημόκριτος οὕτως. Πλάτων δὲ ἐν τῷ Τιμαίῳ &c.

Ex eodem.

Εἰσὶ δὲ οἱ ἀπὸ τῶν γινομένων κατὰ τὸν κόσμον παραδόξων ὑπονενοηκότες εἰς ἔννοιαν ἡμᾶς ἐληλυθέναι θεῶν. ἀφ᾽ ἧς φαίνεται εἶναι δόξης καὶ ὁ Δημόκριτος,

Ὁρῶντες γὰρ τὰ ἐν τοῖς μετεώροις παθήματα οἱ παλαιοὶ τῶν ἀνθρώπων, καθάπερ βροντὰς καὶ

συνίεμεν, πολλαχῇ δεδήλωται.

Ἐν δὲ τῷ περὶ ἰδεῶν,

Γιγνώσκειν τε χρὴ ἄνθρωπον τῷδε τῷ κανόνι ὅτι αἰτίης ἀπήλλακται.

Καὶ πάλιν,

Δηλοῖ μὲν δὴ καὶ οὗτος ὁ λόγος ὅτι αἰτίῃ οὐδὲν ἴσμεν περὶ οὐδενὸς, ἀλλ᾽ ἐπιρυσμίη ἑκάστοισιν ἡ δόξις.

Καὶ ἔτι,

Καίτοι δῆλον ἔσται ὅτι αἰτίῃ οἷον ἕκαστον γιγνώσκειν ἐν ἀπόρῳ ἐστί.

Καὶ δὴ ἐν μὲν τούτοις πᾶσαν σχεδὸν κινεῖ κατάληψιν, καὶ μόνων ἐξαιρέτως καθάπτεται τῶν αἰσθήσεων. ἐν δὲ τοῖς κανόσι, δύο φησὶν εἶναι γνώσεις, τὴν μὲν, διὰ τῶν αἰσθήσεων· τὴν δὲ, διὰ τῆς διανοίας, ὧν τὴν μὲν διὰ τῆς διανοίας γνῶσιν κατάγει, προσμαρτυρῶν αὐτῇ τὸ πιστὸν, εἰς ἀληθείας κρίσιν· τὴν δὲ διὰ τῶν αἰσθήσεων, σκοτίην ὀνομάζει, ἀφαιρούμενος αὐτῆς τὸ πρὸς διάγνωσιν τοῦ ἀληθοῦς ἀπλανές. λέγει δὲ κατὰ λέξιν,

Γνώμης δὲ δύο εἰσὶν ἰδέαι· ἡ μὲν, γνησίη· ἡ δὲ, σκοτίη. καὶ σκοτίης μὲν, τάδε σύμπαντα· ὄψις, ἀκοὴ, ὀδμὴ, γεῦσις, ψαῦσις. ἡ δὲ γνησίη, ἀποκεκρυμμένη δὲ ταύτης.

Εἶτα προκρίνων τῆς σκοτίης τὴν γνησίην, ἐπιφέρει λέγων,

Ὅταν ἡ σκοτίη μηκέτι δύνηται μήτε ὁρῆν ἐπ᾽ ἔλαττον, μήτε ἀκούειν, μήτε ὀδμᾶσθαι, μήτε γεύεσθαι, μήτε ἐν τῇ ψαύσει αἰσθάνεσθαι, ἀλλ᾽ ἐπὶ λεπτότερον.

Οὐκοῦν καὶ κατὰ τοῦτον ὁ λόγος ἐστὶ κριτήριον, ὃν γνησίην γνώμην καλεῖ.

ΕΚ ΤΩΝ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ.

DEMOCRITI QVAEDAM.

Ex Sexto philoſopho.

poſtquam Heracliti ſententiam declarauit.

Δημόκριτος δὲ ὅτι μὲν ἀναιρεῖ τὰ φαινόμενα ταῖς αἰσθήσεσι, καὶ τούτων λέγει μηδὲν φαίνεσθαι κατ᾽ ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ δόξαν, ἀληθὲς δὲ ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν τὸ ἀτόμους εἶναι καὶ κενόν.

Νόμῳ γλυκὺ, καὶ νόμῳ πικρόν· νόμῳ θερμὸν, νόμῳ ψυχρόν· νόμῳ χροιή. αἰτίῃ δὲ ἄτομα καὶ κενόν. ὅπερ νομίζεται μὲν εἶναι καὶ δοξάζεται τὰ αἰσθητά· οὐκ ἔστι δὲ κατ᾽ ἀλήθειαν ταῦτα, ἀλλὰ τὰ ἄτομα μόνον καὶ τὸ κενόν.

Eſt autem hîc reponendum ἐτεῇ *pro* αἰτίῃ, *ut aliquanto pôſt oſtendam.*

Ἐν δὲ τοῖς κρατυντηρίοις καίπερ ὑπεσχημένος ταῖς αἰσθήσεσι τὸ κράτος τῆς πίστεως ἀναθεῖναι, οὐδὲν ἧττον εὑρίσκεται τούτων καταδικάζων. φησὶ γὰρ,

Ἡμεῖς δὲ τῷ μὲν ἐόντι οὐδὲν ἀτρεκὲς συνίεμεν, μεταπῖπτον δὲ κατά τε σώματος διαθήκην καὶ τῶν ἐπεισιόντων καὶ τῶν ἀντιστηριζόντων.

Καὶ πάλιν φησὶ,

Τοιῇ μὲν νυν ὅτι οἷον ἕκαστον ἐστὶν, οὐκ ἔστιν οὐ

ΒΑΣΙΛΕΥ͂Σ ΔΑΡΕΙ͂ΟΣ
Ἐφεσίοις.

Ἀνὴρ ἀγαθὸς, μέγα ἀγαθὸν πόλει· λόγοις καλοῖς καὶ νόμοις ψυχὰς ἀγαθὰς ποιεῖ, καιρίως ἄγων εἰς ἀγαθά. ὑμεῖς δὲ Ἑρμόδωρον, οὐ μόνον αὐτῶν βέλτιστον ἀλλὰ καὶ Ἰώνων πάντων, ἐξεβάλετε ἐκ πατρίδος, αἰσχρὰς αἰτίας ψυχῇ ἀγαθῇ περιάπτοντες. εἰ μὲν οὖν διεγνώκατε βασιλεῖ πολεμεῖν δεσπότῃ, ἑτοιμάζεσθε. ἀποστελῶ γὰρ στρατιὰν ᾗ ὑμεῖς οὐ δυνήσεσθε ἀντιτάσσεσθαι. αἰσχρὸν γὰρ βασιλεῖ μεγάλῳ μὴ ἀρκέειν φίλοις. εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτον ἐγχειρήσετε, κατάξατε Ἑρμόδωρον· καὶ ἀπόδοτε αὐτῷ πατρῴαν κτῆσιν, μὴ ἀγνοοῦντες ἃ ὑμᾶς ἐκείνου εὐνοίᾳ εὐεργέτησα, φόρους ἐλάττους τάξας ὧν ἐφέρετε, καὶ γῆν πολλὴν δοὺς πρὸς ᾗ ἐκέκτησθε· ἣν οὐκ ἐοίκατε χάριν ὀφείλειν· οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἑρμόδωρον φίλον βασιλέως ἐφυγαδεύσατε. ἀποστείλατε οὖν ἄνδρας τοὺς ἐροῦντας πρός με τὸ δίκαιον ὑπὲρ ὧν ἐγκαλεῖτε Ἑρμοδώρῳ. ἵν' ἐὰν μὲν ἐκεῖνος ἐπιδειχθῇ κακοφρονῶν, ἐπιτιμηθῇ· ἐὰν δὲ ὑμεῖς, ἐπὶ νοῦν βέλτιον θῶμαι, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν ἁμαρτάνειν κωλύσω εἰς ἀγαθοὺς ἄνδρας, καὶ γὰρ βασιλεῖ ὑμετέρῳ συμφέρει ταῦτα καὶ ὑμῖν.

τοὺς ἐπὶ πλεῖον μετεσχηκότας γραμμάτων Ἑλληνικῶν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὴν τῶν μετεώρων προσοχὴν καὶ φιλομαθίαν, ἀπορεῖσθαι τῆς ἐν ὀρθῆ γνώμη παρά σοι δοκούσης καταγεγράφθαι διηγήσεως. βασιλεὺς οὖν Δαρεῖος Ὑστάσπου βούλεται τῆς ἀκροάσεως μεταλαβεῖν, καὶ παιδείας λογικῆς. ἔρχου δὴ συντόμως πρὸς ἐμὴν ὄψιν, καὶ βασίλειον οἶκον. Ἕλληνες γὰρ ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἀνεπισήμαντοι σοφοῖς ἀνδράσιν ὄντες, παρορῶσι τὰ καλῶς ὑπ' αὐτῶν ἐνδεικνύμενα πρὸς καλὴν ἀγωγὴν καὶ δίαιταν. παρ' ἐμοὶ δὲ ὑπάρξει σοι πᾶσα μὲν προεδρία, καθ' ἡμέραν δὲ καλὴ καὶ σπουδαία προσαγόρευσις, καὶ βίος εὐδόκιμος, σαῖς παραινέσεσιν.

ἩΡΆΚΛΕΙΤΟΣ ΔΑΡΕΊΩι ΒΑσιλεῖ πατρὸς Ὑστάσπεως χαίρειν.

ΟΚόσοι τυγχάνουσιν ὄντες ἐπιχθόνιοι, τῆς μὲν ἀληθείης καὶ δικαιοσύνης ἀπέχονται, ἀπληστίη δὲ καὶ δοξοκοπίη προσέχουσι, κακῆς εἵνεκεν ἀνοίης. ἐγὼ δὲ ἀμνηστίην ἔχων πάσης πονηρίης, καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειούμενον φθόνου διὰ τὴν ὑπερηφανίην, οὐκ ἂν ἀφικοίμην εἰς Περσικὴν χώρην, ὀλίγοις ἀρκεόμενος κατ' ἐμὴν γνώμην.

νοσατόσιν αὐτῶν πλὴ μοχθηρίαν. ἡ δ' ὑγιεία παρακάλυμμά ὅτι. μὴ ὀδαλίπῃ ὑμᾶς τύχη, ἵνα ἀνεκδίζησθε πυνηδύμβοι. οὗτοι μὲν χαιρόντων· σὺ δέ μοι ἄλλου τὸν καιρὸν τῆς ὀξίδου. πάντας σωτηρίαν σοι βούλομαι, ἐ σοὶ γ' ἄλλων πέρι συγχωρῶ, καὶ σοὶ αὐτῶν νόμων βεσχάρα εἶπον. ἔγραφον δ' ἂν αὐτὰ εἰ μὴ σοὶ παντὸς ἐπιούμενον ὑπόρρητα μεῖναι. οὐδὲν γὰρ οὕτω σιωπᾶται ὡς ἐν λαλιᾷ εἷς, καὶ ἔτι μᾶλλον Ηρόκλειτος ἑρμόδωρος. πολλοὶ οὐ διαφέρουσι κεκμηίων σωθρῶν, ὡς μηδὲν σύγειν δύνασθαι, ἀλλ' ὑπὸ γλωσσαλγίας διαῤῥεῖν. Ἀθηναῖοι, ἔντας αὐτοχθόνες, ἔγνωσαν φύσιν αὐθρώπων, ὅτι ἠρύμβοι ἐκ γῆς, ἔδη ἐπὶ διῤῥωγότας ἔχουσι νοῦν. τούτους ἐπῄδοσαν φυλακίῳ ὑπορρήτων διὰ μυρηείων· ἵν' ὡς φθόῳ σιγῶσιν ἀλλ' οὐκείσῃ, καὶ μηκέτι χαλεπὸν ἡ μελετῆσαι τῇ ψυχῇ σιωπᾶν.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΑΡΕΙΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΝ ΕΦΕΣΙΟΝ, ἄνδρα σοφὸν, πρόσκλησιν.

ΚΑπεδέξησθε λόγον περὶ φύσεως, δυσγνήστον τε καὶ δυσεξήγητον. ἔν ὑσι μὲν οὖν ἑρμηνεύσιμον καὶ λέξιν σὴν, δοκεῖ μοι δύναμίν ἵνα πρὸς φέρεσθαι θεωρίας κόσμου τε τὸ σύμπαντος, καὶ τὰ δοκοῦντα συμβαινόντων, ἅπερ ὄζιν ἐν θεσπίτῃ κείμενα κινήσει· τὰ δ' ἀπλείστων ἐπισχὴν ἔχοντα, πρὸς ζήτησιν καὶ μάθησιν. ὥστε καὶ

ρας θεοὶ καὶ δαίμονες ἡδέως. ὅναρ ἐδόκουν τοῖς ἐπὶς νόμοις τὰ πρῶτα πάσης οἰκουμένης Ἀλεξάνδρου παρεσκευάσαι, καὶ κῦρ τὸ ἔθνος τῶν Περσῶν ἐγκλείσαντας τὸ στόμα παρασκευάσαι αὐτοῖς· οἱ δὲ στρατοὶ πάνυ καθεσθήκασιν. παρασκευήσουσί σε Ἐφέσιοι μηκέτι ὄντα ὅταν οἱ ἐπὶ νόμοι πᾶσιν ὀπτιζάτωσι, καὶ τότε χρήσονται, αὐτοῖς αἰκαλεζομένοις. θεοὶ γὰρ ἐκείνοις ἀφείλετο ἡγεμονίαν, καὶ ἐαυτοῖς ἐνόμισαν ἀξίοις δουλεύειν. τῶν μεμαθήκασι καὶ ἐκπυτέρων. ὅλη Ἀσία, κῆμαι ἐχώ τε βασιλέως, καὶ πάντες Ἐφέσιοι λάφυρον. ἀληθῶς εἰσὶν ἐλευθερίας ἀληθοῖς τῶν ἄρχων· καὶ νῦν ὡς τὸ εἰκὸς ἐπακούσονται κελευόμενοι, οἱ μὴ πρωθέντες οἰμώξονται. καὶ μέμφονται θεοὶ αὐθρώποι ὅτι αὐτοῖς εὐ πλουτίζουσιν ἀγαθοῖ; οὐ μέμφονται ἴδιον ὕβρις ἀφροσύνης; πυθέσθω ὅτι μὴ δέξασθαι ἀ δίδωσι χρησταὶ δαίμονες. σιβύλλα ἐν Τροίᾳ καὶ τῶν ἐφεξῆς, ἐξ Ἰάσου χώρης ἡξεν ἀφ' ὧν Γεραλήνην. εἰδέ σε ὧδ' ἔσουτου αἰῶνος Ἑρμόδωρε ἡ σιβύλλα σκεῖνη, ἃ τότε ἠδύνατο. Ἐφέσιοι ἢ οὐδὲ νῦν βούλονται ὁρᾶν ὃν Διὸς θεοφορουμένης γυναικὸς ἀληθῆ ἄγελπτα. ἐφὸς μεμαρτύρηται Ἑρμόδωρε· Ἐφέσιοι ἢ αὐτὸ λέγουσι θεοῦ μαρτυρίαν. λοιπὸ τί ἐστι ἐαυτῶν ὕβρει· καὶ νῦν ὀπτίνυνται, γνώμης αἰαπιμπλαίστης ἡμᾶς κακῆς. σὺν ἀφαιρούμενοι πλοῦτον καλαζει θεός· ἀλλὰ κρεῖττον δίδωσι πονηροῖς, ἵὸ ἔχοντες δι' ὧν ἁμαρτάνουσιν ἐλεγχθήσωνται, καὶ ἀτιμασιάζοντες σκη

θεροι σιδηροδετούμενοι· καὶ ναοὶ θεῶν καπνισώμενοι, καὶ ἱερεῖα δαιμόνων κατερημούμενα· καὶ παιᾶνες ωσσιωνέργων, καὶ χαιρετίσματα θεοῖς ἀδικίας. πῶς τις ἀγελαστὰ; ἢ ἐν εἰρήνῃ πολεμεῖται ἀλλ' λίγων, ἢ πολέμῳ πολιτεύεσθε ἀλλ' σιδήρου. ἁρπάζειν τὰ δίκαια ἐν ξίφεσιν. Ἐρμόδωρος ἐλαύνεται νόμως γράφων, Ἡράκλειτος ἐλαύνεται ἀσεβείας. αἱ πόλεις ἔρημοι καλοκαγαθίας, αἱ ἐρημίαι πασῶν τὸ ἀδικεῖν. ὄχλοι πίνειν ἔσηκεν, αὐθρωποι σύμβολα πονηρίας, βασκλείονται τὸν βίαν ὑμῖν. οἰκίαι τετειχίσθαι πᾶσιν, ἔπερα πίνειν ἀπημελείας. οἱ ἔνδον, πολέμιοι, ἀλλὰ πολῖται οἱ ἐκτὸς, πολέμιοι, ἀλλα ξένοι. πάντες ἐχθροὶ, οὐδένες φίλοι. δύναμαι μαλίστα ἐχθροὶ ἐρῶν τυράννους; τὰν ἀλλότριον πολεῖν ἴδιον εἶεσθε· τὰς αἰλετείας γυναῖκας ἰδίας νομίζετε· τοὶ ἐλεύθερος αὐθρωποδίζετε· τὰ ζῶντα καταθίετε· τοὺς νόμους ωξαβαίνετε, ωξανομίας νομοθετεῖτε· πάντα βιάζεσθε ἀ μὴ πεφύκατο, τοῖ μάλιστα δοκοῦντα ὑμῖν δικαιοσύνης εἶ σύμβολα. εἰ νόμοι ἀδικίας εἰσὶ τεκμήριον· εἰ δὲ μὴ ἦσαν, αὐτὲ δὴν αὐτεπαγγέλεσθε. νῦν δέ τι καὶ μικρὸν ὀπιζημίζεσθε, φεύγω κολάσεως καπέχεσθε εἰς πᾶσαν ἀδικίαν.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΕΡΜΟΔΩΡΩ.

Δήλου μοι Ἑρμόδωρε πότε ἀπαίρειν κίνημας εἰς Ἰταλίαν, δέξαιντό σε οἱ ἐκείνης τῆς χώ-

λύσηνοι, εἰς ἀνθρώπων ἦθος μεταβεβηκότες· ἀλλοῖς δὲ μάστιξι Διὸς μουσικῆς εἰς ἄμουσον παίδης παροξυνόμενοι. σίδηρος γὰρ ἀρότρων καὶ γεωργίας δικαιότερον ὄργανον, σφαγῆς καὶ θανάτων πυτοέπτευε. ὑβρίζεται δὲ ὑμῶν θεὸς, Ἀθηνᾶ πολεμίστρια, καὶ Ἄρης ἐνυάλιος καλούμενος. φάλαγγας γὰρ αὐτοῖσι σαντες ἀνθρώποι κατ' ἀνθρώπων, ἀλλήλων σφαγὰς ἀνέχεσθε, ὡς λήπαιδας τοὺς μὴ μαφονεύοντας ὑμωρέμενοι, καὶ ὡς ἀρτέας τοὺς ἐμπαλεονάσαντας αἵματι ὑμῶν τε. λέοντες δὲ οὐχ ὁπλίζονται κατ' ἀλλήλων. οὐδὲ ξίφος ἀναλαμβάνουσιν αἱ ἵπποι οὐδὲ τεθωρακισμένον ἰδοὺς ἀετὸν ἐπ' ἀετόν. οὐδὲν ἄλλο ἔχθος μάχης ὄρνεον, ἀλλ' ἐχθρὸν τὰ μέρη καὶ ἔσθλα. τοῖς μὲν κέρατα τὰ ὅπλα, τοῖς δὲ ῥύγχη, τοῖς δὲ πτέρυξι, τοῖς δὲ ἕλκος. ἄλλοις μεγέθος· ἄλλοις ἀλκίστης. οἷς δὲ ἕλκος οὐδὲ νῆξις. πολλοῖς δὲ πνεῦμα. οὐδὲν ξίφος ἄλογα παιεῖ ζῶα χαίρειν, θεραπεύοντα φυλαττόμενον ἐν αὐτοῖς φύσεως νόμον· ἀλλ' ἐν ἀνθρώποις. μᾶλλον δὲ τοῦτο πολέμου εἰη σφάβασις. ἐν καιρῷ δοσι τὸ ἀδόκητον. τίλος δὲ πολέμων ἢ ὑμῖν δύκτιον ἄρα, ἢ δι' ἐκείνα παύσεται με κατηφείας; πόθεν· οὐχὶ δὲ πλέον ὁμοφύλων σφάβ; καὶ δενδροτομουμένη δὲ πόλις, καὶ γῆρας σφαπλακιζόμενον· καὶ γυναῖκες ἁπαρόμεναι, καὶ τέκνα ἐξ ἀγκαλῶν ἁποσπώμενα· καὶ θάλαμοι διαφθειρόμενοι, καὶ παρθένοι παλλακευόμεναι· καὶ μειράκια θλιμυόμενα, καὶ ἐλεύ-

τὸν ἀγαθὸν πιεῖ; οὐκ· ἀλλὰ Ἡράκλειτος ὑμᾶς; πάλιν ἀλλ' οὐκ ἐθέλετε. ἐγὼ μὲν βούλομαι, καὶ νόμος εἰμὶ ἀλλων. εἰς ὢν οὐκ ἔχω καὶ πόλιν πολάζειν. θαυμάζετε εἰ μηδέπω γελῶ; ἐγὼ γὰρ τοῖς γελῶσι, ὅτι ἀδικοῦντες χαίρουσι, συνθρασπάζειν δέον, οὐ δικαιοπραγοῦντας. οὔτε μοι καιρὸν γέλωτος ἐν ἀγορᾷ, ὥστε μὴ ὀλίγα τὰ δικαστήρια στρατεύεσθαι. ἐν πᾶσι γλώτταις ἔχετε τὰ ὦτα, ἀπεστερημότες χρήματα, γυναῖκας φθείραντες, φίλοις φαρμακεύσαντες, ἱεροσυλήσαντες, πεσαγωγεύσαντες, ὄχλοις ὀργιάσαντες ἄπιστοι, τυμπανίσαντες· ἄλλος ἄλλου πλήρης κακοῦ. τοῦτο γελάσω ὀρθῶν αὐθρώπους ποιοῦντας; ἐαθῆτε γὰρ ὑγιεῖα καὶ κεφαλῆς πόνοις ἀτμελήτους, ἢ γυναῖκα φαρμακεύσας ἐπλημμελήν τίκτου, ἢ μεσήμια τῆς οὐσίας ἀκβεβορμένα, ἢ πολίτου χαμεπῆς ἀφηνιάσαντος, ἢ κέρδει βίᾳ ἁλοπαρθενοδρῆσαι ἐν παννυχίσιν; ἢ ἑταίρων οὔπω γυναῖκα, ἢ γυναικῶν ἔχουσαν πάθη; ἢ ἁλὶ ἀσελγέων νεανίσκων ἔνα πόλεως ἐρασθῆναι, ἢ τὰς τῶν ἐλαιῶν φθορὰς ἐν μύσεσι, ἢ τοὺς ἐν ξυνδέτοις γνωμένους ἁλὶ δακτύλων πολέμους, ἢ τὰς δι' ἐδεσμάτων πολυπλείας, καὶ γαστέρας ῥεούσας; ἢ τοὺς ὀλὶ σκιωῆς ἀγωνοθετουμένους ἄθλους τὰ μεγάλα δίκαια; ἀφῆτέ μου τὴν ὕλην χρῆσθαι, ὑστέρᾳ πονηρίᾳ πεπυγμένῃ. ἢ τοῖς ἀληθινοῖς ὑμῖν πολέμοις γελάσω, ὅτε πεφάσεις ἀδικημάτων ποιησόμενοι, καὶ μεμαιφονεῖσθε

πάθης. ἐπεσί με Ἑρμοδώρε συντεχνητὰ σαντέ σει τοὶ νόμοις, κοὐμὲ ἐλάσε βούλοντα· ἀλλ' οὐ πεσπερόγορε ἠελέγξαι αὐτές. ἐπ ἄδικα ἐγνώκασι, τὸν μὴ χελώντα χ πάντα μισανθρωπῶντα, πεσ' ἠλίου δύναντος ἔξιέναι τῆς πόλεως. ζῶντο νομοθετῶν βουλεύοντα. οὐδεις σ' ἔζιν ὁ μὴ χελῶν Ἑρμόδωρι, ἢ Ἡράκλειτος· ὥσπί με ἐλαύνασιν. ὦ αὔθρωποι οὐ θέλετε μαθεῖν ἀφ' τί ἀεὶ ἀχελασεῖ, οὐ μισᾶν αὐθρώπους, ἀλλὰ κακίαν αὐτῶν· οὕτω χρέαται τὸν νόμον· ἐπὶς μισᾶ κακίαν, ἔξιτω τῆς πόλεως· κοὐ πεῶτος ἔρχομι. Φυκαδεῖν ἠόμην οὐ πανεῖδος, ἀλλὰ πανηχέας, ἄσμυρνα. μετεχρέατε τὰ ἀφ' τάγμα. εἰ δὲ ὁμολογεῖτε ἐφύσεις κακίαν εἶναι, κοὐμᾶς μισεῖ, πῶς σὸκ αὖ ἐγὼ δικαιότερος νομοθέτης εἶην, ζοὶς ποιοῦντας Ἡράκλειτον ἀφ' πανηχέας, ἀχάλαζον ἔξένναι τῆ ζῆν, μᾶλλον ἢ μυρίας ζημιεῦσθαι, εἰ πλέον ἀπάδε ἐρχόμενος κολαζόμενοι. τῆτο ὑμῖν ἔζτι Φυσὶ, τῆτο θανάτος ἠδικήκατέ με, ἀφελόμενοι ὃ θεὸς ἔδωκε, καὶ Φυκαδεῖτέ με ἀδίκως. ἢ ἔχτε ὑμᾶς πεῶτον ἀγαπήσω, ὅτι μου τὸ ἦμερον ἔξεκρέατε. καὶ οὐ πεῖσθε ἐπεχωνιζόμενοι νόμοις καὶ Φυκαδείως. ἐν ᾧ τῆ πόλει μόνων, οὐ πεΦυκάδομαι ἀφ' ὑμῖν. πίνι συμμοιχάω; πίνι συμμαΦονέω; πίνι συμμάχω; πίνι συμΦείρομαι, οὐ Φθείρω, σὸκ ἀδικῶ οὐδένα τ ἀπάντων. μόνος εἰμὶ ἐν τῆ πόλει· ἐρημίαν αὐτῶ πεποιήκατε ἀφ' κακίας. ἡ ἀγορὰ ὑμῖν Ἡράκλεα

χης ἀγωγείου παῖδας ὄντας. Ἡρακλείδωρον, τὸν ἐμὸν θεῖον, εὖ τε καὶ ἀπίκλειαν, καὶ μισθὸν ἔλαβον· οἳ οὐκ ἐδυνήθησαν ἐμῆς νόσου λόγον εἰπεῖν, οὐδὲ ὅξ ἐπιμελείας πῶς αὖ αὐχμὸς ἡδύνατο. διὰ ἴσασιν ὅτι θεὸς ἐν κόσμῳ μεγάλα σώματα ἰατρεύει, ἐπαινισαὶν αὐτῶν τὰ ἄμετρον· τὰ θρυπτόμενα ἐνοσιεῖ, τὰ ὀλιθήσαντα ὑποφθὰς πίζει· σωτὰγ τὰ σκιδνάμενα· φαιδρύνει τὰ ἀπεστηκατίζη τὰ ληφθέντα· διώκει τὰ φύγοντα· φωτὶ μὲν αἰαλάμπει τὰ ζοφερόν, περατεῖ δὲ τὰ ἄπειρον· καὶ μορφοῖ μὲν ἀπιδαίλει τοῖς ἀμόρφοις, ὕψεως δ' αὐαπίμπλησι τὰ αὐαιδῆ πάντα. διὰ πάντ' ἀδ ἔχεται τῆς οὐσίας, πλήθων, ἁρμοζόμενος, διαλύων, πηγνὺς, χέων. τὸ μὲν ζῆν ὸν εἰς ὕπνον τίκει, καὶ εἰς λύσιν αὖ τὸ καθίστησι· καὶ λιβάδας μὲν ἀνθυμιᾶ, παχύνει δὲ χαλαδ ἔντα τὸν ἀέρα· καὶ σωιχεῖς τὰ μὲν αὖ ὠθεῖ διώκων, τὰ δ' κάτω ἄγων ἰδρύει. τοιοῦτα κάμενα τὸν κόσμου θεραπεία. Τοῦτον ἐγὼ μιμήσομαι ἐν ἐμαυτῷ, τοῖς δ' ἄλλοις χαίρειν λέγω.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΕΡΜΟΔΩΡΩ.

Πυθανόμην Ἐφεσίοις μέλλειν εἰσηγεῖσθαι νόμον κατ' ἐμοῦ αὐομώτατον. οὐδεὶς γὰ νόμος ἐφ' ἑνὸς, ἀλλὰ πρείσις. ἐκ ἴσασιν Ἐφέσιοι ὅτι ἕτερος δικαιῆς νομοθέτου. ἀ τόδε ἄμεινον, ἐπεὶ ἀμφὶ θέστεραν πεῖς ἀδηλον τὸν μέλοντα πράξειν. ὁ δικαίζων δὲ ἐρᾷ τὸν κερνόμενον, ὦ σωιάπεται τὸ

Τῷ αὐτῷ.

Συνῆλθον οἱ ἰατροὶ, Ἀμφιδάμα, καὶ πάνυ μοι δοκοῦσι περὶ ἐμοῦ γε ὀλίγα τῶν ἐμῶν νόσων, αὐτὰ τὰ ἐμὰ γνῶναι ἔτι φύσιν εἰδότες. ἀλλὰ τὸ μὲν οὐδὲ ἐβουλόμην, τὸ δὲ ἐδόκουν. ἄμφω γὰρ ἡγνόουν. οὐδὲν πλέον ἢ κατημάλαξάν μου τῶν μασχέων τῆς ἀφαῖς, ὡς ἀσκίν. οἱ γὰρ θερμαπεύειν ἤθελον· ἀλλ' οὐκ ἐπέτρεψα. ἀλλὰ λοιπὸν αὐτοὺς πέμπτον ἤτουν τῆς νόσου, καὶ οὐκ ἔδοσαν· οὐ γὰρ ἐθέλειν ἐμοῦ μου, ἀλλ' ἐγὼ αὐτῶν πῶς αὖ ἐν (ἔφην) δύναιμ' ἂν ἀνληπαὶ πυθέσθαι; ὑπὸ μὴ καὶ τοῦ ἡδημάθοι; ἐμαυτὸν ἰάσομαι, ἢ ὑμεῖς, ἐὰν μὲ διδάξητε πῶς ὀξὺ ἐπιβελεῖας αὐχμὸν πιπτέον. οἱ δὲ, οὐδὲ σωιέντες τὸ ἐρώτημα, ἠσύχασαν, ὅσπερ ἐμοὶ δοκεῖ ἡμεῖς ἰδίου. ἔγωγ' ὅτι καὶ ἕως ἄλλους οὐκ αὐτοὶ ἀλλὰ τύχη ἰάσατο οὕτοι ἀσθενοῦσιν, Ἀμφιδάμα, κατημαθυδρωμένοι πυρῶν ἃς οὐκ ἴσχουσι, καὶ θερμπαύοντες ἀμὴ ἰῶνται· καὶ ἀποκλιννύντες αὐθρώπους δι' ὀνείρατος τύχης, ἀδικοῦντες τὴ Φύσιν τῇ πόνῳ. αἰσχρὸν ὅσον ὁμολογεῖν ἄγνοιαν· αἴσχιον δὲ ἀπιστήμην οὐκ ἔχοντα. τί ἦλθ' αὐτοῖς τὸ ψεύδεσθαι, ἢ ἵνα δὴ ἀπάτης χρήματ' ὀφθῶσι; μένοντες αὖ ἦσαν μεταπεσοῦντες. πλεῖστοι γοῦν αὖ. νῦν δὲ μισοῦντες καὶ βλάπτοντες καὶ ψευδόμενοι. δύστυχέστεραι αἱ ἄλλαι τέχναι, ἔχθιστ' ἐλέγχονται. δυσελεγκτότερα τὰ κρείττω. ἐλελήθεσαν με οἱ τοιοῦτοι ἐν τῇ πόλει. οὐδεὶς αὐτῶν ἰατρός· ἀλλὰ πάντες ἀπατεῶνες καὶ φένακες, ἀφίσματα τέ-

ἐπανιστῆ ἡλίῳ ἕδηται᾽ ἤδη. οὐχ ἁλώσεται νέσῳ Ἡρακλειτος, νόσος Ἡρακλειτου ἁλώσεται γνώμη· καὶ ἐν τῷ παντὶ ὑγρὰ αὐαίνεται, θερμὰ ψύχεται. εἶδεν ἐμὴ σοφία ἀδυὰς φύσεως, εἶδε καὶ νέου πεῖναν. ἐαν᾽ ἢ φθίσαν ὑπέραντλον χρόνῳ τὸ σῶμα, δύσεται εἰς τὸ ἀιμαρμένον. ἀλλὰ εὐψυχὴ δύσεται· ἀλλὰ, ἀθάνατον οὖσα χρῆμα, εἰς εὐφρόνην αἰανῆ σεται μεταβασιος. δεξουται δὲ με αἰθέρια δόμοι, καὶ Ἐφεσιους συκοφαντήσω. πολιτεύσομαι οὐκ ἐν αὐθρώποις, ἀλλ᾽ ἐν θεοῖς. καὶ οὐκ ἰδρύσω ἄλλων βωμοὺς, ἀλλ᾽ ἐμοὶ ἄλλοι· οὐδὲ ἀπλήσῃ μοι ἀσεβειαν Εὐθυκλῆς, ἀλλ᾽ ἐγὼ σκεῖνον χολιῶ. θαυμαζουσι πῶς ἀεὶ σκυθρωπὸς Ἡράκλειτος, αὐ θαυμαζουσι πῶς ἀεὶ πανηγὶ αὐθρωπι. μικρὸν τῆς κνησίας ὑπεκεῖτε, καὶγὼ τάχα μειδιάσω. καὶ πω σεμότερος ἐν τῇ νέσῳ νῦν ἐνθυμοῦμαι, ὅτι οὐκ ἐντυχαίνω αὐθρώποις, ἀλλὰ μόνῳ νοσῶ. τάχα δ᾽ ψυχὴ μαντεύεται ἀπόλυσιν ἑαυτῆς ἤδη πο τὸ σῶμα τὸ δεσμωτήριον τοῦτο· καὶ σφρμῦσι τὸ σώματος σκηνώματα, αὐαμμηνίσκεται τὰ πάντα χωρία, ἔνθεν κατελθοῦσα ἀθεὶς ἄλλο τὸ μέον σῶμα πθνεῖος ζῶντι, ὁ δοκεῖ ζῶις ἄλλοις ἐν φλέγμασι καὶ χολῇ καὶ ἰχῶρι καὶ αἵμασι καὶ νάμασι καὶ ὀστοῖς ἐ σάρκεσι πεπλημμύρον. εἰ γὰρ μὴ τὰ πάθη ἐνεφίζετο τῷ κόλασιν, οὐκ ἂν ἤδη πεπλαι κατελιπόντος τὸ σῶμα, ὀξήλθομεν ἀπ᾽ αὐτό.

ἄξιομαι ϗ αὐτὸς γυναῖκα Ἥβην, οὐ Ἥ Ἡρακλέες ἐκαίνῳ· ἀεὶ ἔστι μετὰ τῆς ἑαυτῆ ἑτέρα δ' ἡμῆν γὰρ ἥσεται. πολλὰς ἔρεται ἡγυνᾶ· καὶ Ὁμήρῳ ἔδωκεν ἄλλον, καὶ Ἡσιόδῳ ἄλλον· καὶ ὅσι ἀγαθοὶ ἡῶν), ἐνὶ ἑκάστῳ σωοικίζει παιδείας κλέος. ἀρ' οὐκ εἰμὶ δίκαιος, Εὐθύκλεις, ὃς μόνῳ οἶδα θεόν; σὺ γὰ καὶ θερσυς, ἢ οἰόμβρος· καὶ ἀσεβὴς. τὸν μὴ ἐνπαδακών. ἐὰν δὲ μὴ ἰδρυσθῇ θεοῦ βωμὸς, οὐκ ἔστι θεός, ἐὰν δὲ ἱδρυσθῇ μὴ θεοῦ, θεὸς ἔστιν; ὥστε λίθοι, θεῶν μάρτυρες. ἔργα δεῖ μαρτυρεῖν, οἷα ἠλίκ. νῦξ αὖπω καὶ ἡμέρα μαρτυρεῦσιν· ἀρα αὖπω μάρτυρες, γῆ ἴλη καρποφορεῦσα, μάρτυς· σελήνης ὁ κύκλος, ἐκείνου ἔργον, οὐρανίος μαρτυρία.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΑΜΦΙΔΑΜΑΝΤΙ.

ΝΟσεῦμβρ, Ἀμφιδάμα, νόσιν ὕδρωπα· ὥστε ὅσα ἐν ἡμῖν, ἑκάστου τὰ κρᾶτος νόσημα. ὑπερβολὴ θερμῆ, πυρετός· ὑπερβολὴ ψυχρῆ, ῥεῦμάλυσις· ὑπερβολὴ πνεύματος, πῆγος, ἡνῦν ἐμὴ ὑγεία νόσος. ἀλλὰ θεῖόν ἰὰ ψυχὴ ἡ ἀρμόζεσα αὐτά. οἱ εἶσα ἔζι τὰ πρῶτον, ἰαζικώτατον, Φύσις. οὐ γὰρ ἑκάζει. ἡ πρώτη ἀτεχνία τὰ περὶ αὐτῶ, ἀλλὰ ὑστέρη ἀλλὰ μεμοῦμμοι οἱ ἄνθρωποι ἀπιστήμης καὶ ἀγνοίας ἐκάλεσαν. ἐγὼ εἰ οἶδα κόσμου Φύσιν, οἶδα ϗ ἀνθρώπου· οἶδα νόσις, οἶδα ὑγείαν· ἰάσημαι ἐμαυτόν. μιμήσημαι θεὸν, ὃς κόσμου ἀμπεχείας

ἐπανιστῆ

Ἐφεσίῳ τὸν βωμὸν, πολιτογραφῶν ὑμῖν τὸν θεὸν, ἐγὼ Ἡράκλειτος. ἀλλ' ὑμεῖς ἀξυνετῶς γράμματα, ἐκ ἐμῆ ἀσεβείᾳ, τι ὑμῖν ἀπαράδοτον μανθάνετε ἢ φάτιν, ἣν σωίετε· ἀλλ' οὐ θέλετε. ευδηλ' ἐγὼ ἀναγκάζω· γηράτε σιωπῇ ἅπαντες, δόξαις, καὶ ἔργοις ἰδίοις καὶ κοινοῖς. Ἡράκλης γὰρ οὐκ ἀθάνατος ἐγένετο; ὡς μὴ ὅμηρος ἐψεύσατο, καὶ ξένον τόνδε. ἀλλὰ τί αὐτὸν ἐθεοποίησε; ἡ ἰδία καὶ λοκαλία, καὶ ἔργων τε ἡγεμόνες, ὅσους ἐκ τελέσαντα ἄλλους. ἐγὼ εἶν, ὦ ἄθεοποι, οὐκ αὐτὸς ἀγαθὸς εἰμι, ἢ μᾶς τὸν ἐρώμενον ὑμᾶς. καὶ δὲ εἰ τι ἐναντία ἀπεικένασθε, ὅμως ἀγαθὸς εἰμι· καὶ ἐμοὶ μὲ πολεῖ καὶ δυσχεράζει ἄλλοι κατὰ ἄξιον πάντα. νενίκηκα ἡδονάς, νενίκηκα χρήματα, νενίκηκα φιλοτιμίαν· κατεπάλαισα δειλίαν, κατεπάλαισα κολακείαν. οὐκ αὐτιλέγῃ μοι φόβος, οὐκ αὐτιλέγῃ μοι μέθη· φόβεῖται μὲ λιμὸς, φόβεῖται μὲ ὀργή· καὶ τούτων αὐτῶν καὶ αὐτὸς ἐστοχάσωμαι, ἐμαυτὸν ὑπεπόησαν, οὐκ ὑπ' Εὐρυθέως. οὐ παύσεσθε σοφίαν ὑβρίζοντες, καὶ ἰδίαν ἁμαρτήματα καὶ ἰδίαν ἐγκλήματα ἡμῖν προσβάλλοντες, εἰ ἐδύναθε μετ' ἐναντίας οὐκ πεπληθυσίας πενταηκοσίους ἀναβιῶναι, κατελάβετε αὖ Ἡράκλειτον ἔτι ζῶντα. ὑμεῖς δ' οὐδὲ ἴχνη ὄντες ἐμᾶς. ἰσχύσω πόλεσι καὶ χώραις διὰ παιδείαν, οὐδέποτε σιγήσομαι. κἂν ἡ Ἐφεσίων ἀναρπαθῇ πόλις, καὶ οἱ βωμοὶ διαλυθῶσι πάντες, αἰ ἀθεοπόνων ψυχαὶ τῆς ἐμῆς ἔσονται χαλεπὰ μνήμης.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

HERACLITI EPHESII EPISTOLAE.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ ΕΡΜΟΔΩΡΩι.

Ηδη μηκέτι τοῖς ἑαυτῶν χαλέπαινε Ἑρμόδωρε. Εὐθυκλῆς ὁ Νικοφῶντος, τῷ συλήσαντος τὴν θεόν, ἀσεβείας μὲν γέγραπται, ἀνδρα σοφὸν ἀεὶ συνόντα ἀπαιδευσίᾳ νικᾷν· ὡς ὅτι ἐπέγραψε τῷ βωμῷ οὐ ἐπέγνω, τὸ ἐμὸν ὄνομα, θεοπιστὸν ἀνθρωπον ἐν τῷ ἐμαυτόν. εἶτα κεκλῆσθαι ὑπὸ ἀσεβοῦς ἐν ἀσεβέσι; τί οἴει; δύζω αὐτοὺς ἀσεβεῖς εἶναι, ἑαυτὰ φρονοῦν οἷς αὐτοὶ ἀεὶ θεοὺς νομίζουσιν; εἰ καὶ πεπηρωμένην ἔκρινον ὄψιν, συφλότητα αὐ ἔλεγεν τὴν ὄρασιν· ἀλλ' ὦ ἀμαθεῖς αὐθρωποι διδάξατε πῶν ἡμᾶς τί ἐστιν ὁ θεός· ἵνα ἀσεβῶς λέγοντες πισθῶμεν. ποῦ δ' ἐστὶν ὁ θεός; ἐν τοῖς ναοῖς λιθοκεκολασμένοις; ἀσεβῶς γε, οἱ ἐν σκότει τὸν θεὸν ἱδρύετε. αὐθρωπος λιθοδέμαν παιεῖται, λίθῳ δ' ὠνύμον ὀκ κρημνῶν γλυπτὸν ἀπαιδευτοι, οὐκ ἴσε ὅτι οὐκ ἐστι θεὸς μεγέθη μηπος, οὐδὲ σῶμ ἐχῆς βάσιν ἔχει, οὐδὲ ἔχει ἕνα πρόσωπον· ἀλλ' ὅλος ὁ κόσμος αὐτῷ ναός ἐστι, ζώοις καὶ φυτοῖς ἐ ἄστροις πεπικιλμένος. Ηρακλεῖ ἐπέγραψε τῷ

πάντων ἡμέρας κατακρώζοντων, ὁκ μάχης καὶ ἀκαπνωδίας δεῖ ἡμῖν ἐν χρόνῳ· ἥλιον γὰρ ὑπερβήσεσθαι κατὰ μέτρα· εἰ δὲ μή, γλῶσσαι μιν ἐρινύες δικηφόροι ἐξευρήσουσι.

Idem in lib. de victu.

Ἐπὶ τὸν μὲν παντάπασι καταρρύπτων ἀδικίας τὸν ἄνθρωπον ὥσπερ τὸ ζῷον μεταχειρίζεται ὅμοιον, Ἐμπεδοκλῆς δὲ Ἡρακλείτου ὡς ἀληθῆς πεφυκὸς δέχεται, πολλάκις ἐλυρώδησε καὶ λοιδορεῖται τῷ φύσει, ὡς ἀφίλτατον καὶ πόλεμον οὖσαν, ἀμαχὰς δὲ μηδὲν μηδὲ εἰλικρινὲς ἔχουσαν, ἀλλὰ δίχα πολλῶν καὶ ἀδίκων πεφυῶν περαιτωρίαν. ὅπου καὶ τῷ ἡμέρᾳ αὐτῆς ἐξ ἀδικίας σκώπτειν λέγεται, πλὴν σκωπτῶν σκωπτομένῳ τὴν ἀσυνάπτου, καὶ πρεπόντως τὸ ἡμίμοιρον τῷ ἐξ φύσεως μέλεσι τῆς ἡμιόπτερος ὀνοπαιωνίας.

ἦθον αἰτιολογῶν τοῦτο φησὶ λέγοντος, εἰ δὲ βαυκίζοντος καὶ ἀκκιζομένου βλαπτόντως ἢ τὴν Ἡράκλειτον ἀκολούθησιν, ἐπόντος, Βλαξ αὐθρωπος δὴ πᾶν λόγω ἐπαΐειν φιλεῖ *In altero autem loco haec sunt eius verba*, ὁρῶ ὕπνος ἀπάντων ἢ ἀντιβολῶν, ἢ μὴ πᾶν λεῖπομένων, ὡσαύτως πεῦμαν, ὥσπερ ἐν δίδυς ἑαυτῶν, ἀλλ' ὁρῶς ἔχειν νομίζοντο, Βλαξ αὐθρωπος δὴ πᾶν λόγω φιλεῖ ἐπαΐειν, πλὴν ἀβρυνόμενος τοῦ οὐκ ἀληθῶς οὐδὲ ὠφελίμως λεγομένων. *Quae Plutarchi in utroque loco verba illam ueterum exemplarium lectionem comprobant*

Ex eodem.

Κύνες γὰρ ἐ βαύζουσιν οὓς μὴ γνωρίσωσι.

Idem Plutarchus in lib. περὶ τοῦ ἀκλεοῦς τῶν χρησμῶν.

Ἄμα δὲ αὖ ὡς οὐκ ἀλόγως καὶ ἐπρόπτα φαίνεται τῆς θερμότητος ἐγγενομένου, λεπύνειν τὸ πῶμα, καὶ ποιεῖν ἀναθυμιάσεις καὶ καπνόν. Αὐτὸ γὰρ ξηρὸν ἄψυχη, καθὸ Ἡράκλειτον. *Apud eundem in priore libello legitur* αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ σοφωτάτη. *Sed genuina scriptura esse uidetur*, αὐγὴ ψυχὴ, σοφωτάτη. *ut ex Stobaeo attuli supra. Ac suspicari illud* αὐγὴ *irrepsisse pro* αὐτὴ, *quod aliquis exposuerit illa uoce* ξηρὴ *unde orta sit illa lectio. Scio aliosquos afferri ex eodem philosopho* οὐρανὴ ξηρὴ, ψυχὴ σοφωτάτη.

Idem in lib. περὶ δεισιδαιμονίας.

Ὁ Ἡράκλειτος φησὶ δεῖν ἐγρηγορέναι ἕνα καὶ κοινὸν κατασκεῖν τὸν, τὸν δὲ κοιμωμένων ἕκαστον εἰς ἴδιον ἀποχωρεῖν.

Idem in lib. περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος.

Ἡράκλειτος μὲν γὰρ ἁπλῶς πόλεμον ἀνομάζει πάντων γενέσεως καὶ βασιλέα καὶ κύριον πάντων, καὶ τὸν μὲν Ὅμηρον ἐρίζοντα ἔκ τε θεῶν ἔκ τε ἀνθρώπων ἀποδείξας, λοιδορεῖσθαι φησὶ τὸν

μαίω ψυχορυείας ubi scribit, καὶ Ἁρμονία καὶ λόγος ἄρρην πνεῦμα μεμιγμένον ἀπείκην, lib. ἁρμαμένον οὐ πολλοὶ κακοὶ δύσιν Ἐμπεδοκλῆς δὲ, φιλίαν ἀμεῖ καὶ νεῖκος Ηρακλειτος δ, πολινάρσιον Ἁρμονίαν κόσμου, ὅκως ἀφ' λυρης καὶ τόξου. Idem aliquanto pòst, Ἁρμονίη γὰρ ἀφανὴς φανερῆς κρείττων, καὶ Ηρακλειτον ὡ ἢ πᾶς ἔριδος καὶ πᾶς ἐπρόπτας ἐ μεγίστων θεὸς ἔκρυψι καὶ κατέδυσεν.

Ex eodem.

Σίβυλλα μαινομένῳ στόματι ἀγέλαστα καὶ ἀκαλλώπιστα καὶ ἀμύελα φθεγγομένη, χιλίων ἐτῶν ἐξικνεῖται τῇ φωνῇ διὰ τὸν θεόν.

Ex eodem.

Ἄναξ οὗ τὸ μαντεῖόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς, οὔτε λέγει, οὔτε κρύπτει, ἀλλὰ σημαίνει.

Ex eodem

Ἥλιος μὴ ἔντος, ἐνεκα γοῦν ἄλλων ἄστρων Φεύσεται αὐτὸς ἡγεμών.

Ex eodem.

Πλεῖστους ἀνθρώπους λανθάνει ποιοῦντας ὅσα γρηγορέοντες ποιοῦσι, καθάπερ ἐπιλησμονέοντας ἃ καθεύδοντες.

Affertur à Plutarcho hic locus Heraclitus, in libello πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν *& in opusculo* πῶς δεῖ ἀκούειν: *sed utrobique perperam scriptus est in editionibus quæ meam præasserunt: nam priore loco pro* ἐπιλῆσται *(quod mea ex vice cui autoritate habet) legitur* πεποιῆσθαι. *In altero loco pro illo* ἐπιλήσθαι *habent* πεποιῆσθαι. *ubi scribit Plutarchus, δῆτα γοῦν αὐτὸ μικρὸς ἐλκεῖσαι, ἴσχα δὲ καὶ μείζονες· ὅσῳ οἱ μὲν καταφρονηταὶ ἢ θρασεῖς*

Ex titulo περὶ ἀφροσύνης.

Κακοὶ γίνονται ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα ἀφρόνων ἀνθρώπων, ψυχὰς βαρβάρους ἐχόντων.

Hunc locum paulo aliter scriptum habuisti supra ex ecloga philosopha.

Ex titulo περὶ σωφροσύνης.

Ἀνθρώποισι πᾶσι μέτεστι γινώσκειν ἑαυτοὺς καὶ σωφρονεῖν.

Ἀνὴρ ὅκωσπερ μεθυσθῇ, ἄγεται ὑπὸ παιδὸς ἀνήβου σφαλλόμενος, οὐκ ἐπιστάμενον οὗ βαίνει, ὑγρὰν τὴν ψυχὴν ἔχων. αὖη ψυχὴ, σοφωτάτη καὶ ἀρίστη.

Ex Plutarcho.

Πυρὸς θάνατος, ἀέρι γένεσις· καὶ ἀέρος θάνατος, ὕδατι γένεσις.

Sic supra habuisti ex eodem Physico, ψυχῶν θάνατος, ὕδατι γένεσις· ὕδατος δὲ θάνατος, γῇ γένεσις.

Ex eodem.

Ταυτό τ' ἔνι ζῶν καὶ τεθνηκός, καὶ τὸ ἐγρηγορὸς καὶ τὸ καθεῦδον, καὶ νέον καὶ γηραιόν. τάδε γὰρ μεταπεσόντα, ἐκεῖνά ἐστι· κἀκεῖνα πάλιν μεταπεσόντα, ταῦτα.

Ex eodem.

Παλίντονος ἁρμονίη κόσμου, ὁκέως λύρης καὶ τόξου.

Affertur à Plutarcho in libello de Iside et Osiride, pag. 657, meæ editionis. Et rursus in opusculo περὶ τῆς ει Τι-

Legitur & apud Platonem in Cratylo, Λέγει που Ἡράκλειτος ὅτι πάντα χωρεῖ, καὶ οὐδὲν μένει. καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα, λέγει ὡς δὶς ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης. *Scribit item Plutarchus*, ὠφελεῖ δὲ καὶ τὸν Δελφοῖς, *pag. 698 meæ editionis*, ποταμοῦ γὰρ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι δὶς τῷ αὐτῷ, οὐδὲ θνητῆς οὐσίας δὶς ἁψασθαι κατ' ἕξιν.

Ex Stobæo, titulo ὠφελεῖ Φρονήσεως.

Ὁκόσων λόγους ἤκουσα, οὐδεὶς ἀφικνεῖται ἐς τοῦτο, ὥστε γινώσκειν ἢ γὰρ θεὸς, ἢ θεῖον. ὅτι σοφὸν ἐστὶ πάντων κεχωρισμένον.

Κρύπτειν ἀμαθίην κρέσσον, ἢ ἐς τὸ μέσον φέρειν. *Plutarchus quoque affert eum alibi, tum in τῷ ὠφελεῖ τὸ ἀκούειν, pag. 75. meæ editionis*, ἴσχα μὴν γὰρ οὐδὲ ἀμαθίαν κρύπτειν ἄμεινον (ὡς φησιν Ἡράκλειτος) ἀλλ' εἰς μέσον ἄγειν καὶ διελέγχειν.

Ex eodem Stobæo ibidem.

Ἀνθρώποις γίνεσθαι ὁκόσα θέλουσιν, οὐκ ἄμεινον.

Ibidem.

Νοῦσος ὑγιείαν ἐποίησεν· ἡδὺ καὶ ἀγαθὸν λιμὸς κόρον, κάματος ἀνάπαυσιν.

Σωφρονεῖν ἀρετὴ μεγίστη καὶ σοφίη, ἀληθέα λέγειν καὶ ποιεῖν κατὰ φύσιν ἐπαίοντας. ξυνὸν ὀξὺ πᾶσι τὸ φρονεῖν, ξὺν νόῳ λέγοντας. ἰσχυρίζεσθαι χρὴ τῇ ξυνῇ πάντων, ὁκωσπερ νόμῳ πόλις, καὶ πολὺ ἰσχυροτέρως. τρέφονται γὰρ πάντες οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι ὑπὸ ἑνὸς τοῦ θείου. κρατεῖ γὰρ τοσοῦτον ὁκόσον ἐθέλει, καὶ ἐξαρκεῖ πᾶσι καὶ περίεστι.

Ex eodem Diogene..

Καταίρεται δὲ καὶ τῶν Ἐφεσίων ὅτι τὴν ἑπαύριον ἐκβαλεῖν Ερμόδωρον εἰς φησίν,

Ἄξιον Ἐφεσίοις ἡβηδὸν ἀποθανεῖν πᾶσιν, οἵτινες ἀνήβοις τὴν πόλιν κατέλιπον· οἵτινες Ἑρμόδωρον ἐνουπιῶν ἀνήρ φασιν ἐξέβαλον λέγοντες, ἡμέων μηδὲ εἷς ἀνήρ ἔστω. εἰ δέ τις τοιοῦτος, ἄλλῃ τε καὶ μετ' ἄλλων.

Cicero Tuscul. quæst. lib. 5. Est apud Heraclitum physicum de principe Ephesiorum Hermodoro universos aut Ephesios esse morte mulctandos, quòd quum civitate expellerent Hermodorum, ita loquutus sit: Nemo de nobis unus excellat sed si quis extiterit, alio in loco & apud alios sit.

Affert idem Diogenes & quandam eius epistolam, quam inde infrà, inter alias quæ sub eius nomine feruntur.

Ex libro de allegoriis Homericis, qui sub Heraclidis Pontici nomine editus est.

Ὁ μὲν σοφώτατος Ἡράκλειτος ἀσαφῆ καὶ δι' αἰνιγμάτων ἐπαίζοντα διωνόμασε θεολογεῖ τε φυσικά· δι' ὧν φησι,

Θεοὶ θνητοί τ' αὐθρωποι, ἀθάνατοι, ζῶντες τὸν ἐκείνων θάνατον, θνήσκοντες τὸν ἐκείνων ζωήν.

Apud Clementem autem legitur, οἱ θεοὶ δέ εἰσιν Ἡράκλειτος, Ἀνθρωποι, θεοὶ θνητοί, αὐθρωποι λόγος δ' αὐτός.

Ex eodem Heraclide.

Ποταμοῖς τοῖς αὐτοῖς ἐμβαίνομέν τε καὶ οὐκ ἐμβαίνομεν· εἰμέν τε, καὶ οὐκ εἰμέν.

Θάνατός ἐστιν ὁκόσα ἐγερθέντες ὁρέομεν· ὁκόσα δὲ ὄνειροι, ὕπνος.

Ex Clemente & Theodoreto.

Ἀξύνετοι ἀκούσαντες κωφοῖς ἐοίκασι. Φάτις αὐτοῖσιν μαρτυρεῖ, παρεόντας ἀπεῖναι.

Ex isdem.

Μόρους μέζονες μέζονας μοίρας λαγχάνουσι. Apud Theodoretum perperàm legitur μόνοι τὰ μόρους· subintelligentem illum locum ipsi.

ἈρηΦάτους οἱ θεοὶ ἁμῶς καὶ αὐθις εἶναι.

Ex Theodoreto.

Μένει ζοὺς ἀποθνήσκοντας ὅσα εἶδε ὕπνῳ ἐγρηγορότας δὲ ἀποθνήσκουσιν.

Ex Diogene Laertio.

Μεγαλόφρων δὲ γέγονε, ὁ Ηερακλειτος, παρ' ὁντινοῦν, καὶ ὑπερόπτης· ὡς καὶ ἐκ τῶν συγγεγραμμένων αὐτοῦ δῆλον, ἐν ᾧ φησι,

Πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει. Ησίοδον γὰρ ἂν ἐδίδαξε, καὶ Πυθαγόρην, αὖτίς τε Ξενοφάνεά τε καὶ Ἑκαταῖον. ἔφη γὰρ ἐν τῷ σοφὸν, ἐπίστασθαι γνώμην, ἥτις οἰήγνωδερυσὰ πάντα διὰ πάντων.

Τόν τε Ὅμηρον ἔφασκεν ἄξιον ἐκ τῶν ἀγώνων ἐκβάλλεσθαι καὶ ῥαπιζεσθαι, καὶ Αρχίλοχον ὁμοίως. ἔλεγε δὲ καὶ,

Τέθνην χρὴ σεννύεσθαι μᾶλλον ἢ πυρκαιήν.

καὶ,

Μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου ὁκοῖος ὑπὲρ τείχεος.

Ex eodem.

Οὐ γὰρ φρονέουσι ξυνῶν τε πλεῖοι, ὁκόσοι ἐξεύρεσιν ἴσασιν· ἐδὲ μαθόντες γινώσκουσιν, ἑωυτοῖσι γε δοκέουσι,

καὶ τὴν γνώμην Ἡράκλειτον. ἆρ' οὐ δοκεῖσι καὶ οὗτος ἂν μὴ πιστεύοντας ψέγειν,

Ex Clemente & Theodoreto.

Ἀληθὲς ἡ θεωῦν πάντως, μᾶλλον δὲ ἀληθέστατα τὸ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἰρημένον, Ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε· ξυνῶν καὶ Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος τὸ λόγιον ἀνεφθέγξατο ἐμφανέστερον,

Ἐὰν μὴ ἔλπηται ἀνέλπιστον, οὐκ ἐξευρήσει, ἀνεξερεύνητον ἐὸν καὶ ἄπορον.

Ita legitur hic locus apud Clementem in vulgatis editionibus: apud Theodoretum autem, εἰ μὴ ἐλπίζητε τὰ ἀνέλπιστον, οὐκ ἐξευρήσετε. *Fortasse Clemens scripserat,* ἐὰν μὴ ἔλπησθε ἀνέλπιστον, οὐκ ἐξευρήσετε. *Vtitur autem & alibi Heraclitus verbo ἔλπεσθαι potius quam τὸ ἐλπίζειν. est enim illud magis Ionicum.*

Ex eodem Clemente.

Ἡράκλειτος χοιρῶν κακίζων φαίνεται τὴν ἡδονήν.

Ἐπειδὰν ἡδυλόγοι ζώειν ἐθέλουσι, μόρους τ' ἔχειν· μᾶλλον ἢ αὐαπαύεσθαι. καὶ παῖδες καταλείπουσι μόρους ἡδέσθαι.

Ex eodem.

Τί δὲ οὐχὶ καὶ Ἡράκλειτος ἤνατεν τὴν ἡδονὴν καλεῖ, Ῥυθμιζόμενα καὶ τὰ ὀνομάζει Σωκράτει ἐμφερῶς, ὡς οἶς φησι,

κόσμοισιν εἰδὼς οὐχ ἕτερον ὄντα ἑκείνου πως ἔχοντες. ἀλλ' ὅπ μὴ αἰδέσιον τὸν ἀξ ἀπάσης τῆς οὐσίας αἰδίως ποιῶν κοσμον ἤδει, φανερὸν ποιεῖ, λέγων οὕτως,

Κόσμον τ' αὐτὸν ἁπάντων οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν· ἀλλ' ἦν ἀεί, καὶ ἔστι, καὶ ἔσται, πῦρ ἀείζωον, ἁπτόμενον μέτρῳ, καὶ ἀποσβεννύμενον μέτρῳ.

Ὅτι δὲ καὶ γλυκὺν καὶ φθαρτὸν αὐτὸν εἶδ' ἐνομιμάτιζεν, μαγνεῖ τὰ ὀστοφερόμενα,

Πυρὸς τροπαὶ πρῶτον θάλασσα· θαλάσσης δὲ τὸ μὲν ἥμισυ, γῆ· τὸ δ' ἥμισυ, πρηστήρ.

Διαιρεῖ μὲ λέγων πῦρ ὑπὸ τῆ διοικήσεως λόγου καὶ θεοῦ τὰ σύμπαντα δι' ἀέρος τρέπεσθαι εἰς ὑγρὸν, τὸν ὡς σπέρμα τῆ διακοσμήσεως, ὃ καλεῖ θάλασσαν. ὁπ δὲ ἐξ αὐτοῦ αὖθις γίνεται γῆ καὶ οὐρανὸς, καὶ τὰ ἐμπεριεχόμενα. ὅπως δὲ πάλιν ἀναλαμβάνεται καὶ ὁκπυροῦται, σαφῶς δηλοῦσιν ὧδε λέγοντες,

Θάλασσα διαχέεται καὶ μετρέεται εἰς τὰ αὐτὸν λόγον ὁκοῖος πρόσθεν ἦν ἢ γῆ γένεσθαι γῆ. ὁμοίως καὶ πρὸς τἄλλα στοιχεῖα τὰ αὐτά.

Ex eodem.

Σὺν δὲ ἀλλ εἰ μὴ πρεσφήπαδας ἐπαινοῦσι, τῷ γε σοῦ ἄκουσον φιλοσόφου, τῷ Ἐφεσίου Ἡρακλείτου, πῶς ἀναιδησιάνευσιδίζοντος οἷς ἀγάλλεται.

Καὶ ἀγάλλεται βουλόμενοι δ' γενέσθαι, ὁκοῖον ἐστὶς θάμοις λεχ ἰωδίοισι.

Ἢ γὰρ οὐχὶ περσεῶδιες οἱ λίθοις προσπερικάθαιροι, ὅπτα μάλιστα καὶ πρὸ τῆ πυλῶν ἱσάντες αὐτοὶ ὡς ὑπερχῶσι

σωμεθα, φοβώμεθα.

Καὶ γὰρ ῥητέπαται καὶ ἡ βύσσος τὸν κοινὸν λόγον κεκτῆσθαι ἀπεφαίνετο. καὶ τὰ μὲν κοινῇ φησι φαινόμενα, πιστά· (ὡς αὖ τὰ κοινῇ κεκινημένα λόγῳ) τὰ δὲ κατ' ἰδίαν ἑκάστῳ, ψευδῆ.

Ex Clemente Alex.

Ὀρφέως δὲ τοιάδε τις,

Ἔστιν ὕδωρ ψυχὴ, θάνατος δὲ γῆ ὕδατι γίνεται·
Ἐκ δ' ὕδατος γαῖα, τῆ δὲ ἐκ γαίας πάλιν ὕδωρ,
Ἐκ τοῦ δὲ ψυχὴ ἅλαι· αἱ δὲ ἐκ ἁλμάδουσαι·

Ἡράκλειτος οὖν τοῦτον συνιεὶς φάσκων τοῖς λόγοις, ἀδέ πως γράφει,

Ψυχῆσιν θάνατος, ὕδωρ γενέσθαι· ὕδατι δὲ θάνατος, γῆν γενέσθαι. ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεται, ἐξ ὕδατος δὲ ψυχή.

Proclus in Timæum Platonis mentionem eiusdem loci Heraclitu facit: meminit & Philo. Cæterùm Heraclitum maximam suorum scriptorum partem ex Orpheo mutuatam esse, idem Clemens scribit, tertia ab eo loca pagina, τοιαῦτα δὲ Ἡράκλειτον τὸν Ἐφέσιον, ὃς παρ' Ὀρφέως τὰ πολλὰ ἐκλαπεῖν. Et Plato in Cratylo, allatis duobus Orphei versibus, subiungit, ἔοικε δὲ οὗτος σκοπεῖν, ὅτι καὶ ἄλλοις συμφωνεῖ, καὶ πολλοὶ τῶν Ἡρακλείτου πάντα τινὲς. **Præadit autem ibi & Homericæ sententiæ mentio, necnon Hesiodeæ.**

Ex eodem.

Οὐκ ἀθυμήσομεν καὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα, ὃς φυσικῶς οὕτως τῆς τῶν πάντων αἰτίαν ὕλης μάνυσιν, ὡς ὑπειλήφει τισὶ, εἰς πῦρ τὸ πυρὸς οὐσίαν μεταβολῆς. σαφέστατα Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος ταύτης ἔδειξε τῆς δόξης· τὸν μὲν ἥλιον κέσμον, εἶδιον τῷ δοκιμάσαντι· τὸν δὲ ἥλιον, φθερόμενον· τὸν κατὰ πῦρ ἐξα-

εἰδῶν παρεκτὸς, καὶ τῷ ἀεὶ ζῆν συμβαλών, λογικὴν ἐνδύεται δύναμιν.

Ille autem Heraclitus locus affertur & à Stobæo titulo ἀπὸ ἀφροσύνης, *ita scriptus*, Κακοὶ γίνονται ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα βαρβάρους ψυχὰς ἐχόντων.

Ex eodem, paulo post.

Τοῦτον δὴ τὸν κοινὸν λόγον καὶ θεῖον, καὶ οὗ κατὰ μετοχὴν μεμαθήκαμεν λογικοί, κεκτῆσθαι ἀληθείας φησὶν ὁ Ἡράκλειτος ὅλον τὸν μὲν κοινῇ πᾶσι φαινόμενον, οὐ πιστὸν (παλαιοῦ γὰρ καὶ θείου λόγου λαμβάνεται) τὸ δὲ ἴδιον μόνῳ παρεστηκὸς, ἅπαντα ἐπαίρειν, ἤγουν πῶς ἀναπίμπλησι τὴν ἀρχὴν ὡς οἷόν τε φύσεως ὁ περιηρμένος ἀνὴρ, καὶ ὅσην ἴσχει δύναμιν τοῦ ἔχειν, φησί,

Λόγου τοῦ ἐόντος ἀξύνετοι γίνονται ἄνθρωποι, καὶ πρόσθεν ἢ ἀκοῦσαι, καὶ ἀκούσαντες τὸ πρῶτον. γινομένων γὰρ κατὰ τὸν λόγον τόνδε ἀπείροισι ἐοίκασι, πειρώμενοι καὶ ἐπέων καὶ ἔργων τοιούτων ὁκοίων ἐγὼ διηγεῦμαι, κατὰ φύσιν διαιρέων ἕκαστον, καὶ φράζων ὅκως ἔχει. τοὺς δὲ ἄλλους ἀνθρώπους λανθάνει ὁκόσα ἐγερθέντες ποιοῦσιν, ὁκόσπερ ὁκόσα εὕδοντες ἐπιλανθάνονται.

Διὰ τοῦτον τὸ ῥητὸν πρόσθεν ὅτι κατὰ μετοχὴν τοῦ θείου λόγου πάντα πρὸς ποιοῦμεν καὶ νοοῦμεν, ἐλέχθη πρεσθελθόντων, ὑπομένει.

Διὸ δεῖ ἕπεσθαι τῷ ξυνῷ. τοῦ λόγου δ' ἐόντος ξυνοῦ, ζώουσιν οἱ πολλοὶ ὡς ἰδίαν ἔχοντες φρόνησιν.

ἢ δεῖ δοξάζειν σὺν ἄλλο ἢ ἀλλ' ἐξήκοντας τοῦ τρόπου τὸ δ' ἅπαντες διοικήσεως· διὸ καθ' ὅ, τι αὖ αὐτοῦ τὸ μνήμης κοινωνήσωμεν, ἀληθεύομεν· ὰ δὲ αὖ ἰδιά-

ΕΚ ΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ ΤΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ.

HERACLITI EPHESII QVAEDAM.

Ex Sexto philosopho.

Ὁ δὲ Ἡράκλειτος, ἐπεὶ πάλιν κἀδύκει δυοῖν ὑφεστῶτοιν ὁ ἄνθρωπος φησὶ τοῦ τῆς ἀληθείας γνώσιν, αἰσθήσεώς τε καὶ λόγου, τοὔτων τὴν αἴσθησιν ἀποδοκιμάσειν τοῖς ὑφ' ἡμᾶς φησὶ γινομένοις, τὸν δὲ λόγον ὑπολήψεται κριτήριον. ἀλλὰ τὴν μὲν αἴσθησιν ἀλέγχῃ, λέγων κῦ λέξιν,

Κακοὶ μάρτυρες ἀνθρώποισιν ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα βαρβάρους ψυχὰς ἐχόντων.

Οὐδ' ὅσον ἰῶ, τὴν βαρβάρων τῶν ψυχῶν τῆς ἀλόγους αἰσθήσεσι πιστεύειν. τὸν δὲ λόγον, κελεύει τῆς ἀληθείας ἀπτεσθαι τοῦτον, οὗ τὸν ἔπαινον ἀπήνεγκε, λέγων τὸν κοινὸν καὶ θεῖον. Ὃς δ' ὄξιν ὦπας, σωτῆρας ὑπαδεκτέον. ὀφθαλμὸς γὰρ πιστικώτερον, τοῦ ἀκριβέστερον ἡμᾶς λογικόν τε ὂν καὶ φρενῆρες. Paucis interiectis subiungit, Τοῦτον δὲ οὐ τὸν θεῖον λόγον καθ' Ἡράκλειτον δι' αἰσθητῆς ἀπτόμεθα, νοεροὶ γινόμενοι· καὶ ἐν μὲν ὕπνοις ἀληθεῖοι, κῦ δὲ ἔγρηγορότες, ἐν μὲ τοῖς ὕπνοις μανικοῖς τὴν αἰσθητικὴν πόρον, χωρίζεται τῆς φύσεως τὸ ἀκριβέστερον συμφυὲς ὁ ἐν ἡμῖν νοῦς, μόνης τῆς κῦ αἰσπνοϊκῆς ἀναπνοῆς σωζομένης, οἱονεί ῥίζης· χωρισθεὶς τε αἰσθάνεται ἰῶ ἀσθενέστερον ἔχων μνημονικὴν δύναμιν. ἐν δὲ ἐγηγερμένοις πάλιν δι' τὴν αἰσθητικὴν πόρων, ὥσπερ δι' ἐίνων δυ-

ἀλείφειν καὶ παιδάλλειν καὶ τρέφειν, νόσους τε θεραπεύειν ἀπείρους. ὥστε οὔτε τέλειον ζῶον ὁ ἄνθρωπος, ἀτελὲς δὲ καὶ πάλιν κεχωρισμένον τοῦ τελείου. τὸ δὲ τέλειον καὶ ἄρρεν, χρεὼν μὲν ἀεὶ ὑπάρχοι ἀνθρώπου, καὶ πάσης τῆς ἀρετῆς συμπεπληρωμένον, καὶ πάντας κακοῦ ἀνεπίδεκτον. Τοῦτο δ' ἐστὶ θεοῦ. ἔστιν ἄρα θεός.

Visum est hæc quoque eiusdem philosophi, licet soluta oratione scripta, adiucere: ex Sexto philosopho, qui nondum editus est.

Ὁ δὲ Κλεαίθης οὕτως συμπεράνα,

Εἰ Φύσις Φύσεως ἔξει κρείττων, εἴη ἂν τις ἀεὶ ἡ Φύσις· εἰ ψυχὴ ψυχῆς ἔξει κρείττων, εἴη ἂν τις ἀεὶ ἡ ψυχή· καὶ εἰ ζῶον ζώου κρεῖττόν ἔξει ζῶον, εἴη ἂν τι κρεῖττον ζῶον. οὐ δὲ εἰς ἄπειρον ἐκπίπτειν πέφυκε τὰ τοιαῦτα· ὥσπερ οὖν οὐδὲ ἡ Φύσις ἐδύναται ἐπ' ἄπειρον αὔξεσθαι κατὰ τὸ κρεῖττον, οὐδ' ἡ ψυχὴ, οὔτε τὸ ζῶον. ἀλλὰ μὴν ζῶον ζώου κρεῖττόν ἔξιν, ὡς ἵππος χαλώνης, εἰ τύχοι, καὶ κύων λέοντος τύχοι· πάντων δὲ χαλεπωτάτη καὶ ἀγριωτάτη ἡ σωματικὴ καὶ ἀνιαρὰ διάθεσις· ἔστιν κρεῖττον εἴη ἂν ζῶον καὶ ἄμεινον. καὶ οὐ πάνυ μὲν ὁ αὐθέντης κρεῖττον ἔστι δύναται ζῶον. εἰκὸς δὲ θεὸς ὅτι μάλιστα πρὸς ἡμᾶς πρόθυμος τὸν πάντα χρόνον· εἰ δὲ μή γε, τὸν πλεῖστον καὶ δὲ εἶπεν πειρᾶσθε δρᾶν τῆς, ὁ δὲ καὶ πρὸς τὰς τῆς βίου δυσμενῆς συμπίπτει· ἐπὶ κακῷ δ' ἔστι καὶ ἀσθενὲς, καὶ μελέων διάλυσιν βεβλημένων, καὶ ἥπερ τροφῆς καὶ σκέπασμάτων, καὶ τῆς ἄλλης τοῦ σώματος ἐπιμελείας, ἐπικρεῖ ἵνα δὲ τυράννου τρόπον ἐφεστῶτος ἡμῖν, καὶ τὸν πρὸς ἡμέραν διασμὸν ἀπαιτοῦντος, εἰ μὴ παρεσκευάμεθα ὥστε λύειν αὐτὸ

sibus diserissimis alloquitur: quos mihi in nostrum sermonem mutare permittitur, Ciceronis (sui) diserissimi exemplo. Si placuerint, boni consules, si displicuerint, scias me in hoc sequutum Ciceronis exemplum.

Duc me parens celsique dominator poli
Quocunque placuit, nulla parendi mora est.
Adsum impiger. fac nolle comitabor gemens,
Malusque patiar quod pati licuit bono.
Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.

Sic Cleanthus, sic loquamur, parates nos invenerit atque impigros fatum. Hic est magnus animus qui se deo tradit, at contra ille pusillus ac degener, qui obluctatur, & de ordine mundi male existimat, & emendare mavult deos quam se.

ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

ΙΑΜΒΕΙΑ.

CLEANTHIS

IAMBI.

Addendi aliis eius versibus quos habes suprà.

Ex Stobæo.

Κακουργότερον οὐδὲν ἀλαζόνος ἔστι που.
Λάθρᾳ γὰρ ἀπατήσασα τὸν πεπεισμένον,
Μῖσος αὐτὸν ἀπολάβει πρὸς τὸν οὐδὲν αἴτιον.

Ex eodem.

Ὅστις ἐπιθυμῶν αὐξηθῆναι χρόνῳ πρὸς ἅλματος,
Οὗτος πίπτει τοῦτ', ἐὰν κρημνὸν λάβῃ.

Ex eodem, ibidem.

Πόθεν ποτ' ἄρα γίνεται μοιχῶν ὄχλος;
Ἐκ κρηδεμνώτου καὶ τρυφερᾶς οἰκίας.

Eiusdem philosophi versus pulcherrimi è Græcis Latini facti à Seneca extãt apud eum in fine libri XVIII *epistolarum. vbi scribit,*

Quare impigri atque alacres excipiamus imperata, nec deseramus hunc operis pulcherrimi cursum, cui quicquid patimur intextum est. & sic alloquamur Iouem, cuius gubernacula moles ista dirigitur, quem Cleanthes noster Ver-

Cur eſt facto decus abſtuit, aut ratio illi?
Quid mihi præteritum? cur hoc ſententia ſedit,
Quam melius mutare fuit? miſeratus egentem,
Cur aliquem fractæ perſenſi mente dolorem?
Quid volui quod nolle bonum foret? vtile honeſto
Cur malus anteuli? mum dicto aut denique vultu
Perſtrictus quiſquam? cur me natura magis quàm
Diſciplina trahit? ſic dicta & facta per omnia
Ingrediens, vtroque à veſpere cuncta revoluens,
Offenſus prauo, dat palmam & præmia recto.

Cicero quoque in ſuo de ſenectute libello ad hunc locum reſpiciens, Catonem ita loquentem inducit, Pythagoreorumque more, exercenda memoria gratia, quid quoque die dixerim, audierim, egerim, commemoro veſperi.

Necnon Horatium hunc reſpexit, in hiſ verſibus ſatyra 4. primi libri,

—neque enim quum lectulum ait me
Fortunæ excepit, deſum mihi rectius hoc eſt:
Hoc facienſ, vitam melius ſic ducere amicis
Occurram. &c.

ἐξ αὐτῆ καὶ ἦλθ' ἐκεῖ αὐτὸν ἀπαιτοῦσι,
Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Ex Clemente Alex.

Φημὶ δ' ἐμαυτὸν ἐπαινέσεσθαι μᾶλλον, ἢ ἐπαινεῖσθαι ὑπὸ ἄλλου. λέγω δὲ ταῦτα, μάλιστα πάντων τῶν ἀνθρώπων αἰσχυνόμενος φαίνεσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἀληθῆ ἐστι, καὶ ἐπαινῶ ὁ σύνδρομος ὁμοίως τὸν νικῶντα καὶ ἄθλοις στεφανούμενον, οὐκ ἐπαινῶ. ἀρετὴ γὰρ ἔπαινος ὀλίγων ἢ οὐδενός· εἰ δὲ ψεῦδος, ἐλέγχου, ὑπὸ μισθοῦ ἐπαινοῦντος· οἱ δὲ αὐτὸν ἀποδεχόμενοι τῇ πίστει, ὡς αὐτοδίδακτοι καὶ αὐτοσχέδιοι, οὐ ζητοῦσι τὴν ἀλήθειαν. Δοκεῖ γὰρ ἔπαινος ὀλίγων δένδρων ὡς ἐλεύθερον, καὶ μοι δοκεῖ σωτὴρ οὗτος ὁ Σάμιος ὥσπερ ἀγγέλων Πυθαγόρας,

Δειλὰ μὲν ὀκνηρῆς, δεινὰ δὲ πολλὰ τέτυκται ἔργεται δὲ τέρπου.

Τὸ δὲ δοκιμάσειν, καὶ νεοθηλῶν καλέσαι τὸ δέκατον λογεῖται ἡ νεοθέτησις, νοῦν ὠνομασμένος· ὡς ἔστι τὸ δοκιμαστικὸν εἴδος, νοῦ ἀποτέμνοντος.

Visum est autem subjungere & paraphrasin pulcherrimam, seu interpretationem paraphrasticam, Versui proxime præcedenti, & cæterorum quatuor, quæ totam sententiam conficiunt horum Sodalium,

Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι,
Πρὶν ἂν τὰς ἡμερινὰς ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν.
Ἦ παρέβην, τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου, ἐπέξιθι· καὶ μετάπιπτε
Δειλὰ μὲν ὀκνηρῆς, δεινὰ δὲ πολλὰ τέτυκται· ἔργεται δὲ τέρπου.

Ita enim hanc paraphrastice interpretatus est ὁ ἀνὴρ ἐξηγητὴς. Siro bono Versus in calce illum ipsum videlicet quod de eo scripsit,

Nec prius in dulcem declinat lumina somnum,
Omnia quàm longa repensaverit acta die:
Quæ peregi? quid gestum in tempore, quid non.

Quæ sequuntur Pythagoræ carmina, inter ea reperies quæ aurea vocantur. Ideo autem hic quoque ponere hæc paucula placuit, vt & doctam eorũ explicationem acciperes, & catera quoque quibus permixta sunt, minimè suspecta haberes.

Ex Proclo.

Καὶ τοῦτ' ἔστι τὸ καὶ εἰς τὴν ἀριθμῶν Πυθαγόρειος ὕμνος ἔλεγεν· ἐπὶ σοφίσει μὲν Μουσάδος ἐκ πεμπώνος ἔστ' αὖ ἑκάτερα· τετρὰς δ' ἐστὶ ζακέλευ, ἕκτῃ δὲ πάντ' τῶν δεκάδα μακρὸς ἐκ πάντων οὗτος. Οὕτω δὴ καὶ αὐτὸν τὸν πυθαγορικὸν

Παμμῆν ἀενάου Φύσεως
ὑμνητὴν ὀνόμασεν ἐπῶν πατήρ.

Ex Plutarcho.

Καλῶς οἱ Πυθαγόρειοι παρεκελεύσαντο, λέγοντες,
Ὅσσα γὴ δαιμονίῃσι τύχαις βροτοὶ ἄλγεα ἔχουσιν,
Ὧν οὐ μοῖραν ἔχῃς, τοῦτ' ἴθι μηδ' ἀγανάκτει.
Ἀνδρὶ γὰρ ὅστις ἀναρέτων τε καὶ ἐσθλῶν, Ἐν θεῖς κακοῖσι μὴ πεπιμῶσθαι θεοῖς.

Ex eodem.

Νικῶν τι ὁ ἄθεος ἀπολογίζεται καὶ αἰσχύνην πλησμονὰς αὐτῷ καὶ οἰνώσεις, καὶ ἀπεξίας αὐτὸ δίαιτας, ἢ κόπους ἀδ' ἐλλοντας, ἢ μισθοὺς ἀέρων ἀήθεις καὶ ἀπόπους· ἔπεισι πωσχρύσας ὑπὸ πολιτείας, καὶ ἀθεκτοσὺν ἀδεξίας πρὸς ὄχλον, ἢ ἡδυβολὰς πρὸς ἡγεμόνα, πλὴν αἰσχύν

ἐπείαφ' ἑπ' αὐτὸν φθαίσαιτες, πάλιν ἀκαλύφθη τὸν μεγάλα, καὶ ἐξ ἴσου ἀρχῆς πάσου μέχρι τὰς ἀθεμίστας. Πυκλεῖ τε αἰτέλου φύσιος ῥιζώματ' ἔχουσα ἐρήκασιν αὐτὸν, ὅβλ τὸ κατ' αὐτοὺς ὁ αὐτὸ τὸν λόγον τῆς ἁπάντων κείδιαι τυσαγεως.

Afferuntur illa duo carmina inrisiue a nonnullis Pythagoricis & à Plutarcho. Sciendum est autem, ex inter Pythagoræ carmina quæ aurea uocantur (quæ paulo ante habes) prius extare, unà cum posteriore priore duntaxat parte. Ibi enim in his uerbis, Παγαὶ ἀενάου φύσιος, claudatur sententia: at carmen ipsum claditur his uerbis, ἀλλ' ἔχεν ἐπ' ἔργον, quæ iunguntur proximè sequentibus.

Ex Diogene Laertio.

Φησὶ δὲ Ἡρακλείδης ὁ τῶν Σαραπίωνος ἐν τῇ Σατίωνος ἐπιτομῇ γεγραφέναι αὐτὸν τῶν Πυθαγόρου καὶ ταῦτα ἔλεγεν ἕπεσι δώτερον τὸν ἱερὸν λόγον οὐ κρύπτω,

Οὐ νέοι ἀλλὰ σίεσθε μεθ' ἡσυχίας ἅπαντες.

Ex Sexto philosopho.

Ἔνθεν καὶ παρήνεσιν εἶναι οἱ φιλόσοφοι καὶ ἀπὸ τῆς φιλοψυχίας καὶ αὐτοῖς ἔφασκον εἶναι αὐξήσεις,

Βωμὸν ἐρεθίζοντας μακάρεσσιν θνητοῖσι φόνοισι,

Etiam sequentes duo uersus esse Pythagoræ seu Pythagoreorum creduntur: quamquam priorem quidam Orpheo, quidam Empedocli adscribant.

Δειλοὶ πρὸς δειλοὺς καὶ μιαροὶ πρὸς χεῖρας ἔχεσθε.
Τοῦτο τοι καὶ μῦς φαγέειν κεφαλὰς τε τοκήων.

τας ἰδέας. ἐκεῖ γὰρ ἡ πεντὰς, καθ' ἣν τὰς μονάδας πρεσβεύουσα ἡ νοητὴς, καὶ πληροῦσα τὸν δεκάδα τῶν δημιουργικῶν.

--πρόεισιν [ἀπ'] ἰδέης ἀριθμὸς

(ὡς φησιν ὁ Πυθαγόρειος εἷς αὐτῶν ὕμνος)

Μυνάδος ὃς κεύθμωνος ἀκηράτου, ἔστ' αὖ ἐπὶ πηγὴν

Τέρματ' ἔλθῃ, ἅπτει ζαθέου, ἣ δὴ τέκε μητέρα πάντων,

Παμθοάν, πρέσβειραν, ἄρσην τε θεὰ πᾶσι ἰάθησιν,

Ἄτρεπτον, ἀκίνητον δεκάδα κλείουσί μιν ἀγλαΐ'.

Μονάδα μὲν ἀκήρατον λέγων, καὶ κεύθμωνα τῆς μονάδος, τὴν ἐνοειδῆ καὶ κρυφίαν τῆς ἑνὸς ὕπαρξιν αὐτῶν· πηγὴν δὲ ζαθέου, τὴν τῶν νοητῶν πλήθους ἔκφασιν, ἣν ἡ δυὰς ἐξέφηνεν. ἡ μέσης τῆς μονάδος καὶ πεντάδος· δεκάδα δὲ, αὐτὸν τὸν κόσμον τῶν πάντων ἀνυχόμενον τῷ θείῳ ἀριθμῷ ἐκφανῆ, αὔξουσι εἰς αὐτὴν ἀκολουθήσας.

Ex Sexto philosopho.

Καθόλου μὲν οὖν οἱ ἀπὸ τῶν μαθημάτων Πυθαγορικοὶ μεγάλην ἀποτίμησιν ἐποιήσαντο τῆς ἀριθμητικῆς, ὡς τῆς τῶν ὅλων φύσεως κατ' αὐτοὺς διοικητικῆς. ὅθεν καὶ ἀεί τινα ἐπιφωνοῦσι τῷ,

--ἀριθμὸν δέ τε πάντ' ἐπέοικεν.

οὐ μόνον δὲ τοῦτον τὸν ἀριθμὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑποδιξάμενοι αὐτῆς θεὸν, Πυθαγόρειοι, ὡς θεὸν, εἶπον τὴν ἀριθμητικὴν δύναμιν· λέγοντες,

Οὐ μὰ τὸν ἁμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν

Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ' ἔχουσαν.

Τετρακτὺς δὲ τοσουτοπλάσιον ἔχει τὸν αὐτῆς ὅρον τὸν ἀπὸ τῶν τεσσάρων ἀριθμῶν συγκείμενον ὑπέρπλευρον ἀριθμὸν. ἐν γὰρ καὶ δύο καὶ τρία καὶ τέσσαρα, δέκα γίνεται· ὃς ὅτι τελειότατος ἀριθμός.

PYTHAGORAE, seu Pythagoreorum alia carmina.

Ex Iustino Martyre.

Allatis carminibus Orphei, quibus maiestas diuina describitur (quæ habes suprà, inter alia, pag. 79) subiungit,

Καὶ τοῦτο οὕτως φησὶν ὁ αὐτὸς τῆς γενέσεως τῶ μεγέθους θεὸν κοινοῦσθαι· καὶ Πυθαγόρας, ὧν οἷς χάρει,

Εἶπε ἐρεῖ, Θεός εἰμι, πάρεξ ἑνὸς, οὗτος ὀφείλει
Κόσμον ἴσον ζώοις εἰπεῖν, ἐμὸς οὗτος.
Κ' ἐλέ μόνον φῆσις εἰπεῖν ἐμὸς, ἀλλὰ κατοικεῖν
Αὐτὸς ἐν ᾧ πεπίηκα, πεπίηται σὶ δοτὸ τῶδε.

Ex Proclo.

Καὶ οὕτως ὁ τὴν τετράδα καταπησάμενος, καὶ τοῦτο ἄξιος λέγειν ὃ καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν ὁ Πυθαγόρειος ὕμνος ἔλεγε, ὅτι φύσεως μὴ

Μουνάδος ἐσι κάθαρμα ῥέον * ἔστ' αὖ ἴκηται
Τετρὰς ἡ, ὅλα ζαθέην.

Τίκτει δὲ αὐτὴ τὴν δεκάδα, μητέρα πάντων οὖσαν. οὕτω δὴ καὶ αὐτὴν τὴν τετρακτὺν, πατρὸς εἶναί φησιν ὕμνος ὁ τὴν χρυσῆν ἐπῶν ποιήσας.

Ex eodem, idem locus.

Εἰκότως οὖν περὶ τοιαύτης ἕξεως ἐποιεῖτο τὸν λόγον ὁ Τίμαιος, ἄλλον αὖ εἶπεν ἀριθμὸν· ᾧ τὸ ἑβδομαδικὸν, ἢ δεκαδικὸν· ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς νοητῆς αἰτίας τῆς ἰδέας τῆς πλειάδος πάντα ὅσα νοητὰ ζῶα, πέφανκε τῇ φησὶ καὶ σοφὸς

Ἄλλοτ' ἐὼν ἄλλα φέρονται, ἀπείρονα πήματ' ἔχοντες.
Λυγρὴ γὰρ σωσιπέδος ἔρις βλάπτουσα λέληθε
Συμφυτος, ἣν οὐ δεῖ κατοπάζειν, εἰκοντα ἢ φαύλην.
Ζεῦ πάτερ, ἢ πολλῶν γε κακῶν λύσαις ἀπαντας,
Ἢ πᾶσιν δείξαις εἷο τὸν δαίμονι ἀρῶντα.
Ἀλλὰ σὺ θάρσει, ἐπεὶ θεῖον γένος ἐξιτὸν ἔστιν,
Οἷς ἱερὰ κατέφερουσι φύσις δείκνυσιν ἑκάστα.
Σὺ δ' εἴσει τὰ μέτρα, κρατεῖς δ' ὧν σε κελεύω,
Ἐξακέσας, ψυχὴν δ' ἁγνῶν ἀπὸ τῶνδε σαώσεις.
Ἀλλ' εἴρχου βρωτῶν ὧν εἴπομεν, ἐν τε καθαρμοῖς,
Ἔν τε λυσὶ ψυχῆς κρίνων· κυβέρνα δ' ἑκάστα,
Μὴ ἐσχον γνώμην σῆσιν καθύπερθεν ἀρίστην.
Ἢν δ' ἀπολείψας σῶμα, εἰς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθῃς,
Ἔσεαι ἀθάνατος θεὸς, ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός.

Πρῆσσε δ' πᾶσι μὴ βλάπτων λόγοισιν δ' ὠφελῶν ἔργου.
Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι πρόσδεξαο πρίν,
Πρὶν πρὸς ἡμέραν ἕκαστον ἔργων τρὶς ἕκαστον ἐπελθεῖν·
Πῆ παρέβην, τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
Ἀρξάμενος δ' ἀπὸ πρώτου ἐπέξιθι· εἶτα πεπράτται,
Δειλὰ μὲν σύμμυξε σκυθρώπαζε, θυμὸν ἀπολλύουσα· χρῆσαι δὲ, τέρπου.
Ταῦτα πόνει, πρῶτ' ἐκμελέτα· τούτων χρὴ ἔρασθαί σε.
Ταῦτά σε τῆς θείης ἀρετῆς εἰς ἴχνια βήσει,
Ναὶ μὰ τὸν ἀμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα τετρακτύν,
Παγὰν ἀενάου φύσεως. ἀλλ' ἔρχεο ἐπ' ἔργον,
Θεοῖσιν ἐπεύξάμενος τελέσαι. τούτων δ' κρατήσας,
Γνώσῃ ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' αὐθεφόπων
Σύστασιν, ἥ τε ἕκαστα διέρχεται, ἥ τε κρατεῖται·
Γνώσῃ δ' ἣ θέμις ἐξὶ φύσιν ὧδε πάντα τὰ ὁμοίην·
Ὥστε σε μήτε ἔλπεσθαι ἐλπίζειν, μήτε τι λήθειν.
Γνώσῃ δ' αὐθεφόπους αὐθεμόρους τε πήματ' ἔχοντας.
Τλήμονες, οἵτ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων οὐκ ἐσορῶσιν,
Οὔτε κλύουσι· λύσιν δ' κακῶν πᾶσι παύσασι.
Τοιμοῖρα βροτῶν βλάπτει φρένας· ἃ δ' κυλίνδρους

Ὅσσά τε δαιμονίησι τύχαις βεοπὶ ἄλγε' ἔχουσιν,
Ὧν αὖ μοίρων ἔχῃς, πεφύμε φέρε, μηδ' ἀχεναάκτει.
Ταῦδαν γὴ πεί̈πει καθίσον δίνη. ὧδε γὴ φεζζάμ·
Οὐ πάνυ τοῖς ἀγαθοῖς ζύτεον πολὺ μοίρεα δίδωσι.
Πολλοὶ δ' αὐθεοπίσιει λόγοι δειλοί τε κ' ἐσθλοὶ
Περος πίπθουσ', ὧν μήτ' ἐκπλήσσεο, μήτ' ἄρ' ἐάσης
Εἴρεσθαι σαωτῆρ. ψεῦδος δ' ὡπέρ ἂ λέγῃπι,
Πρόφως ἴοχ'· ὃ δὲ δὴ ἐρέω, ὄφρ' ἔτι παντὶ τελείωμ.
Μηδεὶς μήτε λόγῳ σε πρεείπῃ, μήτε ἂ ἔργῳ,
Πρῆξαι μηδ' ἐπέειν ὅ, τι δὴ μὴ βέλτερόν ὄζῃ.
Βελλόμε γὴ πεὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὸ πέλῃπι,
Δειλοῦ δὴ πεήσσειν τε λέγειν τ' αὐδήπε πεὸς ἀνδρός.
Ἀλλα δίδ' ἐκτελέειν ἄ σε μὴ μετέπιτ' αἰνίσῃ.
Πρῆσσε γὴ μηδὲν ἀβ' μὴ πίσεσσι, ἀλλὰ διδάσκω
Ὅσσα χρεών· κ' τερπνοπέτην βίον ἄνδρ' ἀέξειε.
Οὐδ' ὑγιείης τῆς πεῖ σῶμ' ἀμέλειαν ἔχῃ χρῆς
Ἀλλα ποτὶ τε μέτρον κ' σίτου ζυμνασίων τε
Ποιεῖσθαι. μέτρον γὴ λέχω τόδ'· ὃ μή σ' αὐίσῃ,
Εἰθίζε γὴ δίαιταν ἐχὴν καθάρσιον. ἄνθρυπτον. (οχ.
Καὶ πεφύλαξό γε ταῦτα ποιῶν ὑπόσε φρόνεε ἴ-
Μὴ δαπανᾷν πεῖν καιρόν, ὁπόια κάλων ἀδυήμων·
Μηδ' αὖ λιμῷ θέρεσς ἴσθι. μέτρον δ' ἔπι πᾶσι ἄριστον.

ΓΥΘΑΓΟΡΟΥ ΧΡΥ-ΣΑ Ε'ΠΗ.

PYTHAGORAE AV-REA CARMINA.

Ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεοὺς, νόμῳ ὡς διάκειται,
Τίμα· Ϛ σέβου ὅρκον, ἔπειθ' ἥρωας ἀγαυούς.
Τοὺς τ' καταχθονίους σέβε δαίμονας, ἔννομα ῥέζων·
Τοὺς τ' γονέας τίμα, ϛοὺς τ' ἄγχιστ' ἐκγεγαῶτας.
Τῶν δ' ἄλλων ἀρετῇ ποιεῦ φίλον ὅστις ἄριστος·
Πραΰσει δ' εἶκε λόγοις ἔργοισί τ' ἐπωφελίμοισι.
Μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὺν ἁμαρτάδος εἵνεκα μικρῆς,
Ὅφρα δύνῃ· δύναμις γὰρ ἀνάγκης ἐγγύθι ναίει.
Ταῦτα μὲν ἅτινα ἴσθι κρατεῖν ἠδ' ἐθίζεο τῇσδε,
Γαστρὸς μὲν πρώτιστα, Ϛ ὕπνου, λαγνείης τε,
Καὶ θυμοῦ. πρήξῃς δ' αἰσχρόν ποτε μήτε μετ' ἄλλου,
Μήτ' ἰδίῃ· πάντων δ' μάλιστ' αἰσχύνεο σαυτόν.
Εἶτα δικαιοσύνην ἄσκει ἔργῳ τε λόγῳ τε.
Μηδ' ἀλογίστως σεο τὸν ἔλπειν ᾧτινα μηδὲν ἐΐδμεν·
Ἀλλὰ γνῶναι μὲν ὡς ἐστὶν πίσυνον τοῦτο ἄριστον,
Χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτᾶσθαι φιλεῖ, ἄλλοτ' ὀλέσθαι.

Καὶ,

Ἕπεα ἥ πάντε πίτυλοι ἐν ἔρεσφι ἀείρονται,
Ἐν κύκλοισι φαεινὸν ὀλισθηλομένοις ἐνιαυτοῖς.

ΛΙΝΟΥ Ε'ΠΗ.

LINI CARMINA.

Ex Stobæo.

Φράζεο δή, στυφελὴν ἐντυναμένους δ' ἀκοῆς
Μύθων ἡμετέρων ἀρξαμένων περὶ πάντας ἀληθῆ,
Κῆρας ἀπωσαμένους πολυπήμονας, αἵτε βεβήλων
Ὄχλων αἰὲν ὦσιν, ἄπαις περὶ πάντα τεθῶσι
Παντοίαις μορφαῖν χαλεπῶν ἀπετίσατ' ἐχέσας.
Ταῖς μὲν ἀπὸ ψυχῆς εἴργειν φυλακῇσι νόσους.
Οὔτις γάρ σε κρατερὸς ἔντοσθε δικαίως ἰσιδίσῃ,
Εἴκειν ἀληθείημισέοις ἐλθὼν χθὸς αὐτῶν.
Ἡδὴ μὲν πεύτις αἰχμᾶν δάπτεσαν ἀσπίντων,
Ἣν ἀθυμία λύσιχέι μάργοισι χαλινοῖς.

Ex eodem.

Ἔλπεσθαι χρὴ πάντ' ἐπεὶ οὐκ ἔς' ὅδεν ἄελπτον.
Ῥᾴδια παντὶ θεῷ τελέσαι, κοὐ αὐηνυτον ὀδύν.

Ex Aristobulo.

Ἑβδομάτῃ δή οἱ πεπλεσμένα πάντα τέτυκται.

Καὶ πάλιν,

Ἑβδόμη εἰν ἀγαθοῖς, καὶ ἑβδόμη ὀξὺ χωέθλη·
Ἑβδόμη ἐν πρώτοισι, καὶ ἑβδόμη ὀξὺ τελεῖ.

Ex Pauſania.

Τὴν δὲ πληγὴν Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς οὐ μετὰ τοῦ δικαίου συμβῆναι σφίσιν ὁμολογοῦσι. προδοθῆναι γὰρ ἐπὶ χρήμασιν ὑπὸ τῶν στρατηγησάντων. Τυδέα δὲ εἶναι καὶ Ἀδείμαντον οἳ τὰ δῶρα ἐδέξαντο παρὰ Λυσάνδρου. καὶ ἐς ἀπόδειξιν τοῦ λόγου, Σιβύλλης παρέχονται τὸν χρησμόν,

Καὶ τότ' Ἀθηναίοισι βαρύστονα κήδεα θήσει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗπερ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
Νηυσὶ φέρει πολέμοιο μάχην καὶ δηϊοτῆτα
Ὀλλυμβίαις δολεροῖσι τρόποις, κακότητι νομήων.

Τὰ δὲ ἔπεα ἐκ Μουσαίου χρησμῶν μνημονεύουσι,

Καὶ γὰρ Ἀθηναίοισιν ἐπέρχεται ἄγριος ὄμβρος,
Ἡγεμόνων κακότητι. παραιφασίη δέ τις ἔσται
Ἧι γ' ἅλις ἠμύσουσι πόλιν, τίσουσι δὲ ποινήν.

Ex Ariſtotele.

Φησὶ γοῦν καὶ Μουσαῖος εἶναι
– βροτοῖς ἥδιστον ἀείδειν.

Ex Ariſtotele.

Ὁ δὲ ἀετὸς ὠὰ μὲν τίκτει τρία, ἐκλέπει δὲ τούτων τὰ δύο. ὥσπερ ἐστὶ καὶ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις Μουσαίου ἔπεσι,

Ὃς τρία μὲν τίκτει, τρία δ' ἐκλέπει, ἓν δ' ἀλεγίζει.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ

Ε'ΠΗ.

MVSAEI CARMINA.

Ex Clemente Alex.

Γεγίφατής τη Μουσαίου,

Ὡς αἰεὶ πέχυη μάγ' ἀμείνων ἰοχύος ἔζιν,

Ὅμηρος λέγη, Μήη τι δρυτόμος πεξγίνεται ἠὲ βίηφι,
Πάλιν τῦ Μουσαίου ποιήσαντος,

Ὡς δ' αὔτως καὶ φύλλα φύει ζείδωρος ἄρουρα·
Ἄλλα μὲν ἐν μελίηση ἀσταφίνει, ἄλλα δ' φύει·
Ὡς δ' καὶ ἀνθρώπου γένεη καὶ φύλλον ἐλίσσει.

Ὅμηρος μεταχάφει,

Φύλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δὲ θ' ὕλη
Τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίνεται ὥρη
Ὡς ἀνδρῶν γένεὴ, τὸ μὲν φύει, τὸ δ' ἀπολήγει.

Ex eodem.

Ἡδὺ γὰ καὶ τὸ πυθέσθαι ὅπα θνητοῖσιν ἔθειμεν
Ἀθάνατοι θείλοῖν τι ἓ ἀθλοῖν τέκμαρ ἐναργές.

Hoc enim duos uersus, qui apud Hesiodum extant ἐπὶ τῶ Μελάμποδος, dicit eum à Musæo accepisse sed κ' λέξιν. Eius enim uerba sunt, καθὼς Μουσαίου λαβὼν τὸ ποίημα κ' λέξιν.

δημιουργῶν. ἐξηρτημένη δὲ ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀπρονόητος, φησὶ δὲ πάντων ἀκριβῶς τὰς καὶ πάντα ἐμπεδεῖ. δι' ὧν τὰ αὐξόμενα, μιμῆς μετέχει ζωῆς, καὶ τὰ ῥηθησόμενα μᾶλλον διαφανῶς ἐν τῷ κόσμῳ, ταῖς ἐν αὐτῇ θεῷ εἰδῶν αἰτίαις συνεχόμενα.

Ἀρχὴ δ' αὖ Φύσις ἀκραιφὴς κόσμων τε ἔργων,
φησὶ τὸ λόγιον,
Οὐρανὸς ἔφερε θρόμον αἰθέριον καπυόεντα,
καὶ τὰ ἑξῆς.

Ex eodem.

Οὐδὲ πω τῆς μονάδος ἦν νέων θεῶν ὁ Ὀρφεύς,
Κρατὺς μὲν οὖν Ζεὺς πάντα πατήρ, Βάκχος δ' ἐπίκραιρε,

ὕστερον καὶ οὗτος ἦν τῶν νέων θεῶν γεννήτων, ὅτε δὴ τὴν δημιουργίαν ὁλοτελοῦσι τῇ πηγῇ, ἵνα ὁλόκληρος αὐτῶν ἡ νοερὰ ἐπιστήσῃ. ὥστε δὴ φησι καὶ τὸ λόγιον,

Ταῦτα πατὴρ ἐνόησε, βροτοὶ δέ οἱ ἐψύχωντο,

καὶ πάλιν ὅτι ταῦτα πατὴρ καὶ ἐψύχωντο κατ' αὐτὴν μένην τὴν δημιουργικὴν νόησιν· οἱ δὲ νέοι θεοὶ τὴν ἀλογικὴν ὁλόκληρον ταύτην ἐκφαίνουσιν, ἐξ ἧς ἑαυτοῖς ἐκφανεῖς δημιουργίας πληρούμενοι τῆς δημιουργικῆς μονάδος.

Ex eodem.

Ταῦ πυρὶ δὲ βροτοὶ ἐμπελάσσας ἠδὲ θεν φάος ἕξει,

Ex eodem.

Δηθύνουσι βροτοὶ κραιπνοὶ μάκαρες πελέθουσι.

Affertur hic uersus non multo post proxime præcedentem, uideturque idem esse ex eodem.

Ex eodem Proclo.

Τὸν γὰρ ἕτερον πρότερον, τοῦτ' ἐστὶν ἀληθῆς ἀμείνω παρεμφαίνει τῶν ἄλλων. τοῦτο δὲ ὅμοιον τῷ παρ' Ὁμήρῳ,

—γλυκερὸν γὰρ τέτυκτο Διὸς ὀχεσφι μέλιτι.

Τοῦτο δὲ λέγει ὁ ποιητὴς τοὺς θεοὺς ὡς, κατὰ τὴν ἑνότητα Διὶ μείναντας πρώτῳ. οὗτος δὲ καὶ ἡ Διοτίμης θεολογία φησὶ συμπεπληρῶσθαι τὸ πάσαν ἐκ τριάδος. λέγει γοῦν ἡ ψυχὴ πρὸς τὸν Δία ὑπάρχοντα τὸν δημιουργὸν αὐτῆς τὸν πατέρα,

—μετὰ δὴ πατρικὰς ἀρχὰς οἰσέω
Ψυχὴ ἐγὼ νεῖσα, θεοφιλήσουσα τὰ πάντα, κατὰ θεσπόν.
Νοῦν μὲν ἐμοὶ ἔδωκε πατὴρ, ψυχὴν δ' ἐνὶ σώματι δέρξαι,
Ἡμέας ἐγκατέθηκε πατὴρ αἰδοῖόν τε θεῖόν τε.

Καὶ τὰ Πυθαγόρου ἔπη λέγουσι μάλα τοιαῦτα, ἅπερ θεῖόν τε αὐτὸν, πατέρα καλῶ, καὶ τοὺς ψυχοὺς ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ γίνεσθαι, καὶ ἐς αὐτὸν πέμπεσθαι ἐλπίδα, καὶ τὸν ἀρετὴν βίον.

Ex eodem.

Ἡ δὲ νοερὰ φύσις, ἐφ' ἑαυτὴν ἀεὶ πρὸς τὸ συμπαρεῖσθαι τοῖς ἀεὶ ὄντων δημιουργικῶν αἰτίων, καὶ τὸ πέρας τῷ ἀπείρῳ μιγνῦσα πλείονας ἐποίησε· πάντως δὲ λέγειν καὶ δυνάμεων δεῖ· ὧν κατὰ μίαν ἕκαστα ὑφίσταται. καὶ διὰ τοῦτο ἀεὶ διοῦσα, καὶ οὐκ ἀπολείπουσα τὸ εἶ ἦν, καὶ ὁ πρὸ ἐκείνου ἀπείρου χρόνος καλοῦμαι, ὡς ἀγάλματα τοῦ ἀεῖ, παλιγκότου δὲ τὸν ὅλον αἰῶνα τοῦ ἑαυτοῦ ἐκείνης δυνάμεως, καὶ τὸν μὲν οὐρανὸν τὴν ἑαυτῆς εἰκόνα σωθήσουσι, πλὴ δὲ ἡλίου τὸ δι' ὃ τὸ οὐρανοῦ κυκλοφορίαν, πάντως δὲ τὸ μεσεκὲ σωσιφαίνουσα τοῖς ὅλοις. διαιτᾶ δὲ οὕτω, προελήλυθεν ἀπὸ τῆς ζωοτόκου θεᾶς.

Νῶτοις δ' ἀμφὶ θεᾶς Φύσις ἄπλετος ἠώρηται,
ἀφ' ἧς πᾶσα ζωὴ πέφυκεν, ἢ τε νοερὰ καὶ ἡ ἀλόγιστος τῶν

Qui sequuntur versus, à Procla afferuntur, partim sub λογίων, vel λόγου, partim sub θεολογίας vel μυσταγωγίας Θεοδώρου titulo: & petita hinc testimonia cum Orphicis interdum coniungit.

Εἰ δ' αὖ καὶ ταῦτά τις εἰς τὸν Ὁμήρου ἥκοιτο αἰσχύνειν ἐλθὼν, πάντως ὑπ' ἀπορίας λόγων, συμφωνῶν μὲν πάσῃ ἱερατικῇ ἀποδείξει θεωρημάτων, συμφωνῶν δὲ πάσῃ τελετῇ καὶ πᾶσι μυστηρίοις, καὶ πᾶσι θεῶν ὑπηρεσίαις· ὡς ὅταν τι καὶ ὑπερ γνωμῆς ἄλλοθεν ἢ θεῶν αὐτῶν φήμης παραδέξασθαι. ἐν ἅπασι γὰρ τοῖς εἰ θεοῦ πάσας μᾶλλον ἑαυτῶν ἐκπεφύκασι μορφάς, πολλὰ ἀγράμματα ἐξαλλάττοντες φαίνονται. καὶ ὅτι μὲν ἀπίστων αὐτῶν ἐκκέκλεικται φῶς, ὅτι δὲ εἰς αὐθεόπτου μορφὴν ἐγκαταπεμφθὲν, ὅτι δὲ εἰς ἀλλοίων τύπων ἐκπεπλυθὲς· καὶ ταῦτα καὶ ἡ ἔκστασις μυστικὴ καὶ ἡ θεοδίδακτος ταῦτα δὴ φασι διαφωνοῦσαι,

Πῦρ ἰκέλον σκιρτηδὸν ἐπ' ἠέρος εἴδομαι ἴκτην
Ἢ καὶ πῦρ ἀτύπωτον ὃ δὴ Φαυλῶνες θέουσιν,
Ἢ Φοῖς ταλούσιον ἀμφιγυήεν ῥιζάων ἐλιχθέν.
Ἄλλα καὶ ἵππον ἰδεῖν Φωτὸς πολέον ἀστράπτοντα,
Ἢ καὶ πυρὸς θοὸς νώτοις ἐπιχρύβδην ἵππους,
Ἐλπόμενον, ἢ χρυσοῦ πεπυκασμένον, ἢ πολίγυμνον,
Ἢ καὶ ζόην ἔοντα καὶ ἐρικῶτ' ἄλλα νώτοις,

καὶ ὅσα τοῦτοις ἀφεξῆς τὰ λόγια ἀκτενίζηται, οὔτε ἀλλοίωσιν, οὔτε παιδιὰν, οὔτε μεταβολὴν ὑπὸ τῶν ἐκπεπτωκότων πατὴρ, ἀλλὰ τὰς μυθίζεις αὐτὰ διαφόρους ὑπομένοντα.

Ex Proclo.

Ρεῖν δὲ ἄψυπτος ὅλης θεογαμείας, ὅτι θεῶν πᾶσι κάλυξις καὶ ἄκρας πρόπτυξις, μυρίων καὶ ἕνωσις ἡ τῶν πάντων εἰς πατέρα τὴν ἕνα δημιουργίας, ἐς τὸ τοῦ χρόνου εἶναι σωτῆρα λέγεται τῆς Νυκτός, κακεῖθεν πληθυνθεῖσι τὰ θεῖα νοήσεων, καὶ τὰς τῆς δημιουργίας ἀρχὰς ὑποδεχομένη, ἡ ἀποφάσεις (εἰ θέμις εἰπεῖν) ἀπόπαυσις ἐξελύσεν. καὶ δὴ καὶ τὸν πατέρα σωζομένων εἰς τὸν τῆς δημιουργίας αὐλῶνα, φυλάττων Νυκτὸς θεολόγος ἐπαίνησε λέγων,

Μᾶζα θεῶν ὑπάτη, Νυκτὸς ἄμβροτε, πᾶσι τέκνοις
Φράζεο,
Πᾶς χρή μ' ἀθανάτων ἔρχην κρατερὸς φρένα θέλξαι.

καὶ ἀκούει παρ' αὐτῆς,

Αἰθέρι παῖ πατρὶ μέγ' ἀφάτῳ λαβὲ τερσὶ σὺν μέσσῳ Οὐρανῷ.

καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς ἀπολελύσθαι τῆς κοσμοποιίας. φεύγει δὲ τὸν Κρόνον πάλιν μετὰ ζεὺς δεσμοὺς μογεροὺς ἀχλύοεντος φυσιν,

Ὄφρα οἱ ἡμετέρῃσι χθονὶ δόμεν εἰκέτι θάλαμον.

Καὶ ἡ μὲν πάντων πλεγμάτων πάντα τὰ ποικίλα ἁπλόητι καὶ μονάδι ἑνοειδεῖ συνέχουσα, καὶ πᾶς ἄλλως ἕκαστα ἑνὶ πάντα πληροῦσαν, ἡ τοῦ αὐτεξούσιον αὐτομαιώσιν τὸ αὐθύπαρκτον, ἡ θεὸς πᾶς ἀφωνὸς αἰτίας πᾶσ' ὅλων αἰτιοπεπέμφως ; ἀφ' ὧν αὐτὸς πεπληρωμένος,

Μείλιον ἐκ κραδίης ἀπὸ φέρεον πάλι θέσκελα ἔργα.

Conferendus est autem hic locus cum alio eiusdem Procli, quem habes supra, p. 92. Vbi pars eorundem Verborum Orphei exstat.

Google

Paulopòſt.

Καὶ μὲν ἡ τοιαυτὴ περὶ παίδων διδασκαλία πλείστῃ πεδ' ἄρων τοιχείων τελειότητα ἐρμηνεται. βέδυ μὲν γὰρ τὸ Φρύγες τὸ ὕδωρ φασὶ καλεῖν· καὶτὰ καὶ Ορφεύς,

Καὶ βέδυ νυμφάων καπνολεύσε᾽ ἀγλαὸν ὕδωρ.

Ex eodem.

Ἔστιν ὕδωρ ψυχρὸν, θάνατος δ᾽ ὑδάτοιστιν ἀμοιβὴ,
Ἐκ γὰρ ὕδατος γαῖα, τὸ δ᾽ ἐκ γαίης πάλιν ὕδωρ,
Ἐκ τῆσδὲ ψυχὴ ὅλον αἰθέρα ἀλλάσσουσα.

Ex eodem.

Ἤδη δὲ καὶ Ὅμηρος φαίνεται πεπεσκηκὼς ἐν ἔπεσι τοῦτον ὡς ἔτυχεν μαντικὸς ὑπόλυσι λέγειν,

Εἰ μὴ δὴ σὺν Διὶ γε βιάζεται εἶδον ἐγὼν,
Νοῦσον δ᾽ οὔτινα δεῖ Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι,
Οὐδὲ κύκλωπος Διὸς αἰγιόχου ἀλέγειν.

Καὶ ὡσαύτως Ορφεὺς κἀκεῖνα ἐπεσιμάφων φερόμενος ἔφησεν,

Τῆς Διὸς μεγάλοιο, πάτερ Διὸς αἰγιόχοιο.

Ex eodem.

Paſſ uerſus antea allatos, quorum initium eſt, Φῶτες ἔρεμα εἰς Ἅιδος δόμους.

Οὕτως μὲν δὴ Ορφεὺς κέκτηται πάντα σωπῇ πεπλασμένα,

Ἀλλὰ σὺ μὴ μάλλον βροτὸν πικαλύμενον βράδυνε.
Ἀλλὰ πολύμαλλος τρέφας θεὸν ἱλάσκεο.

Ex eodem.

Ὀρφέως εἶσιν ποιήματα.

Ὡς οὐ κύπτεροι ἦσαν ἐγὼ καὶ εἶγλον ἄλλο γυναικός.

Ὅμηρος αὐτὴν μὲν λέγει, οὐκ αἰνότερον καὶ κυπρογενὲς ἄλλο γυναικός.

Ex eodem.

Ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ Θρᾷξ ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ τῆς ἐφαπτικῆς τοῦ ἐκ τοῦ ἔρχεσθαι συμβόλου φησὶ χρῆναι λέξει, Ἐσήμαινόν γ' οὖν οὐ διὰ λέξεως μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ συμβόλων ἔνιοι τὰς πράξεις. διὰ λέξεως μέν, ὡς ἐγὼ τὸ λεγόμενα Δελφικὰ πρᾶγματα, τὸ Μηδὲν ἄγαν. καὶ τὸ Γνῶθι σαυτόν, καὶ τὸ Εὖ πίει· διὰ δὲ συμβόλων, ὡς ὁ, τὸ ζῷον ὁ τρεφόμενον ἐν τοῖς ἀνθρώποις πυθόμενον, ἑλκυσμὸς παρὰ Δίγυπτίοις, καὶ τὸ ἀνθρώπων μὲν διδόμενον τοῖς θεοῖς αὐτοῖς. φησὶ γὰρ ὁ Ὀρφεὺς ὁ Θρᾴκιος,

Θνητῶν δ' ὅσα βροτοῖσιν ὑπὸ χθονὸς ἔργα μέμηλεν
Οὐδὲν ἐγὼ μίαν αἶσαν ὑπὸ φρεσὶν, ἀλλὰ κυκλῆσαι
Πάντα πέλεν· ἕνεκα γὰρ ἐν μέρος οὐ θέμις ἔστιν
Ἀλλ' ἐγὼ ὡς ἥρξαντο θρόμου μέρος ἶσον ἕκαστος.

Οἱ γὰρ παλαιοὶ ὅτε τῆς θεσπίτης ἔφης σύμβολον ἐποιοῦντο, ἢ ἔπος ὑπισχνοῦντο οἱ πολλοὶ ἅπαξ μὲν χαρπὸς δ' ὅλου θάλλειν καὶ αὔξεσθαι, διαμένοντας ὑπομένειν, σφᾶς δὲ αὐτοὺς ὀλίγον εἰκηγέναι τὸν τῆς ζωῆς χρόνον. ὥστε χρῆναι δόξασι τοῖς θεοῖς βούλεσθαι. ἵνα δὲ καὶ ἵνα ὑπισχνῶνται ὅσα ὡς αὐτοὶ ἂν κάμοντα, οὕτω καὶ τοὺς ἐκ τοῦτον τὸν βίον ἐκχώρους ἐκλιπεῖν, καὶ πυρὸς ἔργον ἡμῖν σπάσαι.

σημαι δέ σοι αὐτὰ τῶ Ὀρφέως τὰ ἔπη, ἵν' ἔχῃς μᾶλλον ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τὸν μυσταγωγόν.

Ὡς εἰπὼν, πάντας ἀνέσυρε, δείξε δὲ πάντα
Σώματα δὴ τὰ πρὶν ὑπὸ τύμβῳ παῖς δ' ἦεν Γαλαξοῦς,
Χειρὶ τὰ μὲν ῥίπτασκε γελῶν Βακχοῖς ὑπὸ κόλπους,
Ἡ δ' ἐπὶ σοῦν μείδησε θεὰ, μείδησ' ἐνὶ θυμῷ,
Δέξατο δ' αἰόλον ἄζυγος ἐν ᾧ κυκεὼν ἐνέπαιπε.

Ex eodem.

Τὰ δὲ Διονύσου μυστήρια τέλεον ἀπέδρασεν· ἐν οἴδε πολλὰ ἔπη, ὑπόκωφα κυνῆς ἀπεχρῶντα Κουρήτων, δῆλα δὲ Διονύσου Τιτῆνι, ἀπαίσιοντες παιδολεκτέοντα ἐξόρμησιν οὗτοι δὴ οἱ Τιτῆνες διέσπασαν, ἐν τοῖσδε ἔχει ἔπη, ὡς ὁ τῆς τελετῆς ποιητὴς Ὀρφεὺς φησὶν ὁ Θρᾴκιος,

Κώνος καὶ ῥόμβος καὶ παίγνια κἀμπρισίγματα,
Μῆλά τε ῥοδόεντα καλὰ παρ' Ἑσπερίδων λιγυφώνων.

Ex eodem.

Εὕροις δ' ἂν καὶ Ὅμηρον, ὅτι μέγαν ποιητὴν, ἐκθέσθαι τὰ ἔπη,

Οἷον δ' ἀμφὶ ἄνακτι ἄναξ ἐλελιζετ' ἐλαίης,
ᾗ τε ἐξῆς, καὶ ἔξιν μετενηνοχέναι παρ' Ὀρφέως ἐκ τῆς Διονύσου ἀφανισμοῦ, ἔνθα τῇ Θεσμοφόρῳ δῆλα τὰ Κρόνου Ὀρφικὰ πεποίηται·

Κὰτ' ὀδοὺς χιμώσας παχὺν αὐχένα, καὶ δὲ μιν ὕπνος
Ἥρπασε παυδαμάτωρ.

Εἶπε δ' Ὅμηρος δῆλα τὰ Κύκλωπος μετήγαγε.

Ὅς μοι κασιγνήτην ὁμομήτορα Τηθὺν ὄπυιεν.

Ex Dione Chryſoſtomo.

Ἔθετο δὲ καὶ νεῶν ἅμιλλαν· καὶ Ἀργὼ ἐνίκα· καὶ μετὰ ταῦτα οὐκέτι ἔπλευσεν, ἀλλ' αὐτὴν ἀνέθηκεν ὁ Ἰάσων ἐνταῦθα τῷ Ποσειδῶνι. καὶ τὸ ἐπίγραμμα ἐπέγραψεν, ὃ λέγουσιν Ὀρφέως εἶναι.

Ἀργὼ τὸ σκάφος εἰμί· θεῷ δ' ἀνέθηκεν Ἰάσων
Ἴσθμια καὶ Νεμέοις στεψάμενον πίτυσιν.

Ex Clemente.

Καὶ τί θαυμαστὸν εἰ Τυρρηνοὶ οἱ βάρβαροι αἰσχροῖς οὕτω τελίσκονται παθήμασιν, ὅπου γε Ἀθηναίοις καὶ τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι (αἰδοῦμαι καὶ λέγειν, αἰσχύνης ἔμπλεως) ἡ περὶ τὴν Δηὼ μυθολογία; ἀλωμένη γὰρ ἡ Δηὼ κατὰ ζήτησιν τῆς θυγατρὸς τῆς Κόρης περὶ τὴν Ἐλευσῖνα (τῆς Ἀττικῆς δὲ ἐστι τοῦτο τὸ χωρίον) ἀποκάμνει, καὶ φρέατι ἐπικαθίζει λυπουμένη. τοῦτο τοῖς μυουμένοις ἀπαγορεύεται εἰσέτι νῦν, ἵνα μὴ δοκοῖεν οἱ τετελεσμένοι μιμεῖσθαι τὴν ὀδυρομένην. ᾤκουν δὲ τηνικάδε τὴν Ἐλευσῖνα οἱ γηγενεῖς· ὀνόματα αὐτοῖς, Βαυβὼ, καὶ Δυσαύλης, καὶ Τριπτόλεμος· ἔτι δὲ, Εὔμολπός τε καὶ Εὐβουλεύς. βουκόλος ὁ Τριπτόλεμος ἦν, ποιμὴν δὲ, ὁ Εὔμολπος, συβώτης δὲ, ὁ Εὐβουλεύς· ἀφ' ὧν τὸ Εὐμολπιδῶν καὶ τὸ Κηρύκων τὸ ἱεροφαντικὸν δὴ τοῦτο Ἀθήνησι γένος ἤνθησεν. καὶ δὴ (οὐ γὰρ ἀνήσω μὴ οὐχὶ εἰπεῖν) ξενίσασα ἡ Βαυβὼ τὴν Δηὼ, ὀρέγει κυκεῶνα αὐτῇ. τῆς δὲ ἀναινομένης λαβεῖν, καὶ πιεῖν οὐκ ἐθελούσης (πενθήρης γὰρ ἦν) περιαλγὴς ἡ Βαυβὼ γενομένη, ὡς ὑπεροραθεῖσα δῆθεν, ἀναστέλλεται τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐπιδεικνύει τῇ θεῷ. ἡ δὲ τέρπεται τῇ ὄψει ἡ Δηὼ, καὶ μόλις ποτὲ δέχεται τὸ ποτὸν, ἡσθεῖσα τῷ θεάματι. ταῦτ' ἔστι τὰ κρύφια τῶν Ἀθηναίων μυστήρια· ταῦτά τοι καὶ Ὀρφεὺς ἀναγράφει. παραθή-

Κέκλυθι ζάξιν ἅπασιν ὅσην τετράζεται δαίμων,
Ἐκ τε μιῆς νυκτὸς ἠδ' ὀξέος ἡμέρης αὐτως.

Ex eodem.

Μέμνησαι ζώντος τῆς Νεμέσεως καὶ Ὀρφέως ὠγυγίου,
Ἀγραύλη κούρη ἣ πέλει πρὸς ἅπαντα Φερέζην
Σπέρμασιν, ἐς ἣ φυτόσιν ἐναίσιμος, ἔν τε βόσ-
θρεσιν
Βάλλειν ἔργα πάντα, ζά τε δρυὸς ἄκρα λέγονται·
Οἴνας δ' ἐκαλέσαθην ἐπὶ συγάς ἐκ ἐλάδα
Ἰκαρίου κούρη λίνους ἐς ἀδίκους εἰνάς·
Μνωομβρίη ὅπα λυγρὰ Διενύσοιο ἔκητι
Ἀκτῆοι μήπαν τε, μὰ ἣ δεδμημένοι αἰνῆ,
Ἰκάρεον, καὶ μὲν συφλαῖς κορύνησι δάϊξαν,
Σφαλάρδμη δώροισι χορημανέοις Ἰάχχου.

Ex eodem.

Ὄρος καὶ Λειβήθριον ἔστιν· αἰνὰ δὲ πόλις
Τῆς γῆς Θρακῶν τῶν Ὀδρυσῶν· ὧν ὁ Ὀρφεὺς ἐκ τάφρας
Γεγαὼς δ' οὗτος ὁ αἰὴρ ὢν τῆς αὐτῆς βιβλίοις.
Νῦν δ' ἄγε μοι κούρη Λειβηθρίὰς ἔννεπε μοῦσα.

Ex eodem.

Οὐδ' ἐπὶ Φίλλαιο θοώτερος αὐδήσαιο,
Ὅς τε δ' ἀνθρώπους ἐπέτρεχεν, οὐδ' ἔτι κεφτὸν
Σίνετ', ἀπούρας γῆα φέρων ἀπὸ λήϊα αὖων.

Ex Platone.

Λέγει δέ που καὶ Ὀρφεὺς ὅτι
Ὧνπερ ἕνεκα πεῦσιν κεκλῆρῶσθαι ἦρξε γαλμοῖς,

Οἴλω ζῆξιν ἔχοντε κυρεῖ. μεγάλη δὲ χρέος ὄζει
Ἡδμοσύνη ὡς αὖτη παρέζεται κλέος αὐτῳ μιλυόεν.

Ex eodem,

In hec primo versum ἀμφὶ Hesiodi,

Ἤματα τ' οὐδὲ δύω πεφυλαγμένος, εὖ κε μάθοις αὐ
Περσεΐδῃ δμώεσσι. &c.

Μετὰ τὰ τοῦ Ἔργων διδασκαλίαν καὶ τὰ λοιπὰ ἐπόησεν τε καὶ παραίνεσιν, ναῦν ὁρμολαμβάνειν ἀπὸ τῆς παλιώσης ἐφημερίδων καταρχὰς καὶ φησὶ πλείω τούτων πόρῳ τοῦ Ἔργων καθέκαστα χρήσιμος, κἂν δειλὸς καὶ πυθμενόμορος καὶ κακοξύλος, ἔπ' ὃ καὶ ψευδῶς· καὶ οὐχ ὡς τὸ μέγας Ὀρφεὺς, διδασκαλικός τε ἐν πᾶσιν μᾶλλον ἀποδείκνυται, καὶ τὰ πλοῦ τυχὸν ἐμπείρως καὶ ἀληθῶς. ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὕτω φησὶ,

Πρῶτον μὲν πρώτῳ ἐνὶ ἤματι Φαίνεται Ἄρης,
Μιλυὴ δ' ἐς τ' Ἀρῆν ἀλιτέλλεται, ἰσχεο δ' ἔργων.
Τῷ δ' παρεξανύσασα, Φύσιν δ' ἴκταρον αἰεὶ Φαίνε.
Αὐτὰρ ἐπὴν τρίτην ἦμαρ ἀπ' αὐτοῦ θεν ἠελίοιο,
Πᾶσιν ἀληθείοισι Φυτοσπόρου εἰς τίν ἀλωήν,
Τετράδι δ' αὖ ζομένῃ πολυφεγγέα λαμπάδα τείνει.

Ex eodem.

Postquam dixit Orpheum scripsisse non talem ἐφημερίδα, sed eam διδασκαλικήν.

Τῶν δωδεκαετίδων δ' ἡ καταρχὴ, ἔνθα δὲ,

Δεῦρό νεῦ, οὐδ' ἐμοὶ καθιερὸς ἀκτὰς τε πεδίοιο,

Κέκλυθι

Ex Tzetze.

Ἡ δὲ πᾶσι θρεπτὴ ἥρωες λέγεται ὧδε φησὶν Ὀρφεύς.
Μητέρα σὴν ἠρῶον ἄρε τιὼ ἀπαλὴν ἐρατεινὴν.

Ex eodem.

Ἡσιόδου ἔργα καὶ ἡμέραι τὸ βιβλίον ἐπιγέγραπται, ἅτινα διδασκαλία γεωργίας, καὶ ἡμερῶν καθ' ἃς δεῖ τάδε καὶ τάδε πράττειν. Οὕτω δὲ ἐπιγεγράπται ὡς πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἑτέρων αὐτοῦ πεντακαίδεκα βιβλίων, ἀλκαίδος, θεογονίας, ἡρωογονίας, μαντικῶν καταλόγου, καὶ λοιπῶν ἁπάντων. ἔστι δὲ ὡς ἀντιδιαστολὴ τῶν μικρῶν Ὀρφέως ἔργων καὶ ἡμερῶν· ὧν ἔργων Ὀρφέως, ἔστι τὰ δὲ γεωργίας, οὕτως ἔχει ἡ ἀρχή.

Εἰ γεωπονίας σε φιλομβρέος ἵμερος αἱρεῖ,
Καί τ' ἐπὶ χρυσείης ζυγὸς ἐντύνεαι ἔργα,
Γαῖαν ἐπὶ ζειδωρον ἄγων δικαμπέα δρέπανα,
Ἠὲ γυναῖς ἐνὶ κλίμακα μεσημβρίαν λελίηαι
Κατ' ἐέλμαι, ἓ λαρὸν ὑπὸ ῥινὸς εἰδαρ ἐλέσθαι
Ἱμείρῃ, σκαπάνην τε λαχὼν ἀμβρόσιον αἶαν·
Αὐτίκα δή σοι πᾶσαν ἐπιγνώμην καταλέξω,
Ὅπως αὖ πανάλοα σελίνη πεπότηται
Ὁμπνιά σοι Δήμητρος ἀερσιόεσσά τε βάκχου
Δῶρ' αἰὰ πεμπέμεναι, ἠδ' ἐπὶ γαῖαν ὅλεθρον ἐπίζειν.

Καὶ τῶν μὲν ἔργων Ὀρφέως οὕτως ἐστὶν ἡ ἀρχή· αἱ δὲ ἡμέραι, ἅτινα αἱ ἐφημερίδες αὐτοῦ, ἄρχονται οὕτως.

Ταῦτ' ἐδάης Μουσῶν θεόφρασδ. εἰ δέ σ' ἀνώγῃ
Θυμὸς ἐπαυμύσας μιὴν κῦ μοῖραν ἀκοῦσαι,
Ῥεῖά σοι ἐξερέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.

ληιάδεω Ἀχαιῶν, γήγαρεν, ἐλεύσιμος ὢν ἀρχῆ καὶ τῷ κζ' ἔτει πίνων ἐκπιεῖν μάστρου, ἵνα μὴ δέξῃ τῷ θεῷ ὧν ἐνέπαιρε μεμηνὼς παρόντος.

Ex Stobæo.

Ζεὺς δ' ἐνοραῖ γενέων ὁπόσοι τ' ἴσουσι θέμιστας,
Ἠδ' ὅσοι οὐκ ἀλέγουσιν, ἀείραντες δίκα θυμὸν ἔχοντες·
Καὶ τοῖς μὲν παρέφρον τε καὶ ἥπιος ἐσθλὰ διδοῦσι,
Τοῖς δ' αὖ κακὰ φρονέων νεμεσίζεται ὀμφὴ δικάσσαι.
Δειναὶ δὲ κῆρες μοῖραι ἐγγύθεν εἰσὶ ἔχηνες.

Ex Sexto philosopho.

Οὐ γὰρ νόμοι, πόλεων ἁπάντων σύνδεσμοι· καὶ ὡς ψυχὴ σώματος ἀφαιρεθέντος φθείρεται, ὕπου νόμων αἴρεσθέντων καὶ αἱ πόλεις διόλλυνται. παρὸ καὶ ὁ ηθολογος Ορφεὺς τὸ ἀναγκαῖον αὐτῶν ἔκφαίνων, φησί,

Ἦν χρόνος ἰοὶ κα φῶτες ἀπ' ἀλλήλων βίον εἶχον
Σαρκοβόρῳ, κρείσσων δὲ τὸν ἤπιονα φῶτα δίκη γε.
Μηδενὸς γὰρ ὄντος παρόντος νόμου, ἕκαστος ὢν χρῆσθαι τὸ δίκαιον ἔχει.

Ex Plutarcho.

Ἀλλὰ μὴν καὶ ἔγκειται ὑπὸ πέντε ῥηθέσιν φαυλοζόοις, ἃ καπνοῦσας, ὧν πρώτην ἔχει τὸ μάτεον· δεύτερον δὲ, τὸ σύμμαζον· καὶ τρίτον, ὁ νεῖς· καὶ πέμπτον, ᾧ σβεννύω δίπτημαι καὶ τέχνα καὶ δίξαι ἀληθεῖς πίμπον, εἰ ἴις ἡδονὴ καθαρὰ καὶ ἀνύς τὸ λυπηρὸν ἄκρατος· ὡς δὲ λήγᾳ, τὸ Ορφικὸν ὑπονοεῖτον,

Ἕκτῃ δ' ἐν ῥηθεῖς καπνεύσαντι θυμὸν ἀσιδῆς.

ἴσμεν καὶ χωλὸς ἕκαστον. τὸ μὲν γὰρ, χωλὸς ἕκαστον, ἀφ' ἧς ἐπροπὴς πιεῖ· τὸ δὲ, ἓν δὲ τὰ πάντα, ἀφ' ἧς ζωπότητος.

Ex eodem.

Παρ' Ορφεῖ τὰ φύσεως ἔργα, κλυτὰ θεσπεσιφρόνεται,
Καὶ Φύσεως κλυτὰ ἔργα μιμεῖσθαι, καὶ ἀπείρητος αἰών.

Ex eodem.

Οὐ μόνον οἱ ἀκριβεστικοὶ λέγουσι τὴν τῶν πάντων κίνησιν ἀνθρώπους ἔχειν, ἀλλὰ καὶ Ορφεύς, οὕτω πως διαλέγων,

--θνητοὶ μέλεοι δὲ ἀνθρωποι
Χωλεῖς ἀπ' ἀθανάτων ναίειν ἕδος, ἢ μέσας ἄξων
Ηελίῳ τρέπεται πτυνοῦ μόρος, οὔτε θ' ἁλίλα
Ψυχρὸς ὑπὲρ πεφαλῆς, ἄτ' ἔμπυρος, ἀλλὰ μενοινῶν.

Ex Diodoro Siculo.

Τοὺς Ἕλληνας φασὶ τοὺς παλαιοὺς τοῖς θεοῖς χαρίσασθαι δύναμιν καλῶν, διὰ σχολῆς μεταπεθέσης ἀφ' ἑαυτὸν τὴς λέξεως. τὸ γὰρ παλαιὸν ἐνομάζοντο χαῖρε μητέρα· καθάπερ καὶ ὁ Ορφεὺς ἐποίησεν λέγοντα,

Γῆ μήτηρ πάντων, Δημήτηρ αὖθις δευτέρα.

Ex Iustino Martyre.

Ὁ δὲ ποιητὴς Ὅμηρος τῆς ποιήσεως ἐπιτεχνώμενος ἐξουσίαν, καὶ πάνυ ἐν ἀρχῇ τῆς πολυλογότητος Ορφέως ζηλώσας δόξαν, μυθικῶς μὲν πλείονων θεῶν μέμνηται, ἵνα μὴ δόξῃ τῆς Ορφέως ἀπᾴδειν ποιήσεως· ἵνα δ' ὅτι ζηλῶσαι θεοῦ κτῆσιν, ὡς καὶ ἀφ' ἧς ἐποιήσατο τῆς ποιήσεως ἔπους ἢ θεὸς αὐτὸν σημαίνει φάσκων· τῷ γὰρ Ορφέως,

Μοῦσα θεὰ μοι ἔνεπε Δημήτερος ἀγλαοκάρπου,

ἐν ἀρχῇ τῆς ποιήσεως εἰρηκώς, αὖθις Μοῦσα θεὰ μοι ἔνεπε Πη-

εὖτε ὧπαν φεὺς πὼ ἀκολὼ καὶ ἔχε καὶ ζῦπο τὸ ἀνόμματος κατ' φικόναπῆ νοητοῦ θεοῦ, φεὺς ἐν ἀπείκασε. καὶ γὸ ἀνέπαναν αἰόμματον ἔρωτα φησὶν ἔχειν Ορφεύς.

Ποιμαίνων πεφαπίδιοσιν αὐόμματον ὠκὺν ἔρωτα.

Ex eodem.

Κρείνει μὲν οὖν Ζεὺς πάντα παπῆρ, Βάκχος δ' ἐπέκραινε.

Ex eodem.

Τὰ πίνυν ὅλα φεὲ ἔχων ὁ Ζεὺς, καὶ πάντα μοναδικῶς καὶ γονεῶς ἡβ' ὢν χρήσιμος μετὰ τῆς νυκτὸς υφίσπη, ᾧ πάντα τὰ ὑλικὰ μια. θεῶν τε, καὶ παὶ μοίρας τῶ παντὸς. λέγ χουῶ φεὸς αὐτὸν ἡ νὺξ ἐρωτῶσακτα,

Πῶς δέ μοι ἔν τι τὰ πάντ' ἔσεσ θ' χωρὶς ἔκασεν,
Αἰθέρ πάντα τε μέσ ξ ἀφατῳ λαῖδε, περὶ δ' ὠὰ μέσῳ
Οὐρανὸν, ὃν δέ τε γαῖαν ἀπείρεπον, ὃν τ' θάλασσαν,
Ἐν δέ τε τέρεα πάντα πάτ' ὀυρανὸς ἐστεφάωπο.

Καὶ δὴ καὶ φεὸν δ' ἄλλων ὑποδηλῶν δημιουργημάτων, ἐπήνεγκεν,

Αὐτὰρ ἐπὴν δεσμὸν κρατερὸν ὄδὶ πᾶσι πενύσσης.

Δεσμὸς πάντως κρατερὸς καὶ ἀβίαλυπος, ὁ ἀπὸ τῆς φύσεως, καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ τῆ νοῦ.

Idem Proclus alibi.

Διὸ καὶ ὁ παρ' Ορφεῖ δημιουργὸς φεὸς ζώντων ἐρωτᾶ ἐξηφιέντος τῶ νύκτα, λέγων, Πῶς δέ μοι ἓν τι πὰ πάντ'.

Ex eodem.

Ἡ σὺκ ἴσμεν ὡς τὰ μὲν Βενδίδεια ἡ Ἄρτεμις θεραπεύειν κατὰ τὸν Θρᾳκῶν νόμον ἐθέλει, καὶ τὸ ὄνομα ἴδιον Θρᾴκιον ἡ Βένδις. οὕτω καὶ Θρᾳκὸς Θεολόγου μετὰ τῶν παλαιῶν σελλοῦς στομάτων ἢ πάλιν Βένδιν εἰς τὸν Ἥλιον ἁρπεμάσατε,

Πλατέην τε, Εὐφροσύνη, Βένδις τε περαπιά.

Τὰ δὲ Γαλήνεια καὶ ἴδιον μυκεφ, λέγειν τῆς Βενδιδείους ἑορτῆς, πάλιν Ἀ Ἡλιαῖ ἔχε τῆς ἑορτῆς τέφαν. εὐκοιῶ ἄμφω μῆ, παῖδες Διὸς, ἄμφω παρθένοι. φοιτᾳ δὲ καὶ ὅτι ἄμφω φωσφόροι ἡ μὲν ἀμέμφως εἰς φῶς ἄγουσα τοῖς ἀφανεῖς λόγους τῆς φύσεως, ἡ φωσφόρος· ἡ δὲ, ὡς τὸ νυκτὸν φῶς ἀναπέμπουσα τοῖς ψυχαῖς.

Δαῖε δὲ οἱ ὃν κήρυθος τε χ' ἀσπίδος ἀκάμαντον πῦρ.

καὶ ὡς ἁρπαζῶν τὰ πάλιν ἀχιλλ, ἧς παρουσιν ουχ ὁρᾶ ψυχὴ ἡ μὲν τὸ θεῖον, ἡ δὲ τὸ ἀθρώπινον.

Afferuntur & hic Versus tanquam Orphei: quòd si & apud alium extet, sumptum ex illo fuisse ducendum fuerit.

Ex eodem.

Οἱ δὲ Ρυθαγόρειοι ἔλεγον ὁ τὴν σύμπασαν θεωρεῖσθαι τὰ στοιχεῖα ἀχῶς, ἄλλως μὲν ὡς ἡλίου, ἄλλως δὲ μετὰ ἥλιον. γῆ μὲν γὰρ αὐθεία, ἡ σελήνη. τοῦτο μὲν οὖν καὶ ὁ θεολόγος εἴρηκε σαφῶς,

Μήσετο δ' ἄλλα γοῆσιν ἀπείρεσιον, ἠῦ τε σελήνην
Ἀθέναπι κλήζουσιν, ὅτι χθόνιοι δ' τε μήνην,
Ἣ πάλλ' οὐρε' ἔχει, πάλλ' ἄστεα, πολλὰ μέλαθρα.

Ex eodem.

Οὔτε ἄρα ὀμμάτων δεῖται ὁ κόσμος ἵνα θεὸς πάλιν ἴδηται,

Οὐ δὲ καὶ Τιτῆνας Πτίλησιν καλέουσιν,
Οὕνεκα ἰσάωλοι μέγαν Οὐρανὸν ἀστερόεντα.

Ex Proclo.

Ὡς γὸ φησὶν ὁ Θεολόγος, οἱ πρῶτοι τεκτονόχειρες τῆ Δὶ παῖ δημιουργικὰς δυνάμεις ἔδοσαν πάσης τῆς ἐγκοσμίου ποιήσεως.

Οἱ Ζηνὶ βροντᾶν τε πόρον, τεῦξαί τε κεραυνὸν,
Πρῶτοι τεκτονόχειρες, οἱ Ἡφαίστου καὶ Ἀθήνης
Δαίδαλα πάντ' ἐδίδαξαν ὅσ' ἔργανες ἐν τάχ' ἐέργει.

Ex eodem.

Καὶ ὁ πέλεμος, μέρος τῆς δημιεργίας, ὧν ἡ τρισπηγικὴ τῆς Δ Θεωᾶς ἵδρυται θεότητος. καὶ πρὸ τούτων ἁπάντων, ὁ ὢν πάσης ὑφεστηκυίας αἰτίας καὶ παντὸς ποιεῖ φρυμένος, καὶ ὢν πηγαία νοήσης τῆς Δ' Θεωᾶς ἀπελαύνομένος.

Ἠδὲ γὸ αὖ μεν αὖτε πρόφρις ετη ὄζεν ἀπασῶν
Γρὴν ἐποίχεσθαι,

φησὶν Ὀρφεύς. οἰκεῖα ἡ πρὸ ὑφαντικὴ προόντος, καὶ ὁ πόλεμος τῆς ψυχαγωγίας Διὸς τοῦτος, ἡ πάντα ἰδίᾳ τετορεύς, ὅσα πὸ πᾶν ἐγκοσμίως. οὐ γὸ ἀλλαχοῦ βλέπουσα ἡ εἰς ἑαυτὸν, πὸν ὡς πρὸ παντὶ ὑφιστανόμενον πόλεμον.

Ex alio eiusdem Procli loco.

Ἡ γὸ [Δ' Θεωᾶ] ἐνιαίως πᾶσιν συνέχουσα πᾶσι παντελικὴν ζωΐαν, φιλόσοφός ἐστι. καὶ ἡ πᾶσαν ὑφαπίωσιν μονοειδῶς ὑπηγουμένουσα, φιλοπόλεμος αὖ εἰκότως καλεῖται. διὸ καὶ Ὀρφεὺς αὖθις αὖτης ἴακόμβους φησὶν, ὅτι ἄρχ αὐτῶν ὁ Ζεὺς ἐπιγλάπτει ὠκὺς τῇς κεφαλῆς,

Ὅπλοις λαμπομένην, χαλκηίοιν αὐθος ἰδέσθαι.

Ex eodem.

Οὕτω γὰρ ἡ δημιουργικὴ πέφυκε ἰσχὺς βουλήσεως, καὶ τὸ χαίρω κεφαλὴ, καὶ ὑπὸ τῆς ἀμείνονος, ἐν μὲν τοῖς μακαρίοις Δυνάμεσιν ὑπὸ τὸν Δία ἱδρυμένον, ἐν δὲ τοῖς ὅλοις οἱ Τιτᾶνες ὑπὸ τὸν Ὀλυμπίων,

Καὶ κεφαλαὶ περὶ θοῦπες, ἀμείνονα δ' αὐτὰ σώσας,
Θέρμος αὐτ' ὀλοῆς καὶ ἀπειροθαλοῦς ὑδρόπλα,
φησὶν ὁ Ἀπολλόφανες. ὃν καὶ Γλαῦκον ζηλώσας, &c.

Ex Athenagora, eodem pertinentia.

Ὁμήρου μὲν γὰρ λέγοντος, Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν· Ὀρφεὺς δὲ (ὡς καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν σαφῶς ἐξεῦρεν, καὶ παῖ γένεσις διεξῆλθε, καὶ ὅσα ἐκάστοις πεπραγμένα εἶπε, καὶ πεπίστευται παρ' αὐτοῖς ἀληθέστερα θεολογεῖν· ὡς καὶ Ὅμηρος ἔφη πολλάκις, θεὸν θεῶν μάλιστα ἐπεπεῖν) ἢ αὖτε πάντων γένεσιν αὐτῶν ἐξ ὕδατος συνίστησε,

Ὠκεανός, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

ἴδιον γὰρ ὕδωρ ἀρχὴ κατ' αὐτὸν πᾶσι ὅλοις, ὑπὸ δὲ τῆ ὕδατος ἰλὺς κατέσπ· ὧν ἡ ἑκατέρων ἐγκυήθη ζῶων δράκων, θεοπρεπεστάτην ἔχων κεφαλὴν λέοντος. ἐξ μὲν οὖν τοῦ ἑνὸς αὐτῶν, θεοῦ θεόγονον, ὄνομα Ἡρακλῆς καὶ Κρόνος. οὗτος ὁ Ἡρακλῆς ἐγκύησεν ὑπ' μεγέθεος ὢν, ὃ συμπληρούμενον ὑπὸ βίας τῆ γεγυμνάκοτος, ὠὸν ἀφῆκε εἰς δύο ἔρρα γμ. τὸ μὲν αὐτοῦ πυρφλιὼ αὐτὸ, ὃ ἐκείνος ἦ ἐπελάβ· τὸ δ' ἑκάτερος χθόν. γῆ. Ὠκεανὸς δ' καὶ θεὸς Γῆ δὲ σώματος. Οὐρανὸς δ' Γῆ μιχθεὶς, γλυκὺ ἡλείας μὲν, Κλωθὼ, Δάχεσιν, Ἄγκυρα ἄδρας δ' ἑκατόγχειρες, Κόττον, Γυγίου, Βριάρεων· καὶ Κύκλωπας, Βρόντην καὶ Στερόπην καὶ Ἄργην. οὓς καὶ δήσας καταπόντωσεν, ἀκμαίους αὐτὸν ὑπὸ τῆ παῖδων τῆς ὀργῆς μεμαθών. διὸ καὶ ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ τοῖς Τιτᾶσι γέγονεν.

Κούροις δ' ἐγκύησας ἐγείνατο πότνια Γαῖα,

Κοῖόν τε Κρονίδ τε μέγαν, Φόρκυν τε καρτερὸν,
Καὶ Κρόνον, Ὠκεανόν θ', Τηρεύνα τ', Ἰαπετόν τε.

Ex eodem, aliquanto post.

Ὡς ὁ ἐνόησε φησὶν αὐτὰρ ὁ Οὐρανὸς ἀμείλιχον ἦτορ ἔχοντες,
Καὶ Φύσιν ἐκνομίλεω, ῥίπτε βαθὺν χοίνης ἐς Τάρταρον.

Paulo pòst.

Τῶν δ' ἄλλων Τιτάνων οἱς πὼ κῆ πᾶσις ὀπιζευλίω ἀνάγκων, ὁ Ὠκεανὸς ἀπεχωρήσε τε πρὸς τὰ τῆς ἐμπαλίξεως, καὶ οὐδιάζει πρὲ τῆς Τάξεως,

Ἔνθ' οὔτ' Ὠκεανὸς μὲν ἐὺ μεγαθρήσιν ἔμιμεν,
Ὁρμηθέντων ποτὲ ῥα σε νόσφι τεκόντος,
Οὐ γνωτή τε βίης, καὶ ἀπόσφαλα λωβήσαντο,
Σὺν Κρόνῳ, ἠδὴ ἄλλοισιν ἀθανάτοις, οἱ πεπίθοντο
Μητρὶ Φίλῃ· ἣ τοὶς γε λιπὼν μέγαν οὐδὸν ἐνδὸν ἐκηλος.
Πολλὰ γ' προφέρουσ', μέγαν ἤμασε ἐν μεγάθροισι,
Σκυζόμενος ἣ μητρὶ, κασιγνήτοισι δὲ μᾶλλον.

Μένει σιῶ ἔτε ἄλλα καὶ ὡδεισι μετὰ τῆς Τηθύος. σκυζόμενος γὰρ αὐτὰ κῆ πὼ ἀσχάτως ὀπιφύγησεν. οἱ δὲ ἄλλοι Τιτᾶνες οἱς ἤθελεσιν ἐπόμενοι καὶ ὡδεσθον. ἡγέτας ἦ αὐτῶν ὁ μέγιστος Κρόνος, ὡς φησι ὁ θεολόγος. καίπερ ὂν ὁ Κρόνος ὑπὸ πρὸς ὦν τῆ ὠκεανοῦ, δηλόσαντα ὁ θεολόγος, πάλιν λέγων, τὸν υἱὸν Κρόνον αὐτὸν κατακαμβαίνειν τὸν οὐρανίον ὄλυμπον, κακεῖ στονιδύνται βασιλεύειν πῶ Τιτάνων· τὸν δὲ Ὠκεανὸν, πλὴν λῆξιν ἄπασαν πὼ μάσην ναίειν ὁ αὐτὸν ἐν πᾶς ἑκατόσοις ῥείθροις ζοῖς μετὰ τὸν Ὄλυμπον, καὶ τὸν ὁπὸ ἄδεσπεν οὐρανὸν, ἀλλ' οὐ τὸν ἀκρότατον.

ὑπὸ δεῦ ἠμὴν Φάνητα πεύσεσθαι ἑκάστα., Ὀλφάς,
Ἂν δὲ Φαέθης ἄλλα φρεσὶ σημαίνοντα δείκνυ·
Νηδύος ἐξ ἱερῆς, πεφασμένα φοβερσπόνδ ἔχ ἔνεκεν,
Ἧς χάριν μὴν ἀπὸ κρατὸς καλὸν τι πεφασμένον
Ἦν ἐσιδεῖν, πὰ δ᾽ λοιπὰ μέρη, φοβερσῖο δράκοντος,
Αὐχένος ἐξ ἄκρου.

ἢ αὖτὴν τὸν Φάνητα δέξασθαι, δεῖν οἱ τὰ πρωτόγονον ζῶον ἐξ ἑαυτοῦ ὄντα ἐν τῷ ὠῷ πεφασμένα, ἢ πάμπαν ἢ χάσμα ἐχ᾽ κεφαλὴν τε, καὶ τὰ ἑξῆς ἀπὸ τοῦ Διὸς, ὅπως ὁ Ζεὺς μεγάλης γένηται.

Ex Proclo.

Θαύμαζεν καθορῶντες ἐν αἰθέρι φέγγος ἀελλῆον,
Τὸ δὲ ἀπέστιλβε χρυσὸς ἀθανάτοιο Φαέθοντος.

Fit autem ab eodem Procla (ſicut ab Athenagora) mentio & τῶν κατὰ τὸν τοῦ Φάνητος, in iis quæ paulo ante ex eo allata fuerunt.

Ex eodem.

Τίκτει γὰρ ἡ Νὺξ Λαθοῦσα τὸν Οὐρανὸν, ὥς φησιν ὁ Θεολόγος,
Ἐπὶ μὲν ἐλώδεις κούρας, ἐπὶ δὲ παῖδας ἄναγκας.
Θυγατέρας μὲν Θέμιν Ἐλεήμονα Τηθὺν,
Μνημοσύνην τε βαθυπλόκαμον, Φοίβην τε Μάκαιραν.
Ἡ δὲ Διώνυσον τίκτεν ἀρίστην εἶδος ἔχουσαν,
Φοίβου τε, Γαίης τε, Διὸς ἠυέτεραν αὐγάς.
Γαῖαν δὲ ἄλλους τοκῆας,

tum, ſed ab ipſo cuncta ſint generata. Eundem etiam Φάνητα nominat, quòd quum adhuc nihil eſſet, primus ex infinito apparuerit & extiterit. Cuius originem atque naturam quia concipere animo non poterat, ex aere immenſo natum eſſe dixit:

Πρωτόγονος Φαέθων, περιμήκεος ἠέρος υἱός.

Aliud enim amplius quod diceret non habebat. Hunc ait eſſe omnium deorum parentem, quorum cauſa cælum condiderit, liberiſque proſpexerit, ut haberent habitaculum ſedémque communem.

Ἔκτισεν ἀθανάτοις δόμον ἄφθιτον.

Sequuntur loci in quibus itidem Φάνητος, τοῦ πρωτογόνου θεοῦ, fit mentio.

Ex Proclo.

Ἔστι γὰρ (εἰ χρὴ διαρρήδην τὰ τοῦ καθηγεμόνος λέγειν) ὁ παρὰ τῷ Ὀρφεῖ πρωτόγονος θεὸς, κατὰ τὸ πέρας τῶν νοητῶν ἱδρυμένος παρὰ τῷ Πλάτωνι τὸ αὐτοζῷον. διὸ καὶ αἰώνιόν ἐστι καὶ τῶν νοουμένων κάλλιστον· καὶ τοῦτό ἐστιν ἐν νοητοῖς ὅπερ ὁ Ζεὺς ἐν νοεροῖς. πέρας δὲ ἑκάτερος τῶνδε τῶν τάξεων. καὶ ὁ μὲν, τῶν παραδειγματικῶν αἰτίων τὸ πρώτιστον, ὁ δὲ, τῶν δημιουργικῶν τὸ μοναδικώτατον. διὸ καὶ ἑνοῦται πρὸς ἐκεῖνον ὁ Ζεὺς διὰ μέσης τῆς νυκτὸς, καὶ πληρωθεὶς ἐκεῖθεν, γίγνεται κόσμος νοητὸς, ὡς ἐν νοεροῖς.

Ὣς τότε πρωτογόνοιο χανὸν μένος ἤρικε παῖον
Τῶν πάντων δὲ δέμας εἶχεν ἐνὶ γαστέρι κοίλῃ,
Μῖξε δ' οἷς μελέεσσι θεοῦ δύναμίν τε καὶ ἀλκὴν,
Τοὔνεκα σὺν τῷ παρὰ Διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη.

Ex Athenagora.

Καὶ πῶς αὖ ἄνθρωπος κεκεμένος καὶ ἐν θεωρίᾳ γεγονὼς

Google

Εὐθὺς ὅτ' ἐκ πεζέπτων χαίης φαέθοντα αἰορύσσων
Χρυσείαις ἀκτῖσι βαλὴ ῥόον ὠκεανοῖο,
Αὐγὴ δ' ἄστεπτος ἢ, αὐὰ δὲ δρόσῳ ἀμφιμιγεῖσα
Μαρμαίρῃ δίνῃσιν ἐλισσομένῃ κὴ πίκλου
Πεζὸς θεοῦ, ζώνῃ δ' ἐὺ ὑπὸ στέρνων ἀμέζητον
Φαίνεῖ' ἐὲ ὠκεανὲ κύκλος, μέγα θαῦμ' ἐσιδέζαι.

Ex eodem.

Solem esse omnia & Orpheus testatur his uersibus,

Κέκλωθε τηλεπόρου δίνης ἑλικαυγέα κύκλον
Οὐρανίαις φροφάλιγξι πεδίδρομον αἰὲν ἑλίσσων,
Ἀγλαὲ Ζεῦ Διόνυσε, πάτερ πίνυ, πάτερ αἴης,
Ἥλιε παγγενέτωρ, παναίολε, χρυσεοφεγγές.

Ex eodem.

Et Apollinē patrōn nōminarunt, nō propria gentis unius ac cuiuslibet religione, sed ut autorē progenerandarum omnium rerum: quōd sol humoribus excitatis progenerandis omnibus præbeat causam. ut ait Orpheus.

Παντὸς ἔχων πέδον ἠδ' ὀλίζονα βυθμόν.

Ex Lactantio.

Orpheus, qui temporibus eius recentior fuit, apertè Saturnū in terra & apud homines regnasse cōmemorat.

Πρῶτιστος μὲν ἄναξ ὅδε θνητῶνιων κόσμος αὐθρώπων,
Ἐκ δὲ κρόνου γθίετ' αὐτὸς ἄναξ μέγας ἀρύπτε Ζεύς.

Ex eodem.

Deum uerum & magnum, πρωτόγονον, primogenitum [Orpheus] appellat, quōd ante ipsum nihil sit geni-

Οὐνεκα δινεῦσιν κατ' ἀπείρονα μακρὸν ὄλυμπον.
Ἀλλαχθεὶς ποδὸς ὦμον ἔχε, πρὸς ὠκυμόρμας ὑ ἔκα-
γον
Παντοδαπὸς κ) καιρὸν, ἀμειβομένοιο χρόνοιο.

Phanetа dixit solem ἀπὸ τῆ φωνὸς καὶ φαεσφόρου, id est à lumine atque illuminatione: quia cunctis ustitur cuncta conspicens: Dionysius (ut ipse uates ait) ἀπὸ τῆ διανέμειν καὶ περιφέρεσθαι, id est, quòd circumferatur in ambitum.

Paulo póst.

Idem uersus Orphei Κελαινὰ nocantes, boni consilij hunc deum præstitum monstrant. Nam si conspexerimentis consilia nascuntur, mundi autem mentem solem opinantur auctores, à quo in homines manat intelligendi principium, meritò bone consilij solem antistitem crediderunt. Solẽ Liberũ esse manifestè pronuntiat Orpheus hoc uersu, Ἥλιος ὃν Διονυσεὺν ὀπίπληστον καλέουσι.

Paulo póst.

Orpheus Liberum atque Solem, unum esse deum eundẽque demonstrans, de ornatu ueste que eius in sacris Liberalibus ita scribit,

Ταῦτά γε πάντα τελεῖν ἱερῆ σκεδὴ πυκάσσατο,
Σῶμα Διὸς πάλαι ἔμεν ἐριαυγοῦς Ἡελίοιο.
Πρῶτα μὲν ἐρυθρὸν φᾶρος ἐναλίγκιον ἀκτίνεσσιν
Πέπλον Φοινίκεον πυρὶ εἰκέλον ἀμφεβάλοντο·
Αὐτὰρ ὑπερθε νεβρὶς παναίολον ὤμοις ἔβαλλε
Δέρμα πολύστικτον ὑπερθ' ἀθανάτοιο κάρηνα,
Ἄκρων δαιδαλέων μέμηλε, ἱεροῦ τε πόλοιο.
Εἶτα δ' ὑπερθε νεβρὶς χρύσεον ζωστῆρα βαλέσθαι
Παμφανόωντα, πέριξ δ' ἔρνεα φορέειν, μάλα τιμήεντα,

Ὃς βεσσῆσι στίεις βεμβρεθ' ὅμιον ἑλύμπιον·
Δαίμονες ἐν φέλεσσι, θεῶν ὃ δ' ὄδυκεν ὄμιλος.
Ἠὲ μοῖραι πιθόντες, ἀμείλικτοί περ ἐοῦσαι·
Ἄφθιτε μητροπάτωρ, ὃ θυμῷ πάντα δονεῖτε·
Ὃς καὶ ἐς αὐέρριες, νεφέλησί τε πάντα καλύπτεις,
Περὶ σῇσι χίζων πλατὺν αἰθέρα. σὴ μὲν ἐν ἄφροις
Τάξις ἀναλλάκτοισιν ἐφημοσύνῃσι τετέλουσα·
Σῷ δὲ βεσσῆνῳ πυρόεντι παρεζόμενοι πολύμοχθοι
Ἄγγελοι, οἵσι μέμηλε βροτοῖς ὡς πάντα τελεῖν).
Σὸν μὲν ἔαρ λάμπει νέον αὖτις περφυρέοισι,
Σὸς χειμὼν ψυχροῖσιν ἐπερχόμενος νεφέλῃσιν.
Ἃς ποτε βακχεύτας βεόμιος διένειμεν ἐπόρευε.

Εἶτα ὑπερφέρ, ἠπτῶς παπτηνέρεα ἀνομάζων πὶ θεόν,

Ἄφθιτον, ἀθάνατον, ἠὲ τὸν μόνον ἀθρενάτισιν,
Ἐλθὲ μάγιστε θεοῦ πάντων κεραιῆ σιεῦ αἰάγκη.
Φέλκτὸς, ἀήτητος, μέγας, ἄφθιτος, ὃν σέφει αἰθήρ.

Ex Macrobio.

Orpheus quoque solem nolem intelligi, ait inter cætera,

Τήκων αἰθέρα εἶσον, ἀκίνητον πρὶν ἐόντα,
Ἐξαυέφηνε θεοῖς ὧρεν κάλλιστον ἰδέσθαι,
Ὃν δὴ νῦν καλέουσι Φαέθοντά τε καὶ Διόνυσον,
Εὐβουλήτ' ἀδακλα, Ἐ Ἀγυιῆα ἀρίδηλον·
Ἄλλοι δ' ἄλλο καλοῦσιν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
Πρῶτος δ' ἐς Φάος ἦλθε, Διόνυσος δ' ἐπεκλήθη,

Τοῦ δ' ἠΐζε κεφαλὴν μυρὶ ἰδεῖν Ϲ καλὰ πεσόντα,
Οὐρανὸς αἰγλήεις, οὐ χρύσεα ἀμφὶς ἔθειραι
Ἄστρων μαρμαρέων πεκαλλέες ἠερέθοντο.
Ταύρεα δ' ἀμφοτέρωθε δύο χρύσεα κέρατα.
Ἀν πολίη τε δύσις τε, θεὸν ὡδὶ οὐρανιώνων,
Ὄμματα δ' ἠέλιός τε καὶ αὐτόωσα σελήνη.
Νοῦς δὲ γε ἀθλοθλὴς, βασιλήιος, ἄφθιτος αἰὲν,
Ὦδε δὴ πατέρα κλύει καὶ Φερέζωτα ἑὸν δόξαν
Αὐδὴν, ἠδ' ἀκοὴν, οὐδὲ κλύτος, οὐδὲ μὲν ὄσσε
Ἢ λήθη Διὸς οὔας ὑπερθύμεος Κρονίωνος,
Ὧδε μὲν ἀθρήσαντα πεφαλὴν ἔχεν, ἠδὲ νόημα
Σῶμα δὲ οἱ πτερύγες, ἀπείρεσιν, ἀσυφέλικτον.
Ἄτρομον, ὁμόθυμον, ἀδάμαντι μὲν ὧδε πίτυπτο.
Ὦμοι μὲν χ' ἑπτὰ, καὶ ὀγδοάτην νῶτα θεοῖο,
Ἀὴρ ἀμφὶς ἔπτερυγες. πτέρυγες δὲ οἱ ἑξεφόωντο,
Τῆς ὀκτὼ πάντα πτάσπαν. ἱερὴ δέ οἱ ἔσκε γενέθλη,
Γαῖά τε πεμμήτηρ, ὀρέων τ' αἰπήεντα κάρηνα,
Μέσση δ' ζώνη, βαρυηχέος εἰδομένη θαλάσσης,
Καὶ πόντου, πυμάτη δ' ἔσκε, χθονὸς ἐνδοθὶ ῥίζαι,
Τάρταρά τ' ὀρφναῖα, καὶ ἔσχατα πείρατα γαίης.
Πάντα δ' ὑποκρύψας, αὖθις φάος ἐς πολυγηθὲς
Μέλλεν ὑπὸ κραδίης πεφορέειν πάλι θέσκελα
ῥέζων.

Sed Proclus ibi primos duntaxat versus affert: cætera per Græcos eius locos sparsim. Omnes autem simul apud Eusebium extant, duo postremi apud Clementem Alex.

Ex Clemente Alex.

Αἰθέρος δ' ἀΐδου, πόντου θ' ὑγρῆς τε τύρσεως,

ὅλων δημιουργός, μετὰ γοῦν τὸν καπάπαπαν τὸν Φάνητα, αὐ
ἰδέαν τῶν πάντων ἐν αὐτῷ περφηναντ, ὥς φησι ὁ Θεολόγος.

Τοὔνεκα σεῦ τοῦ πάντ' Διὸς πέλεν ἐν τρὶς ἐπόχθη
Αἰθέρος ὑρείης ἠδ' οὐρανοῦ ἀγλαὸν ὕψος,
Πόντου τ' ἀρυγέτου γαίης τ' ἐρικυδέος ὄρη,
Ὠκεανός τε μέγας, καὶ νέατα πάρτερα γαίης,
Καὶ ποταμοὶ ἠδ' πόντος ἀπείρεσιος, ἄλλά τι πάντα,
Πάντες τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοὶ, ἠδὲ θέαιναι,
Ὅσσα τ' ἔλυ μεγαίωτε, καὶ ὕστερον ὀπποσ' ἔμελλεν
Ἐγλέτ' Ζηνὸς δ' ἐν μαστέρι σύῤῥα πεφύκει.

Τῶν δ' ἰδίων πλήρης ὤν, ἀμὲ τούτων ἐν ἑαυτῷ τὰ ὅλα τὸ
κεφάλαιον. ὡς καὶ τοῦτο ἀνδεικνύμενος ὁ Θεολόγος ἐπήγαγε.

Ζεὺς πρῶτος γλύετο, Ζεὺς ὑστάτος ἀργικέραυνος,
Ζεὺς κεφαλὴ, Ζεὺς μέσσα· Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται.

Ζεὺς ἄρσην γλύετο, Ζεὺς ἄμβροτος ἔσκλετο νύμφη·
Ζεὺς πυθμὴν γαίης τε καὶ ἠεροειδὲς ὄχευμα·
Ζεὺς πνοιὴ πάντων, Ζεὺς ἀκαμάτου πυρὸς ὁρμή·
Ζεὺς πόντου ῥίζα, Ζεὺς ἠέλιος ἠδὲ σελήνη.
Ζεὺς βασιλεὺς, Ζεὺς αὐτὸς ἁπάντων ἀρχιγένεθλος.

Ἓν κρατὸς, εἷς δαίμων γλύετο, μέγας ἀρχὸς ἁπάντων,
Ἓν δ' ἄδμας βασίλειον, ἐν ᾧ τάδε πάντα κυκλεῖται,
Πῦρ, ὕδωρ, γαῖα, ἠέρ, νύξ τε ἡμαρ,
Καὶ Μῆτις πρωτόγονος γλυέτηρ ἠδ' ἔρος πολυτερπής.
Πάντα γὰρ ἐν Ζηνὸς μεγάλῳ τάδε σώματι κεῖται.

Εὖ μάλ' ἀληκτεπέων. σέρνεται γὰρ ἔνθεο Φάμιλε.

Ex Iustino Martyre.

Εἷς Ζεύς, εἷς Ἀΐδης, εἷς Ἥλιος, εἷς Διόνυσος,
Εἷς θεὸς ἐν πάντεσσι. τί σοι δίχα ταῦτ' ἀγορεύω;

Ex eodem.

Οὐρανὸν ὁρκίζω σε, θεοῦ μεγάλου σπέος ἔρεβος.
Αὐδὴν ὁρκίζω σε πατρὸς, τὴν φρίξαντο πρὸ τοῦ
Ηνίκα κόσμον ἅπαντα ἐκὰς σπείξαντο βουλαῖς.

Τί βούλεσθε τὸ λεγόμενον, Αὐδὴν ὁρκίζω σε πατρὸς, φρίξαντο προσῶπον. Αὐδὴν οἱονεὶ τὸν τοῦ Θεοῦ ἀνομάζει λόγον, δι' οὗ συνέστη καὶ γέγονε τὰ πάντα ὁ ἅγιος κόσμος· ὡς διδάσκουσι ἡμᾶς αἱ θεῖαι τῶν ἁγίων ἀνδρῶν προφητεῖαι. εἷς δὲ μάρτυς ἐστὶν ἡ αὐτὸς ὁ Δαβὶδ ἐν ψυχαῖς, ἐγὼ δὲ τῇ λέξει τοῦ Θεοῦ πάντα ἐφάμην ἅγιος. Διὸ καὶ μετὰ τὸ φάναι, Αὐδὴν ὁρκίζω σε πατρὸς, ἵνα φρίξαντο προσῶπον, παρ' αὐτὰ ἐπιφέρει λέγων, Ηνίκα κόσμον ἅπαντα ἐκὰς σπείξαντο βουλαῖς. Ἐνταῦθα τὸν λόγον αὐδὴν ἀλληγορεῖ τὸ πνεῦμα ὀνομάζει μέθοδον, ὅπερ δὲ τῶν ὅλων ἔχει, δῆλον ἀπὸ τοῦ μικροῦ προσώπου, τοῦ μέρους συνεχωρεῖτο αὐτοῦ, λόγον αὐτὸν ὀνομάζειν. ἔρρω γὰρ,
Εἰς δὲ θεῖον λόγον βλέψας, τοῦτο πρὸς σεαυτὸν.

Ex Procło.

Ὁμοίως καὶ Γλάπτην ὁ Ἥφαιστος ὑποπτεύσας δημιουργὸν, ἀρρήκτοις αὐτὸν καὶ ἀκατανικήτοις ἔπασι, ὡς ἐν ἁλύσεσι μένειν ἀναγκάσας· ἀλλ' ὅλον ἐστὶ χαλεπὸν δεῖξαι θεὸν τὸν ἀναλογισμὸν τῆς ἑνώσεως. διαφέρει γοῦν ὁ ἐν ἐκάστῳ ἀπεικονιζόμενος· ὁ μὲν Ορφεὺς ἐν ἄγαλμα αὐτοῦ προσεπλάσατο, ἀπὸ ἐκείθεν κινούμενος· ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Γλάπτην ἐν ἄλλοις ὑπαλούγησεν. ὁ δὲ παρ' αὐτοῦ Ζεὺς, ὁ τῶν ὅλων τελεὼν Κρατιδῶν, οὗτός ἐστι τῶν ὅλων

Καὶ πόλεμος, καὶ λοιμὸς, ἰσῇ ἄλγεα δακρύοεντα·
Οὐδέ τις ἐσθ' ἕτερος, σὺ δὲ μὴν ῥέα πάντ' ἐπορήσεις,
Αἴκεν ἴδῃς αὐτὸν πρὶν δύπτα δεῦρ' ὕπτα γαῖαν.
Τέκνον ἐμὸν δείξω σοι, ὑπηνίκα δέρκεται αὖτε
Γ'χθια καὶ χεῖρα τεταρὼν κεφαλεοῖο θεείο.
Αὐτὰρ σῇ οὐκ ὀρόω τοῖ γε νέφος ἐφίεμπτο
Λοιπὸν ἐμοὶ, σῶν δ' ἕνεκα πῦχαὶ αὐθρώποισιν.
Οὐ γὰρ κέν τις ἴδοι θνητῶν μερόπων κραίνοντα,
Εἰ μὴ μουνογενής τις ἀπρωῒξ φύλου αὖγεν
Χαλδαίων. ἰσῇ γὰρ ἐὼν ἀφρειο περάσῃς,
Καὶ σφαίρης κίνημ' ἀμφὶ χθόνα ὡς τετέλεκται
Κυκλοτερές γ' ἐὼν ἴσω, κῇ σφέτερον κνώδακα·
Πυθόμενοι σῇ γνιοχῆι τοῖ τ' ἠέρα καὶ τοῖ χεῦμα
Νάμασι ἐκφαίνει δὲ πυρὸς αὐλαξ ἰφθυγέοιο.
Αὐτὰρ δὴ μέγαν αὖθις ἐπ' οὐρανὸν ἐσπέλασσα,
Χρυσέῳ εἰνὶ θρόνῳ· χαίρῃ δ' ὑπὸ πᾶσι βέβηκα.
Χέρα δὲ δεξιτερὴν ὕπτα τέρμασιν ὠκεανῖο
Ἐκτίτακεν ἰρέων ἢ τέρενα βάσις ἔγεδοι ἰυμοῦ,
Οὐδὲ φέρειν δύναται κεφαλεὸν μόλος. ἔστι δ' πάντας
Αὐτὰς ἐπουρανίους, ἐ ὕπτα χθονὶ πάντα τελευτᾷ.
Ἀρχὴ αὐτὰς ἔχων ἄμφι καὶ μέσον ἠδὲ τελεύτην,
Ὡς λέγες ἀρχαίων, ὡς ὑλόθυμος διέτεξεν,
Ἐκ θεόθεν γνώμῃσι λαῶν καὶ δύπλακα θεσμόν.
Ἄλλως οὐ θεμιτὸν ἢ λέγειν. τομέω δέ γε γῆα
Ἐν νέῳ. ἐξ ὑπάτου κραίνει τοῖ πάντ' ἐπὶ ἴζεται.
Ὦ τέκνον, σὺ δὲ ἴσισι νόοισι πελάζεο, γλώσσαν ἴσω

ΟΡΦΕΩΣ ΕΠΗ.

ORPHEI CARMINA.

Ex Aristobulo, Iustino Martyre, Clemente, & aliis.

Ὀρφεὺς γοῦν (inquit Iustinus) ὁ τῆς παλυδοσπείρης ὕμνῳ, ὡς αὐ ἔπη τε, ἀρχῶθεν διδάσκαλος γεγονὼς, οἷα φεύγειν τὸν ἐφ' αἵματι Μουσαῖον καὶ ἕως λοιπὸν γενοίσθαι ἀκροατὰς ὑμέτερον παρεκέλευε καὶ μάτην θεοῦ κηρύττειν λέγων, αὐλοῦ κρέττονα ὑπομένειν ὑμᾶς. φησὶ δὲ οὕτως,

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ θύρας δ' ὑπερθε βέβηλοι,
Φεύγοντες δικέων θεσμοὺς θείου τε θέντος
Πᾶσι νόμου. σὺ δ' ἄκουε Φαεσφόρε ἔκγονε μήνης
Μουσαῖ'. ἐξερέω δὲ ἀληθέα μηδέ σε πρὸς τὸ
Ἐν φήμῃσι Φαεινὸν, Φίλης αἰῶνος ἀμέρσῃ.
Εἷς ἦ λόγος θεῖον βλέψας, ζώοντα περσείφρασε,
Θνητῶν κραδίης νοερὸν κύτος. δὸ δ' ἐπίδαιμε
Ἀτραπιτοῦ μοῦνον δ' ἑτέρα κόσμου τυπωτιὴ
Ἀθάνατον πάλαι δὲ λόγος τοῖ τῶδε φαείνει.
Εἷς ἐς' αὐτοτελής, αὐτὸ δ' ὑπὸ παύτα τελεῖται·
Ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς πάντα ἐστίν. κἀδ' ἐστὶ καὶ αὐτὸν
Εἰσοράᾳ ψυχὴν θνητῶν, νῷ δ' εἰσοράᾳ.
Αὐτὸς δ' ἐξ ἀγαθῶν θνητοῖς κακὸν οὐκ ἐπιτέλλει
Ἀνθρώποις. αὐτῷ δὲ χάρις καὶ μῖτος ἑπηδεῖ.

Ὡς ἦν δ' αἰμῶν ἀφθίτῳ ἠέλλων βίῳ,
Νόῳ τ' ἀκούων καὶ βλέπων, φρονῶν τι, καὶ
Περσέχων τε τῶν πα καὶ φύσιν θείαν φορῶν.
Τῷ' εὖ πᾶν μὲν πλεχθὲν ἐν βροτοῖς ἀκούεται,
Δεφθμεν ἢ πᾶν ἰδεῖν δυνήσεται.
Εἰ δ' αὖ σιγῇ λαβὼν κακὸν,
Τοῦτ' οὐκέτ' λήσεται θεούς. τὸ δὲ φρενοῦν
Ἔνεστι. θεὸς δὲ θεὸς λόγῳ λέγων,
Διδαγμάτων ἥδιστον εἰσηκούσατο,
Ψυχῆι καλύψας τὴν ἀλήθειαν λόγῳ.
Αἰεὶ δ' ἔφασκε θεοὺς ἐνταῦθ' ἵνα
Μάλιστ' ἂν ἐξέπληξεν αὐθεφόπους ἄγαν,
Ὅθεν πρὸ ἔγνω θεοὺς φύσεις ὄντως βροτοῖς.
Καὶ τὰς πονήσας τὸν παλαιπόρῳ βίῳ,
Ἐκ τῆς ὑπερθεν ἐκφορᾶς, ἵν' ἀσπαστὰς
Κατεῖδεν οὔσας, δεινὰ ἢ κλυπήματα
Βεφυτῆς· τὸ, τ' ἀστεφοπὴν οὐρανοῦ λάμψας,
Χεφνου καλὸν πέκλωσε πέλαγος σφοῦ.
Ὅθεν τε λαμπεὰς ἀστέρος στίχῳ μύδρος,
Ὅθ' ὑγρὸς εἰς γῆν ὄμβρος ἐκπορεύεται,
Τοιούτοις ἢ ἐκλείψας αὐθεφόποις φύσεις,
Δι' οὐ καλοῦς τε τῷ λόγῳ κατῴκισεν
Τὸν δαίμονα σὺν ἐν πρέπουτι χωρίῳ,
Τὴν αὐομίαν τε τοῖς νόμοις κατέστεσεν.

ΚΡΙΤΙΟΥ

ΙΑΜΒΕΙΑ.

CRITIAE

IAMBI.

Hic est Critias qui unus è triginta tyrannis Athenarũ fuit, & qui à Platone inducitur.

Ex Sexto philosopho.

Ἦν χρόνος ὅτ' ἐω̃ ἄπικτος αὐθεντῶν βίος,
Καὶ θηλυώδης, ἰσχύος θ' ὑπηρέτης.
Ὅτ' οὐδὲν ἄεθλον οὔτε τοῖς ἐθλοῦσιν ἐω̃,
Οὔτ' αὖ κλασμὸς τοῖς κακοῖς ἐγίνετο.
Κἀπῆτε μοὶ δοκοῦσιν αὐθεντοῦντι νόμοις
Θεὸν θεμι κολαστάς, ἵνα δίκη τύραννος ᾖ.
Τοιῶδ' ὕβρεν ἔχει δούλιον,
Ἐζημιοῦτο δ' εἴτις ἐξαμαρτάνοι.
Ἐπῆτ' ἐπῆλθε τἀμφανῆ μολὼν οἱ νόμοι
Ἀπῆγον αὐτὸν ἔργα μὴ πράσσειν βίᾳ,
Λάθρᾳ δ' ἔπρασσεν, τὼ δικαίω τε μοὶ δοκεῖ
Πυκνός τις καὶ σοφὸς γνώμην αἰνῆς
Γνῶναι ὃς θνητοῖσιν ἐξεῦρεν ὄπως
Εἴη τι δεῖγμα τοῖς κακοῖσι καὶ λάθρᾳ
Πράσσουσιν ἢ λέγουσιν ἢ φρονοῦσιν,
Ἐντεῦθεν οὖν τὸ θεῖον εἰσηγήσατο.

Ex Gellio.

Timon amarulentus librum maledicentissimum conscripsit, qui σίλλος inscribitur. In eo libro Platonem philosophum (quem dixeramus annis admodum pecunia familiari fuisse) conuumelioſè appellat, quòd impenſo pretio librum Pythagoricæ diſciplinæ emiſſet, éxque eo Timæum nobilem illum dialogum contranaſſet. Verſus ſuper ea re Timonis hi ſunt,

Καὶ σὺ Πλάτων, ὃ μάλ' ἐπ μοθητιῶ ὁ πλοῦς ἔχει.
Πολλὰν σὶ δραχμὲν ὠνούμενον ὀλίγην βιβλίαν,
Ὅθεν ἀπαιχόμβρος γράφειν ἐδιδάχθης.

σιν, ἔχειν ἕξιν ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ διάφορον φέρεσθαι περὶ τὴν καθ' αὑτὸν καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς ἑαυτοῦ δήμοις ἔστιν ὅτε φησί,

Ἦ δὲ ἐγὼν ἐρέω ὡς μοι κεχαρισμένα ἔσται
Μῦθον ἀληθείης ἀρθὸν ἔχων καὶ ἐόν.
Ὡς ἡ τοῦ θείου τε φύσις καὶ ἔξις ἀγαθοῦ αἰεὶ
Ἐξ ὧν ἰσότατος γίνεται εὐδρίβιος.

Δεικνὺς δ' ὅπως σφαίρας πυρικαύτου πρὸς κύκλῳ

ὀξυμβλήτοις γραμμικαῖς καὶ ἰσιμώ αὐτὸ λέγω, καὶ ἅβρ' ἡδέως

τὸν φιλόσοφον ὑπαίειαν· ἄλλως δὲ ὑπτίστης μὴ ποτε

καὶ μάχεσθαι πρὸς ἀθρόαν δίωμεν τὴν σκεπτικὴν βουλήμασι, τὰ

τοῦ Φλιασίου εἰς τὸν Πυῤῥώνα λεχθέντα· ἐγὼ δὲ μὴ ἥλιος

τὰ σκότερον μὴ βλεπόμενα, τὴν φωτὶ καζωλέων δέλκυσιν·

ὁ δὲ Πυῤῥων καὶ τὰ ἀφανῆλως ἡμῖν ληφθέντα σὺν

ἀφαιρεμένοις, εἰς ἀδηλότητα ἀφεκτὰν βιάζεται. τὸ δὲ οὐχ

οὕτως ἔχειν φαίνεται τῷ φιλοσοφώτερον ὑπολαμβάνειν· ἀλλ'

ἡλίου ζῶον ἐπιχλὴν φησὶ τὸν Πυῤῥωνα, καθάπερ ὁ Κὼς τοὺς

σὺν ἀκεφάλῳ εἰς αὐτὸν ἀπιτιζόντων ὕβρις ἀμαυροῖ, οὕτω

καὶ ὁ σκεπτικὸς λόγος τὸ τῆς ἀβρεϊας ὄμμα σὺν ὑπομελέ-

τητον αὐτοῦ ἀφεστιχόστων συγχεῖ, ὡστε ἀκεπτα λαβεῖν περὶ

ἑκάστου σὺν τῷ διαπεπονῆσθαι τὰ ἀδηλούμενα.

Ex Diogene Laertio.

Τοῦτό μοι ὦ Πύῤῥων ἰμείρεται ἦτορ ἀκοῦσαι

Πῶς ποτ' ἀνὴρ εἶς' ἀγλαΐης μεθ' ἡσυχίας,

Μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τέρπεν ἡγεμονείων.

Ex Sexto philosopho.

Οὕτω γοῦν καὶς ἡμᾶς τὸν πλόαν καὶ σκεπτικὴν ὑπολαβὼν ἀβρύνειν, φησὶν Τίμωνα,

--βιώσειν ῥᾳστα μεθ' ἡσυχίης

Αἰεὶ ἀφεγγίτοιο καὶ ἀκινήτου τ' ἀπύτου,

Μὴ πρὸς ἐτέων ἀνθρώπων ἠδυλόγου σοφίης.

Ex eodem.

Γελᾷ μὲν ὁ τῆς φύσεως τὸν φύσαι ὑποτάσσων σὺν τε ἀγα-

θῶν καὶ κακῶν καὶ οὐδετέρων ἡμᾶς εἶναι· ἡμεῖς δὲ τῶν ἀγα-

θῶν φύσει ἐσμεν δημιουργοί. ἐγὼ δὲ τὸ φαινόμενον τούτων ἕκα-

Ex eodem Diog. in Epicuro.

Φησὶ δὲ Ἕρμιππος γραμματοδιδάσκαλον αὐτὸν | τὸν Ἐπίκουρον | γεγρῆσθαι· ἔπειτα μόνῃ τῇδε τυχόντα τῆς Δημοκρίτου βιβλίοις, ὅθὶ φιλοσοφίαν αἱρεῖται. διὸ καὶ τὴν Τίμωνα φάσκειν αὐτὸν εἶναι,

Τέτρατος αὖ Φυσικῶν κ᾽ κύντατος ἐκ Σάμου ἐλθών,
Γραμματοδιδασκαλίδης, αὐτὰ γοητεύσας ζωόντων.

Ex Athenæo.

Περὶ δὲ τῆς Ἐπικούρου Τίμων ἐν τρίτῃ σίλλων φησὶ,

Γαστρὶ χαριζόμενος, τῆς οὐ χαλεπωτέρης οὐδεμιᾶς.

Ex Aristocle.

Οὐδὲ γὰρ ἀκέραιόν φασί τινες αὐτὸν, ὅτι ἐν τοῖς νόμοις διδάσκει κεῖναι καὶ παῖδας ὑμνεῖσθαι οἱ ἐπιεικεῖς. πῶς γάρ; οἵγε καὶ ἐπαινοῦσι καὶ ἀποδέχονται, καὶ πάσῃ αὐτῇ φασιν ὄντες, ὁ γοῦν Τίμων ζῶν καὶ λέγει περὶ τῶν Πυῤῥώνος,

Ἀλλοῖον τὸν ἄνδρα ἐγὼ ἴδον ἢ ἀκάμαντα
Πᾶσιν ὅσοις δαμόωσι βίου ἀῤῥήκτοις τε φαντῆς τε,
Δαῶν ἔθνεα κοῦφα, βαρυνόμενον ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἐκ παθέων, δόξης τε καὶ εἰκαίης νομοθήκης.

Ex eodem.

Εἰ δ᾽ οὐδὲν ὄφελος ἦν τοῦ λόγου, τί ἡμῖν ἀσχολεῖται, ἃ φησὶ Τίμων φησὶν,

Οὐκ ἂν δὴ Πυῤῥωνίῳ γ᾽ ἐρίσειεν βροτὸς ἄλλος.

Ex Sexto philosopho.

Τίμωνές τε τῶν Φλιασίου τὸν Πυῤῥώνα ἐλίῳ αἰνεικάζοντας, ὧν εἷς φησὶ,

Μοῦνος δ᾽ αὖ θεόπιστι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύεις·
Ὃς ταῦτ᾽ πάσων ἐλαῦ χαίρων αὐαστρέφεται,

Ex eodem Diog. in Pyrrhone.

Ζηλωτὴς δ' ἦν παλαιὸς ὁ Πύῤῥων τῆς ἀφασχμοσύνης. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων αὐτὸ αὐτῷ φησὶν οὕτως ἐν τοῖς Πύθωνι, καὶ ὧν ἕνεκα εἴλκυσε,

Ὦ γέρον, ὦ Πύῤῥων, πῶς ἠ πόθεν ἔκδυσιν εὗρες
Λατρείης, δόξαν τε κενοφρόσυνής τε σοφιστῶν,
Καὶ πάσης ἀπάτης πειθοῦς τ' ἀπελύσαο δεσμά;
Οὐδὲ μέλει σοι τῶν τε μεταλλήσειν ἴδνος αὖραι
Ἑλλάδ' ἔχουσι, πόθεν τε καὶ εἰς ὅ,τι κυρεῖ ἕκαστα.

Alios eiusdem Timonis versus ex τῷ Ἰνδαλμῶν, de eodem Pyrrhone, vide infra.

Paulo pòst de Philone.

Ἐν Ἠλιδι κατεπολύμενος ὁ Πύῤῥων ὑπὸ τῶν ζητουμένων ὧν ἔγραψε, κατερήξας ἑαυτὸν, διεγένετο τὸν Ἀναξιάνδρου. ἦν δὲ πολεμιώτατος τοῖς σοφισταῖς, ὡς ἔφη Τίμων ὁ δὲ Φίλων τὸ πλεῖστα διελέγετο. ὅθεν καὶ αὐτὸν οὕτω φησὶν οὗτος,

Ἢ τὸν ἀπ' αὐθεμόπων ἀσπάσιον, αὐτολαλητῶν,
Οὐκ ἐμπαζόμενον δόξης ἐφίδρων τε φίλωνα.

Rursum de Pyrrhone.

Ὅτι πῶς εἰκότως ἔσχε λέγοντα ἔχειν, τὸ φαινόμενον ἀσυστρεφῶς· ὅταν δὲ ἕτερον λέγωμεν μὴ ἔχειν αὐτὸν ἔσχε, οὐκέτι ὁ φαίνεται, ἕτερον δὲ λέγομεν. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Πύθωνι φησὶ μὴ ἀκόλουθον εἶναι πῶς σιωπήσειεν, ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς οὕτω λέγων,

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει ἔπερ ἐὸν ἔλθῃ.

Καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐπὶ τοῦ σιωπᾶν φησὶ, τὸ μὲν ὅτι δεῖ γλυκὺ, οὐ πάντως· τὸ δὲ ὅτι φαίνεται, ὁμολογῶ.

Ex eodem Diog. in Parmenide.

Περὶ αὐτοῦ [τοῦ Παρμενίδου] φησὶν ὁ Τίμων,

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα τὴν πολύδοξον,
Ὅς ῥ' ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο νώσεις.

Ex eodem Diog. in Zenone Eleate.

Περὶ τούτου [τοῦ Ζήνωνος] καὶ Μελίσσου Τίμων φησὶ ταῦτα,

Ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος πάντων ἐπιλήπτορος, ἠδὲ Μελίσσου,
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων γε μὲν ἥσσω.

Ex eodem Diog. in Democrito.

Πάντων γὰρ σχεδὸν τῶν ἀρχαίων μεμνημένος ὁ Πλάτων, οὐδαμοῦ Δημοκρίτου διαμνημονεύει, ἀλλ' οὐδὲ ἔνθα ἀντειπεῖν τι αὐτῷ δέοι, δῆλον εἰδὼς ὡς πρὸς τὸν ἄριστον οὕτω τῶν φιλοσόφων ἔσοιτο, ὅν γε καὶ Τίμων τοῦτον ἐπαινέσας τὸν τρόπον ἔχει,

Οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα, ποιμένα μύθων,
Ἀμφίνοον λέσχην, ἀ μετὰ πρώτοισιν ἀνέγνων.

Ex eodem Diog in Protagora.

Πρῶτος [ὁ Πρωταγόρας] λόγων ἀγῶνας ἐθιάσατο, καὶ σόφισμα τοῖς πραγματολογοῦσι προσήγαγε· καὶ τὴν διάνοιαν ἀφεὶς, πρὸς τοὔνομα διελέχθη, καὶ τὸ νῦν ἐπιπόλαιον γένος τῶν ἐριστικῶν ἐγέννησεν. ἵνα καὶ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Πρωταγόρης τ' ἐπίμικτος, ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς.

Ibidem.

Ἦν δὲ ὡς πειστικὸς, καὶ ὄχλῳ πεποιημένος. ὅθεν ὁ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Καί τις Ἀρίστωνος γλύνης ἄπο αἱμύλον ἕλκων.

Ex eodem Diog. in Cleanthe.

Ἦν δὲ πονικὸς μὲν [ὁ Κλεάνθης,] ἀφύσικος δὲ, καὶ βραδὺς ὑπερβαλλόντως. διὸ καὶ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησὶν οὕτως,

Τίς δ' οὗτος κτίλος ὡς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν;
Μωλύτης, ἐπέων φίλος, Ἄσσιος, ὅλμος ἄτολμος.

Ex eodem Diog. in Pythagora.

Τὴν δὲ σεμνοπρέπειαν τοῦ Πυθαγόρου καὶ Τίμων ἐν τοῖς σίλλοις, δάκνων αὐτὸν, ὅμως οὐ παρέλιπεν, εἰπὼν οὕτω,

Πυθαγόρην τε γόητας ἀποκλίναντ' ἐπὶ δόξην,
Θήρῃ ἐπ' ἀνθρώπων, σεμνηγορίης ὀαριστήν.

Ex eodem in Empedocle.

Οὐ παρῆκε δὲ οὐδὲ τοῦτον [τὸν Ἐμπεδοκλέα] ὁ Τίμων, ἀλλ' ὧδ' αὐτοῦ καθάπτεται, λέγων,

--καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀγοραίων
Κηλητὴς ἐπέων· ὅσα δ' ἔσθενε, τοσάδε εἷλεν
Ἄρχων, ὃς διέθηκ' ἀρχὰς ἐπιδευέας ἄλλων.

Ex eodem Diog. in Xenophane.

Ξενοφάνης Δεξίου, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος) Ὀρθομένους, Κολοφώνιος, ἐπαινεῖται πρὸς τοῦ Τίμωνος. φησὶ γοῦν,

Ξεινοφάνη θ' ὑπάτυφον, Ὁμηραπάτην ἐπικόπτην.

De eodem.

Εἰς δὲ τὸ διαβαλλόμενον αὐτοῦ φίλοχλον καὶ Τίμων τά τε ἄλλα φησίν, ἀτὰρ δὴ οὕτως τὸν τρόπον,

Ὣς εἰπὼν, ὄχλοιο περίστασιν εἰσκατέδυνεν.
Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περισπίζαι τερατοῦντο,
Ἠλέματον δεικνύντες, ὅθ' οὕνεκεν ὀχλοαρέσκης,
Οὐ μέγα πρῆγμα τάλας, τί πλατύνεαι, ἠλίθιος
ὥς;

Ex eodem Diog. in Clitomacho.

Καθόλου δὲ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς ὁ Τίμων οὕτω διασύρει,

Οὐδ' Ἀκαδημαϊκῶν πλατυρημοσύνης ἀναλύστου.

Ex eodem Diog. in Ariſtotele.

Ἀλλὰ καὶ Τίμων αὐτοῦ [τοῦ Ἀριστοτέλους] καθήψατο, εἰπών,

Οὐδ' ἄρ' Ἀριστοτέλους εἰκαιοσύνης ἀλεγεινῆς.

Ex eodem Diog. in Zenone.

Ἦν δὲ [ὁ Ζήνων] καὶ ζητητικὸς καὶ περὶ πάντων ἀκριβολογούμενος. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς σίλλοις φησὶν οὕτω,

Καὶ Φοίνισσαν ἴδον λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἱμείρουσαν, ὁ δ' ἔρρει γύργαθος αὐτῆς
Μικρὸς ἐὼν, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο.

Ibidem.

Ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν [τὸν Ζήνωνα] καὶ γυμνορρύπαροί τινές, ὥς φησι καὶ ὁ Τίμων,

Ὄφρα πενεστάων σύναγε νέφος, οἳ πέρι πάντων
Πτωχότατοί τ' ἦσαν καὶ κουφότατοι βροτοὶ ἀστῶν.

Εὐκλείδου, Μεγαρεῦσιν ὃς ἔμβαλε λύσσαν ἐρισμοῦ.

Ex eodem Diog. in Menedemo.

Ὁ δὲ Τίμων οὕτω,

Λῆρον ἀναστήσας ὀφρυωμένος, ἀφροσιβόμβαξ.

Ex eodem Diog. in Platone.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Τίμων εἰς τὸν Πλάτωνα λέγων φησί,

Τῶν πάντων δ' ἡγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορητὴς
Ἡδυεπής, τέττιξιν ἰσογράφος, οἵθ' Ἑκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱᾶσι.

Ibidem.

Ἀλλὰ καὶ Τίμων οὑτωσὶ παραγραμματίζων αὐτὸν [τὸν Πλάτωνα] σκώπτει,

Ὡς ἀνέπλασσε Πλάτων, πεπλασμένα θαύματα εἰδώς.

Ex eodem Diog. & ex Numenio.

Τίμων δὲ (inquit Numenius de Arcesilao) καὶ ἀπὸ Μενεδήμου τὸ ἐριστικὸν φησὶ λαβόντα ἐξαρτυθῆναι· εἴ γε δὴ φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Τῇ γὰρ ἔχων Μενεδήμου ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον
Θεύσεται, ἢ Πύῤῥωνα τὸ πᾶν κρέας, ἢ Διόδωρον.

καὶ διαλιπὼν αὐτὸν ποιεῖ λέγοντα, inquit Diogenes,

Νήξομαι εἰς Πύῤῥωνα, καὶ εἰς σκολιὸν Διόδωρον.

Ἦν δὲ ἀξιωματικώτατος, καὶ συνηγμένος, καὶ ἐν τῇ λαλιᾷ διαστατικὸς τῶν ὀνομάτων, ἐπισκώπτης θ' ἱκανῶς καὶ παῤῥησιαστής. διὸ καὶ πάλιν ὁ Τίμων οὑτωσὶ περὶ αὐτοῦ,

Καὶ νέον οὐ λήσης ἐπιπλήξεσιν ἐγκαταμιγνύς·

Νῦν γ' ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπεγείρας,
Πάντα συνεσφήκωσεν ὁμοῦ τεταραγμένα πρόσθεν.

Ex eodem Diog. in Socrate.

Δοκεῖ δὲ καὶ δουλεῦσαι αὐτὸν [Σωκράτη φησὶ] καὶ ἐργάσασθαι λίθους. εἶναί τε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν ἀκροπόλει Χάριτας ἔνιοί φασιν, ἐνδεδυμένας οὔσας· ὅθεν καὶ Τίμωνα ἐν τοῖς σίλλοις εἰπεῖν,

Ἐκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος, ἐννομολέσχης
Ἑλλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας,
Μυκτὴρ ῥητορόμυκτος, ὑπαττικὸς, εἰρωνευτής.

Ex eodem Diog. in Ariſtippo.

Ἀπέλαυε μὲν γὰρ ἡδονῆς τῶν παρόντων [Ἀρίστιππος] οὐκ ἐθήρα δὲ πόνῳ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν οὐ παρόντων. ὅθεν καὶ Διογένης βασιλικὸν κύνα ἔλεγεν αὐτόν. ὁ δὲ Τίμων περιέφασκεν ὡς θρυπτόμενον, οὕτω πώς εἰπὼν,

Οἷα δ' Ἀριστίππου τρυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντος
ψεύδη.

Ex eodem Diog in Euclide.

Ταῖς τε ἀποδείξεσιν ἐνίστατο [Εὐκλείδης] οὐ κατὰ λήμματα, ἀλλὰ κατ' ἐπιφοράν. καὶ τὸν διὰ παραβολῆς λόγον ἀνῄρει, λέγων ἤτοι ἐξ ὁμοίων αὐτὸν ἢ ἐξ ἀνομοίων συνίστασθαι. καὶ εἰ μὲν ἐξ ὁμοίων, περὶ αὐτὰ δεῖν μᾶλλον ἢ οἷς ὅμοιά ἐστιν ἀναστρέφεσθαι· εἰ δ' ἐξ ἀνομοίων, παρέλκειν τὴν παράθεσιν. διὰ ταῦτα δὴ καὶ περὶ αὐτοῦ ταῦτά φησι Τίμων, συμπαρατρώγων καὶ τοὺς λοιποὺς Σωκρατικούς,

Ἀλλ' οὔ μοι τούτων φλεδόνων μέλει· οὐδὲ γὰρ ἄλλου
Οὐδενὸς, οὐ Φαίδωνος ὅτις γε μὲν, οὐδ' ἐριδάντεω

(ὥς φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις) ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῷ, ἔφη, ἀσυμβόλως δειπνεῖν. διὸ καὶ ὁ Τίμων που πρὸς αὐτὸν ἔφη,

Δειπνομανὲς, νεκροῦ ὄμματ᾽ ἔχων, κραδίην δ᾽
ἀκύλιστον.

Ex eodem.

Στωϊκὸν δὲ δόγμα ἐστὶν ὅτι πάντα εὖ ποιήσει ὁ σοφὸς, καὶ φακῆν φρονίμως ἀρτύσει. διὸ καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἔφη,

Καὶ Ζηνώνειόν γε φακῆν ἑψεῖν ὃς μὴ φρονίμως
μεμάθηκεν.

Ex eodem.

Οὗτος γὰρ [ὁ Τίμων] ἐστὶν ὃς καὶ τοῦ κόγχου μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων λέγων οὕτως,

Οὔτέ μοι ἐκπαγὴ μᾶζ᾽ ἁνδάνει, οὔτε καρύκη
Ἢ Λυδῶν, λιτῇ δὲ καὶ αὐσταλέῃ ἐνὶ κόγχῳ
Ἑλλήνων ἡ πᾶσα περισσοτερύφητος οἰζύς.

Ex Diogene Laertio.

Οἶδε δ᾽ αὐτὸν [Θάλητα] ἀστρονομούμενον καὶ Τίμων, καὶ ἐν τοῖς σίλλοις ἐπαινεῖ αὐτὸν, λέγων,

Οἷον ἔπειτα Θάλητα, σοφῶν σοφὸν ἀστρονόμημα.

Ex eodem Diog. in Anaxagora.

Πρῶτος [ὁ Ἀναξαγόρας] τῇ ὕλῃ νοῦν ἐπέστησεν, ἀρξάμενος οὕτω τοῦ συγγράμματος, ὅ ἐστιν ἡδέως καὶ μεγαλοφρόνως ἡρμηνευμένον, Πάντα χρήματα ἦν ὁμοῦ, εἶτα νοῦς ἐλθὼν αὐτὰ διεκόσμησε. Παρὸ καὶ Νοῦς ἐπεκλήθη. καί φησι περὶ αὐτοῦ Τίμων ἐν τοῖς σίλλοις οὕτω,

Καί που Ἀναξαγόρην φάσ᾽ ἔμμεναι ἄλκιμον
ἥρω.

Νοῦν,

Ex eodem.

Ὁ δὲ Πρωταγόρας ῥητῶς που γράψας, Περὶ θεῶν οὔτε εἰ εἰσὶν, οὔθ' ὁποῖοί τινες εἰσὶ, δύναμαι λέγειν. πολλὰ γάρ ἐστι τὰ κωλύοντά με. παρ' ἣν αἰτίαν θάνατον αὐτοῦ καταψηφισαμένων τῶν Ἀθηναίων, ἐκφυγὼν, καὶ κατὰ θαλάτταν πλαίσας ἀπέθανε. μέμνηται δὲ ταύτης τῆς ἱστορίας καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων, οὕτω διεξερχόμενος,

—ὥστε καὶ μετέπειτα σοφιστῶν
Οὔτ' ἀλιγογλώσσῳ οὔτ' ἀσκόπῳ οὔτ' ἀκυλίστῳ
Πρωταγόρῃ, ἔθελον ἢ τέφρην σὺν γράμμασι θεῖναι,
Ὅττι θεοὺς κατέγραψ' οὔτ' εἰδέναι οὔτε δύνασθαι
Ὁπποῖοί τινες εἰσὶ καὶ οἵτινες ἀθρήσασθαι.
Πᾶσαν ἔχων φυλακὴν ἐπιεικείης τὰ μὲν οὔ οἱ
Χραίσμησ' ἀλλὰ φυγῆς ἐπεμαίετο, ὄφρα μὴ οὔτως
Σωκρατικὸν πίνων ψυχρὸν ποτὸν ἄϊδι δύῃ.

Ex Plutarcho.

Τῷ γὰρ ὄντι πλανάσιος μὲν ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁ ἀκόλαστος ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν φέρεται, καὶ δίδωσιν ἑαυτὸν καὶ συγκατευθύνει· πλάγιος δὲ ὁ ἀκρατὴς, τὸ ἐξαναφέρειν γλιχόμενος καὶ διωθεῖσθαι τὸ πάθος, ὑποσύρεται καὶ περιπίπτει περὶ τὸ αἰσχρὸν ὡς Ἀνάξαρχον ἐσήμαινε Τίμων,

Ἐν δὲ τὸ θαρσαλέον τε καὶ ἐμμανὲς, ὅπῃ ἢ ἐροῦσαι
Φαίνετ' Ἀναξάρχου κύνεον μένος. ὅ ῥα καὶ εἰδὼς,
Ὡς φάσιν, ἄθλιος ἔσκε· φύσις δέ μιν ἔμπαλιν ἦγεν
Ἡδονοπλὴξ, ἣν πλεῖστοι ὑποτρείουσι σοφιστῶν.

Ex Athenæo.

Κτησίβιος δ' ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώριμος

Ἀμφοτερόβλεπτος· δολίη δ' ὁδῷ ἐξαπατήθην,
Πρεσβυγενὴς ἔτ' ἐὼν, καὶ ἀπενθήριστος ἁπάσης
Σκεπτοσύνης. ὅππη γὰρ ἐμὸν νόον εἰρύσαιμι;
Εἰς ἓν ταυτό τε πᾶν ἀνελύετο, πᾶν δὲ ὂν αἰεὶ
Πάντη ἀνελκόμενον, μίαν εἰς φύσιν ἵσταθ' ὁμοίαν.

Διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ὑπάτυφον αὐτὸν λέγει, καὶ οὐ τέλειον ἄτυφον, δι' ὧν φησί,

Ξεινοφάνης ὑπάτυφος, ὁμηραπάτης ἐπισκώπτης,
Ὃς τὸν ἀπ' ἀνθρώπων θεὸν ἐπλάσατ' ἶσον ἁπάντη,
Ἀσκηθῆ, νοερώτερον ἠὲ νόημα.

Ὑπάτυφον γὰρ εἶπε, τὸν κατά τι ἄτυφον· Ὁμηραπάτην δὲ ἐπισκώπτην, ἐπεὶ τὴν παρ' Ὁμήρῳ ἀπάτην διέσυρεν. ἐδογμάτιζε δὲ ὁ Ξενοφάνης παρὰ τὰς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων προλήψεις, ἓν εἶναι τὸ πᾶν, καὶ τὸν θεὸν συμφυῆ τοῖς πᾶσιν. εἶναι δὲ σφαιροειδῆ καὶ ἀπαθῆ καὶ ἀμετάβλητον καὶ λογικόν.

Ex eodem.

Καίτοι δόξειεν ἂν τισὶν ἐπὶ τῆς ἐναντίας εἶναι προλήψεως ὁ προφήτης τῶν Πύρρωνος λόγων Τίμων, ἐν οἷς φησί,

Γραμματικὴ, τῆς οὔτις ἀνασκοπὴ οὐδ' ἀνάθρησις
Ἀνδρὶ διδασκομένῳ Φοινικικὰ σήματα Κάδμου.

Οὐ μὴν οὕτως ἔχειν φαίνεται. τὸ γὰρ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενον οὐκ ἔστι τοιοῦτον κατ' αὐτῆς τῆς γραμματικῆς καθ' ἣν διδάσκεται τὰ Φοινικικὰ σήματα Κάδμου· τὸ, οὐδεμία ἐστὶν ἀνασκοπὴ οὐδ' ἀνάθρησις. πῶς γὰρ, εἰ διδάσκεταί τις αὐτὴν, οὐδεμίαν ἔχομεν ἐπιστροφὴν αὐτῆς, ἀλλὰ μᾶλλον τοιοῦτό φησι, διδαχθέντα τὰ Φοινικικὰ σήματα Κάδμου, οὐδεμιᾶς ἄλλης παρὰ τοῦτο ἐπὶ γραμματικῆς ἐπιστροφή.

ogle

Νοῦσον ἐπ' ἀνέρας ὦρσε λάλην, ὀλέκοντο δὲ πολλοί.

Ex Theodorito.

Σχέτλιοι ἄνθρωποι, κάκ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,
Ποίων ἔκ τ' ἐρίδων καὶ λεσχομάχων πεπλάνησθε,
Ἄνθρωποι κενεῆς οἰήσιος ἔμπλεοι ἀσκοί.

Ex Sexto philoſohpo.

Πολλάδν λακεδόνων λυμάντορες ἐπιδολωταί.

Ex Athenæo.

Τὸ μουσεῖον ὁ Φλιάσιος Τίμων ὁ σιλλογράφος τάλαρόν που φησὶν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφομένους φιλοσόφους, ὅτι ὥσπερ ἐν πανάγρῳ τινὶ σιτεύονται, καθάπερ οἱ πολυτιμότατοι ὄρνιθες.

Πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ
Βιβλιακοὶ χαρακεῖται ἀπείριτα δηριόωντες
Μουσέων ἐν ταλάρῳ.

Ex Diogene Laertio, primus verſus libri primi τῶν σίλλων Timonis.

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονες ἐστὲ σοφισταί.

Ex Sexto philoſopho.

Ὁ γὰρ περὶ ἑνὸς δογματίζων, ἢ προκρίνων φαντασίαν φαντασίας ὅλως κατὰ πίστιν ἢ ἀπιστίαν περί τινος τῶν ἀδήλων, τοῦ δογματικοῦ γίνεται χαρακτῆρος. ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Τίμων διὰ τῶν περὶ Ξενοφάνους αὐτῷ λεγομένων. ἐν πολλοῖς γὰρ αὐτὸν ἐπαινέσας τὸν Ξενοφάνην, ὡς καὶ τοὺς σίλλους αὐτῷ ἀναθεῖναι, ἐποίησεν αὐτὸν ὀδυρόμενον καὶ λέγοντα,

Ὡς καὶ ἐγὼν ὄφελον πυκινοῦ νόου ἀντιβολῆσαι

ΤΊΜΩΝΟΣ ΤΟΥ͂
ΦΛΙΑΣΊΟΥ ἜΠΗ.

TIMONIS PHLIASII CARMINA.

Ex Sexto philoſopho.

Φῆ δέ τις αἰάζων, οἷα βροτοὶ αἰάζουσιν,
Οἴμοι ἐγὼ τί πάθω, τί νύ μοι σοφὸν ἔνθα γένηται;
Πτωχὸς μὲν φρένας εἰμὶ, νόος δέ μοι οὐκ ἔνι κόκκος.
Ἦ με μάτην φαύζεσθαι ὀίομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Τρὶς μάκαρες μέν τοι καὶ τετράκις, οἱ μὴ ἔχοντες
Μήτι κατατρώξαντες ἐνὶ σχολῇ ὅσσ' ἐπέπαντο.
Νῦν δέ με λευγαλέαις ἔρισιν εἵμαρτο δαμῆναι,
Καὶ πενίη, καὶ ὅσ' ἄλλα βροτοὺς κηφῆνας ἐλαστρεῖ.

Ex Clemente Alex. & Euſebio.

Φοιτᾷ δὲ βροτολοιγὸς ἔρις κενεὸν λελακυῖα,
Νείκης ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη καὶ ἔριθος,
Ἥ τ' ἀλαὴ περὶ πάντα κυλίνδεται· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἐς βρίθος ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐς ἐλπίδα βάλλει.
Ἔπειτα ὀλίγον ὑποβὰς ἐπιφέρει,
Τίς γὰρ τούσδ' ὀλοῇ ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Ἠχοῦς σύνδρομος ὄχλος. ὁ γὰρ σιγῶσι χολωθεὶς

Δυσπάλαιστος ὢν τοῖς ἄλλοις εὐπαλαίστοις ἀποφανεῖ.

Alios Epicharmi verſus qui ad philoſophicam poeſin nõ pertinent, conſulto prætermiſimus.

νῦν δὲ μνημονευθείσης τῆς ὁμοιότητός τε καὶ τροφῆς, ὁποία τις ἐστὶν αὐτοῖς, ἐνδεικνύμενα διότι πᾶσι τοῖς ζώοις ἔμφυτός ἐστιν ἡ τῆς ὁμοιότητος θεωρία. διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. πῶς οὖν ὁ Ἐπίχαρμος;

Εὔμαιε τὸ σοφόν ἐστιν οὐ καθ' ἓν μόνον,
Ἀλλ' ὅσσα περ ζῇ πάντα καὶ γνώμαν ἔχει.
Καὶ γὰρ τὸ θῆλυ τῶν ἀλεκτορίδων γένος
Αἰ λῇς καταμαθεῖν ἀτενὲς, οὐ τίκτει τέκνα
Ζῶντ', ἀλλ' ἐπώζει, καὶ ποιεῖ ψυχὰν ἔχειν.
Τὸ δὲ σοφὸν ἁ φύσις τόδ' οἶδεν ὡς ἔχει
Μόνα. πεπαίδευται γὰρ αὐταύτας ὕπο.

Καὶ πάλιν,

Θαυμαστὸν οὐδέν ἐστί με ταῦθ' οὕτω λέγειν.
Καὶ ἁνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτοὺς, καὶ δοκεῖν
Καλῶς πεφυκέναι. καὶ γὰρ ἁ κύων κυνὶ
Κάλλιστον εἶμεν φαίνεται καὶ βοῦς βοΐ,
Ὄνος δ' ὄνῳ κάλλιστον,* ὗς δ' ὑΐ.

Ex Diogene Laertio.

Ὅτι δὲ οὐδὲ αὐτὸς Ἐπίχαρμος ἠγνόει τὴν αὑτοῦ σοφίαν, μαθεῖν ἐστι κἀκ τούτων, ἐν οἷς τὸν ζηλώσοντα προμαντεύεται,

Ὡς δ' ἐγὼ δοκέω. δοκέω γὰρ σαφὲς ἄμμι τοῦθ' ὅτι
Τῶν ἐμῶν μνάμα ποκ' ἐσσεῖται λόγων τούτων ἔτι·
Καὶ λαβών τις αὐτὰ, περιλύσας τὸ μέτρον ὃ νῦν ἔχει,
Εἷμα δοὺς καὶ πορφυροῦν, λόγοισι ποικίλας καλοῖς,

καιρόν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποθέσθαι. πρῶτον, τῶν ἰδεῶν συνιδεῖν ὅσαι πρὸς ἀλλήλας εἰσίν. οἷον ἐπιστήμην, ἢ μέγεθος, ἢ δεσποτείαν· ἐνθυμουμένους ὅτι τὰ παρ' ἡμῖν, διὰ τὸ μετέχειν ἐκείνων, ὁμώνυμα ἐκείνοις ὑπάρχει. λέγω δέ, οἷον δίκαια μέν, ὅσα τοῦ δικαίου· καλὰ δέ, ὅσα τοῦ καλοῦ. ἔστι δὲ τῶν εἰδῶν ἓν ἕκαστον ἀΐδιόν τε καὶ νόημα, καὶ πρὸς τούτοις ἀπαθές. διὸ καί φησιν ἐν τῇ φύσει τὰς ἰδέας ἑστάναι, καθάπερ παραδείγματα· τὰ δ' ἄλλα ταύταις ἐοικέναι, τούτων ὁμοιώματα καθεστῶτα. ὁ τοίνυν Ἐπίχαρμος περί τε τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν οὕτω λέγει,

Ἆρ' ἔστιν αὔλησις τὶ πρᾶγμα; πάνυ μὲν οὖν.
Ἄνθρωπος οὖν αὔλησις ἐστίν; οὐδαμῶς.
Φέρ' ἴδω. τί δ' αὐλητάς; τίς εἶμεν τοὶ δοκεῖ;
Ἄνθρωπος, ἢ οὐ γάρ; πάνυ μὲν οὖν. οὐκοῦν δοκεῖς
Οὕτως ἔχειν καὶ περὶ τῶ ἀγαθῶ; τὸ μὲν
Ἀγαθὸν τὶ δὲ, πρᾶγμ' εἶμεν καθ' αὑτό· ὅστις δέκα
Εἰδῇ μαθὼν τῆν', ἀγαθὸς ἤδη γίνεται.
Ὥσπερ γὰρ εἰ αὔλησιν αὐλητὰς μαθὼν,
Ὄρχησιν ὀρχηστάς τις, ἢ πλοκεὺς πλοκάν,
Ἢ πᾶν γ' ὁμοίως τῶν τοιούτων ὅ, τι τὺ λῇς,
Οὐκ αὐτὸς εἴη χ' ἁ τέχνα, τεχνικὸς γα μάν.

Ex eodem Alcimo, apud eundem Diogenem.

Πλάτων ἐν τῇ περὶ τῶν ἰδεῶν ὑπολήψει φησίν, εἴπερ ἐστὶ μνήμη, τὰς ἰδέας ἐν τοῖς οὖσιν ὑπάρχειν, διὰ τὸ τὴν μνήμην ἠρεμοῦντός τινος καὶ μένοντος εἶναι· μένειν δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ τὰς ἰδέας. τίνα γὰρ ἂν τρόπον (φησὶ) διεσώζετο τὰ ζῶα, μὴ τῆς ἰδέας ἐφαπτόμενα, καὶ πρὸς τοῦτο τὸν νοῦν φυσικῶς εἰληφότα,

Πότ' ἀριθμόν τις περισσὸν, αἰ δὲ λῇς, τὸν ἄρτιον,
Ποτθέμειν λῇς ψᾶφον, ἢ καὶ τὰν ὑπάρχουσαν
λαβεῖν·
Ἦ δοκεῖ καί τι κ' ὁ αὐτὸς εἶμεν, οὐκ ἐμὶν τάχα.
Οὐδὲ μὰν οὐδ' αἰ ποτὶ μέτρον παχυαῖον καταθέμεν
Λῇ τις ἕτερον μᾶκος, ἢ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν,
Ἔτι χ' ὑπάρχοι τῆνο τὸ μέτρον. οὐ γὰρ ὧδε νῦν ὅρη
Καὶ τὸς ἀνθρώπος. ὁ μὲν γὰρ αὔξεθ', ὁ δέ γα μὰν φθίνει.
Ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν χρόνον.
Ὃ δὲ μεταλλάσσει κατὰ φύσιν, καὶ οὔποκ' ἐν ταυτῷ μένει.
Ἀλλὰ δὴ ἕτερον εἴη κ' αὐτὸ τοῦ παρεξεστακότος.
Καὶ τὺ δὴ καἰγὼ χθὲς ἄλλοι καὶ νῦν ἄλλοι πελέθομες
Καὖθις ἄλλοι, κ' οὔποκ' αὐτοὶ καττὸν λόγον.

Ex eodem Alcimo, apud eundem Diogenem.

Φασὶν οἱ σοφοὶ τὴν ψυχὴν τὰ μὲν διὰ τοῦ σώματος αἰσθάνεσθαι, οἷον ἀκούουσαν, βλέπουσαν· τὰ δὲ αὐτὴν καθ' αὑτὴν ἐνθυμεῖσθαι, μηδὲν τῷ σώματι χρωμένην· διὸ καὶ τῶν ὄντων τὰ μὲν, αἰσθητὰ εἶναι, τὰ δὲ, νοητά. ὧν ἕνεκα καὶ Πλάτων ἔλεγεν ὅτι δεῖ τοὺς συνιδεῖν τὰς τοῦ παντὸς ἀρχὰς ἐπιθυμοῦντας, πρῶτον μὲν αὐτὰς καθ' αὑτὰς διελέσθαι τὰς ἰδέας· οἷον ὁμοιότητα καὶ μονάδα, καὶ πλῆθος καὶ μέγεθος, καὶ στάσιν καὶ κίνησιν. δεύτερον, αὐτὸ καθ' αὑτὸ, τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ δί-

ΕΠΙΧΑΡΜΟΥ

ἜΠΗ.

EPICHARMI

CARMINA.

Ex Alcimo, apud Diogenem Laertium in Platonis vita.

Φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τῶν Ἐπιχάρμου λέγων. σκεπτέον δὲ (ὁ Πλάτων φησὶν) αἰσθητὸν μὲν εἶναι τὸ μηδέποτε ἐν τῷ ποιῷ μηδὲ ποσῷ διαμένον, ἀλλ' ἀεὶ ῥέον καὶ μεταβάλλον· ὡς ἐξ ὧν ἄν τις ἀνέλῃ τὸν ἀριθμὸν, τούτων οὔτε ἴσων, οὔτε τινῶν, οὔτε ποσῶν, οὔτε ποιῶν ὄντων. ταῦτα δ' ἐστὶν ὧν ἀεὶ γένεσις, οὐσία δὲ μηδέποτε πέφυκε. νοητὸν δὲ, ἐξ οὗ μηδὲν ἀπογίνεται μηδὲ προσγίνεται. τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ τῶν ἀιδίων φύσις· ἣν ὁμοίαν τε καὶ τὴν αὐτὴν ἀεὶ συμβέβηκεν εἶναι. καὶ μὴν ὅγε Ἐπίχαρμος περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν ἐναργῶς εἴρηκεν,

Ἀλλ' ἀεὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν, ὑπέλιπον δ' οὐ πώποκα·
Τάδε δ' ἀεὶ πάρεσθ' ὅμοια, διά τε τῶν αὐτῶν ἀεί.
Ἀλλὰ λέγεται μὰν χάος πρᾶτον γενέσθαι τῶν θεῶν.
Πῶς δέ κα; ἀμάχανόν γ' ἀπό τινος μηδὲν ὅ,τι πρᾶτον μόλοι.
Οὐκ ἄρ' ἔμολε πρᾶτον οὐδὲν, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον.
Τῶν δὲ δ' ὧν ἄμμες νῦν ὧδε λέγω, μέλλει τάδ' εἶναι.

Google

Ὡς δὴ παρ' ἐκείνης τευξόμενος καλοῦ τινος.

Ἐνταῦθα δὴ σαφῶς (οἶμαι) διδάσκει ὁποῖός ἐστιν ὁ θεός, καὶ ὡς ἡ δόξα ἡ κοινὴ καὶ ἡ συνήθεια τοὺς ἑπομένους αὐταῖν, ἀλλὰ μὴ τὸν θεὸν ἐπιζητοῦντας, ἐξανδραποδίζεται.

Ex Galeno.

Τὴν μὲν τοῦ Κλεάνθους γνώμην ὑπὲρ τοῦ παθητικοῦ τῆς ψυχῆς ἐκ τῶνδε φαίνεσθαι φησὶ τῶν ἐπῶν [ὁ Ποσειδώνιος]

Τί ποτ' ἔσθ' ὃ, τι βούλει θυμέ; τοῦτό μοι φράσον.
Ἔχω λογισμὸν πᾶν ὃ βούλομαι ποιεῖν.
Βασιλικόν γε. πλὴν ὅμως εἰπὸν πάλιν.
Ὡς αὖ ἐπιθυμῶ ταῦθ' ὅπως γενήσεται.

Ταυτὶ τὰ ἀμοιβαῖα, Κλεάνθους φησὶν εἶναι Ποσειδώνιος· ἐναργῶς ἐνδεικνύμενος τὴν περὶ τοῦ παθητικοῦ τῆς ψυχῆς γνώμην αὐτοῦ· εἴγε δὴ πεποίηκε τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ διαλεγόμενον, ὡς ἕτερον ἑτέρῳ.

Ex Clemente Alex.

Καὶ ὁ Κλεάνθης δὲ ὁ Στωϊκὸς φιλόσοφος ποιητικῶς ὧδέ πως τὰ ὅμοια γράφει,

Μὴ πρὸς δόξαν ὅρα, ἐθέλων σοφὸς αἶψα γενέσθαι.
Μηδὲ φοβοῦ πολλῶν ἄκριτον καὶ ἀναιδέα δόξαν.
Οὐ γὰρ πλῆθος ἔχει συνετὴν κρίσιν, οὔτε δικαίαν,
Οὔτε καλήν· ὀλίγοις δὲ παρ' ἀνδράσι τοῦτό κεν
εὕροις.

Ex Plutarcho.

Πόρναις τε δοῦναι, σῶμά τ' εἰς νόσους πεσὸν
Δαπάναις ἐπιτρῖψαι.

Ex Clemente Alex.

Κλεάνθης δὲ ὁ Πισαδεὺς, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφος, ὅς γε θεογονίαν ποιητικὴν, θεολογίαν δὲ ἀληθινὴν ἐνδείκνυται, οὐκ ἀπεκρύψατο τοῦ θεοῦ πέρι ὅ,τι περ εἶχεν φρονῶν,

Τἀγαθὸν ἐρωτᾷς μ' οἷόν ἐστ', ἄκουε δή,
Τεταγμένον, δίκαιον, ὅσιον, εὐσεβὲς,
Κρατοῦν ἑαυτοῦ, χρήσιμον, καλὸν, δέον·
Αὐστηρὸν, αὐθέκαστον, ἀεὶ συμφέρον·
Ἄφοβον, ἄλυπον, λυσιτελὲς, ἀνώδυνον,
Ὠφέλιμον, εὐάρεστον, ἀσφαλὲς, φίλον,
Ἔντιμον, ὁμολογούμενον, εὐκλεὲς, ἄτυφον,
Ἐπιμελὲς, πρᾶον, σφοδρὸν, χρονιζόμενον,
Ἄμεμπτον, ἀεὶ διαμένον,
Ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν βλέπει

Πλὴν ὁπόσα ῥέζουσι κακοὶ σφετέρῃσιν ἀνοίαις.
Καὶ κοσμεῖς τὰ ἄκοσμα, καὶ οὐ φίλα σοὶ φίλα ἐστίν.
Ὧδε γὰρ εἰς ἓν πάντα συνήρμοκας ἐσθλὰ κακοῖσιν,
Ὥσθ' ἕνα γίνεσθαι πάντων λόγον αἰὲν ἐόντων,
Ὃν φεύγοντες ἐῶσιν ὅσοι θνητῶν κακοί εἰσιν.
Δύσμοροι, οἵτ' ἀγαθῶν μὲν ἀεὶ κτῆσιν ποθέοντες,
Οὔτ' ἐσορῶσι θεοῦ κοινὸν νόμον, οὔτε κλύουσιν·
Ὧι κεν πειθόμενοι σὺν νῷ βίον ἐσθλὸν ἔχοιεν.
Αὐτοὶ δ' αὖ ὁρμῶσιν ἄνευ καλοῦ ἄλλος ἐπ' ἄλλα·
Οἱ μὲν ὑπὲρ δόξης σπουδὴν δυσέριστον ἔχοντες,
Οἱ δ' ἐπὶ κερδοσύνας τετραμμένοι οὐδενὶ κόσμῳ,
Ἄλλοι δ' εἰς ἄνεσιν, καὶ σώματος ἡδέα ἔργα,
* * * ἐπ' ἄλλοτε δ' ἄλλα φέροντες,
Σπεύδοντες μάλα πάμπαν ἐναντία τῶνδε γενέσθαι.
Ἀλλὰ Ζεῦ πάνδωρε, κελαινεφὲς, ἀρχικέραυνε,
Ἀνθρώπους ῥύου ἀπειροσύνης ἀπὸ λυγρῆς,
Ἣν σὺ πάτερ σκέδασον ψυχῆς ἄπο, δὸς δὲ κυρῆσαι
Γνώμης, ᾗ πίσυνος σὺ δίκης μέτα πάντα κυβερνᾷς·
Ὄφρ' ἂν τιμηθέντες ἀμειβώμεσθά σε τιμῇ,
Ὑμνοῦντες τὰ σὰ ἔργα διηνεκὲς, ὡς ἐπέοικε
Θνητὸν ἐόντα. ἐπεὶ οὔτε βροτοῖς γέρας ἄλλοτε μεῖζον,
Οὔτε θεοῖς, ἢ κοινὸν ἀεὶ νόμον ἐν δίκῃ ὑμνεῖν.

ΚΛΕΆΝΘΟΥΣ
ἜΠΗ.
CLEANTHIS
CARMINA.

Ex Stobæo ἐν ἐκλογῇ φυσικῶν γνωμῶν.

Κύδιστʼ ἀθανάτων, πολυώνυμε, παγκρατὲς αἰεὶ,
Ζεῦ, φύσεως ἀρχηγὲ, νόμου μέτα πάντα κυβερνῶν,
Χαῖρε. σὲ γὰρ πᾶσι θέμις θνητοῖσι προσαυδᾶν.
Ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμὲν, ἤχου μίμημα λαχόντες
Μοῦνον, ὅσα ζώει τε καὶ ἕρπει θνήτʼ ἐπὶ γαῖαν.
Τῷ σε καθυμνήσω, καὶ σὸν κράτος αἰὲν ἀείσω.
Σοὶ δὲ πᾶς ὅδε κόσμος ἑλισσόμενος περὶ γαῖαν
Πείθεται, ἥκεν ἄγῃς, καὶ ἑκὼν ὑπὸ σεῖο κρατεῖται.
Τοῖον ἔχεις ὑποεργὸν ἀνικήτοις ὑπὸ χερσὶν
Ἀμφήκη, πυρόεντα, ἀειζώοντα κεραυνόν.
Τοῦ γὰρ ὑπὸ πληγῆς φύσεως πάντʼ ἐρρίγασι,
Ὧι σὺ κατευθύνεις κοινὸν λόγον, ὃς διὰ πάντων
Φοιτᾷ μιγνύμενος μεγάλων μικροῖσι φάεσσι,
Ὃς τόσσος γεγαὼς ὕπατος βασιλεὺς διὰ παντός.
Οὐδέ τι γίγνεται ἔργον ἐπὶ χθονὶ σοῦ δίχα δαίμων,
Οὔτε κατʼ αἰθέριον θεῖον πόλον, οὔτʼ ἐπὶ πόντῳ,

Digitized by Google

Οὔτε φράσαις.

Λέγει δ' οὖν καὶ ὁ φιλόσοφος, ἐπὶ διττοῖς πράγμασιν, οὖσι καὶ μὴ οὖσι, διττὰς εἶναι τὰς γνώσεις· ἀλήθειαν, ἣν καὶ εὐφεγγῆ κέκληκεν, ὡς τῷ φωτὶ τῷ νοερῷ λάμπουσαν· καὶ πίστιν, ἣν τῆς μονίμου γνώσεως ἀφεῖλεν.

Animaduertendum est duos primos versus qui hic afferũtur à Proclo, haberi in loco qui primus allatus est ex Sexto: sed εὐπειθέος *ibi legi, non* εὐφεγγέος.

Ex Theophraſto.

Παρμενίδης μὲν γὰρ ὅλως οὐδὲν ἀφώρικεν, ἀλλὰ μόνον ὅτι δυοῖν ὄντοιν στοιχείοιν, κατὰ τὸ ὑπερβάλλον ἐστὶν ἡ γνῶσις. ἐὰν γὰρ ὑπεραίρῃ τὸ θερμὸν ἢ τὸ ψυχρόν, ἄλλην γίνεσθαι τὴν διάνοιαν· βελτίω δὲ καὶ καθαρωτέραν, τὴν διὰ τὸ θερμόν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταύτην δεῖσθαί τινος συμμετρίας.

Ὡς γὰρ ἑκάστῳ (φησὶν) ἔχει κρᾶσις μελέων πολυπλάγκτων,
Τὼς νόος ἀνθρώποισι παρέστηκεν. τὸ γὰρ αὐτὸ
Ἐστὶν ὅπερ φρονέει μελέων φύσις ἀνθρώποισι,
Καὶ πᾶσιν καὶ παντί. τὸ γὰρ πλέον ἐστὶ νόημα.

Τὸ γὰρ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ φρονεῖν, ὡς ταὐτὸ λέγει. διὸ καὶ τὴν μνήμην καὶ τὴν λήθην ἀπὸ τούτων γίνεσθαι διὰ τῆς κράσεως. ἂν δ' ἰσάζωσι τῇ μίξει, πότερον ἔσται φρονεῖν, ἢ οὔ, καὶ τίς ἡ διάθεσις, οὐδὲν ἔτι διώρικεν. ὅτι δὲ καὶ τῷ ἐναντίῳ καθ' αὑτὸ ποιεῖ τὴν αἴσθησιν, φανερὸν ἐν οἷς φησι, τὸ νεκρὸν φωτὸς μὲν καὶ θερμοῦ καὶ φωνῆς οὐκ αἰσθάνεσθαι, διὰ τὴν ἔκλειψιν τοῦ πυρός· ψυχροῦ δὲ καὶ σιωπῆς καὶ τῶν ἐναντίων αἰσθάνεσθαι. καὶ ὅλως δὲ πᾶν τὸ ὂν ἔχειν τινὰ γνῶσιν. οὕτως μὲν οὖν αὐτὸς ἔοικεν ἀποτέμνεσθαι τῇ φάσει τὰ συμβαίνοντα δυσχερῆ διὰ τὴν ὑπόληψιν.

Ex Plutarcho.

Ἀλλ' ὥσπερ ἡ σελήνη περιέχει τὸν ἥλιον τῷ κρείττονι, καὶ δορυφορεῖν,

Αἰεὶ παπταίνουσα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,

κατὰ τὸν Παρμενίδην· οὕτω τὴν δευτέραν τάξιν ἀγαπῶν, χρώμενος τῷ ἡγεμόνι, καὶ τῆς ἀπ' ἐκείνου δυνάμεως καὶ δόξης ἀπολαύοντας.

Ex eodem.

Οὐδὲ γὰρ ὁ πῦρ μὴ λέγων εἶναι τὸν πεπυρωμένον σίδηρον, ἢ τὴν σελήνην ἥλιον, ἀλλὰ κατὰ Παρμενίδην,

Νυκτὶ φάος περὶ γαῖαν ἀλώμενον, ἀλλότριον φῶς.

ἀναιρεῖ σιδήρου χρῆσιν, ἢ σελήνης φύσιν.

Ex Proclo in Plat.

Ὁ μὲν οὖν Πλάτων διαρρήδην τούς τε λόγους καὶ τὰς γνώσεις τοῖς γνωστοῖς διεῖλεν. ὁ δέ γε Παρμενίδης, καίτοι διὰ ποίησιν ἀσαφὴς ὤν, ὅμως καὶ αὐτὸς ταῦτα ἐνδεικνύμενος φησί,

Ἠμὲν ἀληθείης εὐφεγγέος ἀτρεμὲς ἦτορ,
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, αἷς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.

Καὶ πάλιν,

Εἰ δ' ἄγε τῶν ἐρέω, κόμισαι δὲ σὺ μῦθον ἀκούσας,
Αἵπερ ὁδοὶ μοῦναι διζήσιος εἰσὶ νοῆσαι,
Ἡ μὲν, ὅπως ἐστί τε καὶ οὐκ ἔστι μὴ εἶναι,
Πειθοῦς ἐστὶ κέλευθος· ἀληθείη γὰρ ὀπηδεῖ·
Ἡ δ', ὡς οὐκ ἔστι γε, καὶ ὡς χρεών ἐστι μὴ εἶναι,
Τὴν δή τοι φράζω παναπειθέα ἔμμεν' ἀταρπόν.

Καί,

Οὔτε γὰρ ἂν γνοίης τό γε μὴ ὄν· οὐ γὰρ ἐφικτόν·

Σήματα, καὶ καθαρᾶς εὐαγέος ἠελίοιο
Λαμπάδος ἔργ᾽ ἀΐδηλα, καὶ ὁππόθεν ἐξεγένοντο.
Ἔργα τε κύκλωπος πεύσῃ περὶ φοιτὰ σελήνης
Καὶ φύσιν, εἰδήσεις δὲ καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχοντα.
Ἔνθεν μὲν γὰρ ἔφυγε καὶ ὥς μιν ἄγουσ᾽ ἐπέδησεν,
ἀνάγκη πείρατ᾽ ἔχειν ἄστρων. *

Ex eodem.

Ἀλλὰ καὶ Παρμενίδης ἐν τῷ αὐτοῦ ποιήματι περὶ τῆς ἐλπίδος αἰνισσόμενος τὰ τοιαῦτα λέγει,

Λεῦσε δ᾽ ὅμως ἀπεόντα νόῳ παρεόντα βεβαίως.
Οὐ γὰρ ἀποτμήξει τὸ ἐὸν τοῦ ἐόντος ἔχεσθαι,
Οὔτε σκιδνάμενον πάντῃ πάντως κατὰ κόσμον,
Οὔτε συνιστάμενον.

Ex eodem Clemente, & Plutarcho.

Παρμενίδης δὲ ὁ μέγας (ὥς φησιν ἐν Σοφιστῇ Πλάτων) ὧδέ πως περὶ τοῦ θεοῦ γράφει,

Πολλὰ μάλ᾽ ὡς ἀγένητον ἐὸν καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν,
Οὖλον, μουνογενές τε καὶ ἀτρεμὲς, ἠδ᾽ ἀγένητον.

Ex Platone.

Εἰ τοίνυν ὅλον ἐστὶν, ὥσπερ καὶ Παρμενίδης λέγει,

Πάντοθεν εὐκύκλου σφαίρας ἐναλίγκιον ὄγκῳ,
Μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντῃ. τὸ γὰρ οὔτέ τι μεῖζον
Οὔτε βεβαιότερον πέλειν χρεών ἐστι τῇ ἢ τῇ
Τοιοῦτόν γε ὂν τὸ ὂν, μέσσον τε καὶ ἔσχατον ἔχει.

Ex eodem.

Παρμενίδης δὲ τὴν γένεσιν λέγει,

Πρώτιστον μὲν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

Ἐξ ἐμέθεν ῥηθέντα. μόνος δ' ἔτι θυμὸς ὁδοῖο
Λείπεται.

Ἐν τούτοις γὰρ ὁ Παρμενίδης ἵππους μέν φησιν αὐτὸν φέρειν τὰς ἀλόγους τῆς ψυχῆς ὁρμάς τε καὶ ὀρέξεις· κατὰ δὲ τὴν πολύφημον ὁδὸν τοῦ δαίμονος πορεύεσθαι τὴν κατὰ τὸν φιλόσοφον λόγον θεωρίαν. ὡς λόγος προπομποῦ δαίμονος τρόπον ἐπὶ τὴν ἁπάντων ὁδηγεῖ γνῶσιν. Κούρας δ' αὐτῷ προάγειν τὰς αἰσθήσεις. ὧν τὰς μὲν ἀκοὰς αἰνίττεται ἐν τῷ λέγειν, —δοιοῖς γὰρ ἐπείγετο δινωτοῖσι κύκλοις· τουτέστι τοῖς τῶν ὤτων, τὴν φωνὴν δι' ὧν καταδέχονται. τὰς δὲ ὁράσεις, ἡλιάδας κούρας κέκληκε· δώματα μὲν νυκτὸς ἀπολειπούσας, ἐς φάος ὠσαμένας, διὰ τὸ μὴ χωρὶς φωτὸς γίνεσθαι τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ἐπὶ δὲ τὴν πολύποινον ἐλθεῖν δίκην, καὶ ἔχουσαν κληῖδας ἀμοιβούς, τὴν διάνοιαν, ἀσφαλεῖς ἔχουσαν τὰς τῶν πραγμάτων καταλήψεις. ἥτις αὐτὸν ὑποδεξαμένη ἐπαγγέλλεται δύο ταῦτα διδάξειν, Ημὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεμὲς ἦτορ, ὅπερ ἐστὶ τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀμετακίνητον βῆμα· ἕτερον δὲ, βροτῶν δόξας ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής· τουτέστι, τὸ ἐν δόξῃ κείμενον πᾶν, ὅτι ἦν ἀβέβαιον. Καὶ ἐπὶ τέλει προσδιασαφεῖ τὸ μὴ δεῖν ταῖς αἰσθήσεσι προσέχειν, ἀλλὰ τῷ λόγῳ. Μὴ γάρ σε (φησὶν) ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω, Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν, Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύπειρον ἔλεγχον Ἐξ ἐμέθεν ῥηθέντα. Ἀλλ' οὗτος μὲν καὶ αὐτὸς (ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων συμφανὲς) τὸν ἐπιστημονικὸν λόγον κανόνα τῆς ἐν τοῖς οὖσιν ἀληθείας ἀναγορεύσας, ἀπέστη τῆς τῶν αἰσθήσεων ἐπιστάσεως. Ἐμπεδοκλῆς δὲ &c.

Ex Clemente.

Ἀφικόμενος οὖν ἐπὶ τὴν ἀληθῆ μάθησιν ὁ βουλόμενος, ἀκουέτω μὲν Παρμενίδου τοῦ Ἐλεάτου ὑπισχνουμένου,

Εἴσῃ δ' αἰθερίαν τε φύσιν τά τ' ἐν αἰθέρι πάντα

Καί σφας ὑπέρθυρον ἀμφὶς ἔχει καὶ λάινος οὐδὸς,
Αὐταὶ δ' αἰθέριαι πλῆνται μεγάλοισι θυρέτροις.
Τῶν δὲ δίκη πολύποινος ἔχει κληῖδας ἀμοιβούς.
Τὴν δὴ παρφάμεναι κοῦραι μαλακοῖσι λόγοισιν,
Πεῖσαν ἐπιφραδέως ὥς σφιν βαλανωτὸν ὀχῆα
Ἀπτερέως ὤσειε πυλέων ἄπο. ταὶ δὲ θυρέτρων
Χάσμ' ἀχανὲς ποίησαν, ἀναπτάμεναι πολυχάλκοις
Ἄξονας ἐν σύριγξιν ἀμοιβαδὸν εἰλίξασαι
Γόμφοις καὶ περόνῃσιν ἀρηρότα. τῇ ῥα δι' αὐτῶν
Ἰθὺς ἔχον κοῦραι κατ' ἀμαξιτὸν ἅρμα καὶ ἵπποις.
Καί με θεὰ πρόφρων ὑπεδέξατο, χεῖρα δὲ χειρὶ
Δεξιτερὴν ἕλεν. ὧδε δ' ἔπος φάτο, καί με προσηύδα,
Ὦ κοῦρ' ἀθανάτοισι συνάορος ἡνιόχοισιν,
Ἵπποι ταί σε φέρουσιν ἱκάνων ἡμέτερον δῶ,
Χαῖρ', ἐπεὶ οὔτι σε μοῖρα κακὴ προὔπεμπε νέεσθαι
Τήνδ' ὁδόν· ἢ γὰρ ἀπ' ἀνθρώπων ἐκτὸς πάτου ἐστίν·
Ἀλλὰ θέμις τε δίκη τε. χρεὼ δέ σε πάντα πυθέσθαι,
Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεμὲς ἦτορ.
Ἠδὲ βροτῶν δόξας ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.
Ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.
Μηδέ σ' ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν
Καὶ γλῶσσαν· κρῖναι δὲ λόγῳ πολύπειρον ἔλεγχον

ΠΑΡΜΕΝΙΔΟΥ
ΕΠΗ.
PARMENIDIS
CARMINA.

Ex Sexto philoſopho.

Ὁ δὲ γνώριμος αὐτοῦ [τοῦ Ξενοφάνους] Παρμενίδης τοῦ μὲν δοξαστοῦ λόγου κατέγνω, φημὶ δὲ τοῦ ἀσθενεῖς ἔχοντος ὑπολήψεις· τὸν δ' ἐπιστημονικὸν, τουτέστι τὸν ἀδιάπτωτον, ὑπέθετο κριτήριον, ἀποστὰς καὶ τῆς τῶν αἰσθήσεων πίστεως. ἐναρχόμενος γοῦν τοῦ περὶ φύσεως, γράφει τὸν τρόπον τοῦτον,

Ἵπποι ταί με φέρουσιν ὅσον τ' ἐπὶ θυμὸς ἱκάνοι
Πέμπον, ἐπεί μ' ἐς ὁδὸν γ' ἦσαν πολύφημον ἄγουσαι
Δαίμονος ἢ κατὰ πάντ' αὐτηφέρει εἰδότα φῶτα,
Τῇ φερόμην. τῇ γάρ με πολύφρασοι φέρον ἵπποι
Ἅρμα τιταίνουσαι, κοῦραι δ' ὁδὸν ἡγεμόνευον.
Ἄξων δ' ἐν χνοίῃσι σύριγγος ἀυτὴν
Αἰθόμενος δοιοῖς γὰρ ἐπείγετο δινωτοῖσι
Κύκλοις ἀμφοτέρωθεν, ὅτε σπερχοίατο πέμπειν
Ἡλιάδες κοῦραι προλιποῦσαι δώματα νυκτὸς,
Εἰς φάος ὠσάμεναι κρατερῶν ἀπὸ χερσὶ καλύπτρας,
Ἔνθα πύλαι νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κελεύθων.

Οὔτι μάχας διέπειν τιτήνων, οὐδὲ γιγάντων,
Οὐδέ τι κενταύρων ἢ στάσιας προτέρων
Φενδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι *
Θεῶν προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθήν.

Ex eodem.

Καὶ Ξενοφάνης δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις φησὶν,

Πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέλος ἤραο πῖον
Ταύρου λαρινοῦ τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν·
Τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται, οὐδ' ἀπολήξει,
Ἔστ' ἂν ἀοιδάων ᾖ γένος Ἑλλαδικόν.

Ex Diogene Laertio.

Περὶ δὲ τοῦ ἄλλοτε ἄλλον αὐτὸν [τὸν Πυθαγόραν] γεγενῆσθαι Ξενοφάνης ἐν ἐλεγεία προσμαρτυρεῖ, ἧς ἀρχὴ,

Νῦν αὖτ' ἄλλον ἔπειμι λόγον, δείξω δὲ κέλευθον.

ὃ δὲ περὶ αὐτοῦ φησιν, οὕτως ἔχει,

Καὶ ποτέ μιν στυφελιζομένου σκύλακος παριόντα,
Φασὶν ἐποικτεῖραι, καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι, μηδὲ ῥάπιζ'· ἐπεὶ ἦ φίλου ἀνέρος ἐστὶ
Ψυχὴ, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης ἀΐων.

Σμικρὸν δ' ἄν τι πόλει χάρμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ,
Εἴ τις ἀεθλεύων νικᾷ Πίσαο παρ' ὄχθας.
Οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοις πόλεως.

Ex eodem.

Ὁρᾶν οὖν ὑμῶν καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλῆρες ὂν πάσης θυμηδίας,

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων.
Καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεὶς στεφάνους,
Ἄλλος δ' εὐώδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει,
Κρατὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης·
Ἄλλος δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔποτε φησὶ προδώσειν
Μείλιχος, ἐν κεράμοις ἄνθεος ὀσδόμενος.
Ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴν ὀδμὴν λιβανωτὸς ἵησι,
Ψυχρὸν δ' ἐστὶν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν.
Πάρκειντα δ' ἄρτοι ξανθοὶ, γεραρή τε τράπεζα,
Τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη.
Βωμὸς δ' ἄνθεσιν ἂν τὸ μέσον πάντη πεπύκασται,
Μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.
Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας
Εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
Σπείσαντας τε καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
Πρήσσειν· ταῦτα γὰρ ὦν ἐστὶ προχειρότερον.
Οὐχ ὕβρεις πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
Οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος.
Ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει
Ὡς ἡ μνημοσύνη, καὶ τὸν ὃς ἀμφ' ἀρετῆς,

Ex eodem.

Ὅμηρος δὲ καὶ Ἡσίοδος κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη,

Οἳ πλεῖστ' ἐφθέγξαντο θεῶν ἀθεμίστια ἔργα,
Κλέπτειν, μοιχεύειν τε, καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.

Ex Stobæo.

Οὔτοι ἀπαρχῆς πάντα θεοὶ θνητοῖς ὑπέδειξαν,
Ἀλλὰ χρόνῳ ζητοῦντες ἐφευρίσκουσιν ἄμεινον.

Ex Athenæo.

Ἀλλ' εἰ μὲν ταχύτητι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο,
Ἢ πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος,
Πὰρ Πίσαο ῥοῇς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων,
Ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
Εἴτε τι δεινὸν ἄεθλον, ὃ παγκράτιον καλέουσιν,
Ἀστοῖσι κ' εἴη κυδρότερος πρὸς ἄκρα,
Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
Καί κε σιτ' εἴη δημοσίων κτεάνων,
Ἐκ πόλεως καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη,
Εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτά γ' ἅπαντα λάχοι.
Οὐκ ἐὼν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων
Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.
Ἀλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον
Προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσιν ἔτ' εἴη,
Οὔτ' εἰ πενταθλεῖν, οὔτε παλαισμοσύνην·
Οὐδὲ μὲν εἰ ταχύτητι ποδῶν, τόπερ ἐστὶ πρότιμον
Ῥώμης, ὅσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει·
Τοὔνεκεν ἂρ δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη.

ΞΕΝΟΦΑΝΟΥΣ
ἜΠΗ.
XENOPHANIS
CARMINA.

Ex Sexto philoſopho.

Ἐν τούτοις δέ εἰσι καὶ οἱ ἀπὸ τῆς σκέψεως. ὧν Ξενοφάνης μὲν κατά τινας, εἰπὼν πάντα ἀκατάληπτα, ἐπὶ ταύτης ἐστὶ τῆς φορᾶς, ἐν οἷς γράφει,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται
Εἰδὼς ἀμφὶ θεῶν τε καὶ ἅσσα λέγω περὶ πάντων.
Εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα τύχοι τετελεσμένον εἰπὼν,
Αὐτὸς ὅμως οὐκ οἶδε· δόκος δ᾽ ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

Διὰ τούτων γὰρ σαφὲς μὲν ἔοικε λέγειν τἀληθὲς καὶ τὸ γνώριμον, καθὸ καὶ λέγεται, Ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ. Ἄνδρα δὲ, τὸν ἄνθρωπον, τῷ εἰδικῷ καταχρώμενος ἀντὶ τοῦ γένους. εἶδος γὰρ ἀνθρώπου καθέστηκεν ὁ ἀνήρ. Paucis interiectis, Ἀμφὶ θεῶν δὲ, ὑποδειγματικῶς, περί τινος τῶν ἀδήλων. Δόκον δὲ, τὴν δόκησιν καὶ τὴν δόξαν. ὥστε τοιοῦτον εἶναι κατ᾽ ἐξάπλωσιν τὸ ὑπ᾽ αὐτοῦ λεγόμενον, Τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς καὶ γνώριμον οὐδεὶς ἄνθρωπος οἶδε τό γε ἐν τοῖς ἀδήλοις πράγμασι. κἂν γὰρ ἐκ τύχης ἐπιβάλλῃ τούτῳ, ὅμως οὐκ οἶδεν ὅτι ἐπιβέβληκεν αὐτῷ, ἀλλ᾽ οἴεται καὶ δοκεῖ.

Ex eodem Plut. & Theodorito.

Οὐδέ τι τοῦ παντὸς κενεὸν πέλει, οὐδὲ περισσόν.

Ex Plutarcho & Macrobio.

Singula autem ad se similitudinem sui rapere, (inquit Macrobius) testis est Empedocles qui ait,

Ὡς γλυκὺ μὲν γλυκὺ μάρπτε, πικρὸν δ᾽ ἐπὶ
πικρὸν ἔρουσεν,
Ὀξὺ δ᾽ ἐπ᾽ ὀξὺ ἔβη, θερμὸν δ᾽ ἐποχεύετο θερμῷ.

Ex Diogene Laertio.

Παυσανία, σὺ δὲ κλῦθι δαΐφρονος Ἀγχίτου υἱέ.

Ex eodem.

Παυσανίην ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτου υἱὸν
Φῶτ᾽ Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα·
Ὃς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
Φῶτας ἀπέστρεψεν Φερσεφόνης ἀδύτων.

Ex eodem.

Ἄκρον ἰητρὸν Ἄκρων᾽ Ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἄκρου
Κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος ἀκροτάτης.

Ξουθῶν τε σπονδὰς μελιτῶν ῥιπτοῦντες ἐς οὖδας.
Ταύρων δ' ἀκρίτοισι φόνοις οὐ δεύετο βωμός·
Ἀλλὰ μύσος τοῦτ' ἔσκεν ἐν ἀνθρώποισι μέγιστον,
Θυμὸν ἀπορραίσαντας ἐέλμεναι ἠΐα γυῖα.

Ex Porphyrio.

Οἴμοι ὅτ' οὐ πρόσθεν με διώλεσε νηλεὲς ἦμαρ
Πρὶν σχέτλι' ἔργα βορᾶς περὶ χείλεσι μητίσασθαι.

Sunt autem hi Versus, sicut & proximè præcedentes, eiusdem argumenti cum illis quos antea habuisti, ex Sexto philosopho: quorum initium est, Οὐ παύσεσθε φόνοιο δυσηχέος;

Ex Tzetze.

Ἐμπεδοκλῆς τί ὁ θεός, πάλι κατ' ἔπος λέγει,
Οὐ μὲν γὰρ βροτέῃ κεφαλῇ κατὰ γυῖα κέκασται·
Οὐ μὲν ἀπαὶ νώτων γε δύο κλάδοι ἀΐσσουσιν,
Οὐ πόδες, οὐ θοὰ γοῦνα, καὶ μήδεα λαχνήεντα·
Ἀλλὰ φρὴν ἱερὴ καὶ ἀθέσφατος ἔπλετο μοῦνον,
Φροντίσι κόσμον ἅπαντα καταΐσσουσα θοῇσιν.

Ex Diogene Laertio.

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς,
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον.

Ex Plutarcho.

Ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐγόμφωσε καὶ ἔδησε.

Ex eodem.

--αὐτὰρ ἐχίνοις
Ὀξυβελεῖς χαῖται νώτοις ἐπιπεφρίκασι.

Nam perperam apud illum legitur,

—αὐτὰρ ἐχῖνος
Ὀξυβελὴς δέ τι νώτοις ἐπιπεφρίκασι.

Ἐξ ἐμέθεν ῥηθέντα. μόνος δέ τι θυμὸς ὁδοῖο
Λείπεται,

Ἐν τούτοις γὰρ ὁ Παρμενίδης ἵππους μὲν φησὶν αὐτὸν φέρειν τὰς ἀλόγους τῆς ψυχῆς ὁρμάς τε καὶ ὀρέξεις· κατὰ δὲ τὴν πολύφημον ὁδὸν τοῦ δαίμονος πορεύεσθαι τὴν κατὰ τὸν φιλόσοφον λόγον θεωρίαν. ὡς λόγος προπομποῦ δαίμονος τρόπον ἐπὶ τὴν ἁπάντων ὁδηγεῖ γνῶσιν. Κούρας δ' αὐτοῦ προάγειν τὰς αἰσθήσεις. ὧν τὰς μὲν ἀκοὰς αἰνίττεται ἐν τῷ λέγειν, —δοιοῖς γὰρ ἐπείγετο δινωτοῖσι κύκλοις· τουτέστι τοῖς τῶν ὤτων, τὴν φωνὴν δι' ὧν καταδέχονται. τὰς δὲ ὁράσεις, ἡλιάδας κούρας κέκληκε· δώματα μὲν νυκτὸς ἀπολειπούσας, ἐς φάος ὠσαμένας, διὰ τὸ μὴ χωρὶς φωτὸς γίνεσθαι τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ἐπὶ δὲ τὴν πολύποινον ἐλθεῖν δίκην, καὶ ἔχουσαν κληῖδας ἀμοιβοὺς, τὴν διάνοιαν, ἀσφαλεῖς ἔχουσαν τὰς τῶν πραγμάτων καταλήψεις. ἥτις αὐτὸν ὑποδεξαμένη ἐπαγγέλλεται δύο ταῦτα διδάξειν, Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεμὲς ἦτορ, ὅπερ ἐστὶ τὸ τῆς ἐπιστήμης ἀμετακίνητον βῆμα· ἕτερον δὲ, Βροτῶν δόξας ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής· τουτέστι, τὸ ἐν δόξῃ κείμενον πᾶν, ὅτι ἦν ἀβέβαιον. Καὶ ἐπὶ τέλει προσδιασαφεῖ τὸ μὴ δεῖν ταῖς αἰσθήσεσι προσέχειν, ἀλλὰ τῷ λόγῳ. Μὴ γάρ σε (φησὶν) ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω, Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν, Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύπειρον ἔλεγχον Ἐξ ἐμέθεν ῥηθέντα. Ἀλλ' οὗτος μὲν καὶ αὐτὸς (ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων συμφανὲς) τὸν ἐπιστημονικὸν λόγον κανόνα τῆς ἐν τοῖς οὖσιν ἀληθείας ἀναγορεύσας, ἀπέστη τῆς τῶν αἰσθήσεων ἐπιστάσεως. Ἐμπεδοκλῆς δὲ &c.

Ex Clemente.

Ἀφικόμενος οὖν ἐπὶ τὴν ἀληθῆ μάθησιν ὁ βουλόμενος, ἀκουέτω μὲν Παρμενίδου τοῦ Ἐλεάτου ὑπισχουμένου,

Εἴσῃ δ' αἰθερίαν τε φύσιν τά τ' ἐν αἰθέρι πάντα

Καί σφας ὑπέρθυρον ἀμφὶς ἔχει καὶ λάϊνος οὐδὸς,
Αὐταὶ δ' αἰθέριαι πλῆνται μεγάλοισι θυρέτροις.
Τῶν δὲ δίκη πολύποινος ἔχει κληῗδας ἀμοιβούς.
Τὴν δὴ παρφάμεναι κοῦραι μαλακοῖσι λόγοισιν,
Πεῖσαν ἐπιφραδέως ὥς σφιν βαλανωτὸν ὀχῆα
Ἀπτερέως ὤσειε πυλέων ἄπο. ταὶ δὲ θυρέτρων
Χάσμ' ἀχανὲς ποίησαν, ἀναπτάμεναι πολυχάλκοις
Ἄξονας ἐν σύριγξιν ἀμοιβαδὸν εἰλίξασαι
Γόμφοις καὶ περόνῃσιν ἀρηρότε. τῇ ῥα δι' αὐτέων
Ἰθὺς ἔχον κοῦραι κατ' ἀμαξιτὸν ἅρμα καὶ ἵπποις.
Καί με θεὰ πρόφρων ὑπεδέξατο, χεῖρα δὲ χειρὶ
Δεξιτερὴν ἕλεν. ὧδε δ' ἔπος φάτο, καί με προσηύδα,
Ὦ κοῦρ' ἀθανάτοισι συνάορος ἡνιόχοισιν,
Ἵπποι ταί σε φέρουσιν ἱκάνων ἡμέτερον δῶ,
Χαῖρ', ἐπεὶ οὔτι σε μοῖρα κακὴ προὔπεμπε νέεσθαι
Τήνδ' ὁδόν· ἦ γὰρ ἀπ' ἀνθρώπων ἐκτὸς πάτου ἐστίν·
Ἀλλὰ θέμις τε δίκη τε. χρεὼ δέ σε πάντα πυθέσθαι,
Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεμὲς ἦτορ.
Ἠδὲ βροτῶν δόξας ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.
Ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.
Μηδέ σ' ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν
Καὶ γλῶσσαν κρῖναι δὲ λόγῳ πολύπειρον ἔλεγχον

ΠΑΡΜΕΝΊΔΟΥ
ἘΠΗ.
PARMENIDIS
CARMINA.

Ex Sexto philoſopho.

Ὁ δὲ γνώριμος αὐτοῦ [τοῦ Ξενοφάνους] Παρμενίδης τοῦ μὲν δοξαστοῦ λόγου κατέγνω, φημὶ δὲ τοῦ ἀσθενεῖς ἔχοντος ὑπολήψεις· τὸν δ' ἐπιστημονικὸν, τουτέστι τὸν ἀδιάπτωτον, ὑπέθετο κριτήριον, ἀποστὰς καὶ τῆς τῶν αἰσθήσεων πίστεως. ἐναρχόμενος γοῦν τοῦ περὶ φύσεως, γράφει τὸν τρόπον τοῦτον,

Ἵπποι ταί με φέρουσιν ὅσον τ' ἐπὶ θυμὸς ἱκάνοι
Πέμπον, ἐπεί μ' ἐς ὁδὸν γ' ἦσαν πολύφημον ἄγουσαι
Δαίμονες ἣ κατὰ πάντ' ἀτηφέρει εἰδότα φῶτα,
Τῇ φερόμην. τῇ γάρ με πολύφραστοι φέρον ἵπποι
Ἅρμα τιταίνουσαι, κοῦραι δ' ὁδὸν ἡγεμόνευον.
Ἄξων δ' ἐν χνοιῇσι σύριγγος ἀυτὴν
Αἰθόμενος δοιοῖς γὰρ ἐπείγετο δινωτοῖσι
Κύκλοις ἀμφοτέρωθεν, ὅτε σπερχοίατο πέμπειν
Ἡλιάδες κοῦραι προλιποῦσαι δώματα νυκτὸς,
Εἰς φάος ὠσάμεναι κρατερῶν ἀπὸ χερσὶ καλύπτρας,
Ἔνθα πύλαι νυκτός τε καὶ ἤματος εἰσὶ κελεύθων.

Οὔτι μάχας διέπειν Τιτήνων, οὐδὲ γιγάντων,
Οὐδέ τε κενταύρων ἢ στάσιας προτέρων
φενδόνας, τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστι *
Θεῶν προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθήν.

Ex eodem.

Καὶ Ξενοφάνης δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν τοῖς ἐλεγείοις φησὶν,

Πέμψας γὰρ κωλῆν ἐρίφου σκέλος ἤραο πῖον
Ταύρου λαρινοῦ τίμιον ἀνδρὶ λαχεῖν·
Τοῦ κλέος Ἑλλάδα πᾶσαν ἀφίξεται, οὐδ' ἀπολήξει,
Ἔστ' ἂν ἀοιδάων ᾖ γένος Ἑλλαδικόν.

Ex Diogene Laertio.

Περὶ δὲ τοῦ ἄλλοτε ἄλλον αὐτὸν [τὸν Πυθαγόραν] γεγενῆσθαι Ξενοφάνης ἐν ἐλεγείᾳ προσμαρτυρεῖ, ἧς ἀρχή,

Νῦν αὖτ' ἄλλον ἔπειμι λόγον, δείξω δὲ κέλευθον.

ὃ δὲ περὶ αὐτοῦ φησιν, οὕτως ἔχει,

Καί ποτέ μιν στυφελιζομένου σκύλακος παριόντα,
Φασὶν ἐποικτεῖραι, καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι, μηδὲ ῥάπιζ'· ἐπεὶ φίλου ἀνέρος ἐστὶ
Ψυχὴ, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης ἀΐων.

Σμικρὸν δ' αὖ τι πόλει χάρμα γένοιτ' ἐπὶ τῷ,
Εἴ τις ἀεθλεύων νικῷ Πίσαο παρ' ὄχθας.
Οὐ γὰρ πιαίνει ταῦτα μυχοὺς πόλεως.

Ex eodem.

Ὁρῶν οὖν ὑμῶν καὶ αὐτὸς τὸ συμπόσιον, κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη, πλῆρες ὂν πάσης θυμηδίας,

Νῦν γὰρ δὴ δάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἁπάντων.
Καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεὶς στεφάνους,
Ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει,
Κρατὴρ δ' ἕστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης·
Ἄλλος δ' οἶνος ἕτοιμος, ὃς οὔποτε φησὶ προδώσειν
Μείλιχος, ἐν κεράμοις ἄνθεος ὀσδόμενος.
Ἐν δὲ μέσοις ἁγνὴν ὀδμὴν λιβανωτὸς ἵησι,
Ψυχρὸν δ' ἐστὶν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρόν.
Πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ, γεραρή τε τράπεζα,
Τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη.
Βωμὸς δ' ἄνθεσιν αὐ τὸ μέσον πάντῃ πεπύκασται.
Μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.
Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὔφρονας ἄνδρας
Εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις·
Σπείσαντάς τε καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
Πρήσσειν· ταῦτα γὰρ ὦν ἐστὶ προχειρότερον.
Οὐχ ὕβρις πίνειν δ' ὁπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
Οἴκαδ' ἄνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος.
Ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει
Ὡς ἡ μνημοσύνη, καὶ τὸν ὃς ἀμφ' ἀρετῆς,

Ex eodem.

Ὅμηρος δὲ καὶ Ἡσίοδος κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνην,

Οἳ πλεῖστ' ἐφθέγξαντο θεῶν ἀθεμίστια ἔργα,
Κλέπτειν, μοιχεύειν τε, καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.

Ex Stobæo.

Οὔτοι ἀπαρχῆς πάντα θεοὶ θνητοῖς ὑπέδειξαν,
Ἀλλὰ χρόνῳ ζητοῦντες ἐφευρίσκουσιν ἄμεινον.

Ex Athenæo.

Ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο,
    Ἢ πενταθλεύων ἔνθα Διὸς τέμενος,
Πὰρ Πίσαο ῥοῆς ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων,
    Ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
Εἴτέ τι δεινὸν ἄεθλον, ὃ παγκράτιον καλέουσιν,
    Ἀστοῖσι κ' εἴη κυδρότερος πρὸς ἄκρα,
Καί κε προεδρίην φανερὴν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο,
    Καί κε σιτ' εἴη δημοσίων κτεάνων,
Ἐκ πόλεως καὶ δῶρον ὅ οἱ κειμήλιον εἴη,
    Εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτά γ' ἅπαντα λάχοι.
Οὐκ ἐὼν ἄξιος ὥσπερ ἐγώ. ῥώμης γὰρ ἀμείνων
    Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.
Ἀλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον
    Προκρίνειν ῥώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.
Οὔτε γὰρ εἰ πύκτης ἀγαθὸς λαοῖσιν ἔτ' εἴη,
    Οὔτ' εἰ πενταθλεῖν, οὔτε παλαισμοσύνην·
Οὐδὲ μὲν εἰ ταχυτῆτι ποδῶν, τόπερ ἐστὶ πρότιμον
    Ῥώμης, ὅσσ' ἀνδρῶν ἔργ' ἐν ἀγῶνι πέλει·
Τοὔνεκεν ἂρ δὴ μᾶλλον ἐν εὐνομίῃ πόλις εἴη.

Ex eodem.

Εὖ γ' οὖν καὶ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος, διδάσκων ὅτι εἷς καὶ ἀσώματος ὁ θεὸς, ἐπιφέρει,

Εἷς θεὸς ἔν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος,
Οὔτι δέμας θνητοῖσιν ὁμοίιος, οὐδὲ νόημα.

Καὶ πάλιν,

--ἀλλὰ βροτοὶ δοκέουσι θεοὺς γεννᾶσθαι,
Τὴν σφετέρην δ' ἐσθῆτα ἔχειν, φωνήν τε δέμας τε.

Καὶ πάλιν,

Ἀλλ' εἴτοι χεῖράς γ' εἶχον βόες ἠὲ λέοντες,
Ἢ γράψαι χείρεσσι, καὶ ἔργα τελεῖν ἅπερ ἄνδρες,
Ἵπποι μὲν θ' ἵπποισι, βόες δέ τε βουσὶν ὁμοῖοι
Καί κε θεῶν ἰδέας ἔγραφον, καὶ σώματ' ἐποίουν
Τοιαῦθ' οἷόν περ καὶ αὐτοὶ δέμας εἶχον ὁμοῖον.

Ex Sexto philoſopho.

Ἐκ γαίης γὰρ πάντα, καὶ εἰς γῆν πάντα τελευτᾷ.

Ex eodem.

Πάντες γὰρ γαίης τε καὶ ὕδατος ἐκγενόμεσθα.

Ex eodem.

Ἔνθεν καὶ ὁ Ξενοφάνης, διελέγχων τοὺς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον, φησὶ,

Πάντα θεοῖς ἀνέθηκαν Ὅμηρός θ' Ἡσίοδός τε
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνείδεα καὶ ψόγος ἐστὶ,
Κλέπτειν, μοιχεύειν τε, καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.

ΞΕΝΟΦΑΝΟΥΣ

ἜΠΗ.

XENOPHANIS

CARMINA.

Ex Sexto philoſopho.

Ἐν τούτοις δ' εἰσὶ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς σκέψεως, ὧν Ξενοφάνης μὲν κατά τινας, εἰπὼν πάντα ἀκατάληπτα, ἐπὶ τούτοις ἐστὶ τῆς φορᾶς, ἐν οἷς γράφει,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται
Εἰδὼς ἀμφὶ θεῶν τε καὶ ἅσσα λέγω περὶ πάντων.
Εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα τύχοι τετελεσμένον εἰπὼν,
Αὐτὸς ὅμως οὐκ οἶδε· δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

Διὰ τούτων γὰρ Σαφὲς μὲν ἔοικε λέγειν τἀληθὲς καὶ τὸ γνώριμον. καθὸ καὶ λέγεται, Ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ. Ἄνδρα δὲ, τὸν ἄνθρωπον, τῷ εἰδικῷ καταχρώμενος ἀντὶ τοῦ γένους. εἶδος γὰρ ἀνθρώπου καθέστηκεν ὁ ἀνήρ. Paucis interiectis, Ἀμφὶ θεῶν δὲ, ὑποδειγματικῶς, περί τινος τῶν ἀδήλων. Δόκον δὲ, τὴν δόκησιν καὶ τὴν δόξαν. ὥστε τοιοῦτον εἶναι κατ' ἐξάπλωσιν τὸ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενον, Τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς καὶ γνώριμον οὐδεὶς ἄνθρωπος οἶδε, τό γε ἐν τοῖς ἀδήλοις πράγμασι. κἂν γὰρ ἐκ τύχης ἐπιβάλλῃ τούτῳ, ὅμως οὐκ οἶδεν ὅτι ἐπιβέβληκεν αὐτῷ, ἀλλ' οἴεται καὶ δοκεῖ.

Ex eodem Plut. & Theodorito.

Οὐδέ τι τοῦ παντὸς κενεὸν πέλει, οὐδὲ περισσόν.

Ex Plutarcho & Macrobio.

Singula autem ad se similitudinem sui rapere, (inquit Macrobius) testis est Empedocles qui ait,

Ὡς γλυκὺ μὲν γλυκὺ μάρπτε, πικρὸν δ' ἐπὶ
πικρὸν ἔρουσεν,
ὀξὺ δ' ἐπ' ὀξὺ ἔβη, θερμὸν δ' ἐποχεῖτο θερμῷ.

Ex Diogene Laertio.

Παυσανία, σὺ δὲ κλῦθι δαίφρονος Ἀγχίτου υἱέ.

Ex eodem.

Παυσανίην ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτου υἱὸν
Φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα·
Ὃς πολλούς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
Φῶτας ἀπέστρεψεν Φερσεφόνης ἀδύτων.

Ex eodem.

Ἄκρον ἰητρὸν Ἄκρον' Ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἄκρου
Κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος ἀκροτάτης.

Ξουθῶν τε σπονδὰς μελιτῶν ῥιπτοῦντες ἐς οὖδας.
Ταύρων δ' ἀκρίτοισι φόνοις οὐ δεύετο βωμός·
Ἀλλὰ μύσος τοῦτ' ἔσκεν ἐν ἀνθρώποισι μέγιστον,
Θυμὸν ἀπορραίσαντας ἐέλμεναι ἦια γυῖα.

Ex Porphyrio.

Οἴμοι ὅτ' οὐ πρόσθεν με διώλεσε νηλεὲς ἦμαρ
Πρὶν σχέτλι' ἔργα βορᾶς περὶ χείλεσι μητίσασθαι.

Sunt autem hi Verſus, ſicut & proximè praecedentes, eiuſdem argumenti cum illis quos antea habuiſti, ex Sexto philoſopho. quorum initium eſt, Οὐ παύσεσθε φόνοιο δυσηχέος;

Ex Tzetze.

Ἐμπεδοκλῆς τί ὁ θεός, πάλιν κατ' ἔπος λέγει,
Οὐ μὲν γὰρ βροτέῃ κεφαλῇ κατὰ γυῖα κέκασται·
Οὐ μὲν ἀπαὶ νώτων γε δύο κλάδοι ἀΐσσουσιν,
Οὐ πόδες, οὐ θοὰ γοῦνα, καὶ μήδεα λαχνήεντα·
Ἀλλὰ φρὴν ἱερὴ καὶ ἀθέσφατος ἔπλετο μοῦνον,
Φροντίσι κόσμον ἅπαντα καταΐσσουσα θοῇσιν.

Ex Diogene Laertio.

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς,
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον·

Ex Plutarcho.

Ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐγέμφωσε καὶ ἔδησε.

Ex eodem.

--αὐτὰρ ἐχίνοις
Ὀξυβελεῖς χαῖται νώτοις ἐπιπεφρίκασι.

Nam perperam apud illum legitur,

—αὐτὰρ ἐχῖνος
Ὀξυβελὴς δέ τι νώτοις ἐπιπεφρίκασι.

Ex eodem.

Ηράκλειτος γοῦν κακίζων φαίνεται τὴν γένεσιν. ἐπειδὰν, φησὶ, γενόμενοι ζώειν ἐθέλουσι, μόρους τ' ἔχειν, μᾶλλον δ' ἀναπαύεσθαι καὶ παῖδας καταλείπουσι μόρους γενέσθαι. δῆλος δ' αὐτῷ συμφερόμενος καὶ Ἐμπεδοκλῆς, λέγων,

Κλαῦσά τε καὶ κώκυσα, ἰδὼν ἀσυνήθεα χῶρον.

καὶ ἔτι,

Ἐκ μὲν γὰρ ζωῶν ἐτίθει νεκρὰ, ἠδὲ ἀμείβων.

καὶ πάλιν,

Ὦ πόποι, ἦ δειλὸν θνητῶν γένος, ὦ δυσάνολβον·
Οἵων ἐξ ἐρίδων ἔκ τε στοναχῶν ἐγένεσθε.

Ex eodem.

Ὅθεν εἰκότως καλούμενος ὁ γνωστικὸς ὑπακούει ῥᾳδίως, καὶ τῷ τὸ σωμάτιον αἰτοῦντι, φέρων προσδίδωσι καὶ τὰ πάθη, προαποδυόμενος τοῦ σαρκίου ταῦτα· οὐχ ὑβρίζων τὸν πειράζοντα, παιδεύων δὲ, οἶμαι, καὶ ἐλέγχων,

--ἐξ οἵης τιμῆς καὶ οἵου μήκεος ὄλβου
(ὥς φησιν Ἐμπεδοκλῆς)
ὧδε λιπὼν μετὰ θνητῶν ἀναστρέφεται. *

Ex Athenæo, & Porphyrio.

Οὐδέ τις ἦν κείνοισιν Ἄρης θεὸς, οὐδὲ κυδοιμὸς,
Οὐδὲ Ζεὺς βασιλεὺς, οὐδ' ὁ Κρόνος, οὐδ' ὁ Ποσειδῶν·
Ἀλλὰ Κύπρις βασίλεια. ἥ ἐστιν ἡ φιλία.
Τὴν οἵ γ' εὐσεβέεσσιν ἀγάλμασιν ἱλάσκοντο,
Γραπτοῖς τε ζώοισι, μύροισί τε δαιδαλεόσμοις,
Σμύρνης τ' ἀκρήτου θυσίαις, λιβάνου τε θυώδους·

Γνῶθι διατμηθέντος ἐνὶ σπλάγχνοισι λόγοιο.

Τοῖς μὲν γὰρ κακοῖς τοῦτο σύνηθες, φησὶν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, τὸ ἐθέλειν κρατεῖν τῶν ἀληθῶν διὰ τὸ ἀπιστεῖν.

Ex eodem.

Ἄμεινον δὲ ἐκδέχεσθαι τὸν αἰθέρα, πάντα συνέχοντα καὶ σφίγγοντα· καθὰ καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς φησιν,

--εἰ δ' ἄγε τοι λέξω πρῶθ' ἥλιον ἀρχήν,
Ἐξ ὧν δὴ ἐγένοντο τὰ νῦν ἐσορώμενα πάντα,
Γαῖά τε καὶ πόντος πολυκύμων, ἠδ' ὑγρὸς ἀήρ,
Τιτάν, ἠδ' αἰθὴρ σφίγγων περὶ κύκλον ἅπαντα.

Ex eodem.

Τὸ σθένος θεῖον, ὁ Ἀκραγαντῖνος φησὶ ποιητής,

Οὐκ ἔστιν πελάσασθ', οὐδ' ὀφθαλμοῖσιν ἐφικτὸν
Ἡμετέροις, ἢ χερσὶ λαβεῖν. ἧπέρ τε μεγίστη
Πειθοῦς ἀνθρώποισιν ἀμαξιτὸς εἰς φρένα πίπτει.

Ex eodem.

Ἢν δὲ ὁσίως καὶ δικαίως διαβιώσωμεν, μακάριοι μὲν ἐνταῦθα, μακαριώτεροι δὲ μετὰ τὴν ἐνθένδε ἀπαλλαγήν· οὐ χρόνῳ τινὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἔχοντες, ἀλλὰ ἐν αἰῶνι ἀναπαύεσθαι δυνάμενοι,

Ἀθανάτοις ἄλλοισιν ὁμέστιοι, ἔν τε τραπέζαις
Ἐόντες ἀνδρείων ἀχέων ἀπόκληροι, ἀπηρεῖς.

ἡ φιλόσοφος Ἐμπεδοκλέους λέγει ποιητική.

Ex eodem Clemente.

Ὄλβιος ὃς θείων πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον,
Δειλὸς δ' ᾧ σκοτόεσσα θεῶν πέρι δόξα μέμηλεν.

Ex enarratore Nicandri.

Ἦδ᾽ ἦσαν κτίλα πάντα καὶ ἀνθρώποισι προσηνῆ,
Θῆρές τ᾽ ἀνθρωποί τε· φιλοφροσύνη τε δεδήει.

Ex Clemente Alex.

Ὑμῖν δὲ καὶ ὁ ὑμέτερος ἀποδύεται ποιητὴς, ὁ Ἀκραγαντῖνος Ἐμπεδοκλῆς,

Τοιγάρτοι χαλεπῆσιν ἀλύοντες κακότησιν,
Οὔποτε δειλαίων ἀχέων λωφήσετε θυμόν.

Ex eodem.

Φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς τῶν σοφῶν τὰς ψυχὰς θεοὺς γίνεσθαι, ὧδέ πως γράφων,

Εἰς δὲ τέλος μάντεις τε καὶ ὑμνοπόλοι καὶ ἰητροὶ
Καὶ πρόμοι ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισι πέλονται·
Ἔνθεν ἀναβλαστοῦσι θεοὶ τιμῇσι φέριστοι.

Ex eodem.

Καί μοι σφόδρα ἐπαινεῖν ἔπεισι τὸν Ἀκραγαντῖνον ποιητὴν, ξυμνοῦντα τὴν πίστιν ὧδέ πως,

Ὦ φίλοι, οἶδα μὲν οὖν, ἐκ τ᾽ ἀληθείη παρὰ μύθοις
Οὓς ἐγὼ ἐξερέω. μάλα δ᾽ ἀργαλέη γε τέτυκται
Ἀνδράσι καὶ δύσζηλος ἐπὶ φρένα πίστιος ὁρμή.

Ex eodem Clemente.

Ἐνέχυρον γὰρ τῆς ἀληθείας τὴν ἀπόδειξιν ἀπαιτοῦσιν οἱ πολλοὶ, οὐκ ἀρκούμενοι ψιλῇ τῇ ἐκ πίστεως σωτηρίᾳ.

Ἀλλὰ κακοῖς μὲν κάρτα πέλει κρατέουσιν ἀπιστεῖν,
Ὡς δὲ παρ᾽ ἡμετέρης κέλεται πιστώματα μούσης,

τὰς δυνάμεις, ὦ Φαβωρῖνε, λόγος, ὃν τοιαύτας δεῖ τῇ γῇ κοινωνῆσαι· ὁ δὲ τῷ ὕδατι, λαμβάνει μὲν καὶ αὐτὸς ἀρχὰς ὁμοίως· οὕτω πως τοῦ Ἐμπεδοκλέους λέγοντος,

Ἥλιον μὲν λαμπρὸν ὁρᾶν καὶ θερμὸν ἁπάντη,
Ὄμβρον δ' ἐν πᾶσι δνοφόεντά τε ῥιγαλέον τε.

τῷ γὰρ θερμῷ τὸ ψυχρὸν, ὡς τῷ λαμπρῷ τὸ μέλαν, ἀντιτάξας, συλλογίσασθαι δίδωσιν ὅτι τῆς αὐτῆς οὐσίας ἐστὶ τὸ μέλαν καὶ τὸ ψυχρὸν, ὡς τῆς αὐτῆς τὸ λαμπρὸν καὶ τὸ θερμόν.

Ex eodem.

Καὶ τὸν θεὸν ὁρᾷς (ὃν ἀριστοτέχναν ἡμῶν ὁ Πίνδαρος προσεῖπεν) οὐ πανταχοῦ τὸ πῦρ ἄνω τάττοντα καὶ κάτω τὴν γῆν, ἀλλ' ὡς ἂν αἱ χρεῖαι τῶν σωμάτων ἀπαιτῶσι,

Τοῦτο μὲν ἐν κόγχαισι θαλασσονόμοις βαρυνώτοις,
Ναὶ μὴν κυρίκων τε λιθορρίνων χελύων τε,
(φησὶν Ἐμπεδοκλῆς)
Ἔνθ' ὄψει χθόνα χρωτὸς ὑπέρτατα ναιετάουσαν,

οὐχ ἣν ἡ φύσις δίδωσι χώραν, ἀλλ' ἣν ἡ πρὸς τὸ κοινὸν ἔργον ποθεῖ σύνταξις, ταύτην ἔχουσαν.

Ex eodem.

Ἡ δὲ πέψις ἔοικεν εἶναι σῆψις, ὡς Ἐμπεδοκλῆς μαρτυρεῖ, λέγων,

Οἶνος ἀπὸ φλοιοῦ πέλεται σαπὲν ἐν ξύλῳ ὕδωρ.

Ex Galeno.

Ἐν γὰρ θερμοτέρῳ τὸ κατ' ἄρρενα ἔπλετο γαίης.
Καὶ μέλανες διὰ τοῦτο καὶ ἀνδρωδέστεροι ἄνδρες.
Καὶ λαχνήεντες μᾶλλον.

Ἠελίου ἀκάμαντος, ὁ δ' αἰθέρος ἔμβαλε δίναις.
Ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται, στυγέουσι δὲ πάντες.

Ex eodem.

Οὐ γὰρ (ὡς ὁ Μένανδρος φησὶν) Ἅπαντι δαίμων ἀνδρὶ συμπαραστατεῖ Εὐθὺς γενομένῳ, μυσταγωγὸς τοῦ βίου ἀγαθός, ἀλλὰ μᾶλλον (ὡς Ἐμπεδοκλῆς) διτταί τινες ἕκαστον ἡμῶν γενόμενον παραλαμβάνουσι καὶ κατάρχονται μοῖραι καὶ δαίμονες.

Ἔνθ' ἦσαν Χθονίη τε καὶ Ἡλιόπη ταναῶπις,
Δῆρίς θ' αἱματόεσσα, καὶ Ἁρμονίη ἱμερῶπις,
Καλλιστώ τ' Αἰσχρή τε, Θόωσά τε, Δειναίη τε,
Νημερτής τ' ἐρόεσσα, μελάγκαρπός τ' Ἀσάφεια.

Ὥστε τούτων ἑκάστου σπέρματα τῶν παθῶν ἀνακεκραμένα δεδεγμένης ἡμῶν τῆς γενέσεως, καὶ διὰ τοῦτο πολλὴν ἀνωμαλίαν ἐχούσης, εὔχεται μὲν ὁ νοῦν ἔχων τὰ βελτίονα, προσδοκᾷ δὲ καὶ θάτερα, χρῆται δὲ ἀμφοτέροις, τὸ ἄγαν ἀφαιρῶν.

Ex eodem.

Ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φιλοσοφίας προαναφωνήσας,

Ἔστι τι ἀνάγκης χρῆμα θεῶν ψήφισμα παλαιόν,
Εὖτέ τις ἀμπλακίῃσι φόνῳ φίλα γυῖα μιήνῃ,
Δαίμονες οἵτε μακραίωνες λελόγχασι βίοιο,
Τρίς μιν μυρίας ὥρας ἀπὸ μακάρων ἀλάλησθαι.
Τῶν καὶ ἐγὼ νῦν εἰμὶ φυγὰς θεόθεν καὶ ἀλήτης,

οὐχ ἑαυτὸν ἀλλ' ἀφ' ἑαυτοῦ πάντας ἀποδείκνυσι μετανάστας ἐνταῦθα καὶ ξένους καὶ φυγάδας ἡμᾶς ὄντας.

Ex eodem.

Ὁ μὲν οὖν τῷ ἀέρι τὴν πρώτην ἀποδιδοὺς τῆς ψυχρότη-

Ἀλλὰ τί τοῖσδ' ἐπίκειμ', ὡσεὶ μέγα χρῆμά τι πράσσων,
Εἰ θνητῶν περίειμι πολυφθερέων ἀνθρώπων;

Ex Athenæo, & aliis.

Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κούρη τε κόρος τε,
Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ εἰν ἁλὶ ἔλλοπος ἰχθύς.

Ex Sexto philoſopho.

Οὐ παύσεσθε φόνοιο δυσηχέος; οὐκ ἐσορᾶτε
Ἀλλήλους δάπτοντες ἀκηδείῃσι νόοιο;

Μορφὴν δ' ἀλλάξαντα πατὴρ φίλον υἱὸν ἀείρας,
Σφάζει ἐπευχόμενος, μέγα νήπιος. οἱ δὲ πορεῦνται
Λισσόμενοι θύοντες. ὁ δ' ἀνήκουστος ὁμοκλέων,
Σφάξας, ἐν μεγάροισι κακὴν ἀλεγύνατο δαῖτα.
Ὣς δ' αὔτως πατέρ' υἱὸς ἑλὼν καὶ μητέρα παῖδες
Θυμὸν ἀπορραίσαντε, φίλας κατὰ σάρκας ἔδουσι.

Ex Athenæo.

Αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι,
Ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα, διαλλάττοντα κελεύθους.

Ex Plutarcho.

Ἐμπεδοκλῆς δὲ καὶ δίκας φησὶ διδόναι τοὺς δαίμονας ὧν ἐξαμάρτωσι καὶ πλημμελήσωσι.

Αἰθέριον μὲν γάρ σφε μένος πόντονδε διώκει,
Πόντος δ' ἐς χθονὸς οὖδας ἀπέπτυσε, γαῖα δ' ἰσῶθις

ἐκ τῶν ποιημάτων ἐπαγγέλλεσθαι τοῦτό τε καὶ ἄλλα πλείω· δι' ὧν φησι,

Φάρμακα δ' ὅσα γεγᾶσι κακῶν καὶ γήραος ἄλκαρ,
Πεύσῃ· ἐπεὶ μούνῳ σοὶ ἐγὼ κρανέω τάδε πάντα.
Παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἵ τ' ἐπὶ γαῖαν
Ὀρνύμενοι, πνοιαῖσι καταφθινύθουσιν ἄρουραν·
Καὶ πάλιν ἢν κ' ἐθέλῃσθα, παλίντιτα πνεύματ' ἐπάξεις.
Θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο κελαινοῦ καίριον αὐχμὸν
Ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἐξ αὐχμοῖο θερείου
Ῥεύματα δενδρεόθρεπτα, τὰ δ' ἐν θέρει ἀήσονται·
Ἄξεις δ' ἐξ ἀίδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός.

Ex Diogene Laertio, & aliis.

Ὦ φίλοι, οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεις, ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων,
Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητὸς,
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος, ὥσπερ ἔοικε,
Ταινίαις τε περίστεπτος στέφεσίν τε θαλείης,
Τοῖσιν ἅμ' εὖτ' ἂν ἵκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθάοντα,
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι. οἱ δ' ἅμ' ἕπονται
Μυρίοι, ἐξερέοντες ὅπῃ πρὸς κέρδος ἀταρπὸς,
Οἱ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δ' ἐπὶ νούσων
Παντοίων ἐπύθοντο κλύειν εὐηκέα βάξιν.

ξιουσιν. γράφει γὰρ οὕτως ἐν τῷ πρώτῳ φυσικῶν,

Ἄλλο δέ σοι ἐρέω· φύσις οὐδενός ἐστιν ἑκάστου
Θνητῶν, οὐδέ τις οὐλομένη θανάτοιο γενέθλη·
Ἀλλὰ μόνον μίξις τε διάλλαξίς τε μιγέντων
Ἐστί, φύσις δ' ἐπὶ τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισι.

Ex eodem.

Νήπιοι, οὐ γάρ σφιν δολιχόφρονές εἰσι μέριμναι,
Οἳ δὴ γίνεσθαι πάρος οὐκ ἐὸν ἐλπίζουσιν,
Ἤτοι καταθνήσκειν τε καὶ ἐξόλλυσθαι ἁπάντη.

Ταῦτα γὰρ τὰ ἔπη, μέγα βοῶντος ἐστὶ τοῖς ὦτα ἔχουσιν, ὡς οὐκ ἀναιρεῖ γένεσιν, ἀλλὰ τὴν ἐκ μὴ ὄντος· οὐδὲ φθοράν, ἀλλὰ τὴν πάντη· τουτέστι τὴν εἰς τὸ μὴ ὂν ἀπολλυοῦσαν. ἐπεί τῷγε βουλομένῳ μὴ ἀγρίως οὕτω μηδὲ ἠλιθίως ἀλλὰ πρᾳότερον συκοφαντεῖν, τὰ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοὐναντίον ἂν αἰτιάσασθαι παράσχοι, τοῦ Ἐμπεδοκλέους λέγοντος,

Οὐκ ἂν ἀνὴρ τοιαῦτα σοφὸς φρεσὶ μαντεύσαιτο,
Ὡς ὄφρα μέν τε βιῶσι, τὸ δὴ βίοτον καλέουσι
Τόφρα μὲν οὖν εἰσί, καί σφι πάρα δεινὰ καὶ ἐσθλά,
Πρὶν δὲ πάγεν τε βροτοὶ καὶ λυθέντες οὐδὲν ἄρ' εἰσί.

Ταῦτα γάρ, οὐκ ἀρνουμένου μὲν τοῦ τοὺς γεγονότας καὶ ζῶντας, ἐστίν, τοῦ δὲ μᾶλλον οἰομένου καὶ τοὺς μηδέπω γεγονότας καὶ τοὺς ἤδη τεθνηκότας.

Ex Diogene Laertio.

Τοῦτον [Γοργίαν τὸν Λεοντῖνον] φησὶν ὁ Σάτυρος λέγειν ὡς αὐτὸς παρείη τῷ Ἐμπεδοκλεῖ γοητεύοντι. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν

Καί σε πολυμνήστη λευκώλενε παρθένε μοῦσα
Ἄντομαι ὧν θέμις ἐστὶν ἐφημερίοισιν ἀκούειν·
Πέμπε παρ' εὐσεβίης ἐλαουσ' εὐήνιον ἅρμα.
Μηδέ σέ γ' εὐδόξοιο βιήσεται ἄνθεα τιμῆς
Πρὸς θνατῶν ἀνελέσθαι, ἐφ' ᾧ θ' ὁσίης πλέον εἰπεῖν.
Θάρσει, καὶ τότε δὴ σοφίης ἐπ' ἄκροισι θοάζει.
Ἀλλὰ γὰρ ἄθρει πᾶς παλάμη πη δῆλον ἕκαστον,
Μήτε τιν' ὄψιν ἔχων πίστει πλέον ἢ κατ' ἀκουὴν,
Ἢ ἀκοὴν ἐρίδουπον ὑπὲρ τρανώματα γλώσσης,
Μήτε τι τῶν ἄλλων ὁπόση πόρος ἐστὶ νοῆσαι.
Γυίων πίστιν ἔρυκε, νόει θ' ᾗ δῆλον ἕκαστον.

Ex Plutarcho, & aliis.

Τέσσαρα τῶν πάντων ῥιζώματα πρῶτον ἄκουε.
Ζεὺς ἀργὴς, ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' ἀιδωνεύς·
Νῆστίς θ' ἢ δακρύοις τέγγει κρούνωμα βρότειον.

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,
Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορεύμενα νείκεος ἔχθει.

Πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ ἠέρος ἤπιον ὕψος,
Νεῖκός τ' οὐλόμενον δίχα τῶν, ἀτάλαντον ἁπάντη,
Καὶ φιλότης μετὰ τοῖσιν, ἴση μῆκός τε πλάτος τε·
Τὴν σὺ νόῳ δέρκου, μηδ' ὄμμασιν ἧσο τεθηπώς.

Ex Plutarcho.

Ἐμπεδοκλῆς φύσιν μηδὲν εἶναι, μίξιν δὲ τῶν στοιχείων καὶ διά

ὕδωρ δὲ κατὰ μετοχὴν ὕδατος, ἀέρα δὲ μετουσίᾳ τοῦ ἀέρος· καὶ ἐπὶ πυρὸς τὸ ἀνάλογον. ἄλλοι δὲ ἦσαν οἱ λέγοντες, κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα κριτήριον εἶναι τῆς ἀληθείας οὐ τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ τὸν ὀρθὸν λόγον. τοῦ δὲ ὀρθοῦ λόγου τὸν μέν τινα, θεῖον ὑπάρχειν, τὸν δὲ, ἀνθρώπινον. ὧν τὸν μὲν θεῖον, ἀνέξοιστον εἶναι· τὸν δὲ ἀνθρώπινον, ἐξοιστόν. λέγει δὲ περὶ μὲν τοῦ μὴ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι τὴν κρίσιν τἀληθοῦς ὑπάρχειν, οὕτως,

Στεινωποὶ μὲν γὰρ παλάμαι κατὰ γυῖα κέχυνται,
Πολλὰ δὲ δειν' ἔπεα τά τ' ἀμβλύνουσι μερίμνας.
Παῦρον δὲ ζωῆσι βίου μέρος ἀθρήσαντες,
Ὠκύμοροι καπνοῖο δίκην ἀρθέντες ἀπέπταν,
Αὐτὸ μόνον πεισθέντες ὅτῳ προσέκυρσεν ἕκαστος,
Πάντοσ' ἐλαυνόμενοι· τὸ δὲ ὅλον εὔχεται εὑρεῖν.
Οὕτως οὔτ' ἐπιδερκτὰ τάδ' ἀνδράσιν, οὔτ' ἐπακουστὰ,
Οὔτε νόῳ περιληπτά.--

Περὶ δὲ τοῦ μὴ εἰς τὸ παντελὲς ἄληπτον εἶναι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἱκνεῖται ὁ ἀνθρώπινος λόγος ληπτὴν ὑπάρχειν, διασαφεῖ, τοῖς προκειμένοις ἐπιφέρων,

--σὺ οὖν ἐπεὶ ὧδ' ἐλιάσθης,
Πεύσεαι, οὐ πλεῖόν γε βροτείη μῆτις ὄρωρε.

Καὶ διὰ τῶν ἑξῆς ἐπιπλήξας τοῖς πλέον ἐπαγγελλομένοις γινώσκειν, παρίστησιν ὅτι τὸ δι' ἑκάστης αἰσθήσεως λαμβανόμενον, πιστόν ἐστι, τοῦ λόγου τούτων ἐπιστατοῦντος· καίπερ πρότερον καταδραμὼν τῆς ἀπ' αὐτῶν πίστεως. φησὶ γὰρ,

Ἀλλὰ θεοὶ τῶν μὲν μανίην ἀποτρέψατε γλώσσης,
Ἐκ δ' ὁσίων στομάτων καθαρὴν ὀχετεύσατε πηγήν.

Ex eodem, paulo poſt.

Τοῦτό γε φανερὸν, ὅτι συμβαίνει αὐτῷ τὸ νεῖκος μηθὲν μᾶλλον φθορᾶς ἢ τοῦ εἶναι αἴτιον· ὁμοίως δὲ οὐδ' ἡ φιλότης, τοῦ εἶναι. συνάγουσα γὰρ εἰς τὸ ἓν, φθείρει τὰ ἄλλα. καὶ ἅμα δὲ αὐτῆς τῆς μεταβολῆς αἴτιον οὐθὲν λέγει, ἀλλ' ὅτι οὕτως πέφυκεν,

Ἀλλ' ὅτε δὴ μέγα νεῖκος ἐνὶ μελέεσσιν ἐθρέφθη,
Εἰς τιμάς τ' ἀνόρουσε τελειομένοιο χρόνοιο,
Ὅς σφιν ἀμοιβαῖος πλατέος παρελήλατο ὅρκου.

Ex Ariſtotele.

Nec ſolùm ab Ariſtotele, ſed etiam à Sexto philoſopho & aliis afferuntur ſequentia Empedoclis carmina. Inter eos autem Sextus illos afferens, hæc præfatur,

Ἐμπεδοκλῆς δὲ ὁ Ἀκραγαντῖνος, κατὰ μὲν τοὺς ἁπλούστερον δοκοῦντας αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι, ἓξ κριτήρια τῆς ἀληθείας παραδίδωσι. δύο γὰρ δραστηρίους τῶν ὅλων ἀρχὰς ὑποθέμενος, φιλίαν καὶ νεῖκος, ἅμα τε τῶν τεσσάρων μνησθεὶς ὡς ὑλικῶν, γῆς τε καὶ ὕδατος, καὶ ἀέρος καὶ πυρὸς, πάσας, ταύτας ἔφη κριτήρια τυγχάνειν. παλαιὰ γάρ τις (ὡς προεῖπον ἄνωθεν) παρὰ τοῖς φυσικοῖς κυλίεται δόξα περὶ τοῦ τὰ ὅμοια τῶν ὁμοίων εἶναι γνωριστικά. **Paulo pòſt,** Τοιαύτης δ' οὔσης παρὰ τοῖς πρεσβυτέροις δόξης, ἔοικε καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς ταύτῃ συμπεριφέρεσθαι· ἕξ τε οὐσῶν τῶν τὰ πάντα συνεκτικῶν ἀρχῶν, λέγειν ἰσάριθμα ταύταις ὑπάρχειν τὰ κριτήρια δι' ὧν γέγραφε,

Γαίῃ μὲν γὰρ γαῖαν ὀπώπαμεν, ὕδατι δ' ὕδωρ,
Αἰθέρι δ' αἰθέρα δῖον, ἀτὰρ πυρὶ πῦρ ἀΐδηλον·
Στοργὴν δὲ στοργῇ, νεῖκος δέ τε νείκεϊ λυγρῷ.

Ἐμφαίνων ὡς γῆν μὲν καταλαμβανόμεθα μετουσίᾳ γῆς,

Οὐδέ γ' ἐς ἄγγος ἔτ' ὄμβρος ἐσέρχεται· ἀλλά μιν
εἴργει
Ἀέρος ὄγκος, ἔσωθε πεσὼν ἐπὶ τρήματα πυκνά,
Εἰσόκ' ἀποστεγάσῃ πυκινὸν ῥόον. αὐτὰρ ἔπειτα
Πνεύματος ἐλλείποντος, ἐσέρχεται αἴσιμον ὕδωρ.
Ὡς δ' αὔτως ὅθ' ὕδωρ μὲν ἔχῃ κατὰ βένθεα
χαλκοῦ,
Πορθμοῦ χωσθέντας βροτέω χροῒ ἠδὲ πόροιο,
Αἰθὴρ δ' ἐκτὸς ἔσω λελιημένος ὄμβρον ἐρύκει,
Ἀμφὶ πύλας ἰσθμοῖο δυσηχέος ἄκρα κρατύνων,
Εἰσόκε χειρὶ μεθῇ· τότε δ' αὖ πάλιν ἔμπαλιν ἢ
πρὶν
Πνεύματος ἐμπίπτοντος ὑπεκθεῖ αἴσιμον ὕδωρ.
Ὣς δ' αὔτως τέρεν αἷμα κλαδασσόμενον διὰ
γυίων,
Ὁππότε μὲν παλίνορσον ἐπαΐξειε μυχόνδε,
Θάτερον αὐθὺς ῥεῦμα κατέρχεται οἴδματι θῦον,
Εὖτε δ' ἀναθρώσκει, πάλιν ἐκπνεῖ, ἶσον ὀπίσσω.

Ex eodem.

Ἐμπεδοκλῆς, καὶ οὗτος ταυτὸ πέπονθε. τίθησι μὲν γὰρ ἀρχήν εἶναι αἰτίαν τῆς φθορᾶς, τὸ νεῖκος· δόξειε δ' ἂν οὐθὲν ἧττον καὶ τοῦτο γεννᾶν ἐξ αὐτοῦ πλὴν τοῦ ἑνός. ἅπαντα γὰρ ἐκ τούτου τἆλλά ἐστι, πλὴν ὁ θεός. λέγει γοῦν,

Ἐξ ὧν πάνθ' ὅσα τ' ἦν, ὅσα τ' ἔσθ', ὅσα τ' ἔσται ὀπίσσω,
Δένδρεά τ' ἐβλάστησε, καὶ ἀνέρες, ἠδὲ γυναῖκες,
Θῆρές τ' οἰωνοί τε καὶ ὑδατοθρέμμονες ἰχθῦς,
Κἄν τε θεοὶ δολιχαίωνες.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ
ἔπη.
EMPEDOCLIS
CARMINA.
Ex Ariſtotele.

Intellige autem φησὶ (quod reponendum eſt pro φασὶ) de Empedocle.

Γίνεσθαι δὲ φησὶ τὴν ἀναπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν, διὰ τὰς φλέβας τινὰς εἶναι, ἐν αἷς ἔστι μὲν αἷμα, οὐ μέντοι πλήρεις εἶναι αἵματος. ἔχουσι δὲ πόρους εἰς τὸν ἔξω ἀέρα, τῶν μὲν τοῦ σώματος μορίων ἐλάττους, τῶν δὲ τοῦ ἀέρος μείζους. διὸ τοῦ αἵματος κινεῖσθαι ἄνω καὶ κάτω πεφυκότος, κάτω μὲν φερομένου, εἰσρεῖν τὸν ἀέρα, καὶ γίνεσθαι ἀναπνοήν· ἄνω δὲ ἰόντος, ἐκπίπτειν θύραζε, καὶ γίνεσθαι τὴν ἐκπνοήν· παρεικάζων τὸ συμβαῖνον ταῖς κλεψύδραις.

Ὧδε δ' ἀναπνεῖ πάντα καὶ ἐκπνεῖ. πᾶσι λίφαιμοι
Σαρκῶν σύριγγες πύματον κατὰ σῶμα τέτανται,
Καί σφιν ἐπὶ στομίοις πυκνοῖς τέτρηνται ἄλοξι
Ῥινῶν ἔσχατα τέρθρα διαμπερές· ὥστε φόνον μὲν
Κεύθειν, αἰθέρι δ' εὐπορίαν διόδοισι τετμῆσθαι.
Ἔνθεν ἔπειθ' ὁπόταν μὲν ἐπαΐξῃ τέρεν αἷμα,
Αἰθὴρ παφλάζων καταΐσσεται οἴδματι μάργῳ.
Εὖτε δ' ἀναθρώσκει, πάλιν ἐκπνεῖ. ὥσπερ ὅταν παῖς
Κλεψύδραις παίζουσα δι' εὐπετέος χαλκοῖο,
Εὖτε μὲν αὐλοῦ πορθμὸν ἐπ' εὐειδεῖ χερὶ θεῖσα,
Εἰς ὕδατος βάπτῃσι τέρεν δέμας ἀργυφέοιο,

ΕΜΠΕΔ.

INDEX EORVM QVAE hic libellus complectitur.

EMPEDOCLIS carmina. Quæ incipiunt à pag 17.
XENOPHANIS, p 35
PARMENIDIS, p.41
CLEANTHIS p.49
Eiusdem iambi, p.124
EPICHARMI, p.54
TIMONIS, p 60
CRITIAE, p 75
ORPHEI, p 78
Carmina quæ à Proclo afferuntur, partim sub λογίων, vel λογίου, partim sub θεολογίας vel μυσταγωγίας θεσπεσιῳδότου titulo, p 105
MVSAEI, p.109
LINI, p 112
PYTHAGORAE aurea carmina, p.114
Pythagoræ, seu Pythagoreorum alia carmina, p.118
HERACLITI loci quidam, p.129
Eiusdem epistolæ, p.142
DEMOCRITI loci quidam, p 156
Eiusdem epistolæ, p 181
HIPPOCRATIS ad Democritum epistola, p 185, & 187
EMPEDOCLIS & aliorum vitæ, p.203

ALIA INTERPRETATIO
Iosephi Scaligeri.

Sic flāt & reflant animātia. habētur in omni
Corpore venarum salientes sanguine cassi.
Scilicet hinc cæcis crebrò terebrantur anhela
Callibus intercepta foramina narīū, vt intra
Se capiat cruor, & facilis via detur in auras.
Ergo vbi præcipitē sese dat in intima sanguis,
Spiritꝰ intus oūās citus incubat agmine presso:
Emicat vt, tunc aura reciprocat. haud secus ac quum
Olim clepsydris virguncula ludit aheneis,
Atque cauī digitos interserit oscula vasi,
Indeloci liquidas ludēs immersat in vndas:
Tū nec adhuc liquor insinuat: sed præstruit il-
Stipatū rimis in inanibus aeris agmen (lum
Ostia dum fluxus referet manus: licet intra
Aere depulsō tenuis grassabitur humor.
Nec secus & fundo quū sederit humor in imo,
Et dum virgo cauī digitis premit oscula vasi:
Tum latitē oppilans extrinsecus aura coërcet,
Angustum subigēs ad iter. faucésque sonoras,
Donec iter laxet. tunc aeris agmine toto
Ocius irrumpente foras fugit incitus humor.
Sic quoq; qui sāguis per nostros fluctuat artus,
Vt primùm refugo tractu petit ima resorbens,
Dēsior huic moles alia ingruit impete magno:
Vt verò erumpit, tunc fundo exæstuat imo.

EMPED. CARMINVM
de reſpiratione interpretatio.

Omnia ſic ducúntq; animã reddúntq; viciſſim.
Ex parte exangues per corporis vltima venæ
Se fundunt cuncta, crebróq; feruntur hiatu
Ad nares: ſed ita vt cruor occultetur, & auræ
Acceſſus pateat facilis, facilíſque recurſus.
Hinc poſtquã mollis redit ad præcordia ſãguis,
Spiritus inflammans delabitur agmine longo.
Aſt vbi sũma petit cruor, hic tũ redditur: vt
Virgo domi ludẽs clepſydrã cepit ahenã, (quũ
Ora ſolet primùm formoſa occludere dextra,
Hinc in aquæ fundũ vas illud mergere mollis.
Nec dũ in vas acceſſus aqua datur, arcet at il-
Aeris infuſi per crebra foramina moles, (lã
Dũ preſſam illa viã detexerit. ocius at tunc
Aere depulſo mollis ſeſe ingerit humor. (mas,
Sed quũ lympha quidem vaſis partes tenet i-
Virginis atq; manus ſtudioſè comprimit ora:
Spiritus obſiſtens illa vndam ſede coercet,
Circũ iſthmi portas ſtreperi ſuprema tenendo.
Dũ trahat illa manũ tũ cõtrà quàm prius aer
Irrumpens mollem ſibi aquã concedere cogit.
Haud aliter tener ille cruor per mẽbra recur-
Dũ fuſus celeri rursũ petit intima curſu, (rẽs,
Longo alter ſtatim delabitur agmine fluxus:
Aſt vbi ſumma petit cruor, hic tum efflatur
abundé.

DE EMPEDOCLE.

EX CICERONE.

in Lælio.

Agrigentinum quidem, doctum quendam virũ carminibus Græcis vaticinatum ferunt: quæ in rerum natura totóque mundo conſtarent, quæque mouerentur, ea contrahere amicitiam, diſsipare diſcordiam.

ACADEM. QVAEST.

lib. 4.

Et tamen iſti phyſici raro admodum, quum hærent aliquo loco, exclamant quaſi mente cõcitati: Empedocles quidem, vt interdum mihi furere videatur: abſtruſa eſſe omnia, nihil nos ſentire, nihil cernere, nihil omnino quale ſit poſſe reperire.

Ibidem.

Furere tibi Empedocles vidētur: at mihi, digniſsimum rebus iis de quibus loquitur ſonum fundere. Num ergo is excæcat nos, aut orbat ſenſibus, ſi parum magnam vim cenſet in iis eſſe ad ea quæ ſub eos ſubiecta ſunt iudicanda?

DE NATVRA DEORVM

lib. 1.

Empedocles quatuor naturas, ex quibus omnia conſtare vult, diuinas eſſe cenſet.

ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς θεὸν ἑαυτὸν προσηγόρευσεν, ἐπεὶ μόνος καθαρὸν ἀπὸ κακίας τηρήσας τὸν νοῦν καὶ ἀνέπιθολωτον, τῷ ἐν αὐτῷ θεῷ τ ἐκτὸς θεὸν κατείληφεν.

Equidem non dubito quin idem Sextus talem de morte illius ſparſam famam pro nugaciſſima fabula habendam cenſuerit. Verùm hoc in incerto relinquẽdum eſt: at illius ſummum acumen ſummáque in rebus naturalibus perſpicacia, vel ex iis quas habet hic libellus reliquiis patere poteſt, ſi (vt eſt in prouerbio) ex vngue leoné æſtimare libeat.

Qualeſcunque autem ſint, eas tibi dicatas volui, vt ſicut tu amica recordatione poſt lógum temporis interuallum me dignaris (elapſi enim ſunt multi anni ex quo mihi Auguſtæ frui tuo conſpectu licuit) ita me viciſſim tui memorem eſſe oſtenderem. Neque tamen memorem tui eſſe dútaxat (hoc enim commune mihi cum innumeris eſſe poteſt, quibus tuus ille elegantiſſ. & doctiſſimus de ſtemmatis familiarum Romanarum liber tui memoriá aſſiduè renouat: quippe quem quotidie præ manibus habeant) ſed amore & omni obſeruantia pro eo ac debeo proſequi, velim exiſtimes. Vale.

dacti arguerent, non ignoro. Occaſionem autem huic rumori ſeu fabulæ præbuiſſe exiſtimo hæc illius verba,

Χαίρετ'. ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνη-
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος. (τὸς,

Ad quæ Horatium reſpexiſſe ſuſpicor dum illa ſcriberet, *--deus immortalis haberi Dum cupit Empedocles.*

Ac fortaſſis ille ipſe ſcriptor vnde iſtam (vt quidem appello) fabulam ſumpſit, hoc addebat, eum ita occultando ſuam mortem, voluiſſe confirmare quod de ſe iactauerat, ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος. Verùm, vt doctè & prudenter ſcribit Sextus philoſophus, nõ ita debẽt accipi illa verba, ſed aliud quiddam ſubeſſe illis putãdũ eſt Qui Sexti locus (quòd nõdũ liber eius editus ſit) viſus eſt dignus qui proferretur, ὁ μὲν γὰρ γραμματικὸς καὶ ὁ ἰδιώτης ὑπολήψονται κατὰ ἀλαζονείαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὑπεροψίαν ταῦτ' ἀνεφθέγχθαι τὸν φιλόσοφον. ὅπερ ἀλλότριόν ἐστι τοῦ κἂν μετρίαν ἕξιν ἐν φιλοσοφίᾳ ἔχοντος, οὐχ ὅπηγε τοῦ τοσούτου ἀνδρός. ὁ δὲ ἀπὸ φυσικῆς ὁρμώμενος θεωρίας, σαφῶς γινώσκων ὅτι ἀρχαῖον ὅλως τὸ δόγμα ἐστὶ, τοῖς ὁμοίοις τὰ ὅμοια γινώσκεσθαι (ὅπερ ἀπὸ Πυθαγόρου δοκοῦν κατεληλυθέναι, κεῖται μὲν καὶ παρὰ Πλάτωνι ἐν τῷ Τιμαίῳ, εἴρηται δὲ πολὺ πρότερον ὑπ' αὐτοῦ Ἐμπεδοκλέους) συνήσει

Ex igni, terra atq; anima procreſcere, & imbri.
Quorum Acragantinus cum primis Empedo-
cles eſt,
Inſula quem triquetris terrarũ geßit in oris.

Et aliquot verſibus interiectis, quibus prædicat nonnulla quæ in ea viſenda ſunt, ſubiungit, *(detur*

Quæ quum magna modis multis mirãda vi-
Gentibus humanis regio, viſendáque fertur,
Rebus opima bonis, multa munita virûm vi:
Nil tamen hoc habuiſſe viro præclarius in ſe,
Nec ſanctũ magis & mirũ clarúmq;, videtur.
Carmina quinetiam diuini pectoris eius
Vociferantur & exponunt præclara reperta:
Vt vix humana videatur ſtirpe creatus.

Sed huius viri mors (dicet quiſpiam) vitam eius atque adeò ſapientiam dedecorat.

--deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus
AEtnam Inſiluit.

At ego ne ipſum quidem Horatium hoc quod ſcribebat credidiſſe exiſtimo: ac, ſiquis attente locum illum cõſideret, factum hoc, non tanquam certum, ſed tanquam ita vulgatũ fama vt obiici poſſit, ab eo recitari animaduertet. Scio quidem & alios quoſdã ſcriptores idem de Empedoclis obitu memoriæ prodidiſſe: ſed fuiſſe viciſſim qui eos men-

Digitized by Google

conſtat, ex eorum illa numero eſſe quæ omnibus multũ prodeſſe, eos autem quibus iucũda eſt naturæ rerum inueſtigatio, ſimul delectare queãt. Niſi potius, vt hæc ſunt poematum illorum fragmenta duntaxat & reliquiæ, ita etiam reliquias tantùm huius vtilitatis pariter & delectationis eſſe dicamus.

Hæc autem (vt verum fatear) cur nunc ederem in cauſa fuit Ariſtoteles. qũũ enim de huius philoſophi operibus Græcè ſimul & Latinè edendis cògitarem, atque hoc animo ea euoluerem, incidi in illud Empedoclis fragmẽtum, quod omnium eſt longè pulcherrimum. Quum verò & apud Sextum philoſophum (qui nondum Græcè editus eſt) habere me quædam ſimúlq; apud alios, recordarer, colligenda omnia, deinde idem in aliorum phyſicorum carminibus faciendum curaui. Empedocli autem primum locum, non tanquam omnium antiquiſſimo, ſed tanquam præſtantiſſimo, tribuendum cenſui. In qua honoris velut prærogatiua ſum etiam Lucretii ſequutus iudicium, qui magnis cum laudibus potius quàm cæteros dignatus eſt. Scribit enim lib 1,

Adde etiam, qui conduplicãt primordia rerũ,
Aera iungentes igni, terrámque liquori:
Et qui quattuor ex rebus poſſe omnia rentur,

ized by G

pedoclis poema eſſe dicit, ita videmus ab Ariſtotele ὁμηρικὸν & δεινὸν περὶ τὴν φράσιν appellari: quinetiam τὰ περὶ τὴν φράσιν ἐπιτεύγματα illi tribui: ſed tamen quandiu fixũ manebit id quod dixi, nimirum fabulas eſſe poeſeως velut animam, carmina illius verſificatio potius quàm poeſis dicẽda erũt: ſicut etiam de Lucretii carminibus in eodem argumento, & de Lucani, in valde diuerſo, iudicatum à pleriſque fuit.

Iam verò ſiquis obiiciat, me, quanuis hoc dicam, inſcripſiſſe tamen hos verſus φιλόσοφον ποίησιν, non me Clementis Alexandrini autoritate tuebor, qui eos ita nominat (potius enim illis Ariſtotelis & Ciceronis quos attuli locis hunc titulũ defendere conarer) ſed poeſeως appellatione ſic abuſum eſſe fatebor, vt multos huius abuſus defenſores habere poſſim. Atque vt Cicero ſe vſum loquẽdi populo conceſſiſſe, ſciẽtiam ſibi reſeruaſſe dicebat, ita me contentum eo eſſe reſpondebo, quòd ſciam me illa voce hîc abuti, qua vulgus ſe vti exiſtimat. Verùm ſiue indigna ſiue digna nomine poeſeως haberi debent hæc carmina (fortaſſis enim quod de fabulis dixi, eiuſmodi eſt vt refelli poſſit: ac cùm plerique alii verſuũ ſcriptores, tum verò comici in eo ſibi iniuriam fieri querẽtur) hoc ſaltem

ὄγκον καὶ τὸ μέτρον, ἵνα τὸ πεζὸν διαφύγωσιν.

Verumenimuero quum plurima inueniri poſſint & fabularum eiuſmodi & ſimul omnis vtilitatis expertia carmina, hæc contrà longè vtiliſſima eſſe, nemo eſt qui negare queat: niſi eadem opera inutilẽ philoſophiæ naturalis cognitionem dicere auſit. Empedocles enim, Parmenides, & reliqui, vt phyſica tractant, ita phyſici & poſſunt & debent nominari: ſicut à veteribꝰ vocari paſſim videmus. Et ſanè M. Tullius non ob eam quã dixi cauſam, Empedoclem appellandũ poetam non cenſet: ſed potius quòd phyſici nomen magis illi, ſicut & cæteris qui idem argumentum verſibus tractarunt, conueniat. Hæc enim eſſe videtur eius ſententia in iſto loco libri De oratore primi, Nam ſi quiſque, vt in aliqua arte & facultate excellens, aliam quoque artem ſibi aſſumpſerit, is perficiet vt quod præterea ſciet, id, eius in quo excellet, pars quædam eſſe videatur: licet iſta ratione dicamus, pila bene & duodecim ſcriptis ludere, proprium eſſe iuris ciuilis: quoniam vtrunque eorum P. Mutius optimè fecerit: eadémque ratione dicantur & quos φυσικοὺς Græci nominãt, iidem poetæ: quoniam Empedocles phyſicus egregium poema fecerit. Equidem vt hîc Cicero pulcherrimum Em-

nonnulli poeſeωs animam appellarunt: id eſt fabulis. Si enim poeſi fabulæ ſunt inſtar animæ, verſus quorum corpori infuſæ illæ nō ſunt, aut poeſeωs nomine ne dignemur, aut poeſin mortuam (vt mortuum eſt corpus à quo abeſt anima) appellemus: ſic tamē vt illo vocabulo nos abuti ſciamus. Nam à mortuo corpore abeſt anima, ſed antequam mortuum eſſet, nō aberat: at poeſis ἄμυθος, & eſt & ſemper fuit ἄψυχος: ideoq; nūquam vixiſſe dici poteſt. Siquis autem mihi fidem adhibere non vult, dicenti non poſſe appellari poeſin quæ fabulis careat, audiat Plutarchū· θυσίας μὲν γὰρ ἀχόρους καὶ ἀναύλους ἴσμεν, οὐκ ἴσμεν δὲ ἄμυθον οὐδὲ ἀψευδῆ ποίησιν. Vbi tamen ἄμυθον non ſimpliciter dicit illā quæ fabulis careat, ſed illā, vt opinor, quæ fabulas poeticas, id eſt poeſi conuenientes, nō habeat. Vtrocunque autem modo interpretari ἄμυθον velimus, hæc Empedoclis & cæterorum ſcripta, talia eſſe comperiemus: eorúmque autores carmen, tanquam vehiculū, ab arte poetica mutuatos eſſe, ne pedeſtri oratione vti cogerentur. Ac Plutarchū hic quoque teſtem laudabo: Empedoclis carmina (inquit) & Parmenidis, necnō Theriaca Nicandri, & Theognidis gnomologiæ, λόγοι εἰσὶ κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς, ὥσπερ ὄχημα, τὸν

RICHARDO STREINNIO, BARONI Schuuarzenauio,

~~HENR. STEPH.~~ S. D.

AVT prodeſſe volunt aut delectare poetæ,
Aut ſimul & iucunda & idonea dicere vitæ.

His verſibus Horatianis ōnes quidem aſſentiuntur: ſed vereor ne *Grammatici certēt & adhuc ſub iudice lis ſit*, quódnam poematum genus vtilitatem afferat, quódnam delectet: quódnam ſit tertium illud quod vtilitatem cum delectatione coniunctam habet. Quòd ſi mihi in iſta quæſtione (quæ difficilior eſt quàm prima fronte videatur) meã ex tempore proferre de vtilibus poematis ſententiam licet: quemadmodum inter carnes, eas eſſe ſuauiſſimas dicit apud Plutarchum Philoxenus, quæ minimè ſunt carnes, ita profectò ex poematis ea plerunq; eſſe dixerim vtiliſſima quæ poemata non ſunt. Quænam verò ſunt vel potius dicuntur poemata, quum tamen verè poemata non ſint? Quæ illa re carent quam

ΠΟΙΗΣΙΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ.

POESIS PHILOSOPHICA,

Vel ſaltem,
Reliquiæ poeſis philoſophicæ,
EMPEDOCLIS, PARMENIDIS,
XENOPHANIS, CLEANTHIS,
TIMONIS, EPICHARMI.
Adiuncta ſunt
ORPHEI illius carmina qui à ſuis appellatus fuit ὁ θεολόγος.
ITEM,
HERACLITI ET DEMOCRITI loci quidam, & eorum epiſtolæ.

ANNO M. D. LXXIII,
excudebat [redacted].
CVM PRIVILEGIO CAES. MAIESTATIS.

14.

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE
1872